

SUKARANAN SA PAGSUSI SA BIBLIA

IKADUHANG BAHIN: BAG-ONG TUGON

HARVESTIME INTERNATIONAL INSTITUTE

Kini nga kurso kabahin sa **Harvestime International Institute**, usa ka programa nga gide sinyo aron sa pagsangkap sa mga magtotoo alang sa epektibo nga espirituhanong pag-ani.

Ang nag-unang mga tema sa pagbansay-bansay mao ang pagtudlo kon unsa ang gipanudlo ni Jesus, nga mikuha sa mga tawo nga mga mangingisda, mga maniningil sa buhis, ug uban pa, ug mibag-o kanila ngadto sa mapuslanong mga kristohanon nga moabot sa ilang katilingban uban sa Ebanghelyo nga adunay pagpakita ug gahum.

Kini nga manwal maoy usa ka kurso sa pipila ka mga modyuls sa kurikulum nga magapalihok sa mga magtotoo gikan sa paghanduraw ngadto sa pagpahimutang, pagpadaghan, pagorganisar, ug pagpalakaw aron sa pagkab-ot sa tumong sa pag-ebanghelyo.

MGA KAUNDAN

Unsaon Paggamit Kini Nga Manwal	1
Mga Sugyot Sa Grupo Nga Pagtuon	II
Pasiuna	1
Mga Tumong Sa Kurso	2

ANG BAG-ONG TUGON

Pasiuna Sa Mga Ebanghelyo	3
1. Mateo	4
2. Marcos	17
3. Lucas	23
4. Juan	32
Pasiuna Sa Libro Sa Kasaysayan	44
5. Mga Buhat	45
Pasiuna Sa Mga Sulat	60
6. Mga Taga-Roma	62
7. I ug II Mga Taga-Corinto	76
8. Mga Taga-Galacia	95
9. Mga Taga-Efeso	103
10. Mga Taga-Filipos	113
11. Mga Taga-Colosas	120
12. I ug II Mga Taga-Tesalonica	129
13. I ug II Timoteo	139
14. Tito	155
15. Filemon	162
16. Mga Hebreohanon	166
17. Santiago	175
18. I ug II Pedro	184
19. I, II, ug III Juan	194
20. Judas	203
Pasiuna Sa Libro Sa Propesiya	209
21. Pinadayag	210
Mga Tubag Sa Kinaugalingong Eksamen	218

UNSAON PAGGAMIT KINI NGA MANWAL

PORMAT SA MANWAL

Ang matag leksyon naglangkob sa:

Mga Tumong: Kini mao ang mga kalab-oton nga kinahanglang makab-ot pinaagi sa pagtuon sa kapitulo. Basaha una usa magsugod sa leksyon.

Sag-uluhong Bersikulo: Kini nga bersikulo nagpatigbabaw sa mga nag-unang konsepto sa kapitulo. Sag-uloha kini.

Hisgutan sa Kapitulo: Tun-i ang matag seksyon. Gamita ang inyong Biblia sa pagtan-aw sa bisan unsa nga pakisayran nga wala iimprinta sa manwal.

Kinaugalingong Eksamen: Kuhaa kini nga eksamen pagkatapos magatu-on sa kapitulo. Su layi sa pagtubag ang mga pangutana sa walay paggamit sa inyong Biblia o niini nga manwal. Sa diha nga kamo matapos na sa kinaugalingong eksamen, i-tsek ang inyong mga tubag diha sa tubag nga seksyon nga gihatag sa katapusan sa basahon.

Alang sa Dugang Pagtuon: Kini nga seksyon makatabang kaninyo nga mopadayon sa inyong pagtuon sa Pulong sa Dios, ipalambo ang inyong mga kahanas sa pagtuon, ug gamita ang inyong nakat-onan sa inyong kinabuhi ug ministryo.

Katapusang Eksaminasyon: Kon kamo nalista niini nga kurso para adunay grado, makada wat kamo ug katapusang eksaminasyon niini nga kurso. Sa pagtapos niini nga kurso, kinahanglan nga makompleto ninyo ang eksaminasyon ug ibalik kini alang sa grado ingon sa gisugo.

DUGANG MATERIALES NGA GIKINAHANGLAN

Kinahanglanon ninyo ang King James nga hubad sa Biblia

MGA SUGYOT ALANG SA GRUPONG PAGTUON

UNANG PANAGTIGOM

Pagsugod: Sugdan sa pag-ampo ug magpaila-ila. Mag-inilhanay sa usag-usa ug itala ang mga estudyante.

Paghimo ug mga pamaagi alang sa Grupo: Seguradohon kon kinsa ang mogiya sa mga miting, ang panahon, dapit, ug mga petsa alang sa sunod pa nga mga sesyon.

Pagdayeg ug Pagsimba: Dapita ang presensya sa Balaang Espiritu sa inyong sesyon sa pag bansay.

Iapod-apod ang mga Manwal sa mga Estudyante: Ipaila ang titulo sa manwal, pormat, ug mga tumong sa kurso nga gihatag sa unang pipila ka mga pahina sa manwal.

Himoa ang Unang Buluhaton: Ipabasa sa mga estudyante ang mga kapitulo nga nakatuka ug ipakuha ang kinaugalingong eksamen sa dili pa ang sunod nga panagkita. Ang gidaghanon sa mga kapitulo nga ituka matag miting mag-agad sa gitag-on sa mga kapitulo, sa sulod niini, ug sa mga abilidad sa inyong grupo.

IKADUHA UG SA SUNOD PANG PANAGTIGOM

Pagsugod: Pag-ampo. Pag-abi-abi ug irehistro ang mga bag-ong estudyante ug iapod-apod sa kanila ang manwal. Kuhaa ang listahan sa mitambong. Tagai ug panahon sa pagdayeg ug pag simba.

Balikan Pagtuon: Ipresentar ang usa ka mubo nga kinatibuk-an sa gitun-an sa naunang miting.

Leksyon: Hisguti ang matag seksyon sa kapitulo gamit ang mga **oluhan** nga adunay dagkong mga letra ingon nga latid sa usa ka pagtulon-an. Pangutan-a ang mga estudyante kon aduna bay mga pangutana o mga komentaryo sa ilang gitun-an. Iaplikar ang leksyon sa mga kinabuhi ug sa mga ministeryo sa inyong mga estudyante.

Kinaugalingong eksamen: Balikan ang kinaugalingong eksamen sa mga estudyante nga na tapos. (Pahinumdom: Kon dili ninyo gusto nga ang mga estudyante adunay sumbanan sa mga tubag sa kinaugalingong eksamen, mahimong pilason ang mga panid sa tubag sa likod sa matag manwal.)

Alang sa Dugang Pagtuon: Mahimo nga buhaton kini nga mga proyekto sa usa ka grupo o sa indibidwal nga basihan.

Katapusang Eksaminasyon: Kon kamo nalista niini nga kurso para adunay grado, makadawat kamo ug katapusang eksaminasyon niini nga kurso. Sa pagtapos niini nga kurso, kinahanglan nga makompleto ninyo ang eksaminasyon ug ibalik kini alang sa grado ingon sa gisugo.

Modyul: Pagpaghimutang
Kurso: Sukaranan sa Pagsusi sa Biblia II

PASIUNA SA KURSO

Ang daghang mga paghisgot sa Daang Tugon ni Jesus sa panahon sa iyang yutan-ong panga lagad naghulagway sa importansya nga iyang gihatag sa pagkahibalo sa naundan sa Kasula tan. Tungod kay si Jesus naghatag ug gibug-aton sa kamahinungdanon sa Pulong sa Dios ngadto sa mga tawo nga iyang gibansay, ang Harvestime International Institute nagpresentar sa kurso nga "*Sukaranan sa Pagsusi sa Biblia*" ingon nga kabahin sa iyang programa sa pag bansay aron sa pagsangkap sa mga lalaki ug mga babaye sa pag-abot sa ilang mga nasud sa mensahe sa Dios.

Ang Unang bolyum sa "*Sukaranan sa Pagsusi sa Biblia*" nagpaila sa Biblia ug naghisgot sa mga hubad niini ug nagkalainlaing bersyon. Kini nagpresentar sa kinatibuk-ang Bibliyehong kasaysayan, heyograpiya, ug kinabuhi sa panahon sa Biblia. Kini usab nagtudlo sa paglatid nga mga kahanas ug nagpresentar sa latid sa matag libro sa Daang Tugon.

Kini nga manwal, Ikaduhang Bolyum, nagpadayon sa pagtuon uban sa latid alang sa matag libro sa Bag-ong Tugon. Ang impormasyon nga gipakita sa matag libro sa Biblia naglakip sa tagsulat, ang mga tawo kang kinsa ang libro gisulat, ang katuyoan sa libro, ang yawi nga ber sikulo, usa ka listahan sa nag-unang mga karakter, ug usa ka latid sa kaundanan.

Usa ka prinsipyo sa kinabuhi ug pangalagad gipahayag usab sa matag libro. Kini nga mga prinsipyo sukaranan nga mga kamatuoran nga mahinungdanon sa Kristohanong pagkaham tong ug pagpangalagad nga kinahanglan ninyong tinguhaon nga ilakip sa inyong kaugalingon nga kinabuhi. Makatabang nga mga tsart, mga mapa, ug mga kapanahonan nga nagatingob sa mahinungdanong mga kamatuoran sa laktod nga porma gilakip usab sa parehong mga bolyum sa "*Sukaranan sa Pagsusi sa Biblia*."

Ang "*Sukaranan sa Pagsusi sa Biblia*" maoy kauban sa kurso nga "*Mamugnaong Pagtuon sa Biblia nga mga Paagi*" nga nagtudlo sa nagkalainlain nga mga paagi sa pagtuon sa Biblia. Ang duha ka mga kurso gidisenyo aron mapalambo ang inyong personal nga pagtuon sa Pulong sa Dios.

MGA TUMONG SA CORSO

Sa pagkahuman niini nga curso kamo makahimo sa:

- Paghimo ug pagpalapad sa mga latid.
- Alang sa matag libro sa Bag-ong Tugon ipahayag ang mosunod:
  - Tagsulat
  - Kang kinsa gisulat ang libro
  - Kanus-a kini gisulat
  - Katuyoan sa libro
  - Yawing Bersikulo
  - Kinabuhi ug Ministeryo nga Prinsipyo
- Pagpadayon sa mas detalyado nga pagtuon sa Pulong sa Dios sa pagkahuman niini nga curso.

PASIUNA SA MGA EBANGHELYO

Ang unang upat ka mga libro sa Bag-ong Tugon mao ang Mga Ebanghelyo. Kini nga mga libro nagtala sa pagkatawo, kinabuhi, pangalagad, pagtulon-an, kamatayon, ug pagkabanhaw ni Jesu-Kristo. Ang pamaagi sa matag libro managlahi:

Mateo: Naghatag ug pagtagad kang Jesu-Kristo ingon nga Hari ug gitumong ilabi na ngadto sa mga Judio. Ang libro nagsugod sa harianong kaliwatan ug natapos sa pagsugo sa hari sa iyang mga disipulo.

Marcos: Naghatag ug pagtagad kang Jesu-Kristo ingon nga Sulugoon sa Dios ug gitumong ilabi na ngadto sa mga Taga-Roma. Walay kaliwatan nga gihatag tungod kay si Jesus gipre sentar ingon nga sulugoon ug walay tawo nga interesado sa kaliwatan sa usa ka sulugoon. Ang libro natapos nga ang Ginoo “namuhat uban kanila” nga nagahago ingon nga sulugoon uban sa iyang mga disipulo.

Lucas: Nagpaila kang Jesu-Kristo ingon nga "Anak sa Tawo," ang hingpit nga tawo ug Man luluwas sa dili-hingpit nga mga tawo. Ang Lucas 3 nagsubay sa tawhanong kaliwatan ni Jesus balik ngadto kang Adan. Ang Lucas natapos niining hingpit nga tawo, si Jesus, nga mikayab ngadto sa langit balik ngadto sa iyang Amahan.

Juan: Nagpaila kang Jesus sa iyang posisyon ingon nga Anak sa Dios. Ang libro nagsugod ni Jesus ang Pulong nga gipadayag ingon nga Dios. Ang panapos nga bersikulo ni Juan nagpaki ta nga ang kalibutan dili makahupot sa tanan nga gibuhat ni Jesus sa panahon sa iyang yutan-ong pangalagad. Kini dugang nga ebidensya nga siya gayud ang Anak sa Dios.

JUDIOHANONG MGA SEKTA

Ang mga Judio sa panahon sa Bag-ong Tugon nasakop sa lainlaing mga sekta o grupo. Ang mosunod nga mga grupo gihisgotan diha sa mga Ebanghelyo:

Mga Fariseo: Ang ilang relihiyon nakasentro sa pagkamasulundon sa balaod nga ilang gihu bad, gipaabot, gisundan, ug gipatuman. Sila misunod dili lamang sa sinulat nga balaod kondi li usab sa binaba nga tradisyon nga kaniadto gipasa gikan sa kaliwatan ngadto sa kaliwatan. Sila ang kinadak-ang grupo sa mga Judio ug ang labing impluwensyal. Sila mitoo sa pagka banhaw human sa kamatayon.

Mga Saduseo: Sila mao ang nagadumala nga grupo. Sila wala mitoo sa pagkabanhaw. Sila midawat lamang sa pagtulon-an nga gisulat sa balaod ug dili ang gipanghatag sa binaba nga paagi. Sila nilinya sa politika sa mga Romano nga nagmando sa Israel sa panahon ni Kristo.

Mga Esensya: Kini mao ang higpit nga mga legalista nga nangita sa duha ka mga mesias nga moabot. Sila nagpuyo sa nahimulag nga mga komunidad.

Mga Zelotes: Kini mga panatikong nasyonalista nga nagpasiugda sa kapintasan isip pamaagi sa kalingkawasan gikan sa pagmando sa Roma.

KAPITULO 1

MATEO

MGA TUMONG:

Sa pagkahuman niini nga kapitulo kamo makahimo sa:

- Pagngalan sa tagsulat sa libro ni Mateo.
- Pag-ila kon kang kinsa ang libro ni Mateo gisulat.
- Pagpahayag sa katuyoan sa libro ni Mateo.
- Pagsulat sa sag-ulohong bersikulo sa libro ni Mateo gikan sa panumduman.
- Paghayag sa Prinsipyo sa Kinabuhi ug Pangalagad sa libro ni Mateo.

PASIUNA

TAGSULAT: Mateo

KANG KINSA: Ngadto sa tanan nga mga magtotoo, bisan ang una nga gituyo nga tigpami naw mao ang mga Judio kang kinsa iyang gipresentar si Jesus ingon nga Mesias, ang Anak ni David.

KATUYOAN: Aron ipresentar ang ministeryo ni Jesus, nga naghatag ug gibug-aton sa iyang papel isip Hari sa mga Judio.

SAG-ULOHONG BERSIKULO: Mateo 28:19-20

KINABUHI UG PAGPANGALAGAD NGA MGA PRINSIPYO: Ang katapusan nga sugo ni Jesus sa iyang mga sumusunod mao ang paglakaw sa tanang kanasuran uban sa Ebanghelyo.

NANGUNANG MGA KARAKTER: Jesus, 12 ka mga disipulo

LATID

Unang Bahin: Ang Talaan Sa Kaliwatan Sa Hari 1: 1-17

- I. Pasiuna: 1: 1
- II. Mga tawo diha sa kaliwatan: 1: 2-16
- III. Ang plano sa talaan sa kaliwatan: 1:17

Ikaduhang Bahin: Ang Pagkatawo Sa Hari 1: 18-2: 23

- I. Ang pagpanamkon: 1: 18-23

- II. Ang pagkatawo: 1: 24-25
- III. Mga panghitabo nga may kalabutan sa pagkatawo: 2: 1-23
  - A. Pagduaw sa maalamong mga tawo ug ang laraw ni Herodes: 2: 1-12
  - B. Ang pagkalagiw ngadto sa Ehipto: 2: 13-15
  - C. Panimalos ni Herodes: 2: 16-18
  - D. Ang pagbalik sa puloy-anan sa Nazaret: 2: 19-23

Ikatulong Bahin: Pagpangandam 3: 1-4: 11

- I. Pagpangandam alang sa pag-abot sa Hari: 3: 1-17
  - A. Ang ministeryo ug mensahe ni Juan Bautista: 3: 1-12
  - B. Ang bautismo sa Hari: 3: 13-17
- II. Pagpangandam sa Hari: 4:1-11
  - A. Ang iyang pagka-tawhanon giatake ni Satanas: 4: 1-4
  - B. Ang iyang pagka-balaan giatake ni Satanas: 4: 5-7
  - C. Ang iyang pagka-Ginoo giatake ni Satanas: 4: 8-11

Ikaupat Nga Bahin: Ministeryo Sa Hari Sa Galilea 4: 12-13: 58

- I. Tawag sa paghinulsol: 4: 12-17
- II. Ang upat ka mga mangingisda gitawag ngadto sa pagkadisipulo: 4:18-20
- III. Unang kalampusan ug kabantog: 4: 23-25
- IV. Mga prinsipyo sa paggawi alang sa mga lungsuranon sa Gingharian: 5: 1-7: 28
  - A. Mga kinaiya nga kinahanglan maila sa mga lungsuranon sa Gingharian: 5: 1-12
  - B. Ang saksi sa mga lungsuranon sa Gingharian: Kahayag ug asin: 5: 13-16
  - C. Mga prinsipyo sa Gingharian nga may kalabutan sa kasugoan ug mga propeta: 5: 17-48
    - 1. Ang kasugoan sa Dios sa kinatibuk-an: 15: 17-20
    - 2. Ang bag-ong kasugoan: 15: 21-48
      - a. Pagpatay: 15: 21-26
      - b. Panapaw: 15: 27-30
      - c. Diborsyo: 15: 31-32
      - d. Mga panumpa: 15: 33-37
      - e. Pagtagad sa uban: 15: 38-48

- D. Tulo ka kinaiya sa pagsimba sa Ginharian: 6: 1-18
  - 1. Paghatag: Panggawas nga panglantaw: 6: 1-4
  - 2. Pag-ampo: Pangtaas nga panglantaw: 6: 5-15
  - 3. Pagpuasa: Pangsulod nga panglantaw: 6: 16-18

- E. Mga prayoridad alang sa mga lungsuranon sa Ginharian: 6: 19-33
  - 1. Nga may kalabutan sa mga prinsipyo: 6: 19-21
  - 2. Nga may kalabutan sa pag-alagad: 6: 22-24
  - 3. Nga may kalabutan sa materyal nga mga panginahanglan: 6: 25-34
  - 4. Ang husto nga prayoridad: Ang Ginharian: 6:33

- F. Hustong panggawi alang sa mga lungsuranon sa Ginharian: 7: 1-29
  - 1. Paghukom: 7: 1-5
  - 2. Pag-atiman alang sa butang nga balaan: 7: 6
  - 3. Pag-ampo: 7: 7-12
    - a. Tulo ka matang sa pag-ampo: Pagpangayo, pagpangita, pagpanuktok: 7: 7-8
    - b. Usa ka pagtandi tali sa tubag sa natural nga mga amahan ug sa Langitnong Amahan: 7: 9-11

- G. Espesyal nga pasidaan sa mga lungsuranon sa Ginharian: 7: 13-29
  - 1. Duha ka mga ganghaan: 7: 13-14
  - 2. Mini nga mga propeta: 7: 15-20
  - 3. Ang pamatuod sa tawo sa Dios: Nagabuhat sa iyang kabubut-on: 7: 21-23
  - 4. Ang pagtandi sa maalamon ug buang nga mga tawo: 7: 24-27

- H. Makapahingangha nga doktrina ni Jesus: 7: 28-29

- V. Ang awtoridad sa Hari: 8: 1-9: 38
  - A. Awtoridad ibabaw sa sakit: 8: 1-17
    - 1. Pag-ayo sa sanlahon: 8: 1-4
    - 2. Pag-ayo sa sulugoon sa Centurion: 8: 5-13
    - 3. Pag-ayo sa ugangan ni Pedro: 8: 14-15
    - 4. Pag-ayo sa tanang matang sa sakit: 8: 16-17

  - B. Awtoridad ibabaw sa iyang mga disipulo: 8: 18-22
  - C. Awtoridad ibabaw sa natural nga mga elemento: 8: 23-27
  - D. Awtoridad ibabaw sa mga demonyo: 8: 28-34
  - E. Awtoridad ibabaw sa sala: 9: 1-8
  - F. Awtoridad ibabaw sa mga tawo: 9: 9-17

1. Ang pagtawag ni Mateo: 9: 9
  2. Pagkaon uban sa mga makasasala: 9: 10-13
  3. Pagtubag sa usa ka hagit: 9: 14-17
- G. Awtoridad ibabaw sa kamatayon: anak nga babaye sa magmamando:
9: 18-19, 23-26
- H. Awtoridad ibabaw sa pisikal nga kondisyon: 9: 20-38
1. Babaye nga gitalinug-an: 9: 20-22
  2. Pagkabuta: 9: 27-31
  3. Pagkabungol ug pagpanag-iya sa demonyo: 9: 32-34
  4. Ang kalooy ni Jesus: 9: 35-38
- VI. Gisugo sa Hari: 10: 1-42
- A. Ang napulog duha ka mga misyonaryo ug ang ilang awtoridad: 10: 1-4
- B. Mga panudlo alang sa panaw: 10: 5-42
1. Asa moadto: 10: 5-6
  2. Ang ministryo: 10: 7-8
  3. Materyal nga mga instruksyon: 10: 9-15
  4. Espirituhanong mga instruksyon: 10: 16-42
- VII. Mga panabot ngadto sa Ginghamarian: 11: 1-30
- A. Ang Ginghamarian wala masabti: 11: 1-11
- B. Ang Ginghamarian nahisalaag: 11: 12-19
- C. Ang Ginghamarian gisalikway: 11: 20-24
- D. Ang Ginghamarian gidawat: 11: 25-30
- VIII. Mga kontrobersiya sa mga Fariseo: 12: 1-14
- A. Pag-ani sa Adlawng Igpapahulay: 12: 1-8
- B. Pag-ayo sa Adlawng Igpapahulay: 12: 9-13
- C. Ang mga resulta: 12: 14-21
- IX. Ang dili mapasaylo nga sala: 12: 22-37
- X. Ang tubag ni Kristo gipangayo sa mga Fariseo: 12: 38-45
- XI. Ang prayoridad sa espirituhanon labaw sa pisikal nga relasyon sa Ginghamarian:
12:46-50
- XII. Mga samingay sa Ginghamarian: 13: 1-53

- A. Ang sambingay sa magpupugas: 13: 1-9
- B. Ang hinungdan sa pagsulti sa mga sambingay: 13: 10-17
- C. Paghubad sa sambingay sa magpupugas: 13: 18-23
- D. Ang sambingay sa mga bunglayan: 13: 24-30
- E. Ang sambingay sa liso sa mustasa: 13: 31-32
- F. Ang sambingay sa levadura: 13:33
- G. Katingbanan mahitungod sa mga sambingay: 13: 34-35
- H. Paghubad sa sambingay sa mga bunglayan: 13: 36-43
- I. Ang sambingay sa bahandi nga natago sa usa ka uma: 13:44
- J. Ang sambingay sa perlas nga bililhon kaayo: 13: 45-46
- K. Ang sambingay sa pukot: 13: 47-50
- L. Panapos nga mga pamulong mahitungod sa mga sambingay: 13: 51-52

XIII. Ang pagdawat sa Hari sa iyang puloy-anan nga lungsod: 13: 53-58

Ikalimang Bahin: Pag-alagad Diha Sa Mga Rehiyon Nga Duol Sa Galilea 14: 1-18: 35

- I. Ang kamatayon ni Juan Bautista: 14: 1-12
- II. Si Jesus mibiya ngadto sa unahan sa dagat: 14: 13-15: 20
  - A. Pagpakaon sa 5,000: 14: 13-21
  - B. Pagsunod alang sa mga tinapay ug mga isda: 14: 22-23
  - C. Paglakaw sa dagat: 14: 24-33
  - D. Pagministeryo sa Genesaret: 14: 34-36
  - E. Kontrobersiya sa mga Fariseo ug mga Escriba: 15: 1-20
- III. Si Jesus mibiya sa rehiyon sa Tiro ug Sidon: 15: 21-28
  - A. Ang mga babaye sa Tiro ug Sidon: 15: 21-28
- IV. Ang pagbiya ni Jesus sa palibot sa Decapolis: 15: 29-38
  - A. Pag-ayo nga ministeryo duol sa Dagat sa Galilea: 15: 29-31
  - B. Pagpakaon sa 4,000: 15: 32-38
- V. Pagministeryo sa mga rehiyon sa Magadan: 15: 39-16: 4
- VI. Pagpasidaan sa mga tinun-an mahitungod sa mga Fariseo ug sa mga Saduceo: 16: 5-12
  - A. Nangita alang sa usa ka ilhanan: 16: 1-4
  - B. Pahimangno mahitungod sa ilang doktrina: 16: 5-12
- VII. Pagbiya sa Cesarea-Filipos: 16: 13-17: 21

- A. Pagsulay sa mga disipulo: 16: 13-20
- B. Pagpahibalo sa iyang kamatayon, pagkabanhaw, ug pagbalik: 16: 21-28
- C. Ang pagkausab sa dagway: 17: 1-13
- D. Pag-ayo sa buang: 17: 14-20

VIII. Mubo nga pagduaw sa Galilea: 17: 22-18: 35

- A. Pahinumdom sa iyang kamatayon ug pagkabanhaw: 17: 22-23
- B. Pagbayad sa buhis sa templo: 17: 24-27
- C. Leksyon sa pagkadako: 18: 1-6
- D. Mga pasidaan nga may kalabutan sa mga kalapasan: 18: 7-9
- E. Ang sambingay sa nawala nga carnero: 18: 10-14
- F. Paghusay sa mga panagbingkil sa mga lungsuranon sa Ginghamarian: 18: 15-35
  - 1. Unsaon paghusay sa mga panagbangi: 18: 15-17
  - 2. Ang mga responsibilidad ug pribilehiyo sa mga lungsuranon sa Ginghamarian: 18: 18-20
  - 3. Pangutana mahitungod sa pagpasaylo: 18: 21-22
  - 4. Ang Hari ug ang mga nakautang: 18: 23-35

Ikaunom Nga Bahin: Ministeryo Sa Hari Sa Perea 19: 1-20: 34

- I. Pag-ayo sa panon sa mga katawhan sa Judea: 19: 1-2
- II. Ang pangutana mahitungod sa diborsyo: 19: 3-12
- III. Mga bata nga gipanalanginan ni Jesus: 19: 13-15
- IV. Pakighinabi uban sa adunahang batan-ong magmamando: 19: 16-22
- V. Ang kakuyaw sa bahandi: 19: 23-30
- VI. Ang sambingay sa tagbalay: 20: 1-16
- VII. Ang nagsingabot nga kamatayon ug pagkabanhaw ni Jesus: 20: 17-19
- VIII. Ang hinakog nga hangyo sa usa ka inahan: 20: 20-28
- IX. Duha ka buta nga mga tawo nangaayo duol sa Jerico: 20: 29-34

Ikapito Nga Bahin: Ang Katapusan Nga Semana Sa Hari 21: 1-27: 31

- I. Ang pagsulod sa hari ngadto sa Jerusalem: 21: 1-11
- II. Paghinlo sa templo: 21: 12-17

- III. Ang kahoy nga higuera gitunglo: 21: 18-22
- IV. Ang awtoridad ni Jesus gihagit: 21: 23-32
- V. Ang samingay sa dautan nga mga mag-uuma: 21: 33-46
- VI. Ang samingay sa kombira sa kaminyoon: 22: 1-14
- VII. Mga paningkamot sa pagdaut ni Jesus: 22: 15-45
  - A. Pangutana sa pagbayad sa buhis kang Cesar: 22: 15-22
  - B. Pangutana mahitungod sa pagkabanhaw: 22: 23-33
  - C. Pangutana sa dakong sugo: 22: 34-40
  - D. Mga pangutana ni Jesus: 22: 41-46
- VIII. Panaghisgot mahitungod sa mga Escriba ug mga Fariseo: 23: 1-39
  - A. Sila nagpakaaron-ingnon nga relihiyosong awtoridad: 23: 1-3
  - B. Sila nagpahamtang ug mga palas-anon: 23: 4
  - C. Sila nagtinguha sa pagdayeg: 23: 5-7
  - D. Tambag ngadto sa iyang mga disipulo: 23: 8-12
  - E. Mga kasamok diha sa mga Escriba ug mga Fariseo: 23: 13-36
  - F. Ang pagsinggit sa Jerusalem: 23: 37-39
- IX. Ang kaugmaon sa Ginharian: 24: 1-25: 46
  - A. Ang kalaglagaan sa templo: 24: 1-2
  - B. Mga ilhanan sa katapusan: 24: 3-14
  - C. Ang panahon sa kasakitan: 24: 15-22
  - D. Ang pagbalik ni Jesus: 24: 23-31
  - E. Ang samingay sa kahoy nga higuera: 24: 32-35
  - F. Ang adlaw sa Ginoo: 24: 36-41
  - G. Ang sugo nga pagabantayan: 24: 42-51
  - H. Mga samingay mahitungod sa mga panahon sa katapusan: 25: 1-46
    - 1. Ang napulo ka mga birhen: 25: 1-13
    - 2. Ang mga talento: 25: 14-30
    - 3. Ang mga carnero ug mga kanding: 25: 31-46
- X. Mga panghitabo sa wala pa ang paglansang sa krus: 26: 1-27: 31
  - A. Pagpahibalo sa nagaduol nga kamatayon: 26: 1-2
  - B. Ang laraw sa pagpatay kang Jesus: 26: 3-5
  - C. Gidihogan alang sa paglubong: 26: 6-13

- D. Ang pakigsabot ni Judas sa pagbudhi ni Jesus: 26: 14-16
- E. Ang katapusang panihapon: 26: 17-29
  - 1. Pagpangandam alang sa pasko: 26: 17-19
  - 2. Ang Katapusang Panihapon: 26: 20-29
  - 3. Ang pasidaan ni Jesus ug ang gipanghambog ni Pedro: 26: 30-35
- F. Getsemani: 26: 36-46
- G. Pagbudhi ug pagdakop: 26: 47-56
- H. Ang mga husay ni Jesus: 26: 57-27: 26

Ikawalong Bahin: Ang Kamatayon Sa Hari Ug Pagdaug 27: 27-28: 20

- I. Ang paglansang sa krus ug paglubong: 27: 27-66
  - A. Ang pagbiaybiay sa mga sundalo: 27: 27-31
  - B. Ang dalan paingon ug kamatayon sa Kalbaryo: 27: 32-54
  - C. Ang matinud-anon nga mga babaye, paglubong, ug gwardiya sa lubnganan:
27: 55-66
- II. Ang pagkabanhaw: 28: 1-15
- III. Ang Dakong Sugo: 28: 16-20

KINAUGALINGONG EKSAMEN

1. Kinsa ang tagsulat sa libro ni Mateo?

---

2. Ihayag ang katuyoan sa libro ni Mateo.

---

3. Kang kinsa gisulat ang libro ni Mateo?

---

4. Ihayag ang prinsipyo sa kinabuhi ug ministeryo sa libro ni Mateo.

---

5. Gikan sa panumduman, isulat ang sag-ulohong bersikulo sa libro ni Mateo.

(Ang mga tubag sa eksamen gihatag sa katapusan nga kapitulo niini nga manwal.)

ALANG SA DUGANG NGA PAGTUON

1. Ang libro sa Mateo mahimong makita sa tulo ka grupo sa napulo ka mga insidente: Ang Wali sa Bukid naglangkob sa 10 ka nag-unang mga bahin (mga kapitulo 5-6). Ang sunod nga mga kapitulo (8-10) nagrekord 10 ka milagro. Ang sunod nga grupo sa mga kapitulo (11-18) nagtala sa 10 ka nagrepresentar sa mga reaksiyon sa mga tawo ngadto kang Jesus. Pagtuon sa Mateo nga nagagamit niini nga sulondan.
2. Pagtuon sa kinabuhi ni Mateo. Siya usa ka maniningil sa buhis (Mateo 5: 3). Siya nahi mong tinun-an ni Jesus (Mateo 9: 9). Sa wala madugay siya natudlo ingon nga usa ka apostol (Mateo 10: 3) ug nahimo siya nga magsusulat niini nga Ebanghelyo nga nagda la sa iyang ngalan.
3. Tun-i ang tintasyon ni Jesus sa Mateo 4. Gamita ang tsart aron sa pagtabang kaninyo nga makasabot sa istorya sa tintasyon:

Ang Pagsulay Ni Kristo

Ang Pagtintal	Hawanan sa Pagsulay	Ang "mga kon"	Tubag ni Kristo Gikan sa Kasulatan
Mga bato	Pisikal (Gutom)	Kon ikaw Anak sa Dios	Deuteronomio 8: 3
Lantawanan sa Templo	Espirituhanon	Kon ikaw Anak sa Dios	Salmo 91: 11-12 Deuteronomio 6:16
Mga Ginghamarian sa kalibutan	Materyal	Kon ikaw buot mosimba kanako	Deuteronomio 6:13

4. Sa Mateo mga kapitulo 1 ug 2 adunay daghang mga gikutlo sa Daang Tugon. Itandi ang mosunod:

Mateo 1:23	Isaias 7:14
Mateo 2: 2	Jeremias 23: 5; Zacarias 9: 9
Mateo 2: 6	Miqueas 5: 2
Mateo 2:15	Oseas 11: 1; Exodo 4:22
Mateo 2:18	Jeremias 31:15
Mateo 2:23	Isaias 11: 1

5. Gikan sa Mateo kapitulo 10 ilista ang daghang mga kinaiya sa pagkadisipulo ingon sa inyong makita.
6. Pagtuon sa Mateo 20: 17-28. Ilista ang mga kalainan tali sa kalibutanon nga mga lider ug sa pagpangulo nga gihulagway ni Jesus.

7. Basaha ang Mateo 23 ug ilista ang labing menos napulo ka mga sugo alang sa Kristohanong mga lider.
8. Tun-i ang mosunod nga mga pakisayran sa Daang Tugon nga may kalabutan sa Mateo 21: 1-17; Zacarias 9: 9; II Mga Hari 9:13; Exodo 30:13; Salmo 118: 26; Levitico 1:14; Isaias 56: 7; Jeremias 7:11; Salmo 8: 2
9. Tun-i ang mosunod nga mahinungdanong mga pulong sa Mateo: Ginghamian, Langit, Ginghamian sa Langit.

10. Pagtuon sa mga pag-ampo ni Jesus:

-Sa iyang bautismo:	Lucas 3:21
-Diha sa dapit sa kamingawan:	Marcos 1:35
-Sa kamingawan:	Lucas 5:16
-Tibook gabii sa wala pa ang pagpili sa mga disipulo:	Lucas 6:12
-Sa wala pa ang iyang pagdapit, "Umari kamo kanako":	Mateo 11: 25-27
-Sa pagpakaon sa 5,000:	Juan 6:11
-Human sa pagpakaon sa 5,000:	Mateo 14:23
-Sa dihang iyang gihatag ang pag-ampo sa Ginoo:	Lucas 11: 1-4
-Sa Cesarea-Filipos:	Lucas 9:18
-Sa wala pa ang pagkausab sa iyang dagway:	Lucas 9: 28-29
-Alang sa gagmay nga mga bata:	Mateo 19:13
-Sa wala pa ang pagbanhaw ni Lazaro gikan sa mga patay:	Juan 11: 41-42
-Diha sa templo:	Juan 12: 27-28
-Sa panihapon:	Mateo 26: 26-27
-Alang kang Pedro:	Lucas 22:32
-Alang sa mga tinun-an ug sa iyang umaabot nga mga sumusunod:	Juan 17
-Sa Getsemani:	Mateo 26: 36,39,42,44
-Sa krus:	Lucas 23:24
-Sa Emmaus:	Lucas 24:30

11. Pagtuon sa mga milagro ni Jesus:

	Mateo	Marcos	Lucas	Juan
Sanlahon	8: 2-3	1: 40-42	5: 12-13	
Sulugoon sa Centurion	8: 5-13		7: 1-10	
Ang ugangan nga babaye ni Pedro	8: 14-15	1: 30-31		4: 38-39
Duha ka taga-Gadara	8: 28-34	5: 1-15	8: 27-35	
Paralisado nga tawo	9: 2-7	2: 3-12	5: 18-25	
Babaye nga gitalinug-an	9: 20-22	5: 25-29	8: 43-48	
Duha ka buta nga lalaki	9: 27-31			
Ang tawo nga amang ug gipanag-iya sa yawa	9: 32-33			
Nanguyos nga kamot	12: 10-13	3: 1-5	6: 6-10	
Mga buta, amang gipanag-iya sa yawa	12:22		11:14	
Anak nga babaye sa Canaanhon nga babaye	15: 21-28	7: 24-30		
Bata nga patulon	17: 14-18	9: 17-29	9: 38-43	
Buta nga mga tawo	20: 29-34	10: 46-52	18: 35-43	
Bungol ug amang nga tawo		7: 31-37		
Gipanag-iya sa yawa nga tawo, sinagoga		1: 23-26	4: 33-35	
Buta nga tawo sa Betsaida		8: 22-26		
Ang babaye nga nabawog sa doble			13: 11-13	
Ang tawo nga adunay sakit			14: 1-4	
Napulog ka mga sanlahon			17: 11-19	
Ang dalunggan ni Malchus			22: 50-51	
Anak sa opisyal				4: 46-54
Masakiton nga tawo, Betesda				5: 1-9
Ang tawo nga natawo nga buta				9: 1-7
Pagpahunong sa bagyo	8: 23-27	4: 37-41	8: 22-25	
Naglakaw sa ibabaw sa tubig	14:25	6: 48-51		
5,000 nga gipakaon	14: 15-21	6: 35-44	9: 12-17	6: 5-13
4,000 nga gipakaon	15: 32-38	8: 1-9		
Salapi sa baba sa isda		17: 24-27		
Ang kahoyng higuera nalaya	21: 18-22	11: 12-26		
Kuha sa mga isda		5: 1-11		
Ang tubig ngadto sa bino				2: 1-11
Lain nga kuha sa isda			21: 1-11	
Anak nga babaye ni Jairo	9: 18-25	5: 22-42	8: 41-56	
Anak nga lalaki sa balo				7: 11-15
Lazaro				11: 1-44

12. Tun-i ang mga sambingay ni Jesus:

	Mateo	Marcos	Lucas
Lamparahan ilalum sa gantangan	5: 14-15	4: 21-22	8:16; 11:33
Balay ibabaw sa bato	7: 24-27		6: 47-49
Bag-ong panapton	9:16	2:21	5:36
Bag-ong bino	9:17	2:22	5: 37-38
Magpupugas ug mga yuta	13: 3-8	4: 3-8	8: 5-8
Ang liso sa mustasa	13: 31-32	4: 30-32	13: 18-19
Mga Bunglayan	13: 24-30		
Levadura	13:33		13: 20-21
Natago nga bahandi	13:44		
Perlas	13: 45-46		
Pukot	13: 47-48		
Nawala nga carnero	18: 12-13		15: 4-6
Duha ka mga utangan	18: 23-24		
Mga mamomoo sa parasan	20: 1-16		
Duha ka anak nga lalaki	21: 28-31		
Dautan nga mga saop	21: 33-41	12: 1-9	20: 9-16
Kombira sa kasal	22: 2-14		
Kahoyng Higuera	24: 32-33	13: 28-29	21: 29-32
Napulog ka mga birhen	25: 1-13		
Mga talento / libra	25: 14-30		19: 12-27
Mga carnero ug mga kanding	25: 31-36		
Tingtanom hangtud sa ting-ani		4: 26-29	
Nagpautang ug mga utangan			7: 41-43
Maayong Samarianhon			10: 30-37
Higala nga nanginahanglan			11: 5-8
Mga datu nga buang			12: 16-21
Alerto nga mga sulugoon			12: 35-40
Matinud-anong tinugyanan			12: 42-48
Kahoyng higuera nga walay bunga			13: 6-9
Mga dapit sa kadungganan			14: 7-14
Dakong kombira			14: 16-24
Pag-ihap sa gasto			14: 28-33
Nawala nga sensilyo			15: 8-10
Nawala nga anak			15: 11-32
Dili matinud-anon nga tinugyanan			16: 1-8
Ang tawong datu ug si Lazaro			16: 19-31
Agalon ug sulugoon			17: 7-10
Makanunayon nga biyuda			18: 2-5
Fariseo ug maniningil sa buhis			18: 10-14

KAPITULO 2

MARCOS

MGA TUMONG:

Sa pagkahuman niini nga kapitulo kamo makahimo sa:

- Pagngalan sa tagsulat sa libro ni Marcos.
- Pag-ila kon kang kinsa ang libro ni Marcos gisulat.
- Pagpahayag sa katuyoan sa libro ni Marcos.
- Pagsulat sa sag-ulohong bersikulo sa libro ni Marcos gikan sa panumduman.
- Paghayag sa Prinsipyo sa Kinabuhi ug Pangalagad sa libro ni Marcos.

PASIUNA

TAGSULAT: Marcos

KANG KINSA: Ngadto sa tanan nga magtotoo, bisan ang una nga gituyo nga tigpaminaw mao ang mga Romano kang kinsa iyang gipresentar si Jesus ingon nga sulugoon.

KATUYOAN: Aron ipresentar ang ministeryo ni Jesus, nga naghatag ug gibug-aton sa iyang tahas isip sulugoon ug Anak sa tawo.

SAG-ULOHONG BERSIKULO: Marcos 10:45

KINABUHI UG PAGPANGALAGAD NGA MGA PRINSIPYO: Kita kinahanglan nga mangita nga makaalagad kay sa pagaalagaran.

NANGUNANG MGA KARAKTER: Jesus, 12 ka mga disipulo

LATID

- I. Ang panahon sa pagpangandam: 1: 1-13
  - A. Ang sinugdanan sa Ebanghelyo: 1: 1-3
  - B. Ang ministeryo ni Juan Bautista: 1: 4-8
  - C. Ang bautismo ni Jesus: 1: 9-11
  - D. Ang tintasyon ni Jesus: 1: 12-13

- II. Ang Ministeryo sa Galilea: 1: 14-6: 30
  - A. Ang sinugdanan sa ministeryo ni Jesus: 1: 14-15
  - B. Ang tawag sa upat ka mangingisda: 1: 16-20

- C. Pag-ayo sa tawo nga gigamhan sa demonyo: 1: 21-28
- D. Pag-ayo sa ugangan ni Pedro: 1: 29-31
- E. Nagtubo nga pagkainila: 1: 32-34
- F. Ang hilum nga panahon: 1: 35-37
- G. Ang unang panaw sa Galilea: 1: 38-39
- H. Pag-ayo sa sanlahon: 1: 40-45
- I. Pag-ayo sa tawo nga paralisado: 2: 1-12
- J. Ang tawag ni Mateo: 2: 13-14
- K. Pagsaulog, pagsaway, ug pagtubag: 2: 15-22
- L. Ang kontrobersiya sa Igpapahulay: 2: 23-3: 6
- M. Ministeryo sa dagat: 3: 7-12
- N. Ang pagsugo sa napulog duha ka tinun-an: 3: 13-19
- O. Ang kadasig ni Jesus: 3: 20-21
- P. Ang dili mapasaylo nga sala: 3: 22-30
- Q. Tinuod nga relasyon uban ni Jesus: 3: 31-35
- R. Serye sa mga sambingay: 4: 1-34
  - 1. Ang sambingay sa mga yuta: 4: 1-20
  - 2. Ang sambingay sa lamparahan: 4: 21-25
  - 3. Ang sambingay sa hinay-hinay nga pagtubo: 4: 26-29
  - 4. Ang sambingay sa liso sa mustasa: 4: 30-34
- S. Bagyo sa kadagatan: 4: 35-41
- T. Pag-ayo sa usa ka nademonyohan: 5: 1-20
- U. Ang anak nga babaye ni Jairo ug ang babaye nga gitalinug-an: 5: 21-43
- V. Pagsalikway sa Nazaret: 6: 1-6
- W. Ang misyon sa napulog duha ka tinun-an: 6: 7-13
- X. Ang kamatayon ni Juan Bautista: 6: 14-29
- Y. Ang taho sa napulog duha: 6:30

III. Ang panahon sa pagbiya: 6: 31-9: 50

- A. Ang pagpakaon sa 5,000: 6: 31-46
- B. Paglakaw ibabaw sa tubig: 6: 47-52
- C. Ang ministeryo sa Genesaret: 6: 53-56
- D. Ang pagbadlong sa mga Fariseo: 7: 1-23
- E. Ang Sirofenicianhon nga babaye: 7: 24-30
- F. Pag-ayo sa bungol nga amang: 7: 31-37
- G. Pagpakaon sa 4,000: 8: 1-9
- H. Ang pagpangayog ilhanan: 8: 10-13
- I. Pasidaan mahitungod sa levadura: 8: 14-21
- J. Pag-ayo sa buta nga tawo: 8: 22-26

- K. Pagsusi ug leksyon sa Cesarea- Filipos: 8: 27-9: 1
  - L. Ang pagkausab sa dagway ni Jesus: 9: 2-10
  - M. Ang problema ni Elias: 9: 11-13
  - N. Pag-ayo sa batang lalaki nga nademonyohan: 9: 14-29
  - O. Ang katapusang pagpanudlo sa Galilea: 9: 30-50
- IV. Ang ministeryo sa Perea ug Judea: 10: 1-52
- A. Pagtulon-an mahitungod sa diborsyo: 10: 1-12
  - B. Ang panalangin sa mga bata: 10: 13-16
  - C. Ang datu nga batan-ong magmamando: 10: 17-22
  - D. Pasidaan sa kakuyaw sa bahandi: 10: 23-27
  - E. Paghisgot mahitungod sa mga ganti: 10: 28-31
  - F. Ang panagna sa kamatayon ni Jesus: 10: 32-34
  - G. Hangyo alang sa pagkaprominente: 10: 35-45
  - H. Ang pag-ayo ni Bartimeo: 10: 46-52
- V. Mga panghitabo sa katapusang semana: 11: 1-15: 47
- A. Ang pagsulod sa hari sa Jerusalem: 11: 1-11
  - B. Ang pagtunglo sa punoan nga kahoyng higuera: 11: 12-14
  - C. Paghinlo sa templo: 11: 15-19
  - D. Leksyon bahin sa pagtoo: 11: 20-26
  - E. Hagit sa awtoridad ni Kristo: 11: 27-33
  - F. Ang samingay sa mga mag-uuma: 12: 1-12
  - G. Pangutana bahin sa pagbuwis: 12: 13-17
  - H. Ang problema sa pagkabanhaw: 12: 18-27
  - I. Pangutana bahin sa Dakong Sugo: 12: 28-34
  - J. Pangutana mahitungod kang Kristo: 12: 35-37
  - K. Pasidaan batok sa mga Escriba: 12: 38-40
  - L. Ang gamayng salapi sa biyuda: 12: 41-44
  - M. Pagtoo alang sa umaabot: 13: 1-37
  - N. Ang laraw sa Sanhedrin: 14: 1-2
  - O. Panihapon sa Betania: 14: 3-9
  - P. Ang laraw ni Judas: 14: 10-11
  - Q. Ang Pasko: 14: 12-21
  - R. Ang Katapusang Panihapon: 14: 22-26
  - S. Ang paglimod ni Pedro gitagna: 14: 27-31
  - T. Pag-ampo sa Getsemani: 14: 32-42
  - U. Ang pagbudhi ug pagdakop: 14: 43-52

- V. Ang pagsulay sa mga Judio: 14: 53-65
  - W. Ang paglimod ni Pedro: 14: 66-72
  - X. Ang paghusay sa Roma: 15: 1-21
  - Y. Ang paglansang sa krus ni Jesus: 15: 22-41
  - Z. Ang paglubong ni Jesus: 15: 42-47
- VI. Ang pagkabanhaw ni Jesus: 16: 1-8
- A. Una sa lubnganan: 16: 1-3
  - B. Ang walay sulod nga lubnganan: 16: 4-6
  - C. Ang sugo sa pagsangyaw sa mensahe sa pagkabanhaw: 16: 7-8
- VII. Ang pagpakita ni Jesus: 16: 9-14
- A. Ngadto kang Maria Magdalena: 16: 9-11
  - B. Ngadto sa duha ka mga tinun-an: 16: 12-13
  - C. Ngadto sa onse ka mga tinun-an: 16:14
- VIII. Ang Dakong Sugo: 16: 15-18
- IX. Ang pagkayab ni Jesus ngadto sa Langit: 16:19
- X. Pagtuman sa sugo: 16:20

KINAUGALINGONG EKSAMEN

1. Kinsa ang tagsulat sa libro ni Marcos?

---

2. Ihayag ang katuyoan sa libro ni Marcos.

---

3. Kang kinsa gisulat ang libro ni Marcos?

---

4. Ihayag ang prinsipyo sa kinabuhi ug ministeryo sa libro ni Marcos.

---

5. Gikan sa panumduman, isulat ang sag-ulohong bersikulo sa libro ni Marcos.

(Ang mga tubag sa eksamen gihatag sa katapusan nga kapitulo niini nga manwal.)

ALANG SA DUGANG NGA PAGTUON

1. Tun-i ang mahinungdanon nga mga pulong sa basahon ni Marcos: Sa walay langan, diha-diha dayon, ug gilayon.
2. Pagtuon sa kinabuhi ni Marcos, ang tagsulat niining libro nga nagdala sa iyang ngalan. Tan-awa ang Mga Buhat 12: 12, 25; 13: 5, 13; 15: 37-39; Mga Taga-Colosas 4:10; Filemon 23-24; ug I Pedro 5:13.
3. Daghang higayon nga mipakita si Jesus human sa iyang pagkabanhaw, nga naga pamatuod nga siya tinuod nga nabanhaw gikan sa mga patay. Siya nagpakita sa mosunod:

-Maria Magdalena:	Marcos 16: 9-10
-Sa ubang mga babaye:	Mateo 28: 9-10
-Duha ka mga disipulo nga nag padulong sa Emmaus:	Marcos 16: 12-13; Lucas 24: 13-32
-Pedro:	Lucas 24:34
-Sa mga tinun-an nga wala si Tomas:	Marcos 16:14; Lucas 24:36; Juan 29:19
-Sa mga tinun-an kauban ni Tomas:	Juan 20: 26-31
-Sa pito sa daplin sa Dagat sa Galilea:	Juan 21
-Sa mga disipulo sa Galilea:	Mateo 28: 16-20
-Santiago:	I Mga Taga Corinto 15: 7
-Niadtong uban kaniya sa Bukid sa pagkayab:	Marcos 16:19; Lucas 24:44; Mga Buhat 1: 3
-Pablo:	I Mga Taga Corinto 15: 5-8

4. Si Jesus miatubang ug daghang bakak nga mga akusasyon gikan sa iyang mga kaaway. Tun-i ang Marcos 2: 1-3: 6 ug kompletoha ang mosunod nga tsart:

2: 1-12   2: 13-17   2: 18-22   2: 23-28   3: 1-6

Ang okasyon

Mga magsusumbong

Akusasyon

Gipamulong ngadto kang kinsa

Pagpanalipod ni Jesus

Resulta

KAPITULO 3

LUCAS

MGA TUMONG:

Sa pagkahuman niini nga kapitulo kamo makahimo sa:

- Pagngalan sa tagsulat sa libro ni Lucas.
- Pag-ila kon kang kinsa ang libro ni Lucas gisulat.
- Pagpahayag sa katuyoan sa libro ni Lucas.
- Pagsulat sa sag-ulohong bersikulo sa libro ni Lucas gikan sa panumduman.
- Paghayag sa Prinsipyo sa Kinabuhi ug Pangalagad sa libro ni Lucas.

PASIUNA

TAGSULAT: Lucas

KANG KINSA: Sa tanang mga magtotoo, bisan ang una nga gituyo nga tigpaminaw mao ang mga Griyego kang kinsa siya nagpresentar kang Jesus ingon nga hingpit nga tawo. Gisulti usab niya ngadto sa usa ka tino nga tumotoo, si Teofilo.

KATUYOAN: Ang katuyoan mao ang pagsulat sa hapsay nga asoy sa pagministeryo ni Jesus (Lucas 1: 1-4).

SAG-ULOHONG BERSIKULO: Lucas 19:10

KINABUHI UG PAGPANGALAGAD NGA MGA PRINSIPYO: Ang atong misyon susama sa iya ni Jesus: Aboton ang nawala sa maayong balita sa Ebanghelyo.

NANGUNANG MGA KARAKTER: Jesus, 12 ka mga disipulo

LATID

Unang Bahin: Pagpangandam 1: 1-2: 52

I. Pasiuna:

- A. Ang sulat alang kang Teofilo: 1: 1-4
- B. Ang panan-awon ni Zacarias: 1: 5-25
- C. Ang panan-awon ni Maria: 1: 26-38
- D. Ang pagbisita ni Maria kang Elizabeth: 1: 39-56
- E. Ang pagkatawo ni Juan Bautista: 1: 57-80

- II. Pagkatawo ug pagkabata ni Jesus:
  - A. Ang pagkatawo ni Jesus: 2: 1-7
  - B. Ang pagbisita sa magbalantay sa mga carnero: 2: 8-20
  - C. Ang pagtuli ug pagngalan ni Jesus: 2:21
  - D. Ang pagpahinungod ni Jesus: 2: 22-40
  - E. Ang pagbisita ni Jesus sa Templo: 2: 41-52

Ikaduhang Bahin: Ang Sinugdanan Sa Ministeryo Ni Kristo 3: 1-4: 3

- I. Ang ministeryo ni Juan nga Bautista: 3: 1-20
- II. Ang bautismo ni Jesus: 3: 21-22
- III. Ang kagikan ni Jesus: 3: 23-38
- IV. Ang tintasyon ni Jesus: 4: 1-13

Ikatulong Bahin: Si Jesus Sa Galilea 4: 14-9: 62

- I. Ang pagsalikway ni Jesus sa Nazaret: 4: 14-30
- II. Ang gidemonyohan nga tawo didto sa sinagoga sa Capernaum: 4: 31-37
- III. Ang pag-ayo sa ugangan ni Pedro: 4: 38-39
- IV. Dugang pa nga mga milagro ug mga pagsangyaw: 4: 40-44
- V. Milagrosong kuha sa mga isda ug ang pagtawag kang Simon Pedro, Santiago, ug Juan: 5: 1-11
- VI. Ang paghinlo sa sanlahon: 5: 12-16
- VII. Ang pagpasaylo ug pag-ayo sa paralitiko nga tawo: 5: 17-26
- VIII. Ang tawag ni Mateo: 5: 27-28
- IX. Ang pista sa mga maniningil sa buhis: 5: 29-32
- X. Pakigpulong mahitungod sa pagpuasa: 5: 33-39
- XI. Pagpamupo ug pagkaon sa trigo sa adlaw nga igpapahulay: 6: 1-5
- XII. Pag-ayo sa kamot nga nakuyos: 6: 6-11
- XIII. Pagpili sa napulo ug duha ka mga tinun-an: 6: 12-16

- XIV. Ang wali sa Bukid: 6: 17-49
- XV. Pag-ayo sa sulugoon sa kapitan: 7: 1-10
- XVI. Pagbanhaw sa anak nga lalaki sa balo nga babaye gikan sa mga patay:
7: 11-17
- XVII. Ang pangutana ni Juan Bautista: 7: 18-35
- XVIII. Pagdihog ug pagpasaylo sa makasasala nga babaye: 7: 36-50
- XIX. Pagsangyaw nga adunay sa suporta gikan sa pipila ka mga babaye: 8: 1-3
- XX. Ang sambingay sa mga binhi ug sa yuta: 8: 4-15
- XXI. Sambingay sa lamparahan: 8: 16-18
- XXII. Ang matuod nga espirituhanong relasyon: 8: 19-21
- XXIII. Pagpakalma sa bagyo: 8: 22-25
- XXIV. Pag-ayo sa giyawaan: 8: 26-40
- XXV. Pag-ayo sa babaye nga gitalinug-an ug pagbanhaw sa anak nga babaye ni
Jairo: 8: 40-56
- XVI. Ang misyon sa napulog-duha ka mga tinun-an: 9: 1-6
- XXVII. Ang kamatayon ni Juan nga Bautista: 9: 7-9
- XXVIII. Pagpakaon sa 5,000: 9: 10-17
- XXIX. Pagsugid ni Pedro: 9: 18-21
- XXX. Panagna sa kamatayon ni Kristo: 9:22
- XXXI. Tawag sa pagkadisipulo: 9: 23-27
- XXXII. Ang pagkausab sa dagway: 9: 28-36
- XXXIII. Ang kaluwasan sa giyawaan nga batang lalaki: 9: 37-45
- XXXIV. Leksyon sa pagkadako: 9: 46-48
- XXXV. Pakigpulong sa pagkamatugtanon: 9: 49-50

Ikaupat nga Bahin: Si Jesus Paingon Sa Jerusalem 10: 1-19: 48

- I. Ang determinasyon sa pag-adto sa Jerusalem ug pagsalikway sa usa ka balangay sa Samaria: 9: 51-56
- II. Mga pakigpulong sa pagkadisipulo: 9: 57-62
- III. Ang misyon sa kapitoan: 10: 1-24
- IV. Ang samingay sa maayo nga Samarianhon: 10: 25-37
- V. Panihapon uban kang Maria ug Marta: 10: 38-42
- VI. Pagtudlo sa pag-ampo: 11: 1-13
- VII. Panalipod batok sa mando sa Satanasnong gahum: 11: 14-26
- VIII. Ang kamahinungdanon sa paghupot sa Pulong sa Dios: 11: 27-28
- IX. Pagpangita alang sa usa ka ilhanan: 11: 29-36
- X. Paghayag sa mga Fariseo ug mga Escriba: 11: 37-54
- XI. Mga pasidaan: 12: 1-59
  - A. Batok sa pagkasalingkapaw: 12: 1-12
  - B. Batok sa kahikaw: 12: 13-21
  - C. Batok sa kabalaka: 12: 22-34
  - D. Mahitungod sa mga alagad nga naghulat sa mga agalon: 12: 35-48
  - E. Mahitungod sa pagsabot sa misyon ni Kristo: 12: 49-59
- XII. Tawag sa paghinulsol: 13: 1-9
- XIII. Ang pag-ayo sa babaye nga adunay espiritu sa sakit: 13: 10-17
- XIV. Mga Samingay: 13: 18-30
  - A. Ang liso sa mustasa: 13: 18-19
  - B. Ang levadura: 13: 20-21
  - C. Ang sigpit nga pultahan: 13: 22-30
- XV. Usa ka mensahe gikan ug ngadto kang Herodes: 13: 31-33
- XVI. Usa ka paghilak sa ibabaw sa Jerusalem: 13: 34-35

- XVII. Pag-ayo sa usa ka tawo nga nanghupong: 14: 1-6
- XVIII. Mga sambingay:
  - A. Ang kombira sa kasal: 14: 7-14
  - B. Ang dakong kombira: 14: 15-24
  - C. Ang magtutukod: 14: 25-30
  - D. Ang hari nga moadto sa gubat: 14: 31-35
  - E. Ang nawala nga carnero: 15: 1-7
  - F. Ang nawala nga sensilyo: 15: 8-10
  - G. Ang anak nga mausikon: 15: 11-32
  - H. Ang dili matarung nga tinugyanan ug dugang pa nga mga komento sa mga Fariseo: 16: 1-18
  - I. Ang adunahan nga tawo ug si Lazaro: 16: 19-31
- XIX. Mga sala: 17: 1-4
- XX. Pagdugang sa pagtoo: 17: 5-10
- XXI. Pag-ayo sa mga sanlahon: 17: 11-19
- XXII. Ang kaugmaon sa Gingharian sa Dios: 17: 20-37
- XXIII. Sambingay sa balo nga babaye, ug sa dili matarung nga maghuhukom: 18: 1-8
- XXIV. Sambingay sa Fariseo ug sa mga maniningil sa buhis: 18: 9-14
- XXV. Pag-abiabi sa gagmayng mga bata: 18: 15-17
- XXVI. Ang adunahan nga batan-ong magmamando: 18: 18-30
- XXVII. Panagna sa kamatayon ug pagkabanhaw ni Jesus: 18: 31-34
- XXVIII. Pag-ayo sa buta nga tawo duol sa Jerico: 18: 35-43
- XXIX. Ang pagkakabig ni Zaqueo: 19: 1-10
- XXX. Ang sambingay sa mga libra: 19: 11-27

Ikalimang Bahin: Si Jesus Sa Jerusalem 19: 28-24: 53

- I. Mga panghitabo sa wala pa ang kamatayon ni Jesus: 19: 28-23: 25
  - A. Ang madaugon nga pagsulod: 19: 28-48
  - B. Panaglalis sa templo: 20: 1-47

1. Ang pangutana sa awtoridad: 20: 1-8
2. Ang sambingay sa walay pagtoo nga saop: 20: 9-18
3. Ang pangutana sa buhis ngadto kang Cesar: 20: 19-26
4. Ang pangutana sa pagkabanhaw: 20: 27-40
5. Usa ka pangutana ug usa ka pasidaan: 20: 41-47

C. Mga pagtulon-an sa Templo: 21: 1-38

1. Halad sa balo nga babaye: 21: 1-4
2. Ang umaabot: 21: 5-28
3. Ang pasidaan nga pagabantayan: 21: 29-38

D. Pasko ug ang katapusan nga gabii: 22: 1-71

1. Ang laraw batok ni Jesus: 22: 1-6
2. Ang pagpangandam alang sa pasko: 22: 7-13
3. Ang katapusan nga panihapon: 22: 14-23
4. Ang matuod nga pagkadako: 22: 24-30
5. Ang pasidaan ni Pedro: 22: 31-34
6. Pasidaan sa mga tinun-an: 22: 35-38
7. Pag-ampo sa tanaman: 22: 39-46
8. Ang pagdakop ni Jesus: 22: 47-53
9. Paglimod ni Pedro: 22: 54-62
10. Ang husay ni Jesus: 22: 63-71
  - a. Pag-abuso sa mga sundalo: 22: 63-65
  - b. Pagkahinukman sa silot sa Sanhedrin: 22: 66-71
  - c. Ang husay sa atubangan ni Herodes: 23: 1-12
  - d. Ang husay sa atubangan ni Pilato: 23: 13-25

II. Ang kamatayon ni Jesus: 23: 26-56

A. Ang paglansang sa krus: 23: 26-49

1. Sa dalan sa Golgota: 23: 26-31
2. Ang paglansang sa krus ug ang pagbiaybiay ni Jesus: 23: 32-38
3. Ang mahinulsulon nga kriminal 23: 39-43
4. Ang kamatayon ni Jesus: 23: 44-49
5. Ang paglubong ni Jesus: 23: 50-56

III. Ang pagkabanhaw ni Jesus: 24: 1-12

IV. Ang ministeryo human sa pagkabanhaw: 24: 13-49

- A. Ang paglakaw ngadto sa Emmaus: 24: 13-35
- B. Ang dagway sa Jerusalem: 24: 36-49
- C. Ang katapusan nga sugo: 24: 44-49
- D. Ang pagkayab ni Jesus: 24: 50-53

KINAUGALINGONG EKSAMEN

1. Kinsa ang tagsulat sa libro ni Lucas?

---

2. Ihayag ang katuyoan sa libro ni Lucas.

---

3. Kang kinsa gisulat ang libro ni Lucas?

---

4. Ihayag ang prinsipyo sa kinabuhi ug ministeryo sa libro ni Lucas.

---

5. Gikan sa panumduman, isulat ang sag-ulohong bersikulo sa libro ni Lucas.

(Ang mga tubag sa eksamen gihatag sa katapusan nga kapitulo niini nga manwal.)

ALANG SA DUGANG PAGTUON

1. Si Lucas, ang tagsulat niini nga Ebanghelyo, mao usab ang nagsulat sa libro sa Mga Buhat. Kamo magtuon sa Mga Buhat sa ulahi niini nga kurso.
2. Tun-i ang kinabuhi ni Lucas, ang tagsulat niini nga libro nga nagdala sa iyang ngalan. Ang iyang sugilanon natala sa upat ka Ebanghelyo ug sa libro sa Mga Buhat.
3. Tun-i ang mosunod nga tsart diha sa mga tinun-an ni Jesus:

Ngalan	Orihinal Nga Trabaho	Lugar Sa Ministeryo
Pedro	Mangingisda	Unang lider sa simbahan
Santiago (anak ni Zebedeo)	Mangingisda	Judea
Juan	Mangingisda	Jerusalem, Efeso, gibihag ngadto sa Patmos
Andres	Mangingisda	Scythia, Gresya, Asia
Felipe	Wala mahibaloi	Phyrgia
Bartolome	Wala mahibaloi	Armenia (Karon Turkey & Iran)
Tomas	Wala mahibaloi	Partia, Persia, India
Mateo	Maniningil ug buhis	Etiopia
Santiago	Wala mahibaloi	Palestina, Ehipto
Judas	Wala mahibaloi	Asiria, Persia
Simon nga Zelotes	Wala mahibaloi	Wala mahibaloi
Judas	Wala mahibaloi	Wala

KAPITULO 4

JUAN

MGA TUMONG:

Sa pagkahuman niini nga kapitulo kamo makahimo sa:

- Pagngalan sa tagsulat sa libro ni Juan.
- Pag-ila kon kang kinsa ang libro ni Juan gisulat.
- Pagpahayag sa katuyoan sa libro ni Juan.
- Pagsulat sa sag-ulohong bersikulo sa libro ni Juan gikan sa panumduman.
- Paghayag sa Prinsipyo sa Kinabuhi ug Pangalagad sa libro ni Juan.

PASIUNA

TAGSULAT: Juan

KANG KINSA: Sa tanang mga magtotoo, kang kinsa si Juan nagpahayag kang Jesus ingon nga anak sa Dios.

KATUYOAN: Sa pagdani nga si Jesus mao ang Mesias, ang Anak sa Dios, ug sa paggiya sa mga tawo sa kinabuhi nga walay katapusan.

SAG-ULOHONG BERSIKULO: Juan 20:31

KINABUHI UG PAGPANGALAGAD NGA MGA PRINSIPYO: Si Jesus mao ang Kristo, ang Anak sa buhi nga Dios, tinubdan sa kaluwasan ug dalan sa kinabuhi nga walay katapusan.

NANGUNANG MGA KARAKTER: Jesus, Juan Bautista, 12 ka mga disipulo

LATID

Unang Bahin: Pasiuna 1: 1-51

- I. Pagpaila ni Jesus, ang Kristo: 1: 1-18
  - A. Si Jesus, ang Pulong, kaniadto: 1: 1-3
    1. Gikan sa sinugdanan: 1: 1
    2. Uban sa Dios: 1: 1
    3. Ang Dios: 1: 1
    4. Ang paglalang sa pulong: 1: 2-3
  - B. Si Jesus, ang kinabuhi ug kahayag: 1: 4-13

1. Ang kinabuhi ug kahayag sa mga tawo: 1: 4
2. Ang kahayag nga gipakita diha sa kangitngit: 1: 5
3. Ang kahayag diin si Juan Bautista misaksi: 1: 6-8
4. Ang matuod nga kahayag sa tawo: 1: 9
5. Wala gidawat sa pipila: 1: 10-11
6. Gidawat sa uban: 1: 12-13

C. Si Jesus diha sa unod: 1: 14-18

1. Natawo sa Dios: 1:14
2. Ang Pulong nahimong unod ug nagpuyo sa taliwala kanato: 1:14
3. Si Juan Bautista misaksi sa Pulong nga unod: 1:15

D. Si Jesus, ang kahingpitan sa grasya sa Dios: 1: 16-18

II. Ang pagsaksi ni Juan: 1: 19-34

A. Alang kang Jesus nga Mesias: 1: 19-28

1. Ang pagpangutana: 1: 19-22
2. Ang tubag: 1:23
3. Ang nangutana: 1:24
4. Dugang pagpangutana: 1:25
5. Ang tubag: 1: 26-27
6. Ang nahimutangan sa panag-istoryahanay: 1:28

B. Alang kang Jesus ang Cordero ug ang Anak: 1: 29-36

1. Ang bautismo: 1: 29-34
2. Ang pagsugid: 1: 35-36

III. Ang unang mga tinun-an: 1: 35-51

- A. Andres: 1: 34-40
- B. Simon: 1: 40-42
- C. Felipe: 1: 43-44
- D. Nathaniel: 1: 45-51

Ikaduhang Bahin: Pangpublikong Ministeryo 2: 1-12: 50

I. Paghimo sa tubig ngadto sa bino: 2: 1-10

- A. Ang nahimutangan: 2: 1
- B. Ang mga partisipante: 2: 2
- C. Ang problema: 2: 3-5
- D. Ang milagrosong solusyon: 2: 6-11

- II. Awtoridad ibabaw sa templo: 2: 12-25
  - A. Pagbalhin ngadto sa Jerusalem: 2: 12-13
  - B. Ang paghinlo sa templo: 2: 14-22
    - 1. Ang paghinlo: 2: 14-16
    - 2. Ang mga tinun-an nahinumdom: 2:17
    - 3. Ang tagna: 2: 18-21
    - 4. Ang mga tinun-an nahinumdom: 2:22
  - C. Reaksyon sa paghinlo: 2: 23-25
- III. Pagpakigsulti kang Nicodemo: 3: 1-21
  - A. Ang nahimutangan: 3: 1-2
  - B. Ang deklarasyon: 3: 2
  - C. Ang tubag: 3: 3
  - D. Ang unang pangutana: 3: 4
  - E. Ang tubag: 3: 5-8
  - F. Ang ikaduha nga pangutana: 3: 9
  - G. Ang tubag: 3: 10-21
- IV. Panghimatuod kang Jesus pinaagi ni Juan Bautista: 3: 22-36
  - A. Ang nahimutangan: 3: 22-24
  - B. Ang pangutana: 3: 25-26
  - C. Ang tubag: 3: 27-36
- V. Usa ka misyon sa taliwala sa mga Samarianhon: 4: 1-42
  - A. Ang nahimutangan sa Samaria: 4: 1-6
  - B. Ang pagpamatuod ngadto sa usa ka babaye: 4: 7-26
  - C. Ang katingala sa mga tinun-an: 4:27
  - D. Ang pagsaksi sa babaye sa Samaria: 4: 28-30
  - E. Usa ka panan-awon alang sa mga tinun-an: 4: 31-38
  - F. Resulta sa Samarianhon nga misyon: 4: 39-42
- VI. Usa ka milagro sa Galilea: 4: 43-54
  - A. Pagbalhin ngadto sa Galilea: 4: 43-45
  - B. Pag-ayo sa anak nga lalaki sa usa ka halangdon nga tawo: 4: 46-54
- VII. Sakit nga giayo sa adlaw nga igpapahulay: 5: 1-47

- A. Pag-ayo sa adlaw nga igpapahulay: 5: 1-9
- B. Ang mga Judio ug ang tawo nga giayo: 5: 10-13
- C. Si Jesus ug ang tawo nga giayo: 5:14
- D. Ang mga Judio ug ang tawo nga giayo: 5: 15-18
- E. Wali pagkatapos sa pag-ayo: 5: 19-47
  - 1. Si Jesus nag-angkon nga sama sa Dios: 5: 19-29
    - a. Sa mga buhat: 5: 19-21
    - b. Sa pagkabanhaw: 5:21
    - c. Sa paghukom: 5: 22-29
    - d. Sa kadunganan: 5:23
  - 2. Saksi ngadto sa balaan nga pangangkon ni Jesus: 5: 30-40
    - a. Saksi sa iyang kaugalingon: 5: 30-32
    - b. Juan Bautista: 5: 33-35
    - c. Ang mga buhat ni Jesus: 5:36
    - d. Ang Amahan: 5: 37-38
    - e. Ang mga Kasulatan: 5:39
  - 3. Pagkahinukman sa silot sa pagkawalay pagtoo: 5: 40-47

VIII. Si Kristo ang Tinapay sa Kinabuhi: 6: 1-15

- A. Ang nahimutangan: 6: 1-4
- B. Ang problema: 6: 5-7
- C. Ang pagpakaon sa lima ka libo: 6: 8-13
- D. Makapahigawad nga mga resulta: 6: 14-15

IX. Ang kahadlok ngadto sa pagtoo sa taliwala sa bagyo: 6: 16-21

X. Ang sumpay sa pagpakaon sa 5,000: 6: 22-71

- A. Ang "lima ka libo" nagtigom pag-usab: 6: 22-24
- B. Panag-istoryahanay sa Tinapay sa Kinabuhi: 6: 25-71
  - 1. Ang tinapay ni Moises itandi sa kang Jesus: 6: 25-34
  - 2. Ang tinapay nga nagapatubo sa kinabuhi nga walay katapusan: 6: 35-40
  - 3. Ang buhi nga tinapay nga gikan sa langit: 6: 41-51
  - 4. Ang tinapay sa kamatayon ni Kristo: 6: 52-59
- C. Mga resulta sa panag-istoryahanay: 6: 60-71
  - 1. Daghan ang mitalikod: 6: 60-66
  - 2. Napulog Duha nahibilin: 6: 67-71

XI. Si Jesus sa panahon sa pista sa Jerusalem: 7: 1-53

- A. Panaw ngadto sa Jerusalem: 7: 1-10

- B. Si Jesus sa Jerusalem: Ang kontrobersiyal nga larawan: 7: 11-13
  - C. Pagkadili kanunay sa mga kritiko ni Jesus: 7: 14-24
  - D. Jesus: Ang tumbok nga espekulasyon: 7: 25-36
  - E. Ang pahibalo ni Jesus: 7: 37-39
  - F. Ang nabahin nga panon sa katawhan: 7: 40-44
  - G. Ang nabahin nga konseho: 7: 45-53
- XII. Pagtudlo diha sa templo: 8: 1-59
- A. Ang babaye nga nanapaw: 8: 1-8: 11
  - B. Si Jesus ang kahayag sa kalibutan: 8: 12-20
  - C. Pagtan-aw daan sa krus ug reaksyon sa panon sa mga katawhan: 8: 21-30
  - D. Ang mga Judio ug pagkadisipulo: 8: 31-59
    - 1. Kagawasan pinaagi sa kahibalo sa kamatuoran: 8: 31-36
    - 2. Mga anak nga lalaki ni Abraham: 8: 37-40
    - 3. Mga anak nga lalaki ni Satanas: 8: 41-47
    - 4. Sugo sa gipanag-iya sa yawa: 8: 48-52
  - E. Reaksyon sa mga pagtulon-an: Si Jesus batok kang Abraham: 8: 52-59
- XIII. Giayo ni Jesus ang buta nga tawo: 9: 1-41
- A. Tawo nga buta gikan sa pagkatawo ang giayo: 9: 1-7
  - B. Reaksyon sa mga silingan sa buta nga tawo: 9: 8-12
  - C. Reaksyon sa mga Fariseo: 9: 13-34
    - 1. Interbyu sa buta nga tawo: 9: 13-17
    - 2. Interbyu sa iyang mga ginikanan: 9: 18-23
    - 3. Ang laing interbyu sa buta nga tawo: 9: 24-34
  - D. Ang konklusyon: Si Jesus, ang buta nga tawo, ug ang mga Fariseo: 9: 35-41
- XIV. Ang pangpastor nga panag-istoryahanay: 10: 1-42
- A. Ang tinuod nga magbalantay sa mga carnero: 10: 1-6
  - B. Ang pultahan sa toril sa mga carnero: 10: 7-10
  - C. Ang Maayong magbalantay sa panon: 10: 11-18
- XV. Nagadaghan nga pagsupak ngadto kang Jesus: 10: 19-42
- A. Pagkabahin ibabaw sa pagpanag-iya sa yawa: 10: 19-21
  - B. Panginahanglan alang sa yano nga panagsulti: 10: 22-24
  - C. Tubag ni Jesus: 10: 25-30
  - D. Ang pagpatay tungod sa pagpasipala napugngan: 10: 31-39
  - E. Dalangpanan sa unahan sa Jordan: 10: 40-42
- XVI. Kamatayon giusab ngadto sa kinabuhi: 11: 1-44
- A. Ang nahimutangan: 11: 1-6
  - B. Ang plano: 11: 7-16

- C. Panag-istoryahanay sa kamahinungdnaon sa hitabo nga mosunod: 11: 17-27
- D. Ang pagkawalay paglaum sa kamatayon: 11: 28-39
- E. Ang pagbanhaw ni Lazaro: 11: 40-44
- F. Resulta sa milagro: 11: 45-12: 11
  - 1. Reaksyon sa pipila nga mitoo: 11:45
  - 2. Reaksyon sa konseho: 11: 46-53
  - 3. Implikasyon alang sa seguridad ni Jesus: 11: 54-57
  - 4. Gidihogan sa kamatayon: 12: 1-8
  - 5. Nagkalain-lain nga mga reaksiyon: 12: 9-11

XVII. Haring Jesus: 12: 12-50

- A. Nagadugang nga pagkainila sa Hari: 12: 12-19
- B. Ang pagbisita sa mga Greyigo ngadto sa Hari: 12: 20-22
- C. Ang kamatayon sa Hari: 12: 23-50
  - 1. Panagna sa kamatayon sa Hari: 12: 23-27
  - 2. Pasalig gikan sa Amahan alang sa Hari: 12: 28-30
  - 3. Pagpamatuod sa Hari: 12: 30-36
  - 4. Pagkawalay pagtoo ngadto sa Hari: 12: 37-43
  - 5. Ang pagtoo ngadto sa Hari: 12: 44-50

Ikatulong Bahin: Pribadong Ministeryo 13: 1-17: 26

- I. Ang katapusan nga panihapon: 13: 1-38
  - A. Usa ka butang nga leksyon: paghugas sa tiil: 13: 1-11
    - 1. Ang okasyon: 13: 1-3
    - 2. Ang buhat: 13: 4-5
    - 3. Ang kahulogan sa buhat: 13: 6-17
  - B. Pagpahayag ni Judas: 13: 18-30
  - C. Tagna sa pagbiya ni Jesus: 13: 31-35
  - D. Tagna sa paglimod ni Pedro: 13: 36-38
- II. Mensahe sa pagpangandam ug kahupayan: 14: 1-27
  - A. Ang pagpangandam: 14: 1-4
  - B. Ang dalan: 14: 5-15
  - C. Ang maghuhupay: 14: 16-21,26
  - D. Pagpadayag ngadto sa iyang kaugalingon: 14: 22-31
- III. Importante nga panaghiusa uban ni Jesus: 15: 1-27
  - A. Panaghiusa sa punoan sa parras: 15: 1-8
  - B. Panaghiusa sa gugma: 15: 9-17
  - C. Ang pagkawalay panaghiusa sa kalibutan: 15: 18-25
  - D. Panaghiusa sa maghuhupay: 15: 26-27

- IV. Pagtan-aw daan sa umaabot: 16: 1-33
- A. Ang umaabot nga paglutos gitagna: 16: 1-6
  - B. Maglilipay nga moabot: 16: 7-16
  - C. Tagna sa pagbalik ni Kristo ngadto sa langit: 16:16
  - D. Ang nalibog nga mga tinun-an: 16: 17-19
  - E. Pag-usab sa kasakit ngadto sa kalipay: 16: 20-30
  - F. Pagtoo alang sa umaabot: 16: 31-33

- V. Ang pag-ampo ni Jesus: 17: 1-26
- A. Alang sa iyang kaugalingon: 17: 1-8
  - B. Alang sa iyang mga tinun-an karon: 17: 9-19
  - C. Alang sa iyang umaabot nga mga sumusunod: 17: 20-26

Ikaupat Nga Bahin: Ang Katapusan Nga Mga Adlaw 18: 1-19: 42

- I. Ang pagdakop: 18: 1-14
- A. Panagkita sa Tanaman: 18: 1
  - B. Pagbudhi ni Judas: 18: 2-3
  - C. Ang dili pagsukol ni Jesus: 18: 4-9
  - D. Kasamok nga gipahunong ni Jesus: 18: 10-11
  - E. Ang pagngadto kang Anas: 18: 12-14
- II. Unang paglimod ni Pedro: 18: 15-18
- III. Ang husay sa atubangan ni Anas: 18: 19-24
- A. Pagpamatuod nga depensa: 18: 19-21
  - B. Paghukom ni Anas: 18: 22-24
- IV. Ang ikaduha nga paglimod ni Pedro: 18: 25-26
- V. Ang ikatulo nga paglimod ni Pedro: 18: 26-27
- VI. Ang husay sa atubangan ni Pilato: 18: 28-19: 16
- A. Publikong paghusay: 18: 28-32
  - B. Pribadong paghusay: 18: 33-38
  - C. Si Barrabas: 18: 38-40
  - D. Pag-abuso sa mga Romano: 19: 1-3
  - E. Kamatayon gipangayo: 19: 4-8
  - F. Pagpasaylo gisalikway: 19: 9-16
- VII. Ang kamatayon ni Jesus: 19: 17-30

- A. Ang paglansang sa krus: 19: 17-18
- B. Ang talaan sa kamatayon nga titulo: 19: 19-22
- C. Ang pagpakita sa pagkawalay pagtagad: 19: 23-24
- D. Ang nagbangotan: 19: 25-27
- E. Ang kamatayon ni Jesus: 19: 28-30

VIII. Ang paglubong: 19: 31-42

- A. Pagsusi sa lawas: 19: 31-37
- B. Ang paglubong: 19: 38-42

Ikalmang Bahin: Pagkabanhaw Ug Pagpakita 20: 1-21: 23

I. Ang pagkabanhaw ni Jesus: 20: 1-31

- A. Ang ebidensiya sa bukas nga lubnganan: 20: 1-10
- B. Ang pagpamatuod sa duha ka mga mensahero: 20: 11-13
- C. Ang pagsaksi sa nabanhaw nga Ginoo: 20: 14-29
  - 1. Ngadto kang Maria Magdalena: 20: 14-18
  - 2. Ngadto sa mga tinun-an nga wala si Tomas: 20: 19-25
  - 3. Ngadto sa mga tinun-an ug ni Tomas: 20: 26-29
- D. Katingbanan sa konklusyon: 20: 30-31

II. Usa ka panagkita sa dagat: 21: 1-23

- A. Ang dili molampuson nga gabii sa pagpangisda: 21: 1-3
- B. Ang solusyon sa Agalong Mangingisda (Jesus): 21: 4-6
- C. Pamahaw uban ni Jesus: 21: 7-14
- D. Paglig-on pag-usab ni Pedro: 21: 15-19
- E. Sinugdanan sa sugilanon: Nga ang tinun-an nga si Juan dili mamatay: 21: 20-23

Panapos 21: 24-25

I. Si Juan mao ang tinun-an nga nagpamatuod ug nagsulat: 21:24

II. Adunay daghang mga butang nga gibuhay ni Jesus nga wala mahisulat sa Juan: 21:25

KINAUGALINGONG EKSAMEN

1. Kinsa ang tagsulat sa libro ni Juan?

---

2. Ihayag ang katuyoan sa libro ni Juan.

---

3. Kang kinsa gisulat ang libro ni Juan?

---

4. Ihayag ang prinsipyo sa kinabuhi ug ministeryo sa libro ni Juan.

---

5. Gikan sa panumduman, isulat ang sag-ulohong bersikulo sa libro ni Juan.

(Ang mga tubag sa eksamen gihatag sa katapusan nga kapitulo niini nga manwal.)

ALANG SA DUGANG PAGTUON

1. Si Jesus naghimo sa pipila ka mga pahayag mahitungod sa iyang kaugalingon diha sa libro ni Juan. Ang matag usa niini nga mga pamahayag giunhan sa pulong "Ako mao..." Tun-i ang mosunod nga mga pakisayran:

-Ako mao Siya (ang Mesias):	4:26; 8: 24, 28; 13:19; 18: 5, 6, 8
-Ako mao ang Tinapay sa Kinabuhi:	6: 35,41,48,51
-Ako mao ang Kahayag sa Kalibutan:	8:12
-Ako mao ang Pultahan:	10: 7, 9
-Ako mao ang Maayong Magbalantay:	10: 11, 14
-Ako mao ang Pagkabanhaw ug ang Kinabuhi:	11:25
-Ako mao ang Dalan, Kamatuoran, ug ang Kinabuhi:	14: 6
-Ako mao ang punoan sa parras:	15: 1, 5
-Sa wala pa si Abraham, Ako mao na:	8:58

2. Tun-i ang relasyon ni Jesus uban sa Dios:

-Sa pagbuhat: 5:19	-Sa kadunggan: 5:23
-Sa pagkahibalo: 5:20	-Sa pagpahiuli: 5: 24-25
-Sa pagbanhaw: 5: 28-29	-Sa kinaugalingong kinabuhi: 5:26

3. Si Juan nagsulti sa walo ka pribadong mga interbyu ni Jesus uban sa mga indibiduwal o sa gagmay nga mga grupo:

-Pedro ug Nathaniel:	1: 35-51
-Nicodemo:	3: 1-21
-Ang babaye sa Sicar:	4: 6-26
-Ang tawo nga natawo nga buta:	10: 35-51
-Martha ug si Maria:	11: 1-57
-Ang mga apostoles:	13: 1-16: 33
-Maria Magdalena:	20: 1-18
-Pedro:	21: 15-23

4. Adunay pito ka mga saksi sa Juan nga nagmantala kang Jesus ingon nga Mesias:

-Juan Bautista;	1:34
-Tomas:	20:28
-Nathaniel:	1:49
-Juan:	20:31
-Pedro:	6:69
-Jesus mismo:	10:36
-Martha:	11:27

5. Pagtuon sa kinabuhi ni Juan Bautista;

- Ang iyang buhatan: Juan 1: 6-18
- Ang mga bisti ug pagkaon: Mateo 3: 4
- Ang iyang mensahe: Mateo 3: 2-10; Lucas 3: 3-6, 13-14; Juan 1:29
- Gitagna ni: Isaias (40: 3-5) ug Malaquias (3: 1)
- Ang iyang pagpamatuod: Juan 1: 20, 23, 27; 3: 29-30
- Ang panagna: Juan 3: 34-35; Lucas 3:16
- Pagseguro pag-usab nga si Kristo mao ang Mesias: Mateo 11: 2-6
- Ang pagpasidungog ni Jesus kang Juan: Mateo 11: 7-11

6. Ang Tinun-an nga si Juan nga nagsulat niini nga Ebanghelyo nagsulat usab I, II, ug III Juan ug ang libro sa Pinadayag. Kamo magtuon niini sa ulahi niini nga kurso.

7. Tun-i ang mga ngalan sa Espiritu Santo nga gigamit ni Juan:

- Nagapabilin nga Presensya: 14: 16-17
- Magtutudlo: 14: 25-26
- Saksi: 15:26
- Tagkombiktar: 16: 7-11
- Giya: 16: 13-15

8. Si Juan nagpresentar ni Jesus ingon nga Anak sa Dios (ang iyang balaang kinaiya) ug ang Anak sa Tawo (iyang tawhanong kinaiya). Tun-i ang mosunod nga mga bersikulo:

Anak sa Dios: 1: 34, 49; 3:18; 5:25; 10:36; 11: 4, 27; 19: 7, 20:31
Anak sa Tawo: 1:51; 3: 13-14; 5:27; 6: 27, 53, 62; 8:28; 9:35; 12: 23-24

9. Dugang pa sa paggamit sa titulo nga "Anak sa Dios" sa paghatag ug gibug-aton sa pagka-Dios ni Jesus, si Juan migamit sa daghan pang ubang mga paghisgot sa dugang nga paglig-on sa iyang balaang kinaiyahan. Ang pagka-Dios ni Jesus gihisgotan sa labing menos makausa sa matag kapitulo sa Juan: 1:49; 2:11; 3:16; 4:26; 5:25; 6:33; 7:29; 8:58; 9:37; 10:30; 11:27; 12:32; 13:13; 14:11; 15: 1; 16:28; 17: 1; 18:11; 19: 7; 20:28; 21:14

10. Tun-i ang kinabuhi ni Juan, ang tagsulat niini nga libro:

- Ang iyang pamilya: Juan 21: 2, 19:25; Mateo 27:56; Marcos 15:40
- Ang iyang trabaho: Marcos 1: 19-20
- Ang iyang pagpangulo sa unang simbahan: Buhat 4: 1-22; 8: 14-15; Galacia 2: 9
- Ang iyang pagkabihag: Pinadayag 1: 1, 4, 9

11. Tun-i ang nagkalain-laing mga pagsupak nga mitungha batok kang Jesus. Kompletoha ang tsart sa ubos:

Pakisayran	Tinubdan sa Pagsupak	Tipo sa Pagsupak	Rason sa Pagsupak
-------------------	-----------------------------	-------------------------	--------------------------

5:16

18

43

6:41

52

61, 66

70

7: 1

5

11

12

20

27, 30

32

41, 44

45

47

8: 6

13

48, 53, 59

9:16

22

24

10:19

24, 31

39

11:46

53

56-57

12: 4

10

19

PASIUNA SA LIBRO SA KASAYSAYAN

Ang libro sa Mga Buhat mao ang bugtong basahon sa kasaysayan sa Bag-ong Tugon. Kini nagtala sa mga panghitabo human sa pagkayab ni Jesus sa Langit ug sa adlaw sa Pentecostes, lakip na ang pagkatawo ug makasaysayan nga rekord sa unang Simbahan.

KAPITULO 5

MGA BUHAT

MGA TUMONG:

Sa pagkahuman niini nga kapitulo kamo makahimo sa:

- Pagngalan sa tagsulat sa libro sa Mga Buhat.
- Pag-ila kon kang kinsa ang libro sa Mga Buhat gisulat.
- Pagpahayag sa katuyoan sa libro sa Mga Buhat.
- Pagsulat sa sag-ulohong bersikulo sa libro sa Mga Buhat gikan sa panumduman.
- Paghayag sa Prinsipyo sa Kinabuhi ug Pangalagad sa libro Mga Buhat.

PASIUNA

TAGSULAT: Lucas

KANG KINSA: Sa tanang mga magtotoo, bisan tuod ang libro unang gitumong ngadto kang Teofilo.

KATUYOAN: Ang libro naghatag ug pagtagad kon unsa ang gipadayon ni Jesus sa pagbuhat ug pagpanudlo human sa iyang pagkayab pinaagi sa iyang espirituhanong lawas, ang Simbahan (Buhat 1: 1-2).

SAG-ULOHONG BERSIKULO: Mga Buhat 1:8

KINABUHI UG PAGPANGALAGAD NGA MGA PRINSIPYO: Ang tinuod nga ebidensya sa Espiritu Santo mao ang gitumong nga gahum: Gahum nga mahimong mga saksi alang sa katuyoan sa pagpakaylap sa Ebanghelyo sa tibook kalibutan.

NANGUNANG MGA KARAKTER: Juan, Pedro, Pablo, Silas, Bernabe, Juan Marcos, Felipe, Esteban, Ananias ug Safira, Dorcas, Cornelio, Felix, Agripa.

LATID

(Pahinumdom: Kini nga latid nagsunod sa sugo sa Ginoo nga gihatag sa Buhat 1: 8 alang sa pagpakaylap sa Ebanghelyo gikan sa Jerusalem ngadto sa Judea, Samaria, ug sa mga kinatumang dapit sa kalibutan).

Pasiuna Buhat 1: 1-11

I. Pasiuna: 1: 1-2

A. Alang kang: Teofilo: 1: 1

B. Mahitungod sa: Unsay gipadayon ni Jesus pagbuhat ug pagpanudlo human sa iyang pagkayab pinaagi sa iyang espirituhanong lawas, ang Simbahan: 1: 1-2

II. Ang ministeryo ni Jesus human sa pagkabanhaw: 1: 3

- A. Ang gidugayon niini: Kap-atan ka adlaw: 1: 3
- B. Ang katuyoan niini: Hingpit nga pagpamatuod: 1: 3
- C. Ang mensahe niini: Ang Ginghamarian Sa Dios: 1: 3

III. Ang katapusan nga panagkita ni Jesus uban sa iyang mga tinun-an: 1: 4-8

- A. Ang sugo sa mga tinun-an: 1: 4-5
- B. Ang pangutana sa mga tinun-an: 1: 6
- C. Ang pasidaan sa mga tinun-an: 1: 7
- D. Ang pagpadala sa mga tinun-an: 1: 8

IV. Ang pagkayab ni Jesus ngadto sa Langit: 1: 9-11

- A. Paghulagway sa pagkayab: 1: 9
- B. Pagpahayag sa iyang ikaduhang pag-anhi: 1: 10-11

Unang Bahin: Pagtukod Sa Saksi Sa Jerusalem - Buhat 1: 12-7

I. Ang pagtukod sa saksi: 1: 12-2: 4

A. Ang mga tinun-an ni Kristo nagahulat sa Jerusalem: 1: 12-26

- 1. Ang pagtigom sa mga tinun-an: 1: 12-15
  - a. Ang ilang tagbuanan nga dapit: 1: 12-13
  - b. Ang ilang gidaghanon ug ang mga ngalan: 1: 13-15
  - c. Ang ilang katuyoan: 1:14
- 2. Ang tambag nga gihatag ngadto sa mga tinun-an: 1: 15-22
  - a. Ang mamumulong: Pedro: 1:15
  - b. Ang mensahe 1: 16-22
    - (1) Nangagi: 1: 16-20
    - (2) Panudlo: 1: 21-22
- 3. Ang tubag sa mga tinun-an: 1: 23-26
  - a. Ang pagtuboy: 1:23
  - b. Ang pag-ampo: 1: 24-25
  - c. Ang pagpili: 1:26

- B. Ang bautismo sa Espiritu Santo: 2: 1-4
  - 1. Ang okasyon: 2: 1
  - 2. Ang mga tawo: 2: 1
  - 3. Ang dapit: 2: 1
  - 4. Ang panghitabo: 2: 2-4
    - a. Ang hangin: 2: 2
    - b. Ang dila nga ingon sa kalayo: 2: 3
    - c. Pagsulti sa mga pinulongan: 2: 4

Ikaduhang Bahin: Paglihok Sa Saksi Sa Jerusalem - Buhat 2: 5-7

- I. Ang unang saksi: 2: 4-40
  - A. Ang paagi diin ang saksi gihatag: 2: 4-6
  - B. Ang reaksyon sa saksi: 2: 7-13
  - C. Ang wali ni Pedro: 2: 14-36
    - 1. Tagna mahitungod sa panahon: 2:17
    - 2. Tagna mahitungod sa espiritu: 2: 17-18
    - 3. Tagna mahitungod sa hitabo: 2: 19-20
    - 4. Tagna mahitungod sa kaluwasan: 2:21
    - 5. Ang buhat ni Jesus: 2: 22-36
      - a. Si Jesus giaprobahan sa Dios: 2:22
      - b. Si Jesus gilansang sa krus: 2:23
      - c. Si Jesus nabanhaw gikan sa mga patay: 2: 24-32
      - d. Si Jesus gibayaw sa tuong kamot sa Dios: 2: 33-35
      - e. Si Jesus karon mao na ang Ginoo ug Kristo: 2:36
  - D. Tubag sa mensahe: 2: 37-40
    - 1. Kombiksyon: 2:37
    - 2. Pangutana: 2:37
    - 3. Panudlo: 2:38
    - 4. Mga saad: 2: 38-39
    - 5. Tambag: 2:40
- II. Ang unang lokal nga simbahan: 2: 41-47
  - A. Pagpamiyembro sa unang simbahan: 2:41
    - 1. Ang ilang pagkatawo: Sila nga nidawat sa Pulong.
    - 2. Ang ilang gidaghanon: 3,000
  - B. Espirituhanon nga mga buhat sa unang simbahan: 2:42
    - 1. Ang pagtulon-an sa mga apostoles.
    - 2. Ang pagpakig-ambit sa mga balaan.
    - 3. Kumonyon (Katapusang Panihapon)
    - 4. Pag-ampo.

- C. Ang buhi nga sulondan sa unang simbahan: 2: 44-46
    - 1. Boluntaryo nga hiniusang sistema: 2: 44-45
    - 2. Adlaw-adlaw nga pagsimba ug pagpamatuod: 2:46
    - 3. Pakig-ambitay sa mga panimalay: 2:46
    - 4. Panaghiusa: 2:46
  - D. Ang pagsaksi sa lokal nga simbahan: 2: 46-47
    - 1. Kinaiyahan sa pagsaksi: 2: 46-47
    - 2. Mga resulta sa pagsaksi: 2:47
- III. Ang unang milagro: 3: 1-26
- A. Ang milagro nga gihulagway: 3: 1-11
    - 1. Ang nahimutangan: 3: 1
    - 2. Ang tawo ug ang iyang panginahanglan: 3: 2-3
    - 3. Ang mensahe: 3: 4-6
    - 4. Ang milagro: 3: 7-8
    - 5. Ang reaksyon sa panon sa mga katawhan: 3: 9-11
  - B. Ang milagro gipasabot: 3: 12-18
    - 1. Ang tawo wala naayo pinaagi sa gahum sa mga apostoles: 3:12
    - 2. Ang tawo giayo sa Dios alang sa katuyoan sa paghimaya ni Jesus: 3: 13-15
    - 3. Ang tawo naayo pinaagi sa pagtoo diha sa ngalan ni Jesus: 3:16
    - 4. Ang tawo naayo sa pagpakita sa katumanan sa tagna: 3: 17-18
  - C. Ang mensahe ni Pedro: 3: 19-26
    - 1. Ang saad nga gihimo ni Pedro: 3: 19-21
      - a. Unsay gihagit sa Dios nga buhaton sa Israel: 3:19
      - b. Unsay gisaad sa Dios nga iyang pagabuhaton: 3: 19-21
    - 2. Ang tagna sa mga manalagna: 3: 22-26
      - a. Ang tagna ni Moises ug sa mga manalagna: 3: 22-24
      - b. Ang saad sa pakigsaad: 3:25
      - c. Ang plano sa Mesias: 3:26
- IV. Ang unang pagsupak: 4: 1-31
- A. Ang pag-aresto: 4: 1-4
    - 1. Tinubdan sa oposisyon: 4: 1
    - 2. Rason sa pagsupak: 4: 2
    - 3. Matang sa oposisyon: 4: 3
  - B. Ang husay: 4: 5-14
    - 1. Ang korte: 4: 5-6
    - 2. Mga pangutana sa korte: 4: 7
    - 3. Pamahayag ni Pedro: 4: 8-12

- a. Tinubdan sa iyang tubag: 4: 8
  - b. Ang iyang tubag: 4: 9-10
  - c. Iyang pamatuod mahitungod kang Jesus: 4: 10-12
  - d. Iyang pahayag mahitungod sa kaluwasan: 4:12
- 4. Ang ebidensiya gitimbangtimbang sa korte: 4:13-14
  - a. Ang kinaiya sa mga saksi: 4:13
  - b. Ang pamatuod sa tawo nga giayo: 4:14
- 5. Ang desisyon: 4: 15-22
  - a. Ang pagsabotsabot: 4: 15-17
  - b. Ang desisyon: 4: 17-18
  - c. Ang tubag ni Pedro ug ni Juan: 4: 19-20
  - d. Ang pagpagawas: 4: 21-22
- 6. Ang reaksyon: 4: 21-31
  - a. Ang pag-ampo sa simbahan: 4: 23-30
  - b. Ang kalihokan sa simbahan: 4:31
- V. Ang unang pagdisiplina sa sala: 4: 32-5: 16
  - A. Organisasyon sa simbahan: 4: 32-37
    - 1. Pakig-ambitay niini: 4:32
    - 2. Pagsaksi niini: 4:33
    - 3. Ekonomiya niini: 4: 32-37
  - B. Ang unang sala nga mipagubot sa pakig-ambitay: 5: 1-10
    - 1. Ang sala: 5: 1-2
    - 2. Pagpadayag sa sala: 5: 3-4
    - 3. Pagdisiplina sa sala: 5: 5-10
  - C. Ang resulta sa pagdisiplina: mabungahon nga pagsaksi sa pakig-ambitay: 5: 11-16
    - 1. Matinahuron nga kinaiya sa mga sakop: 5:11
    - 2. Panaghiusa: 5:12
    - 3. Mga ilhanan: 5:12, 15-16
    - 4. Tubag sa kumonidad: 5: 12-14
- VI. Ang unang paglutos: 5: 17-43
  - A. Tinubdan sa pagsupak: 5:17
  - B. Aksyon sa oposisyon: 5:18
  - C. Kaluwasan sa Dios: 5: 19-26
    - 1. Ang iyang buhat: 5:19
    - 2. Ang iyang sugo: 5:20

3. Tubag sa iyang sugo: 5:21
4. Ang pagkadiskobre sa iyang buhat: 5: 21-23
5. Ang mga resulta sa iyang buhat: 5: 24-26

D. Ang husay: 5: 27-40

1. Sumbong sa Sanhedrin: 5: 27-28
2. Depensa nga gihimo ni Pedro: 5: 29-32
3. Imbestigasyon sa Sanhedrin: 5: 33-39
4. Inhustisya sa desisyon sa Sanhedrin: 5:40

E. Tubag sa paglutos: 5: 41-42

1. Pagmaya: 5:41
2. Panaghiusa: Nagtigom sa adlaw-adlaw sa tingob: 5:42
3. Pagsangyaw: Pagtudlo ug pagwali: 5:42

VII. Ang unang organisasyon: 6: 1-7

A. Ang panginahanglan alang sa organisasyon: 6: 1

B. Ang organisasyon gisugyot: 6: 2-4

1. Tinubdan sa sugyot: 6: 2
2. Ang rason alang sa sugyot: 6: 2
3. Ang sugyot: 6: 3
4. Ang pagpahimulos sa sugyot: 6: 4

C. Ang organisasyon gipahimutang: 6: 5-6

1. Ang paagi nga gigamit: 6: 5-6
2. Ang mga tawo nga gipili: 6: 5
3. Ang ilang ordinasyon: 6: 6

D. Ang mga resulta sa organisasyon: 6: 7

1. Ang pulong nagdugang: 6: 7
2. Ang mga tinun-an midaghan: 6: 7
3. Ang pagkamasulundon sa pagtoo: 6: 7

VIII. Ang unang martir: 6: 8-8: 1

A. Ang paghulagway ni Esteban: 6: 3-15

1. Usa sa pito: 6: 3.5
2. Puno sa Espiritu Santo: 6: 5
3. Tawo sa maayong reputasyon: 6: 3
4. Tawo sa pagtoo: 6: 5
5. Tawo sa kaalam: 6: 3, 10
6. Tawo nga adunay espesyal nga gahum: 6: 8
7. Epektibo nga saksi: 6: 9-10

B. Ang paglutos ni Esteban: 6: 11-15

C. Ang mensahe ni Esteban: 7: 1-53

1. Abraham: 7: 1-8
  2. Ang mga patri-arka: 7: 9-16
  3. Moises: 7: 17-43
    - a. Sa Ehipto: 7: 17-28
    - b. Sa kamingawan: 7: 29-43
  4. Ang tabernaculo: 7: 44-50
    - a. Ni Moises: 7:44
    - b. Ni Josue: 7:45
    - c. Ni David: 7: 45-46
    - d. Ni Salomon: 7: 47-50
    - e. Sa Dios: 7: 48-50
  5. Ang mga manalagna: 7: 51-53
- D. Ang pagsaksi ni Esteban: 7: 54-8: 1
1. Ang kinaiya sa konseho: 7:54
  2. Ang pahibalo ni Esteban: 7: 55-56
  3. Ang aksyon sa konseho: 7: 57-59
  4. Ang kamatayon ni Esteban: 7: 59-8: 1

Ikatulong Bahin: Ang Pagsaksi Sa Judea Ug Sa Samaria - Buhat 8-12

- I. Pagbalhin: Mga resulta sa kamatayon ni Esteban: 8: 1-4
- A. Ang paglutos: 8: 1, 3
  - B. Ang paglubong ni Esteban: 8: 2
  - C. Ang pagpakaylap nga pagsaksi sa simbahan: 8: 4
- II. Ang pagsaksi ni Felipe: 8: 5-40
- A. Ministeryo sa Samaria: 8: 5-25
    1. Ang pagsaksi ni Felipe: 8: 5-13
      - a. Ang buhat ni Felipe: 8: 5-7, 12
      - b. Ang tubag sa mga Samaritanhon: 8: 6-12
      - c. Si Simon nga Barangan: 8: 9-13
    2. Ang buhat Pedro ug Juan: 8: 14-17
      - a. Ang pag-abot ni Pedro ug ni Juan: 8:14
      - b. Ang pag-abot sa Espiritu Santo: 8: 15-17
      - c. Ang tubag ni Simon: 8: 18-19
      - d. Ang pasidaan ni Simon: 8: 20-24
  - B. Ministeryo sa Etiopeyanhon: 8: 26-40
    1. Pagpangandam: 8: 26-28
    2. Ang pagsaksi: 8: 29-35
    3. Ang tubag: 8: 36-38

- C. Pagbalhin ngadto sa Asdod: 8: 39-40
- III. Ang pagsaksi ni Saulo: 9: 1-31
- A. Ang pagkakabig ni Saulo: 9: 1-9
    - 1. Iyang katuyoan: 9: 1-2
    - 2. Iyang panan-awon: 9: 3-9
    - 3. Ang tingog: 9: 4-7
    - 4. Ang pagkabuta: 9: 8-9
  - B. Ang pagsugo kang Saulo pinaagi kang Ananias: 9: 10-19
    - 1. Ang tawag: 9: 10-16
    - 2. Ang sugo: 9: 17-19
  - C. Ang misyon ni Saulo: 9: 20-31
    - 1. Si Saulo sa Damasco: 9: 20-25
      - a. Iyang pagsaksi: 9: 20-22
      - b. Ang tubag: 9: 21-23
      - c. Iyang pag-ikyas: 9: 23-25
    - 2. Si Saulo sa Jerusalem: 9: 26-30
      - a. Iyang pagdawat: 9: 26-28
      - b. Iyang kalihokan: 9: 28-29
      - c. Iyang pagbiya: 9: 29-30
  - D. Pagbalhin: Pakigdait diha sa simbahan: 9:31
- IV. Ang pagsaksi ni Pedro: 9: 32-12: 35
- A. Sa Lida: 9: 32-35
    - 1. Ang mga magtotoo: 9:32
    - 2. Ang masakiton nga tawo: 9:33
    - 3. Pag-ayo sa masakiton nga tawo: 9:34
    - 4. Ang tubag: 9:35
  - B. Sa Jope: 9: 36-43
    - 1. Ang kamatayon ni Dorcas: 9: 36-37
    - 2. Ang tawag ni Pedro: 9: 38-39
    - 3. Ang ministryo ni Pedro: 9: 40-41
    - 4. Tubag sa ministryo: 9: 42-43
  - C. Sa Cesarea: 10: 1-48
    - 1. Panan-awon ni Cornelio: 10: 1-8
      - a. Ang tawo nga si Cornelio: 10: 1-2
      - b. Ang panan-awon ni Cornelio: 10: 3-6
      - c. Ang tubag ni Cornelio: 10: 7-8
    - 2. Panan-awon ni Pedro: 10: 9-22

- a. Ang panan-awon: 10: 9-12
  - b. Ang tingog: 10: 13-16
3. Ang pag-abot sa mga mensahero: 10: 17-22
  4. Ang pagbisita sa balay ni Cornelio: 10: 23-48
    - a. Ang panaw: 10:23
    - b. Ang pagdawat: 10: 24-27
    - c. Ang pagpasabot: 10: 27-28
    - d. Ang pangutana: 10:29
    - e. Ang tubag: 10: 30-33
    - f. Ang wala pa mahuman nga wali: 10: 34-43
      - (1) Ang Dios walay pinalabi sa mga tawo: 10: 34-35
      - (2) Pagkaylap sa Ebanghelyo: 10: 36-37
      - (3) Ang mensahe sa Ebanghelyo: 10: 38-43
    - g. Ang tubag ni Cornelio: 8: 44-48
- D. Sa Jerusalem: 11: 1-12: 25
1. Ang problema sa pagkakabig sa mga Gentil: 11: 1-18
    - a. Ang problema: 11: 1-3
    - b. Ang pagpasabot sa buhat sa Dios taliwala sa mga Gentil: 11: 4-17
      - (1) Ang panan-awon: 11: 4-10
      - (2) Ang mga bisita: 11:11
      - (3) Ang pagduaw: 11: 12-16
    - c. Ang desisyon: 4:18
- V. Ang simbahan sa Antioquia sa Siria: 11: 19-30
- A. Ebanghelisasyon sa Antioquia: 11: 19-21
  - B. Ang pagbisita ni Barnabas: 11: 22-24
  - C. Si Saulo gipili ingon nga pastor-magtutudlo: 11: 25-26
  - D. Impormasyon nga gipadayag ni Agabo: 11: 27-30
- VI. Paglutos nga gipangulohan ni Herodes: 12: 1-25
- A. Ang pagpatay ni Santiago: 12: 1-2
  - B. Ang pagdakop ni Pedro: 12: 3-4
  - C. Ang kaluwasan ni Pedro: 12: 5-19
  - D. Ang kamatayon ni Herodes: 12: 20-23
- VII. Ang pagmantala sa Pulong: 12: 24-25

Ikaupat nga Bahin: Ang Pagsaksi Sa Kinatumyang Mga Bahin Sa Yuta - Buhat 13-28

- I. Ang unang misyonaryong panaw: 13: 1-14: 28

- A. Ang tawag sa ministeryo: Buhat 13: 1-3
- B. Ang ministeryo sa Pafos ug sa Cipro: 13: 4-12
- C. Ang ministeryo sa Antioquia ug sa Pisidia: 13: 13-50
  - 1. Pagbalhin ngadto sa Pisidia: 13: 13-16
  - 2. Ang mensahe: 13: 17-37
    - a. Ang exodo nga kaluwasan: 13:17
    - b. Ang kamingawan nga pagsuroysuroy: 13:18
    - c. Ang pagsakop sa Canaan: 13:19
    - d. Ang pagmando ni Saul ug ni David: 13: 20-23
    - e. Ang ministeryo ni Juan Bautista; 13: 24-25
    - f. Paglansang sa krus ug pagkabanhaw ni Jesus: 13: 26-37
    - g. Ang pagdapit: 13: 38-41
  - 3. Ang tubag: 13: 42-50
- D. Ministeryo sa Iconio: 13: 51-14: 5
- E. Ministeryo sa Listra: 14: 6-25
- F. Ministeryo sa Siria: 14: 26-28

II. Ang konseho sa Jerusalem: 15: 1-35

- A. Ang problema: 15: 1-3
- B. Ang mga sesyon: 15: 4-21
  - 1. Unang sesyon sa publiko: 15: 4-5
  - 2. Pribadong sesyon sa mga apostoles ug sa mga anciano: 15: 6
  - 3. Ikaduhang sesyon sa publiko: 15: 7-21
    - a. Taho ni Pedro: 15: 7-11
    - b. Taho ni Pablo ug ni Bernabe: 15:12
    - c. Taho ni Santiago: 15: 13-21
- C. Ang desisyon: 15: 19-21
- D. Ang mga sulat: 15: 22-35

III. Ikaduhang misyonaryong panaw: 15: 36-18: 22

- A. Ang argumento: 15: 36-41
- B. Ministeryo sa Listra: 16: 1-5
- C. Ministeryo sa Troas: 16: 6-10
- D. Ministeryo sa Filipos: 16: 11-40
- E. Ministeryo sa Tesalonica: 17: 1-9
- F. Ministeryo sa Berea: 17: 10-14
- G. Ministeryo sa Atenas: 17: 15-34
- H. Ministeryo sa Corinto: 18: 1-18
- I. Ministeryo sa Efeso: 18: 19-21
- J. Sa Jerusalem ug sa Antioquia: 18:22

- IV. Ikatulong misyonaryong panaw: 18: 23-21: 14
- A. Asia Minor: 18:23
  - B. Ministeryo sa Efeso: 18: 24-19: 41
    - 1. Apolos: 18: 24-28
    - 2. Mga tinun-an ni Juan: 19: 1-7
    - 3. Eskwelahan ni Tirano: 19: 8-12
    - 4. Ang mga anak nga lalaki ni Sceva: 19: 13-17
    - 5. Pagpahinungod sa mga kinabig: 19: 18-20
    - 6. Ang desisyon: 19:21
    - 7. Tigpanalipod ni Diana: 19: 23-41
  - C. Ministeryo sa Macedonia ug sa Grecia: 20: 1-5
  - D. Ministeryo sa Troas: 20: 6-12
  - E. Ministeryo sa Mileto: 20: 13-38
    - 1. Ang panaw: 20: 13-16
    - 2. Panagtigom uban sa mga anciano sa Efeso: 20: 17-35
      - a. Ribyu sa iyang ministeryo: 20: 17-21
      - b. Pag-atubang sa umaabot: 20: 22-24
      - c. Tanlag ni Pablo: 20: 25-27
      - d. Ang pasidaan 20: 28-31
      - e. Gitugyan ngadto sa Dios: 20:32
      - f. Panig-ingnan ni Pablo diha sa paghago: 20: 33-35
    - 3. Ang panamilit: 20: 36-38
  - F. Ministeryo sa Tiro: 21: 1-6
  - G. Ministeryo sa Tolemaida: 21: 7
  - H. Ministeryo sa Cesarea: 21: 8-14
- V. Ang katapusan nga pagduaw sa Jerusalem ug ang biyahe ngadto sa Roma: 21: 15-28: 31
- A. Jerusalem: 21: 15-23: 32
    - 1. Pagbalhin ngadto sa Jerusalem: 21: 15-17
    - 2. Mga tsismis batok kang Pablo: 21: 18-30
      - a. Nga iyang gipakaubos ang kasugoan ni Moises: 21: 18-26
      - b. Nga iyang gipanamastamasan ang templo: 21: 27-30
    - 3. Ang reaksyon ni Pablo: 21: 23-26
    - 4. Ang pagluwas kang Pablo: 21: 30-32
    - 5. Tubag ni Pablo: 21: 33-23: 10
      - a. Ang mga Judiohanong panon sa katawhan: 22: 1-23
      - b. Ang Romanong centurion: 22: 24-26
      - c. Ang pangulong kapitan: 22: 26-30
      - d. Ang Sanhedrin: 23: 1-10
        - (1) Pagsugid ni Pablo: 23: 1
        - (2) Panagkita sa labawng sacerdote: 23: 2-5
        - (3) Ang nabahin nga korte: 23: 6-10

6. Ang pinadayag ngadto kang Pablo: 23:11
  7. Panimalos batok kang Pablo: 23: 12-15
  8. Pagluwas ni Pablo: 23: 16-32
    - a. Ang laraw nabutyag: 23: 16-22
    - b. Ang sulat: 23: 25-30
    - c. Ang pag-ikyas: 23-32
- B. Cesarea: 23: 33-26: 32
1. Sa wala pa si Felix: 23: 33-24: 27
    - a. Ang akusasyon ni Tertulius: 24: 1-9
    - b. Ang tubag ni Pablo: 24: 10-21
    - c. Ang tubag ni Felix: 24: 22-27
  2. Sa wala pa si Festo: 25: 1-12
  3. Si Festo ug si Agripa: 25: 13-27
  4. Sa wala pa si Agripa: 26: 1-32
    - a. Si Pablo misulti alang sa iyang kaugalingon: 26: 1-23
    - b. Pagdapit ngadto sa Manluluwas: 26: 24-29
    - c. Ang hukom: 26: 30-32
- C. Nagapadulong sa Roma: 27: 17-28: 31
1. Ang bagyo: 27: 1-44
  2. Ang bitin: 28: 1-6
  3. Ang pag-ayo: 28: 7-10
  4. Ang panaw nagpadayon: 28: 11-15
- D. Roma: 28: 16-31
1. Panagtigom uban sa mga Judio: 28: 16-29
    2. Ministeryo: 28: 30-31

KINAUGALINGONG EKSAMEN

1. Kinsa ang tagsulat sa libro sa Mga Buhat?

---

2. Ihayag ang katuyoan sa libro sa Mga Buhat.

---

3. Kang kinsa gisulat ang libro sa Mga Buhat?

---

4. Ihayag ang prinsipyo sa kinabuhi ug ministeryo sa libro sa Mga Buhat.

---

5. Gikan sa panumduman, isulat ang sag-ulohong bersikulo sa libro sa Mga Buhat.

(Ang mga tubag sa eksamen gihatag sa katapusan nga kapitulo niini nga manwal.)

ALANG SA DUGANG PAGTUON

1. Paghimo ug usa ka tsart sa pagtuon sa tanan nga mga milagro nga narekord sa libro sa Mga Buhat.

-Tipo Sa Milagro   -Mga Paagi Nga Gigamit   -Okasyon
-Mga Tawo Nga Nalambigit   -Mga Resulta

2. Tun-i ang mga wali sa Mga Buhat. Paghimo ug tsart sa pagrekord sa inyong mga pagtuon:

Pakisayran   Mamumulong   Tigpaminaw   Katingbanan sa Mensahe

3. Tun-i ang tanan nga mga pag-ampo nga natala diha sa libro sa Mga Buhat. Gamita ang tsart sa pag-organisar sa inyong pagtuon:

-Reperensya   -Okasyon   -Kinsa Ang Nag-ampo
-Katingbanan sa Pag-ampo   -Mga Resulta Sa Pag-ampo

4. Tun-i ang kinabuhi ni Apostol Pablo nga nagagamit sa mosunod nga latid:

-Unang panahon sa kinabuhi ni Pablo: Buhat 22: 3
-Paglutos ni Pablo sa pagkakristohanon: Buhat 8: 1-4; 9: 1-2
-Pagkakabig ni Pablo: Buhat 9: 3-21
-Unang mga tuig sa pagpangalagad ni Pablo: Buhat 9: 22-31; 11: 22-30
-Unang misyonaryong panaw: Buhat 13: 1-14: 28
-Ang konseho sa Jerusalem: Buhat 15: 1-35
-Ikaduhang misyonaryong panaw: Buhat 15: 36-18: 22
-Ikatulong misyonaryong panaw: Buhat 18: 23-21: 27
-Si Pablo miduaw sa Jerusalem, gidakop, gipadala ngadto sa Cesarea, pag-apelar ngadto kang Ceasar: Buhat 21: 17-26: 32
-Ang panaw ngadto sa Roma sa dagat: Buhat 27: 1-44
-Ang unang pagkabilanggo ni Pablo sa Roma (duha ka tuig): Buhat 28: 1-31
-Katapusang mga pagbiyahe ni Pablo: Roma 15:28
-Ikaduhang pagkabilanggo ni Pabo sa Roma ug ang pagmartir: II Timoteo 4: 6

5. Sa Ebanghelyo ni Lucas, si Apostol Lucas misulat bahin sa tanan nga pagsugod ni Jesus sa pagbuhat ug pagpanudlo diha sa iyang unodnong lawas. Sa libro sa Mga Buhat, si Lucas nagrekord sa mga butang nga gipadayon ni Jesus sa pagbuhat ug pagtudlo pinaagi sa iyang espirituhanong lawas, ang Simbahan.

6. Tun-i ang mga kaamgiran tali sa mga pagpangalagad ni Pedro ug Pablo nga natala diha sa libro sa Mga Buhat sa mga kapitulo nga gipakita:

Pedro

Unang wali: 2
Piang nga tawo naayo: 3
Si Simon nga salamangkero: 8
Impluwensya sa anino: 5
Pagpandong sa mga kamot: 8
Gisimba si Pedro: 10
Tabita gibanhaw: 9
Pedro gibilanggo: 12

Pablo

Unang wali: 13
Piang nga tawo naayo: 14
Si Elimas nga salamangkiro: 13
Impluwensya sa mga panyo: 19
Pagpandong sa mga kamot: 19
Gisimba si Pablo: 14
Eutico gibanhaw: 20
Sa Mga Buhat si Pablo gibilanggo: 28

7. Ang kinabuhi sa unang simbahan mao ang:

-Pagsugid: 2: 4
-Pagkombiktar: 2: 7
-Pagkabig: 2:37
-Pagkamakanunayon: 2:42
-Pagpadayon: 2:46
-Pagpakigsulti: 2:46
-Pagpanakod: 2:47

8. Ang mosunod nga katingbanan makatabang kaninyo sa paghinumdom sa kaundanan sa libro sa Mga Buhat.

-Ang tawo:	Jesu-Kristo
-Ang gahum:	Balaan nga Espiritu
-Mga Magwawali:	Pedro, Pablo, Esteban, Felipe
-Mga dapit:	Jerusalem, Judea, Samaria, kinatumyan nga mga bahin sa kalibutan
-Programa:	Pagpakaylap sa mensahe sa Ebanghelyo

9. Sa Mga Buhat 2, si Pedro naghigot sa tagna nga gihatag ni propeta Joel. Kamo maka basa niini nga tagna sa Joel 2: 28-32.

PASIUNA SA MGA SULAT

Ang sunod nga bahin sa Bag-ong Tugon mao ang mga sulat, nga nailhan usab ingon nga mga Epistola. Sila naglakip sa mosunod nga mga libro:

Taga-Roma: Usa ka pagpresentar sa Ebanghelyo nga naghatag ug pagtagad sa kaluwasan pinaagi sa pagtoo lamang.

I Mga Taga-Corinto: Gisulat sa pagtul-id sa mga sayop sa Kristohanong panggawi diha sa lokal nga simbahan.

II Mga Taga-Corinto: Nagsulti sa matuod nga pangalagad sa Ebanghelyo, pagkatinugyanan, ug sa awtoridad sa pagka-apostoles ni Pablo

Mga Taga-Galacia: Nagtagad sa kasaypanan sa pagsagol sa balaod ug sa pagtoo. Ang tema mao ang pagkamatarung pinaagi sa pagtoo lamang.

Mga Taga-Efeso: Nagdasig sa mga magtotoo mahitungod sa ilang posisyon diha kang Kristo ingon nga mga miyembro sa simbahan.

Mga Taga-Filipos: Naghatag ug pagtagad sa kalipay sa Kristohanong kasinatian.

Mga Taga-Colosas: Nagtagad sa kasaypanan sa "Gnostisismo," usa ka bakak nga mga pagtuon-an nga naglimod ni Jesus ingon nga tinuod nga Anak sa Dios ug Anak sa Tawo. Ang libro naghatag ug pagtagad usab ni Jesus ingon nga ulo sa Iglesia.

I Mga Taga-Tesalonica: Tambag sa Kristohanong pagpuyo ug naghatag sa pagtagad sa pagbalik ni Jesus.

II Mga Taga-Tesalonica: Dugang nga panudlo sa pagbalik sa Ginoo ug kon sa unsang paagi nga ang pagkasayud niini nakaapekto sa matag adlaw nga pagkinabuhi.

I Timoteo: Naghatag sa kamahinungdanon sa husto nga doktrina, hapsay nga panggobyerno sa iglesia, ug mga prinsipyo sa paggiya sa mga iglesia sa mga tuig nga moabot.

II Timoteo: Naghubit sa tinuod nga alagad ni Jesu-Kristo. Kini nagpasidaan usab sa apostasiya (espirituhanon nga pagkunhod) nga nagsugod na. Kini nagpresentar sa Pulong sa Dios ingon nga solusyon sa pagtul-id sa tanang mga sayop.

Tito: Sulat ni Pablo ngadto sa usa ka batan-on nga alagad nga si Tito nga nag-alagad sa Dios sa mga isla sa Creta. Doktrina ug diosnon nga kinabuhi gihatagan sa pagtagad.

Filemon: Pangamuyo ni Pablo alang sa usa ka ulipon nga mieskapo sa usa ka adunahan nga Kristohanon sa Colosas. Kini naghulagway sa pagpataliwala ni Jesus tungod sa mga magtoo nga sa makausa ulipon sa sala.

Hebreohanon: Nagpatin-aw sa pagkalabaw sa Kristiyanismo kay sa Judaismo. Nagpresentar kang Jesus ingon nga Dako ug Hataas nga Sacerdote ug ang tigpataliwala tali sa Dios ug sa makasasala nga tawo.

Santiago: Nagtudlo nga ang tinuod nga pagtoo makita pinaagi sa mga buhat, bisan tuod ang kaluwasan pinaagi sa pagtoo lamang.

I Pedro: Usa ka sulat sa paghupay ug pagdasig sa mga magtotoo, ilabi na sa mga nag-antus sa espirituhanong pag-atake gikan sa gawas sa iglesia pinaagi sa mga dili-magtotoo.

II Pedro: Usa ka pasidaan batok sa espirituhanon nga mga pag-atake gikan sa sulod. Panang litan, ang mini nga mga magtutudlo nga nakahupot na ug katungdanan sa Iglesia.

I Juan: Gisulat sa pagpakigbatok sa Gnostisismo nga naglimod sa posisyon ni Kristo ingon nga Anak sa Dios ug Anak sa Tawo. Ang libro naghatag ug pagtagad sa pakig-ambitay, ug sa gugma sa taliwala sa mga magtotoo ug nagpasalig sa matuod nga magtotoo sa kinabuhi nga walay katapusan.

II Juan: Nagpasidaan batok sa bisan unsa nga pagkompromiso uban sa doktrina nga sayop ug naghatag sa pagtagad nga ang kamatuoran kinahanglan nga bantayan pinaagi sa gugma.

III Juan: Nagpasidaan sa sala sa pagdumili sa pakig-ambitay uban kanila nga tinuod nga mga magtotoo.

Judas: Laing pasidaan batok sa apostasiya ug sa bakak nga doktrina. Ang tema susama sa II Pedro.

MGA GRUPO SA SULAT

Kini mahimo usab nga grupohon sa...

Mga libro mahitungod sa pagbalik ni Kristo: 1 ug II Mga Taga-Tesalonica

Mga libro nga naghatag ug gibug-aton sa Ebanghelyo: Roma, Mga Taga-Galacia, 1 ug II Mga Taga-Corinto

Mga libro nga gisulat ni Pablo sa bilanggoan: Mga Taga-Efeso, Mga Taga-Colosas, Mga Taga-Filipos, Filemon

Pangpastor nga mga Sulat: Kini nga mga libro nagtutok sa praktikal nga mga butang sa pagpangulo sa simbahan ug sa organisasyon: I ug II Timoteo ug Tito.

Kinatibuk-ang mga Sulat: Ang nahibiling mga Sulat

APOSTASIYA

Ang "Apostasiya" maoy termino nga kinahanglan inyong mapamilyar sa dihang inyong gisusi ang mga sulat. Kini nga pulong nagpasabot sa "pagbiya gikan pagtoo." Sa pipila ka mga sulat ang mga magsusulat miatubang sa mga problema sa apostasiya diha sa simbahan.

KAPITULO 6

MGA TAGA ROMA

MGA TUMONG:

Sa pagkahuman niini nga kapitulo kamo makahimo sa:

- Pagngalan sa tagsulat sa libro sa Mga Taga-Roma.
- Pag-ila kon kang kinsa ang libro sa Mga Taga-Roma gisulat.
- Pagpahayag sa katuyoan sa libro sa Mga Taga-Roma.
- Pagsulat sa sag-ulohong bersikulo sa libro sa Mga Taga-Roma gikan sa panumduman.
- Paghayag sa Prinsipyo sa Kinabuhi ug Pangalagad sa libro sa Mga Taga-Roma.

PASIUNA

TAGSULAT: Pablo

KANG KINSA: Mga magtotoo sa Roma.

KATUYOAN: Sa pagpresentar sa kahulogan sa Ebanghelyo nga may kalabutan sa kasugon, tagna, ug sa tibook kalibutan nga panginahanglan sa tawo alang sa pagkamatarung pinaagi sa pagtoo.

SAG-ULOHONG BERSIKULO: Mga Taga-Roma 1:16-17

KINABUHI UG PAGPANGALAGAD NGA MGA PRINSIPYO: Ang matarung mabuhi pinaagi sa pagtoo.

NANGUNANG MGA KARAKTER: Pablo, Adan, Abraham, Isaac (Tan-awa ang listahan sa mga ngalan diha sa kapitulo 16.)

LATID

I. Pasiuna: 1: 1-7

A. Ang mensahero: Si Pablo: 1: 1-6

1. Alagad ni Kristo Jesus.
2. Gitawag nga apostol.
3. Gilain ngadto sa Ebanghelyo sa Dios.

B. Ang mga magbabasa: 1: 7

1. Ang mga magtotoo sa Roma.
2. Ang mga hinigugma sa Dios.
3. Kadtong gitawag aron mahimong mga balaan.

C. Ang pangumusta: Ang gracia ug ang pakigdait nga gikan sa Dios ug ni Jesus: 1: 7

- II. Ang relasyon ni Pablo sa mga Taga-Roma 1: 8-16
- A. Sa iyang pagpasalamat alang kanila: 1: 8
  - B. Sa iyang pag-ampo alang kanila: 1: 9-10
  - C. Sa iyang tinguha sa pagbisita kanila: 1: 11-16
    - 1. Ang tinguha: 1:11
    - 2. Ang katuyoan sa tinguha: 1: 11-12
    - 3. Mga babag sa katumanan niini: 1:13
    - 4. Ang hinungdan luyo sa tinguha: 1: 14-16
      - a. Tinguha sa pagpamunga: 1:14
      - b. Ang iyang pagbati nga adunay obligasyon ngadto sa tanan nga mga Gentil: 1:14
      - c. Ang iyang pagkaandam sa pagsangyaw didto sa Roma: 1:15
      - d. Ang iyang pagsalig sa mensahe sa Ebanghelyo: 1:16
- III. Pahayag sa tema sa libro: Ang Ebanghelyo sa gahum nagpadayag sa pagkamatarung sa Dios: 1: 16-17

Unang Bahin: Pagtulon-an
Ang Pagkamatarung Sa Dios Ingon Sa Gipadayag Diha Sa Ebanghelyo
1: 18-8: 39

- I. Ang panginahanglan alang sa pagkamatarung tungod sa pangtibook kalibutan nga sala: 1: 18-3: 20
- A. Ang paghukom sa kalibutan sa mga Gentil: 1: 18-32
    - 1. Ang kaligutgut sa Dios batok sa sala: 1:18
    - 2. Mga rason alang sa kaligutgut sa Dios, 1: 19-23
      - a. Ang ilang kahibalo sa Dios naghatag kanila nga walay rason: 1:19-20.
      - b. Ang ilang dunot nga kahibalo sa Dios nagpamatuod sa ilang sala: 1: 21-23
    - 3. Ang kaligutgut sa Dios: 1: 24-32
      - a. Sila gihatag ngadto sa kahugawan: 1: 24-25
      - b. Sila gihatag ngadto sa dautang mga pangibog: 1: 26-27
      - c. Sila gihatag ngadto sa usa ka hunahuna nga dunot: 1: 28-32
        - (1) Mga sangputanan sa ilang pagpili: 1:28
        - (2) Ang paghulagway sa ilang kahimtang: 1: 28-32
  - B. Ang silot sa Judio: 2: 1-3: 8
    - 1. Ang baruganan sa paghukom sa Dios: 2: 1-16
      - a. Ang paghukom sa Dios sumala sa kamatuoran: 2: 1-5
        - (1) Ang sala sa usa nga naghukom sa uban: 2: 1
        - (2) Ang prinsipyo sa paghukom: 2: 2
        - (3) Ang apelar sa sad-an: 2: 3-5

- b. Ang paghukom sa Dios sumala sa mga buhat: 2: 6-15
          - (1) Ang prinsipyo sa paghukom: 2: 6
          - (2) Ang duha ka matang diha sa paghukom: 2: 7-12
          - (3) Ang pagsunod sa kahayag ingon nga pagsulay sa paghukom: 2: 13-15
        - c. Ang paghukom nga may kalabutan ngadto sa Ebanghelyo ni Pablo: 2:16
  - 2. Ang moral nga kapakyasan sa mga Judio: 2: 17-29
    - a. Pangangkong sa Judio: 2: 17-20
    - b. Pagtubag sa isyu sa mga pangangkong sa mga Judio: 2: 21-24
    - c. Kapakyasan sa pagtuman sa mga responsibilidad: 2: 25-29
      - (1) Sa pagtuli: 2:25
      - (2) Sa pagkamasinugtanon: 2: 26-27
      - (3) Ang tinuod ug bakak nga panglantaw sa Judio: 2: 28-29
  - 3. Ang pagsupak sa mga Judio: 3: 1-8
    - a. Ang pangutana sa mga Judio: 3: 1-4
      - (1) Ang pangutana: 3: 1
      - (2) Ang tubag: 3: 2-4
      - (3) Ang pagsupak: 3: 5
      - (4) Paglimod sa pagsupak: 3: 6-8
- C. Pagkahinukman sa silot sa tibook kalibutan: 3: 9-20
- 1. Ang sumbong nga ang tanan nakasala: 3: 9
  - 2. Ang pamatuod sa pangtibook kalibutan nga sala sa Kasulatan: 3: 10-18
    - a. Ang kinaiya sa sala: 3: 10-12
    - b. Ang batasan sa sala: 3: 13-17
      - (1) Sa pakigpulong: 3: 13-14
      - (2) Sa paggawi: 3: 15-17
    - c. Ang rason alang sa sala: 3:18
  - 3. Ang aplikasyon sa mga Judio nga adunay kasugoan: 3: 19-20
- II. Ang pagkamatarung sa Dios diha sa pagkabalaan: 3: 21-5: 21
- A. Gimatarung pinaagi sa pagtoo: 3: 21-26
    - 1. Kini mao ang pagpadayag sa pagkamatarung sa Dios: 3:21
    - 2. Ang paghulagway sa pagkamatarung pinaagi sa pagtoo: 3: 21-26
      - a. Sa relasyon niini sa Daang Tugon: 3:21
      - b. Sa pagkaanaa niini pinaagi sa pagtoo: 3: 22-23
      - c. Sa basihan niini sa katubsanan ni Kristo: 3: 24-25
      - d. Sa pagpasundayag sa hustisya sa Dios: 3: 25-26
  - B. Katingbanan sa doktrina sa pagkamatarung: 3: 27-31

1. Ang dili pag-apil sa personal nga merito: 3: 27-28
  2. Ang pagpresentar sa kinaiya sa Dios: 3: 29-30
  3. Ang pagtukod sa kasugoan: 3:31
- C. Ang pamatuod sa pagkamatarung pinaagi sa pagtoo gikan sa Kasulatan: 4: 1-25
1. Pagkamatarung ni Abraham: 4: 1-12
    - a. Ang pangutana bahin sa kasinatian ni Abraham: 4: 1
    - b. Ang paagi sa iyang pagkamatarung: 4: 2-3
    - c. Ang pagtandi sa duha ka mga paagi sa pagkamatarung: 4: 4-5
    - d. Ang kumpirmasyon gikan sa pagpamatuod ni David: 4: 6-8
  2. Gimatarung pinaagi sa pagtoo gawas sa sirkunsisyon: 4: 9-12
    - a. Ang pangutana bahin sa pagtuli: 4: 9-10
    - b. Ang mga tubag gikan sa kahintang ni Abraham: 4:10
    - c. Ang sirkunsisyon ni Abraham: 4: 11-12
  3. Ang saad nakab-ot pinaagi sa pagtoo: 4: 13-17
    - a. Ang paagi sa pagkab-ot sa panulondon: 4:13
    - b. Ang rason alang sa pagtoo nga paagi: 4: 14-15
    - c. Ang mga nakadawat sa saad: 4:16
    - d. Ang panag-uyon sa Kasulatan: 4:17
  4. Ang panig-ingnan sa pagtoo ni Abraham: 4: 17-25
    - a. Ang tumong sa iyang pagtoo: 4:17
    - b. Ang kinaiyahan sa iyang pagtoo: 4: 18-21
    - c. Ang balus sa iyang pagtoo: 4:22
    - d. Ang kamahinungdanon sa iyang pagtoo: 4: 23-25
- D. Ang pagkamakanunayon sa pagkamatarung: 5: 1-11
1. Ang karon nga mga resulta sa pagkamatarung: 5: 1-2
  2. Ang kawalay katakus sa mga pagsulay sa paglaglag niini nga paglaum: 5: 3-5
    - a. Ang epekto sa mga pagsulay: 5: 3-4
    - b. Ang kasinatian sa gugma sa Dios: 5: 5
  3. Ang gugma sa Dios diha kang Kristo nagpamatuod niini nga paglaum: 5: 6-11
    - a. Gugma sa Dios: 5: 6-10
      - (1) Ang pagpakita sa iyang gugma alang sa nawala: 5: 6-8
      - (2) Ang pasalig sa kaluwasan: 5: 9-10
    - b. Ang kasinatian sa pagpasig-uli: 5:11
- E. Ang pundasyon sa pagkamatarung: 5: 12-21
1. Duha ka representante sa mga tawo: 5: 12-14
    - a. Ang resulta sa buhat ni Adan: 5: 12-14
    - b. Ang pagkaulo ni Adan ingon nga tipo ni Kristo: 5:14

2. Ang kalainan tali ni Adan ug ni Kristo: 5: 15-17
  - a. Sa kalidad: 5:15
  - b. Sa pagpalihok: 5:16
  - c. Sa mga resulta: 5:17

3. Ang kaamgiran ni Adan ug ni Kristo: 5: 18-21
  - a. Kaamgiran sa kasangkaran: 5:18
  - b. Kaamgiran sa pagpalihok: 5:19
  - c. Kaamgiran sa sukod: 5: 20-21

III. Ang pagkamatarung sa Dios diha sa pagkabalaan: 6: 1-8: 39

- A. Ang relasyon sa magtotoo ngadto sa sala: 6: 1-23
  1. Kamatayon ngadto sa prinsipyo sa sala: 6: 1-14
    - a. Ang pangutana sa pagpabilin sa sala: 6: 1
    - b. Pagsalikway sa sugyot: 6: 2
    - c. Ang atong posisyon sa bautismo: 6: 3-11
      - (1) Ang pangutana sa pagkawalay alamag mahitungod sa bautismo: 6: 3
      - (2) Ang kamahinungdanon sa bautismo: 6: 4
      - (3) Ang pagpadapat sa mga magtotoo: 6: 5-10
      - (4) Ang tawag niini nga katungdanan: 6:11

  2. Ang kamatayon sa mga magtotoo sa pagbuhat sa sala: 6: 15-23
    - a. Ang pangutana sa nagpadayon nga sala: 6:15
    - b. Pagsalikway sa sugyot: 6:15
    - c. Tubag gikan sa ilustrasyon sa pagkaulipon: 5: 16-23
      - (1) Ang pangutana mahitungod sa duha ka mga serbisyo: 6:16
      - (2) Ang kasinatian sa magtotoo uban sa parehong mga serbisyo: 6: 17-18
      - (3) Ang apelar alang sa bag-o nga posisyon: 6:19
      - (4) Ang kalainan tali sa duha: 6: 20-22
      - (5) Ang resulta sa duha ka mga serbisyo: 6:23

- B. Ang relasyon sa magtotoo ngadto sa kasugoan: 7: 1-25
  1. Patay sa kasugoan apan buhi ngadto sa Dios: 7: 1-6
    - a. Ang pagbulot-an sa kasugoan: 7: 1
    - b. Usa ka ilustrasyon gikan sa balaod sa kaminyoon: 7: 2-3
    - c. Ang paggamit sa mga baruganan sa magtotoo: 7: 4-6

  2. Ang pagkawalay katakus sa kasugaon sa pagluwas gikan sa sala: 7: 7-25
    - a. Ang relasyon sa kasugoan sa sala: 7: 7-13
      - (1) Ang kinaiyahan sa kasugoan dili sala: 7: 7
      - (2) Ang pagpadayag sa sala pinaagi sa Kasugoan: 7: 7-13
      - (3) Ang buhat sa sala pinaagi sa Kasugoan: 7: 8-11
      - (4) Ang pagpadayag sa kasugoan sa pagkamakasala sa sala: 7: 12-13

- b. Ang pagkawalay katakus sa kasugoan sa paghatag ug kadaugan ibabaw sa sala: 7: 14-25
    - (1) Ang unang pagsugid sa kapildihan sa sala: 7: 14-17
    - (2) Ang ikaduhang pagsugid sa pagpasulod sa sala: 7: 18-20
    - (3) Ang ikatulong pagkumpisal ug ang dalan sa kadaugan: 7: 21-25
- C. Ang kadaugan sa magtotoo pinaagi sa Espiritu: 8: 1-39
1. Kalingkawasan gikan sa gahum sa unod pinaagi sa Espiritu: 8: 1-11
    - a. Ang kagawasan sa magtotoo gikan sa pagkahinukman sa silot: 8: 1-2
    - b. Ang basihan alang sa kalingkawasan: 8: 3
    - c. Ang katuyoan sa kalingkawasan: 8: 4
    - d. Ang paagi sa kalingkawasan: 8: 5-10
      - (1) Ang duha ka klase sa mga tawo: 8: 5
      - (2) Ang duha ka mga hunahuna: 8: 6-7
      - (3) Ang duha ka hawanan: Unod ug espiritu: 8: 8-11
    - e. Ang kalingkawasan gikan sa pisikal nga kamatayon: 8:11
  2. Ang kinabuhi sa pagkaanak pinaagi sa Espiritu: 8: 12-17
    - a. Ang obligasyon sa pagpuyo diha sa Espiritu: 8: 12-13
    - b. Ebidensiya sa kinabuhi sa Espiritu: 8: 14-17
      - (1) Ang paggiya sa Espiritu: 8:14
      - (2) Ang kinaiyahan sa Espiritu: 8:15
      - (3) Ang saksi sa Espiritu: 8:16
      - (4) Ang pagkamanunod sa magtotoo: 8:17
  3. Paghimaya sa karon nga pag-antus: 8: 18-30
    - a. Ang pagtimbangtimbang sa karon nga pag-antus: 8:18
    - b. Mga kasigurohan sa paghimaya: 8: 19-30
      - (1) Kasigurohan gikan sa paglalang: 8: 19-22
      - (2) Kasigurohan gikan sa karon nga paglaum: 8: 23-25
      - (3) Kasigurohan pinaagi sa Espiritu: 8: 26-27
      - (4) Kasigurohan sa Dios nga namuhat diha sa mga sirkums tansya sa kinabuhi: 8:28
      - (5) Kasigurohan sa nagpadayon nga pagtrabaho sa Dios sa sulod nato: 8: 29-30
  4. Ang kasigurohan sa kadaugan sa magtotoo: 8: 31-39
    - a. Ang relasyon sa magtotoo ngadto sa Dios: 8: 31-33
    - b. Ang relasyon sa magtotoo ngadto kang Kristo: 8:34
    - c. Ang relasyon sa magtotoo ngadto sa mga sirkumstansya nga dautan: 8: 35-39
      - (1) Ang kawalay katakus sa mga dautan sa makita nga kalibutan sa pagbulag gikan kang Kristo: 8: 35-37
      - (2) Ang kawalay katakus sa mga dautan sa dili-makita nga kalibutan sa pagbulag gikan kang Kristo: 8: 38-39

Ikaduhang Bahin: Makasaysayan
Ang Pagkamatarung Sa Dios Sa Iyang Pagdumala Sa Israel Ug Sa Tanang Mga Tawo
9: 1-11: 36

- I. Ang kasubo ni Pablo tungod sa pagsalikway sa Israel: 9: 1-5
  - A. Sa iyang pagbati: 9: 1
  - B. Ang gikusgon sa iyang pagbati: 9: 2-3
  - C. Ang basihan sa iyang pagbati: 9: 3-5

- II. Ang pagsalikway sa Israel ug ang pagkamakagagahum sa Dios: 9: 6-29
  - A. Ang pagsalikway sa Israel ug ang saad sa Dios: 9: 6-13
    - 1. Ang paglimod sa kapakyasan sa Pulong sa Dios: 9: 6
    - 2. Ang pamatuod nga ang saad wala gibasi sa pisikal nga kaliwatan: 9: 6-13
      - a. Pamatuod gikan sa pamilya ni Abraham: 9: 6-9
      - b. Pamatuod gikan sa pamilya ni Isaac: 9: 10-13

  - B. Ang pagsalikway sa Israel ug ang hustisya sa Dios: 9: 14-29
    - 1. Ang hustisya sa Dios diha sa pagpakita sa iyang kabubut-on: 9: 14-18
      - a. Ang pangutana sa hustisya sa Dios: 9:14
      - b. Ang pagpadayag sa kabubut-on sa Dios: 9: 15-17
        - (1) Iyang kalooy gipadayag sumala sa iyang kabubut-on: 9: 15-16
        - (2) Iyang paghukom gigamit sumala sa iyang kabubut-on: 9:17
      - c. Ang aksyon sa Dios sumala sa iyang kabubut-on: 9:18

    - 2. Ang labawng hataas nga gahum sa Dios: 9: 19-29
      - a. Ang pangutana ug ang pagbadlong: 9: 19-20
      - b. Ang katungod sa Dios sa paglihok: 9: 20-21
      - c. Ang paggamit sa gahum sa Dios: 9: 22-24
        - (1) Iyang pailub sa mga dautan: 9:22
        - (2) Iyang pagpadayag sa himaya: 9: 22-24

      - d. Pagpaabot sa tawag sa Judio ug sa Gentil: 9: 25-29
        - (1) Ang tawag sa Gentil: 9: 25-26
        - (2) Pahibalo mahitungod sa dangatan sa Israel: 9: 27-29

- III. Ang pagsalikway sa Israel: 9: 30-10: 21
  - A. Ang kapakyasan sa Israel sa pagkab-ot sa pagkamatarung: 9: 30-33
    - 1. Ang kamatuoran sa kapakyasan sa Israel: 9: 30-31
    - 2. Ang rason alang sa kapakyasan sa Israel: 9:32
    - 3. Ang pagpasabot sa kapakyasan sa Israel: 9:32
    - 4. Ang kumpirmasyon sa mga resulta: 9:32

  - B. Ang pagdumili sa Israel sa pagdawat sa pagkamatarung sa Dios: 10: 1-11

1. Ang hinungdan sa pagsalikway sa Israel: 10: 1-4
  2. Ang kinaiyahan sa pagkamatarung pinaagi sa pagtoo: 10: 5-11
    - a. Ang pagtandi sa duha ka mga pamaagi alang sa pagkamatarung: 10: 5-8
      - (1) Pagkamatarung pinaagi sa pagsunod sa mga kasugoan: 10:5
      - (2) Pagkamatarung pinaagi sa pagtoo: 10: 6-8
    - b. Ang katumanan sa pagkamatarung pinaagi sa pagtoo: 10: 9-10
    - c. Kasulatanhong kasigurohan sa pagkamatarung pinaagi sa pagtoo: 10:11
- C. Ang pagpasagad sa Israel sa pangtibook kalibutan nga Ebanghelyo: 10: 12-21
1. Ang kamatuoran sa pangtibook kalibutan nga Ebanghelyo: 10: 12-13
  2. Ang pagmantala sa pangtibook kalibutan nga Ebanghelyo: 10: 14-15
  3. Ang reaksyon sa Israel niining pangtibook kalibutan nga Ebanghelyo: 10: 16-21
    - a. Wala panumbalinga: 10: 16-17
    - b. Gisalikway: 10: 18-21
- IV. Ang pagsalikway sa Israel ug katuyoan sa Dios alang sa ilang umaabot: 11: 1-32
- A. Ang pagsalikway sa Israel nagbilin ug salin: 11: 1-10
1. Ang paglimod nga ang Dios miputol sa iyang katawhan: 11: 1-2
  2. Ang pamatuod sa nabilin nga salin: 11: 2-6
    - a. Ang pamatuod gikan sa Kasulatan: 11: 2-4
    - b. Ang pamatuod gikan sa paglungtad sa mga salin: 11: 5-6
    3. Ang kalainan sa mga salin uban sa nasud: 11: 7-10
- B. Ang pagsalikway sa Israel dili permanente: 11: 11-32
1. Kahimtang sa Israel: 11: 11-16
    - a. Ang pagkapukan sa Israel dili permanente: 11:11
    - b. Ang pagkapukan sa Israel gitugotan alang sa kaluwasan sa Gentil: 11:11
    - c. Ang pagpasig-uli sa Israel magadala ug pangtibook kalibutan nga panalangin: 11: 12-15
    - d. Ang timailhan sa kaugmaon sa Israel gikan sa nangagi: 11:16
  2. Ang pasidaan ngadto sa mga Gentil: 11: 17-24
    - a. Batok sa pagkamapasigarbohon: 11: 17-18
    - b. Batok sa garbo: 11: 19-21
    - c. Batok sa pangdahum: 11: 22-24
  3. Ang argumento sa pagpasig-uli sa Israel: 11: 23-24
  4. Ang tagna mahitungod sa umaabot nga pagpasig-uli sa Israel: 11: 25-32
    - a. Ang pagpadayag mahitungod sa pagpasig-uli sa Israel: 11: 25-26
    - b. Panag-uyon sa pagpahiuli uban sa tagna: 11: 26-27.
    - c. Panag-uyon sa balaan nga tawag sa Israel: 11: 28-29
    - d. Panag-uyon uban sa mga katuyoan sa Dios: 11: 30-32

V. Ang panalangin sa pagdayeg sa Dios: 11: 33-36

- A. Ang pinadayag mahitungod sa Dios: 11:33
- B. Ang mga pangutana mahitungod sa Dios: 11: 34-35
- C. Pagdayeg ngadto sa Dios: 11:36

Ikatulong Bahin: Praktikal

**Ang Pagkamatarung Sa Dios Gigamit Sa Kinabuhi Sa Mga Magtotoo
12: 1-15: 13**

I. Ang relasyon sa magtotoo ngadto sa Dios: 12: 1-2

- A. Kinaugalingong pagpresentar ngadto sa Dios: 12: 1
- B. Padayon nga kasinatian sa kausaban: 12: 2

II. Ang relasyon sa magtotoo ngadto sa simbahan: 12: 3-13

- A. Ang paggamit sa espirituhanong mga gasa uban sa pagpaubos: 12: 3-8
  - 1. Ang panginahanglan alang sa pagpaubos: 12: 3
  - 2. Ang relasyon sa mga sakop ngadto sa usag usa diha sa Lawas: 12: 4-5
  - 3. Ang pagpahayag sa pagkamapainubsanon diha sa pag-alagad: 12: 6-8
    - a. Ang kalainan sa mga gasa nga gihatag: 12: 6
    - b. Ang pag-alagad nga mga gasa: 12: 6-8
- B. Ang batasan sa gugma ngadto sa mga miyembro diha sa simbahan: 12: 9-13
  - 1. Ang kinaiyahan niini nga gugma: 12: 9
  - 2. Ang pagpakita sa maong gugma: 12: 9-13
    - a. Walay pagkasalingkapaw: 12: 9
    - b. Pagdumot sa dautan: 12: 9
    - c. Pagtapot sa maayo: 12: 9
    - d. Pagkamaloloy-on sa usag usa: 12:10
    - e. Pagpakita sa inigsoong gugma: 12:10
    - f. Sa dungog magpinalabihay sa usag usa: 12:10
    - g. Ayaw pagtapul sa buluhaton: 12:11
    - h. Pagmainiton sa espiritu: 12:11
    - i. Pag-alagad sa Ginoo: 12:11
    - j. Pagkalipay diha sa paglaum: 12:12
    - k. Pagpailub diha sa kagul-anan: 12:12
    - l. Pagpadayon sa pag-ampo: 12:12
    - m. Pag-amot sa panginahanglan sa mga balaan: 12:13
    - n. Pagmaabiabihon: 12:13
    - o. Panalangini sila nga nagalutos kaninyo: 12:14
    - p. Pagkalipay kamo uban kanila nga nagakalipay: 12:15
    - q. Panghilak kamo uban sa mga nanagpanghilak: 12:15
    - r. Pagbaton kamo sa managsama nga hunahuna sa usa ug usa: 12:16
    - s. Dili maghandum sa hatag-as nga mga butang, apan makig-angay sa mga tawo nga ubos ug kahimtang; 12:16

- t. Dili magpakamaalamon sa inyong kaugalingong mga panghuna huna: 12:16
- u. Ayaw pagbalus sa tawo nga dautan ug dautan: 12:17
- v. Paghatag ug mga butang nga matinud-anon diha sa atubangan sa tanang mga tawo: 12:17
- w. Pagpuyo nga malinawon uban sa tanang mga tawo: 12:18
- x. Dili kamo manimalus: 12:19
- y. Pagtubag diha sa gugma ug pag-atiman sa inyong kaaway: 12:20
- z. Ayaw pagpadaug sa dautan, apan dauga ang dautan pinaagi sa maayo: 12:21

III. Ang relasyon sa magtotoo ngadto sa katawhan: 12: 14-21

- A. Higugmaa ang imong mga kaaway: 12:14
- B. Higugmaa ang interes sa uban: 12:15
- C. Higugmaa ang mga kauban: 12:16
- D. Higugmaa ang makasasala nga kalibutan: 12: 17-21
  - 1. Ang lumalabay nga pag-antus sa dautan: 12: 17-19
  - 2. Ang aktibo nga reaksyon ngadto sa dautan: 12: 20-21

IV. Ang relasyon sa magtotoo ngadto sa estado: 13: 1-14

- A. Mga katungdanan sa magtotoo ngadto sa gobyerno: 13: 1-7
  - 1. Ang katungdanan sa pagkamasulundon sa gobyerno: 13: 1
  - 2. Ang rason alang sa pagkamasulundon sa gobyerno: 13: 1
  - 3. Ang pagdumili sa pagsunod sa gobyerno: 13: 2
  - 4. Ang motibo sa pagkamasulundon sa estado: 13: 3-5
    - a. Gikan sa gimbuhaton sa gobyerno: 13: 3-4
    - b. Gikan sa Kristohanong tanlag: 13: 5
  - 5. Usa ka ilustrasyon sa pagkamasinugtanon sa gobyerno: 13: 6
  - 6. Ang tawag alang sa pagkamasulundon sa gobyerno: 13: 7
- B. Mga katungdanan sa magtotoo ngadto sa mga kaubang mga lungsuranon: 13: 8-10
- C. Ang kadasig sa magtotoo diha sa paglaum sa pagbalik ni Jesus: 13: 11-14
  - 1. Usa ka apelar sa pagkaalerto: 13:11
  - 2. Ang rason alang sa pagkaalerto: 13: 11-12
  - 3. Usa ka tambag alang sa pagkaalerto: 13: 12-13
  - 4. Ang probisyon alang sa pagkaalerto: 13:14

V. Ang relasyon sa magtotoo ngadto sa mahuyang nga igsoon: 14: 1-15: 13

- A. Ang pasidaan batok sa paghukom sa igsoon: 14: 1-12
  - 1. Ang husto nga kinaiya ngadto sa mas huyang nga igsoong lalaki: 14: 1
  - 2. Ang mga dapit sa kalisud: 14: 2-5
    - a. Ang unang problema ug pagpahiyon niini: 14: 2-4
    - b. Ang ikaduha nga problema ug ang pagpahiyon niini: 14: 5

3. Paghimo ug pagpahiyon: 14: 6
  4. Ang hinungdan: 14: 7-9
  5. Ang pagbadlong sa paghukom sa igsoong lalaki: 14: 10-12
    - a. Ang mga pangutana sa pagbadlong: 14:10
    - b. Ang basihan sa pagbadlong: 14: 10-12
    - c. Ang pagdili batok sa paglapas sa tanlag sa igsoong lalaki: 14:13-23
      - (1) Tambag sa dili paghukom sa usa ug usa: 14:13
      - (2) Ang kombiksyon sa apostol mahitungod sa mga pagkaon: 14:14
      - (3) Ang paggamit niini nga kombiksyon sa panggawi: 14:15-20
      - (4) Ang nagagiyang baruganan alang sa lig-on nga igsoong lalaki: 14:21
      - (5) Usa ka apelar sa mga lig-on ug mga huyang: 14: 22-23
- B. Ang paningkamot sa panaghiusa pinaagi sa pagsunod sa panig-ingnan ni Kristo: 15: 1-13
1. Ang obligasyon sa lig-on nga igsoong lalaki: 14: 1
  2. Ang hangyo alang sa panaghiusa gikan sa panig-ingnan ni Kristo: 4: 2-4
    - a. Ang pahayag sa apelar: 14: 2
    - b. Pangatarungan alang sa apelar: 14: 3
      - (1) Ang panig-ingnan ni Kristo: 14: 3
      - (2) Ang katuyoan sa Kasulatan: 14: 4
  3. Ang hangyo sa mga Apostoles: 15: 5-6
  4. Ang sugo sa pagdawat sa usa ug usa: 15: 7
  5. Ang ilustrasyon gikan sa relasyon ni Kristo ngadto sa Judio ug sa Gentil: 15: 8-12
    - a. Ang ministeryo ni Kristo: 15: 8-9
    - b. Sa Kasulatanhong pamatuod: 15: 9-12
  6. Ang Apostolikanhong pag-ampo: 15:13

Ang Panapos 15: 14-16: 20

- I. Personal nga mga butang: 15: 14-33
  - A. Ang pagpasabot ni Pablo sa pagsulat: 15: 14-21
    1. Ang iyang kinaiya sa pagsulat: 15: 14-16
      - a. Sa iyang pag-ila kanila: 15:14
      - b. Sa iyang kaisug sa pagsulat kanila: 15:15
      - c. Ang pahayag sa iyang buluhaton: 15:16
    2. Ang iyang pagtugot sa pagsulat: 15: 17-21
      - a. Sa iyang personal nga pagpanghambog: 15:17
      - b. Sa iyang pagkamapainubsanon sa pagsulti sa iyang buhat: 15:18
      - c. Sa iyang pagpangalagad ngadto sa mga Gentil: 15: 18-19

- d. Sa iyang tumong sa pagpili sa mamomoo: 15: 20-21
- B. Sa iyang personal nga mga plano sa panahon sa pagsulat: 15: 22-29
  - 1. Wala matuman nga mga plano: 15: 22-24
    - a. Sa iyang mga plano sa pagbisita sa Roma: 15: 22-23
    - b. Sa iyang mga plano alang sa Espanya: 15:24
  - 2. Sa iyang diha-diha nga mga plano: 15: 25-27
    - a. Sa iyang karon nga plano: 15:25
    - b. Kamahinungdanon sa iyang karon nga plano: 15: 26-27
  - 3. Sa iyang mga plano alang sa umaabot: 15: 28-29
- C. Sa iyang hangyo alang sa ilang mga pag-ampo: 15: 30-33
  - 1. Ang hangyo alang sa pag-ampo: 15: 30-32
  - 2. Ang bendisyon: 15:33
- II. Panaghigalaay nga mga butang: 16: 1-23
  - A. Komendasyon kang Febe: 16: 1-2
  - B. Ang pagtimbaya sa mga higala sa Roma: 16: 3-16
    - 1. Mga pangumusta sa mga indibiduwal sa Roma: 16: 3-15
    - 2. Mga pangumusta sa mga magtotoo sa Roma: 16:16
    - 3. Mga pangumusta gikan sa mga iglesia ngadto sa Romano nga mga magtotoo: 16:16
  - C. Ang pasidaan sa mga magtotoo sa Roma: 16: 17-20
    - 1. Kaundanan sa mga pasidaan: 16:17
    - 2. Paghulagway sa mga tawo nga iyang gipasidan-an: 16:18
    - 3. Ang rason alang sa pasidaan: 6:19
    - 4. Ang saad sa kadaugan: 16:20
    - 5. Ang bendisyon: 16:20
  - D. Pangumusta gikan sa iyang mga kauban: 16: 21-24
- III. Ang panapos nga panalangin: 16: 25-27
  - A. Ang nakadawat sa pagdayeg: 16: 25-27
    - 1. Ang usa nga makahimo sa paglig-on kanila: 16: 25-29
    - 2. Ang bugtong maalam nga Dios, pinaagi kang Kristo: 16:27
  - C. Ang pagdayeg: 16:27

KINAUGALINGONG EKSAMEN

1. Kinsa ang tagsulat sa libro sa Mga Taga-Roma?

---

2. Ihayag ang katuyoan sa libro sa Mga Taga-Roma.

---

3. Kang kinsa gisulat ang libro sa Mga Taga-Roma?

---

4. Ihayag ang prinsipyo sa kinabuhi ug ministeryo sa libro sa Mga Taga-Roma.

---

5. Gikan sa panumduman, isulat ang sag-ulohong bersikulo sa libro sa Mga Taga-Roma.

(Ang mga tubag sa eksamen gihatag sa katapusan nga kapitulo niini nga manwal.)

ALANG SA DUGANG PAGTUON

1. Ang Mga Taga-Roma naghatag sa labing detalyado nga rekord sa pagdumot sa Dios sa sekswal nga kahiwian: 1: 18-32.
2. Ang Mga Taga-Roma naghatag sa labing detalyado nga katin-awan sa mga pagdumala sa Dios sa nasud sa Israel sa nangagi, karon, ug sa umaabot. Tan-awa sa mga kapitulo 9-11.
3. Ang Mga Taga-Roma naglangkob sa lima ka benediksyon o mga panalangin nga nagsarado sa bahin sa basahon. Tan-awa ang 11: 33-36; 15: 30-33; 16:20; 16: 24-27.
4. Pito ka mga resulta sa pagkamatarung pinaagi sa pagtoo gilista diha sa Roma 5: 1-11. Ang gipakamatarung pinaagi sa pagtoo nagpasabot nga kita:
  - Adunay kalinaw uban sa Dios.
  - Adunay dalan pinaagi sa pagtoo.
  - Magkalipay sa paglaum sa himaya.
  - Maghimaya sa mga kasakit.
  - Magbaton sa gugma sa Dios nga giula diha sa atong mga kasingkasing.
  - Maluwas gikan sa kaligutgut sa Dios.
  - Moangkon sa kalipay diha sa Dios.
5. Adunay tulo ka mga kamatayon nga gipamulong diha sa libro sa Roma:
  - Patay sa sala, buhi ngadto sa Dios: 6:11
  - Patay sa kasugoan, minyo kang Kristo: 7: 4
  - Patay sa unod, gipangulohan sa Espiritu: 8:13

KAPITULO 7

1 UG 11 MGA TAGA-CORINTO

MGA TUMONG:

Sa pagkahuman niini nga kapitulo kamo makahimo sa:

- Pagngalan sa tagsulat sa libro sa 1 ug 11 Mga Taga-Corinto.
- Pag-ila kon kang kinsa ang mga libro gisulat.
- Pagpahayag sa mga katuyoan sa libro sa 1 ug 11 Mga Taga-Corinto.
- Pagsulat sa sag-ulohong mga bersikulo sa libro sa 1 ug 11 Mga Taga-Corinto gikan sa panumduman.
- Paghayag sa mga Prinsipyo sa Kinabuhi ug Pangalagad alang niini nga mga libro.

1 MGA TAGA-CORINTO

PASIUNA

TAGSULAT: Pablo

KANG KINSA: Mga magtotoo sa Corinto.

KATUYOAN: Si Pablo miatubang sa mga problema nga gidala ngadto sa iyang atensyon ug sa mga pangutana sa mga magtotoo sa Corinto.

SAG-ULOHONG BERSIKULO: 1 Mga Taga-Corinto 13:13

KINABUHI UG PAGPANGALAGAD NGA MGA PRINSIPYO: Ang gugma mao ang labing dako nga espirituhanong yawi sa epektibo nga Kristohanong kinabuhi ug ministeryo.

NANGUNANG MGA KARAKTER: Pablo, Timoteo, Apolos, Estefanas (Tan-awa usab ang mga ngalan sa panapos nga pangumusta diha sa kapitulo 16.)

LATID

I. Pasiuna: 1: 1-9

A. Ang mga magsusulat: Si Pablo ug si Sostenes: 1: 1

B. Ang mga magbabasa: 1: 2

1. Alang sa iglesia sa Dios sa Corinto.
2. Kanila nga mga ginabalaan kang Kristo Jesus.
3. Kadtong gitawag aron mahimong mga balaan.
4. Ang tanan nga anaa sa matag dapit nga mitawag sa ngalan ni Jesu-Kristo.

- C. Ang pangumusta: Ang gracia ug ang pakigdait nga gikan sa Dios ug ni Jesus: 1: 3
  - D. Ang pagpasalamat: 1: 4-8
    - 1. Ang kinaiyahan sa mga pagpasalamat: 1: 4
    - 2. Ang basihan alang sa pagpasalamat: 1: 4
    - 3. Ang pagpasalamat alang sa ilang nangagi nga pagpalambo: 1: 5-6
    - 4. Pagpasalamat alang sa ilang karon nga kahimtang: 1: 7-8
  - E. Ang pagpamatuod sa pagtoo: 1: 9
- II. Pagkabahinbahin sa Simbahan: 1: 10-4: 21
- A. Reaksyon sa taho sa ilang mga pagkabahinbahin: 1: 10-17
    - 1. Apelar alang sa panaghiusa: 1:10
    - 2. Ang tinubdan sa iyang impormasyon mahitungod sa ilang mga pagkabahinbahin: 1:11
    - 3. Ang kinaiyahan sa ilang mga pagkabahinbahin: 1:12
    - 4. Pagpangutana sa mga pagbahinbahin: 1:13
    - 5. Ang ilang mga pagbahinbahin dili tungod sa iyang ministryo: 1: 14-17
  - B. Mga argumento batok sa mga pagkabahinbahin sa simbahan: 1: 18-4: 5
    - 1. Ang pagkabahinbahin sukwahi sa Ebanghelyo: 1: 18-3: 4
      - a. Ang Ebanghelyo dili kalibutanon nga kaalam: 1: 18-2: 5
        - (1) Ang pamatuod gikan sa mga reaksiyon sa Ebanghelyo: 1: 18-25
        - (2) Ang pamatuod gikan sa komposisyon sa simbahan: 1: 26-31
        - (3) Ang pamatuod gikan sa mga buhat ni Pablo: 2: 1-5
      - b. Ang Ebanghelyo maoy langitnon nga kaalam: 2: 6-3: 4
        - (1) Ang mga nakadawat niini nga kaalam: 2: 6
        - (2) Ang kinaiyahan sa kaalam: 2: 6-12
        - (3) Ang pag-angkon niini nga kaalam: 2: 13-3: 4
    - 2. Paghulagway sa tinuod nga mga ministro: 3: 5-4: 5
      - a. Ang mga ministro mga mamomoo sa umahan sa Dios: 3: 5-9
        - (1) Ang gimbuhaton sa mga ministro: 3: 5
        - (2) Ang buluhaton ug ganti sa mga ministro: 3: 6-8
        - (3) Katingbanan sa pagtulon-an: 3: 9
      - b. Mga ministro mga magtutukod sa balaang puloy-anan sa Dios: 3: 10-23
        - (1) Ang buhat sa magtutukod pagasulayan: 3: 10-15
        - (2) Ang kalaglagaan sa balaang puloy-anan sa Dios gisilotan: 3: 16-17
        - (3) Tambag mahitungod sa ilang panglantaw sa mga ministro: 3: 18-23
      - c. Ang mga ministro mga tinugyanan sa mga tinago sa Dios: 4: 1-5

- (1) Ang panglantaw nga pagakuhaon sa mga ministro: 4: 1
- (2) Ang panginahanglan alang sa pagkaminumanon sa piniyalan: 4: 2
- (3) Ang Ginoo ingon nga maghuhukom sa mga piniyalan: 4:3-4
- (4) Ang hangyo sa pagpugong sa paghukom hangtud ang Ginoo moabot; 4: 5

C. Ang apelar sa Mga Taga-Corinto: 4: 6-21

1. Paggamit sa argumento sa ilang mga pagkabahinbahin: 4: 6-21
  - a. Ang katuyoan sa mga pagpadapat: 4: 6
  - b. Ang kapakyasan sa pag-ila sa mga talento ingon nga mga gasa: 4: 7
  - c. Ang mga resulta: 4: 8
  - d. Ang kasinatian sa mga apostoles: 4: 9-13
    - (1) Ang ubos nga posisyon sa mga apostoles: 4: 9
    - (2) Ang kalainan tali kanila ug sa Mga Taga-Corinto: 4:10
    - (3) Ang paghulagway sa ilang mga kasinatian: 4: 11-13
2. Ang apelar sa pagsunod sa iyang panig-ingnan: 4: 14-17
  - a. Sa iyang tumong sa pagsulat: 4:14
  - b. Sa iyang relasyon ingon nga ilang espirituhanong amahan: 4:15-16
  - c. Sa iyang rason sa pagpadala kang Timoteo ngadto kanila: 4:17
3. Ang pasidaan sa ilang tinamdan nga motino sa iyang mga buhat: 4: 18-21
  - a. Ang nanagpaburot nga kinaiya sa pipila ka mga magtotoo: 4:18
  - b. Ang pag-abot ni Pablo sa Corinto: 4: 19-21

III. Pamatasan nga mga problema diha sa simbahan: 5: 1-6: 20

A. Imoralidad: 5: 1-13

1. Disiplina sa tawo nga nakighilawas sa duol nga kabanay: 5: 1-8
  - a. Ang kinaiyahan sa sala: 5: 1
  - b. Ang kapakyasan sa simbahan sa paglihok: 5: 2
  - c. Paghukom sa sad-an nga tawo: 5: 3-5
  - d. Pagdangop ngadto sa simbahan sa paglihok: 5: 6-8
2. Ang kinatibuk-ang prinsipyo sa pagdumala sa maong mga kaso: 5: 9-13
  - a. Sa iyang kanhi mga panudlo: 5: 9-11
  - b. Ang tawag sa paglihok niini nga prinsipyo: 5: 12-13

B. Ang kadautan sa kiha sa atubangan sa kalibutanon nga mga korte: 6: 1-11

1. Ang pangutana sa maong mga kiha: 6: 1
2. Ang mga rason alang sa paghusay sa mga problema diha sa simbahan: 6: 2-6
  - a. Tungod sa umaabot nga buhat sa simbahan sa paghukom: 6: 2-3

- b. Tungod kay ang ilang mga sumbong nagpahimutang sa dili takus nga mga maghuhukom:6:4-5
      - c. Tungod kay kini nagpakita sa kapakyasan sa simbahan sa paggamit sa paghukom: 6: 5-6
    - 3. Ang mga resulta: 6: 7-8
    - 4. Ang pasidaan batok sa pagkadili-matarung: 6: 9-11
  - C. Pagkabalaan sa lawas: 6: 12-20
    - 1. Ang limitasyon sa Kristohanong kagawasan: 6:12
    - 2. Ang paggamit sa prinsipyo sa duha ka mga dapit: 6: 13-14
      - a. Sa pagkaon: 6:13
      - b. Sa sekso: 6: 13-14
    - 3. Ang kinaiyahan sa lawas sa mga magtotoo nagdili sa pakighilawas: 6:15
    - 4. Usa ka kalainan tali sa duha ka paghiusa: 6: 16-17
    - 5. Pasidaan sa paglikay sa pakighilawas: 6:18
    - 6. Ang kinaiyahan sa sala sa pakighilawas: 6:18
    - 7. Ang husto nga paggamit sa lawas: 6: 19-20
- IV. Kaminyoon: 7: 1-40
- A. Ang problema sa kaminyoon ug sa dili-minyo (pagpabilin nga singgol alang sa espirituhanon nga mga katuyoan): 7: 1-9
    - 1. Ang pag-uyon sa dili maminyo nga kinabuhi: 7: 1
    - 2. Panudlo mahitungod sa minyo nga kinabuhi: 7: 2-6
      - a. Ang rason alang sa mipili sa kaminyoon: 7: 2
      - b. Ang kinaiyahan sa relasyon sa kaminyoon: 7: 2
      - c. Katungdanan sa relasyon sa kaminyoon: 7: 3-4
      - d. Mga lagda sa sekso nga mga relasyon: 7: 5-6
    - 3. Ang pag-ila sa kaminyoon ug sa dili pagminyo nga husto: 7: 7
    - 4. Tambag ngadto sa mga dili-minyo: 7: 8-9
  - B. Ang problema sa kaminyoon ug sa panagbulag: 7: 10-16
    - 1. Usa ka sugo ngadto sa Kristohanong mga magtiayon: 7: 10-11
      - a. Awtoridad alang sa sugo: 7:10
      - b. Mga kaundan sa sugo: 7: 10-11
    - 2. Usa ka sugo sa mga nagkasagol nga kaminyoon: 7: 12-16
      - a. Kinaiyahan sa sugo: 7:12
      - b. Mga kaundan sa sugo: 7: 12-16
        - (1) Panagbulag nga dili tungod sa magtotoo: 7: 12-14
        - (2) Panagbulag nga tungod sa dili-magtotoo: 7: 15-16
  - C. Ang kinabuhi sa magtotoo ug yutan-on nga posisyon: 7: 17-24
    - 1. Ang nag-unang prinsipyo sa kinabuhi alang sa magtotoo: 7:17
    - 2. Ang paggamit sa prinsipyo sa kinabuhi: 7: 18-24

- a. Ang prinsipyo gigamit sa pagporma sa relihiyosong kalainan: 7: 18-20
  - b. Ang prinsipyo gigamit sa katilingbanong kahimtang sa mga magtotoo: 7: 21-24
- D. Tambag mahitungod sa dili-minyo: 7: 25-40
- 1. Tambag mahitungod sa mga dalaga: 7: 25-35
    - a. Ang kinaiyahan sa tambag: 7: 25-27
    - b. Ang rason alang sa tambag: 7: 28-31
    - c. Kagawasan nga nagaresulta gikan sa iyang tambag: 7: 33-35
  - 2. Tambag ngadto sa mga ginikanan sa magminyo nga mga anak nga babaye: 7: 36-38
    - a. Mga kahimtang sa diha nga ang kaminyoon pagatugotan: 7:36
    - b. Mga kahimtang sa diha nga ang pagminyo dili tugotan: 7:37
    - c. Ang duha husto: 7:38
  - 3. Tambag ngadto sa mga babayeng balo: 7: 39-40
- V. Pagkaon nga gihalad ngadto sa mga dios-dios: 8: 1-11: 1
- A. Ang relasyon sa gugma ngadto sa kahibalo: 8: 1-13
- 1. Ang panginahanglan sa gugma uban sa kahibalo: 8; 1-3
  - 2. Ang pag-angkon sa kagawasan pinaagi sa kahibalo: 8: 4-8
    - a. Kagawasan sa pagkaon: 8: 4-6
    - b. Kapeligrohan sa mahuyang nga igsoong lalaki: 8: 7
    - c. Ang pagkaon wala motino sa relasyon ngadto sa Dios: 8: 8
  - 3. Pasidaan batok sa hinungdan sa mahuyang nga igsoon nga lalaki sa pagpakasala: 8: 9-12
    - a. Ang pasidaan niadtong adunay kahibalo; 8: 9
    - b. Ang epekto niini nga kahibalo: 8:10
    - c. Mga sangputanan sa paglihok sa kahibalo: 8: 11-12
    - d. Ang boluntaryo nga pagdili sa kagawasan: 8:13
- B. Ang panig-ingnan ni Pablo sa boluntaryo nga pagdili sa kagawasan: 9: 1-27
- 1. Sa iyang awtoridad ingon nga usa ka apostol: 9: 1-3
  - 2. Sa iyang mga katungod ingon nga usa ka apostol: 9: 4-12
    - a. Ang mga katungod giangkon: 9: 4-7
    - b. Pagkamatarung sa iyang pag-angkon: 9: 8-12
  - 3. Ang iyang mga rason alang sa pagpabaya niini nga mga katungod: 9: 12-23
    - a. Siya dili makapugong sa Ebanghelyo: 9: 12-14
    - b. Kini naghatag kaniya ug kalig-onan sa pagpanghambog: 9: 15-18
    - c. Kini makapaarang kaniya sa pagdani sa mas labaw pa alang kang Kristo: 9: 19-23

4. Usa ka hangyo alang kanila nga mosunod sa iyang panig-ingnan: 9: 24-27
- C. Ang kasaysayan sa Israel ingon nga usa ka pasidaan batok sa pag-abuso sa kaga wasan: 10: 1-13
1. Ang pahinumdom sa kasaysayan sa Israel: 10: 1-5
    - a. Pribilehiyo sa Israel: 10: 1-4
    - b. Ang dangatan sa Israel: 10: 5
  2. Pasidaan gikan sa kasaysayan sa Israel: 10: 6-10
    - a. Mga leksyon sa kasaysayan sa Israel: 10: 6-10
      - (1) Ang kinatibuk-ang pasidaan batok sa pagpangibog 10: 6
      - (2) Piho nga mga panig-ingnan: 10: 7-10
    - b. Ang kahulogan sa mga kasinatian sa Israel: 10:11
  3. Ang nagaresulta nga tambag alang niadtong anaa sa ilalum sa pagsulay: 10: 12-13
    - a. Makaamgo sa kakuyaw sa pagkahulog: 10:12
    - b. Makadasig sa mga gitintal: 10:13
  4. Ang apelar sa paglikay sa pagsimba sa mga diosdios: 10: 14-22
    - a. Kalagiw gikan sa pagsimba sa mga diosdios: 10:14
    - b. Ang argumento batok sa pag-apil: 10: 15-22
      - (1) Nakadawat sa argumento: 10:15
      - (2) Ang kahulogan sa pag-apil: 10: 16-22
- D. Katingbanan sa kinatibuk-ang mga prinsipyo sa pagdumala sa panggawi: 10: 23-11: 1
1. Mga limitasyon sa Kristohanong kagawasan: 10:23
  2. Husto nga konsiderasyon alang sa uban: 10:24
  3. Panudlo mahitungod sa mga karne nga gibaligya alang sa pagkaon: 10: 25-30
    - a. Panudlo sa mga nagakaon sa balay: 10: 25-26
    - b. Panudlo sa mga nagakaon uban sa mga dili-magtotoo: 10: 27-30
- E. Panapos nga mga panudlo: 10: 31-11: 1
1. Buhata ang tanan alang sa himaya sa Dios: 10:31
  2. Hupti ang tukma nga mga relasyon uban sa tanan nga mga tawo: 10: 32-33
  3. Sunda ang apostolikanhong panig-ingnan: 11: 1
- VI. Pangpublikong pagsimba: 11: 2-14: 40
- A. Ang tabon sa mga babaye: 11: 2-16
1. Pagdayeg alang sa ilang pagkamasinugtanon: 11: 2
  2. Ang baruganan sa pagpasakop: 11: 3-6
  3. Pagtukod sa baruganan sa pagpasakop: 11: 7-15
    - a. Gikan sa paglalang nga relasyon: 11: 7-12
    - b. Gikan sa espirituhanon nga relasyon: 11: 13-15
    - c. Panapos sa panaghisgot: 11:16

- B. Pagkadili han-ay nga may kalabutan sa Panihapon sa Ginoo: 11: 17-34
  - 1. Ang pagkadili han-ay sa Taga-Corinto sa Panihapon sa Ginoo: 11: 17-22
    - a. Ang kinaiyahan sa ilang pagkadili han-ay: 11: 18-21
      - (1) Ang taho sa ilang mga pagkabahinbahin: 11: 18-19
      - (2) Ang paghulagway sa pagkadili han-ay sa Panihapon sa Ginoo: 11: 20-21
    - b. Ang pagbadlong alang sa pagkadili han-ay: 11:22
  - 2. Ang Panihapon sa Ginoo: 11: 23-28
    - a. Pagpadayag mahitungod sa Panihapon sa Ginoo: 11:23
    - b. Ang han-ay sa Panihapon sa Ginoo: 11: 23-25
    - c. Ang kahulogan sa Panihapon sa Ginoo: 11:26
    - d. Pag-apil sa dili takus nga paagi: 11:27
    - e. Pag-apil sa takus nga paagi: 11:28
  - 3. Mga sangputanan sa dili maayo nga pag-apil: 11: 27-34
- C. Ang problema mahitungod sa espirituhanong mga gasa sa Simbahan: 12: 1-14: 40
  - 1. Ang pagtuga sa mga gasa: 12: 1-31
    - a. Ang pagsulay sa Espiritu: 12: 1-3
      - (1) Ang tinguha alang kanila nga pahibaloan: 12: 1
      - (2) Ang pahinumdom sa ilang nangagi nga kondisyon: 12: 2
      - (3) Ang pagsulay alang sa usa nga nagsulti diha sa Espiritu: 12: 3
    - b. Ang nagkalailain nga mga gasa: 12: 4-11
      - (1) Ang kasagarang tinubdan: 12: 4-6
      - (2) Ang katuyoan sa mga gasa: 12: 7
      - (3) Ang mga gasa: 12: 8-10
      - (4) Ang tinubdan sa tanan nga mga gasa: 12:11
    - c. Ang kinaiyahan sa Lawas ni Kristo: 12: 12-31
      - (1) Panaghiusa sa Lawas: 12:12
      - (2) Pagsulod ngadto sa Lawas: 12:13
      - (3) Panag-uyon sa Lawas: 12: 14-26
      - (4) Pag-ila sa Lawas: 12:27
      - (5) Nagkalainlain nga mga gimbuhaton sa mga sakop: 12: 28-31
  - 2. Paggamit sa mga gasa: 13: 1-13
    - a. Ang panginahanglan sa gugma sa paggamit sa mga gasa: 13: 1-3
      - (1) Ang panginahanglan sa gugma sa gasa sa mga pinulongan: 13: 1
      - (2) Ang gugma ug labaw nga mga gasa: 13: 2
      - (3) Ang gugma ug paghatag: 13: 3
    - b. Mga kinaiya sa gugma: 13: 4-7
      - (1) Negatibo nga kinaiya sa gugma: 13: 4-6
      - (2) Positibong kinaiya sa gugma: 13: 6-7

- c. Ang pagkalabaw sa gugma: 13: 8-13
  - (1) Ang pagkomparar sa gugma sa lumalabay nga mga butang: 13: 8-12
  - (2) Ang pagkalabaw sa gugma taliwala sa mga butang nga permanente: 13:13
- 3. Ang hustong paggamit sa espirituhanong mga gasa: 14: 1-40
  - a. Pagtandi sa bili sa mga pinulongan ug panagna: 14: 1-25
    - (1) Ang pagtandi sa ilang bili sa simbahan: 14: 1-19
    - (2) Ang pagtandi sa ilang gimbuhaton ngadto sa mga dili-magtotoo: 14: 20-25
  - b. Ang han-ay nga paggamit sa mga pinulongan ug panagna:14:26-36
    - (1) Han-ay sa pagsimba: 14:26
    - (2) Panudlo mahitungod sa pagsimba: 14: 27-36
  - c. Panapos nga mga pahayag: 14: 37-40

VII. Ang pagkabanhaw: 15: 1-58

- A. Ang Ebanghelyo sa pagkabanhaw ni Kristo: 15: 1-11
  - 1. Ang pagmantala ug pagdawat sa Ebanghelyo: 15: 1-2
  - 2. Ang kinaiyahan sa Ebanghelyo: 15: 3-4
  - 3. Mga saksi sa pagkabanhaw ni Kristo: 15: 5-10
  - 4. Ang mubong pahayag: 15:11
- B. Ang panginahanglan sa pagkabanhaw ni Kristo: 15: 12-34
  - 1. Ang panginahanglan sa iyang pagkabanhaw alang sa kaluwasan: 15: 12-19
    - a. Ang paglimod sa pagkabanhaw sa pipila: 15:12
    - b. Mga sangputanan sa ilang paglimod: 15: 13-19
  - 2. Makasaysayang panginahanglan sa pagkabanhaw: 15: 20-28
    - a. Panginahanglan sa kasaysayan: 15:20
    - b. Ang balaang tagana: 15: 21-22
    - c. Ang balaang han-ay sa programa: 15: 23-28
      - (1) Ang pagkabanhaw ni Kristo mao ang unang mga bunga: 15:23
      - (2) Ang pagkabanhaw sa mga iya ni Kristo sa iyang pagbalik: 15:23
      - (3) Ang katapusan sa programa sa Dios: 15: 24-28
  - 3. Ang panginahanglan sa pagkabanhaw ni Kristo alang sa karon nga Kristohanong paggawi: 15: 29-34
    - a. Ang pangutana mahitungod sa bautismo alang sa mga patay: 15:29
    - b. Ang pangutana nga nagpapeligro sa atong mga kinabuhi: 15: 30-34

- (1) Ang binuang sa maong paggawi: 15: 30-32
  - (2) Ang pagbadlong: 15: 33-34
4. Ang paglaum sa pagkabanhaw sa Kristohanon: 15: 35-58
- a. Ang kinaiyahan sa nabanhaw nga lawas: 15: 35-49
    - (1) Mga pangutana mahitungod sa nabanhaw nga lawas: 15:35
    - (2) Mga tubag mahitungod sa nabanhaw nga lawas: 15: 36-49
  - b. Ang kausaban nga nagpatungha sa nabanhaw nga lawas: 15: 50-58
    - (1) Ang kondisyon nga nagkinahanglan sa pagbag-o: 15:50
    - (2) Ang kinaiyahan sa pagbag-o: 15: 51-52
    - (3) Ang gikinahanglan alang sa pagbag-o: 15:53
    - (4) Ang kadaugan sa pagbag-o: 15: 54-57
    - (5) Ang panapos nga apelar alang sa pagkamakanunayon: 15:58

VIII. Praktikal ug personal nga mga butang: 16: 1-24

- A. Mga panudlo alang sa pagpataas sa pagkolekta: 16: 1-4
  - 1. Mga panudlo usab nga igahatag sa iglesia sa Galacia: 16: 1
  - 2. Ang paagi nga gamiton sa pagpangolekta sa salapi: 16: 2
  - 3. Ang pagpadala sa nakolekta: 16: 3-4
- B. Giplano nga pagbisita sa Corinto: 16: 5-12
  - 1. Ang pagduaw ni Pablo: 16: 5-9
  - 2. Ang pagduaw ni Timoteo: 16: 10-11
  - 3. Ang pagbisita ni Apolos: 16:12
- C. Panapos nga mga pahimangno ngadto sa Mga Taga-Corinto: 16: 13-14
- D. Pag-ila sa mga representante gikan sa Corinto: 16: 15-18
  - 1. Usa ka hangyo mahitungod sa panimalay ni Estefanas: 16: 15-16
  - 2. Usa ka pahayag mahitungod sa pag-abot sa tulo ka mga representante: 16: 17-18
- E. Panapos nga pangumusta: 16: 19-24
  - 1. Mga pangumusta gikan sa uban: 16: 19-20
  - 2. Pangumusta gikan mismo ni Pablo: 16: 21-24
    - a. Ang iyang pirma: 16:21
    - b. Ang katapusan nga pasidaan: 16:22
    - c. Ang panapos nga pag-ampo: 16:23
    - d. Ang pagpahayag sa pagbati: 16:24

11 MGA TAGA-CORINTO

PASIUNA

TAGSULAT: Pablo

KANG KINSA: Mga magtotoo sa Corinto.

KATUYOAN: Sa pagtukod pag-usab sa iyang apostolikanhong awtoridad mao ang dako nga katuyoan, apan kini usab naghisgot sa uban nga dugang pang importante nga mga isyu. (Tawana ang 8:10.)

SAG-ULOHONG BERSIKULO: 11 Mga Taga-Corinto 12:9

KINABUHI UG PAGPANGALAGAD NGA MGA PRINSIPYO: Ang tawhanong kahu yang naghatag ug oportunidad alang sa pagpadayag sa gahum sa Dios.

NANGUNANG MGA KARAKTER: Pablo, Timoteo, Tito

LATID

I. Pasiuna: 1: 1-11

A. Pagbati: 1: 1-2

1. Gikan kang: Pablo ug Timoteo: 1: 1
2. Ngadto sa: Simbahan sa Dios sa Corinto ug tanang mga santos sa Acaya: 1: 1
3. Ang grasya ug kalinaw gikan sa Dios ug ni Jesus: 1: 2

B. Pag-antus: 1: 3-11

1. Pagdayeg sa Dios alang sa pag-antus: 1: 3
  - a. Ang amahan ni Jesu-Kristo.
  - b. Amahan sa mga kalooy.
  - c. Dios sa tanang kahupayan.
2. Bili sa pag-antus: 1: 4-7
  - a. Abilidad sa paghupay sa uban sa kahupayan diin kamo ginahupay: 1: 4
  - b. Personal nga paghupay diha kang Kristo: 1: 5
  - c. Paghupay ug kaluwasan alang sa uban: 1: 6-7
3. Usa ka ehemplo sa pag-antus: Si Pablo sa Asya: 1: 8-11

Unang Bahin:
Pag-awhag Bahin Sa Ministeryo
1: 12-7: 16

- I. Paggawi ni Pablo: 1: 12-14
  - A. Iyang pagpamatuod: 1:12
    - 1. Kayano.
    - 2. Diosnon nga pagkasinsero.
    - 3. Dili sa unodnong kaalam.
    - 4. Pinaagi sa grasya sa Dios.
  - B. Ang iyang mga sulat: 1:13
  - C. Ang iyang relasyon: 1:14
  - D. Ang iyang mga plano: 1: 15-2: 4
    - 1. Ang orihinal nga plano: 1: 15-16
    - 2. Ang pagbag-o sa mga plano: 1: 17-22
    - 3. Hinungdan sa pagbag-o: 1: 22-2: 4
  - E. Mga panudlo mahitungod sa naghinulsol nga nakasala: 2: 5-11
    - 1. Ang paglapas: 2: 5
    - 2. Ang aksyon gitambagan: 2: 6-8
    - 3. Motibo alang sa aksyon: 2: 9-11
- II. Ang kinaiyahan sa ministeryo: 2: 12-6: 10
  - A. Pagdaug sa ministeryo: 2: 12-17
    - 1. Kabalaka sa Troas: 2: 12-13
    - 2. Pagdaug diha kang Kristo: 2: 14-17
  - B. Gahum sa pagministeryo: 3: 1-3
    - 1. Mga pangutana bahin sa ilang pagtugot: 3: 1
    - 2. Sukaranan sa awtoridad: 3: 2-3
  - C. Ang himaya sa ministeryo: 3: 4-18
    - 1. Kini gihatagan ug gahum sa Dios: 3: 4-6
    - 2. Kini usa ka mahimayaon nga pangalagad: 3: 7-11
    - 3. Kini usa ka yano nga pagpangalagad: 3:12
    - 4. Kini usa ka bukas, gipadayag nga pangalagad: 3: 13-16
    - 5. Kini usa ka pagministeryo sa kagawasan: 3:17
    - 6. Kini usa ka pagministeryo nga nag-usab sa kinabuhi ngadto sa dagway sa Ginoo: 3:18
  - D. Ang paglahutay sa ministeryo: 4: 1-5: 10
    - 1. Paglahutay bisan pa sa pagkabuta sa mensahe sa Ebanghelyo: 4: 1-7
      - a. Pagkasinsero sa mga ministro: 4: 1-2
      - b. Espirituhanon nga pagkabuta sa nawala: 4: 3-4
      - c. Pagsupak ni Satanas sa ministeryo: 4: 4

- d. Ang kahayag sa Ebanghelyo makatuhop sa kangitngit: 4: 5-6
  - e. Ang bahandi niini nga pangalagad diha sa yutan-ong mga sudlanan: 4: 7
2. Paglahutay sa pag-antus: 4: 7-15
    - a. Hulagway sa pag-antus: 4: 8-9
    - b. Katuyoan sa pag-antus: 4: 10-12
    - c. Kadaugan sa pag-antus: 4: 13-15
  3. Paglahutay nga dinasig sa paglaum: 4: 16-5: 10
    - a. Paglaum niini nga kinabuhi: 4: 16-18
    - b. Paglaum sa umaabot nga kinabuhi: 5: 1-10
  4. Ang karon nga kinaiya tungod niini nga paglaum: 5: 6-8
    - a. Pagsalig: 5: 6
    - b. Pagtoo: 5: 7
    - c. Walay kahadlok sa kamatayon: 5: 8
    - d. Talagsaong pagpuyo: 5: 9
  5. Ang katapusan niini nga paglaum: 5:10
- E. Ang hinungdan alang sa ministeryo: 5: 11-17
1. Giawhag sa kahadlok sa Ginoo: 5:11
  2. Giawhag sa kabalaka alang sa uban: 5: 12-13
  3. Giawhag sa gugma ni Kristo: 5: 14-15
  4. Giawhag sa bag-ong kinabuhi diha kang Kristo: 5: 16-17
- F. Ang mensahe sa pangalagad: 5: 18-21
1. Ang katungdanan sa mga ministro: Napasig-uli 5:18
  2. Ang ministeryo sa mga ministro: Pagpasig-uli: 5: 18-19
  3. Ang hangyo sa mga ministro: Pagpasig-uli: 5:20
  4. Ang basihan sa mensahe: 5:21

III. Katingbanan sa ministeryo: 6: 1-10

- A. Posisyon sa ministro: Mga magbubuhat uban kaniya: 6: 1
- B. Pangamuyo sa mga ministro: 6: 1-2
- C. Paggawi sa mga ministro: 6: 3-10
  1. Negatibo: Dili makasala sa bisan unsang butang: 6: 3
  2. Positibo: Pagpamatuod sa ilang kaugalingon isip mga ministro sa Dios sa tanang mga butang: 6: 4-10
    - a. Sa pagpailub: 6: 4
    - b. Sa mga kasakit: 6: 4
    - c. Sa mga kinahanglanon: 6: 4
    - d. Sa mga kalisud: 6: 4
    - e. Sa mga labud: 6: 5
    - f. Sa pagkabilanggo: 6: 5

- g. Sa kagubot: 6: 5
- h. Sa mga paghago: 6: 5
- i. Sa pagtukaw: 6: 5
- j. Sa pagpuasa: 6: 5
- k. Sa pagkaputli: 6: 6
- l. Sa kahibalo: 6: 6
- m. Sa taas nga pag-antus: 6: 6
- n. Sa kalolot: 6: 6
- o. Pinaagi sa Espiritu Santo: 6: 6
- p. Pinaagi sa tiunay nga paghigugma: 6: 6
- q. Pinaagi sa pulong sa kamatuoran: 6: 7
- r. Pinaagi sa gahum sa Dios: 6: 7
- s. Hinagiban sa pagkamatarung: 6: 7
- t. Dungog ug kaulawan: 6: 8
- u. Dautan ug maayong taho: 6: 8
- v. Mga limbongan apan tinuod: 6: 8
- w. Wala pa mailhi apan inila: 6: 9
- x. Nangamatay apan nangabuhi: 6: 9
- y. Gipanton ug wala gipamatay: 6: 9
- z. Masulob-on apan malipayon: 6:10
- aa. Mga kabus, apan naghimo sa daghan nga mga adunahan: 6:10
- bb. Walay bisan unsa, apan nagbaton sa tanang mga butang: 6:10

IV. Ang sangputanan sa pag-apelar niini nga ministeryo: 6: 11-7: 4

- A. Pag-apelar sa amahan: 6: 11-13
- B. Hangyo alang sa panagbulag: 6: 14-7: 1
  - 1. Ang sugo alang sa panagbulag: 6:14
  - 2. Mga argumento alang sa panagbulag: 6: 14-16
  - 3. Ang mga resulta sa panagbulag: 6: 17-6: 18
    - a. Pagtangtang: 6:17
    - b. Pagdawat: 6:17
    - c. Pakipagrelasyon: 6:18
- C. Hangyo alang sa pagkabalaan: 7: 1
- D. Hangyo alang sa pagbati: 7: 2-4

V. Pag-ila sa ministeryo: 7: 5-16

- A. Mga kasakit sa Macedonia: 7: 5
- B. Ang pag-abot ni Tito: 7: 6-7
  - 1. Kahupayan pinaagi ni Tito: 7: 6
  - 2. Ang iyang mensahe: 7: 7
- C. Ang kanhing sulat ni Pablo: 7: 8-12
  - 1. Ang sulat: 7: 8
  - 2. Mga resulta sa sulat: 7: 8-11
    - a. Ang diosnong kasubo: 7: 8-9

- b. Paghinulsol: 7: 9-10
- c. Kaluwasan: 7:10
- d. Pagmatngon: 7:11
- e. Pagpatin-aw sa kaugalingon: 7:11
- f. Pagdumot: 7:11
- g. Kahadlok: 7:11
- h. Tinguha: 7:11
- i. Kasibot: 7:11
- j. Panimalos: 7:11
- k. Pag-uyon sa tanan nga mga butang: 7:11

3. Katuyoan sa kanhing sulat: 7:12

- D. Kahupayan gikan sa kalipay ni Tito: 7: 13-15
- E. Ang pagsalig gipahayag sa mga magtotoo sa Corinto: 7:16

**Ikaduhang Bahin:
Usa Ka Pagpakisayod Mahitungod Sa Pagpangolekta
8: 1-9: 15**

- I. Pananglitan: Ang paghatag sa mga taga-Macedonia: 8: 1-6
  - A. Ang pagpasabot mahitungod sa ilang paghatag: 8: 1
  - B. Ang mga sirkumstansya sa ilang paghatag: 8: 2
    - 1. Dakong pagsulay sa kasakit
    - 2. Daghang kalipay
    - 3. Daghang kakabus
    - 4. Mga bahandi sa pagkamahinatagon
  - C. Ang pamaagi sa ilang paghatag: 8: 3-5
  - D. Ang resulta sa ilang paghatag: 8: 6
- II. Pag-awhag: Ang hangyo alang sa Kristohanong paghatag: 8: 7-15
  - A. Ang hangyo: 8: 7
  - B. Ang mga motibo sa maong paghatag: 8: 8-12
    - 1. Gugma: 8: 8
    - 2. Panig-ingnan ni Jesu-Kristo: 8: 9
    - 3. Pagkaandam: 8: 19-12
  - C. Prinsipyo sa pagkaparehas sa paghatag: 8: 13-15
- III. Ang mga mensahero sa Corinto: 8: 16-9: 5
  - A. Pag-uyon sa mga mensahero: 8: 16-24
    - 1. Ang pag-abot ni Tito ngadto sa Corinto: 8: 16-17
    - 2. Mga igsoon nga mikuyog kang Tito ngadto sa Corinto: 8: 18-22
    - 3. Rekomendasyon sa mga mensahero: 8:23

4. Hangyo sa pagdawat kanila sa hustong paagi: 8:24
- B. Pagpasabot sa pagpadala sa mga mensahero: 9: 1-5
1. Ang kahimtang sa Acaya mahitungod sa pagkolekta: 9: 1-2
  2. Mga katuyoan sa pagpadala sa mga kaigsoonan mahitungod sa pagkolekta: 9: 3-4
  3. Sugo sa mga kaigsoonan mahitungod sa pagkolekta: 9: 5
- IV. Ang mga panalangin sa mausbawon nga paghatag: 9: 6-15
- A. Ang nag-unang prinsipyo sa paghatag: 9: 6
- B. Ang hustong espiritu sa paghatag: 9: 7
- C. Ang mga resulta sa mausbawon nga paghatag: 9: 8-14
1. Tanan nga grasya gikan sa Dios: 9: 8
  2. Kaigoan sa tanan nga mga butang: 9: 8
  3. Pagdagaya sa matag maayo nga buhat: 9: 8
  4. Mga panalangin sa mga kabus: 9: 9
  5. Mga materyal nga panalangin: 9:10
  6. Espirituhanon nga mga panalangin: 9:10
  7. Nagadugang sa mga bunga sa pagkamatarung: 9:10
  8. Gipalambo sa tanan nga mga butang: 9:11
- D. Reaksyon sa mga nakadawat sa gasa: 9: 11-14
1. Pagpasalamat sa Dios: 9: 11-13
  2. Pagtahud sa mga naghatag: 9:14
- E. Ang basihan sa mga panalangin sa paghatag: 9:15
- V. Panghimatuod: Ang pagpanalipod ni Pablo sa iyang ministeryo: 10: 1-13: 10
- A. Gahum: Ang awtoridad sa apostol: 10: 1-18
1. Ang iyang pagdangop ngadto sa iglesia: 10: 1-6
    - a. Ang basihan sa iyang hangyo: 10: 1
    - b. Ang sulod sa iyang hangyo: 10: 2
    - c. Paghulagway sa iyang pakiggubat: 10: 3-6
      - (1) Ang espirituhanong kinaiyahan sa iyang pakiggubat:10: 3
      - (2) Ang espirituhanong mga hinagiban sa iyang pakiggubat: 10: 4
      - (3) Ang gubat sa pakiggubat: 10: 5-6
- B. Ang tubag sa nahisalaag nga miyembro: 10: 7-11
1. Hangyo sa pagtagad sa reyalidad: 10: 7
  2. Ang pagsusi sa iyang awtoridad: 10: 8-9
  3. Ang pagsaway: 10:10
  4. Ang pasidaan sa "ingon niana": 10:11
- C. Ang mga pag-angkon sa mini nga mga magtutudlo: 10: 12-18

1. Ang pagpanghambog sa mini nga mga magtutudlo: 10:12
  2. Matarung nga pagpanghambog: 10: 13-18
    - a. Ang sumbanan sa pagsukod: 10:13
    - b. Ang kalampusan nga sukdon: 10: 14-18
- VI. Pagkaapostoles: Ang pagpanghambog ni Pablo: 11: 1-12: 13
- A. Ang iyang hangyo nga tugotan sa pagpanghambog: 11: 1-4
    1. Pahayag sa hangyo: 11: 1
    2. Mga hinungdan sa hangyo: 11: 2-4
      - a. Ang iyang personal nga pagtagad alang kanila: 11: 2
      - b. Ang iyang kabalaka mahitungod kanila: 11: 3-4
  - B. Pagpanghimakak sa personal nga pagkaubos sa kaugalingon: 11: 5-15
    1. Sa iyang katungdanan: 11: 5
    2. Sa iyang pagwali: 11: 6
    3. Sa iyang serbisyo: 11: 7-15
  - C. Mga rason ni Pablo sa pagpanghambog: 11: 16-12: 10
    1. Ang pagpangandam alang sa pagpanghambog: 11: 16-21
      - a. Ang pagduha-duha sa pagpanghambog: 11: 16-17
      - b. Ang panginahanglan sa pagpanghambog: 11:18
      - c. Ang kahupayan sa iyang pagpanghambog: 11: 19-21
    2. Ang una nga pagpanghambog: 11: 22-33
      - a. Nagapasigarbo labut sa unod
      - b. Nagapasigarbo mahitungod sa pag-alagad: 11: 23-29
      - c. Nagapasigarbo sa mga kaluyahon: 11: 30-33
    3. Ang ikaduha nga pagpanghambog: 12: 1-10
      - a. Sa iyang pagbati mahitungod sa pagpanghambog: 12: 1
      - b. Nagapanghambog sa mga panan-awon: 12: 2-5
      - g. Nagapanghambog sa kahuyang: 12: 6-10
  - D. Pagrepaso sa iyang pagpanghambog: 12: 11-13
    1. Ang pagbati bahin sa pagpanghambog: 12:11
    2. Ang hinungdan sa pagpanghambog: 12: 11-13
      - a. Ang ilang kapakyasan sa pagdayeg kaniya: 12:11
      - b. Ang ilang obligasyon sa pagdayeg kaniya: 12: 11-13
- VII. Ang gisugyot nga pagbisita sa apostol sa Corinto: 12: 14-13: 10
- A. Iyang pag-alagad kanila: 12: 14-18
    1. Ang iyang libheng serbisyo sa pag-abot: 12:14
    2. Ang mga hinungdan sa iyang kinaiya: 12:14
    3. Ang iyang kaandam nga gastohon alang kanila: 12:15
    4. Pagdumili sa pagbutang-butang batok kaniya: 12: 16-18

- B. Iyang kabalaka bahin sa mga kondisyon sa iyang pag-abot: 12: 19-21
  - 1. Pagtul-id sa bakak nga mga impresyon: 12:19
  - 2. Ang iyang mga kabalaka mahitungod kanila: 12: 20-21
- C. Ang iyang plano sa pag-abot: 13: 1-4
  - 1. Ang imbestigasyon nga iyang himoon: 13: 1-2
  - 2. Ang pamatuod nga ihatag kanila: 13: 3-4
- D. Ang katapusang hangyo sa mga magtotoo sa Corinto: 13: 5-10
  - 1. Usa ka hangyo alang sa pagsulay sa kaugalingon: 13: 5-10
  - 2. Pag-ampo alang kanila: 13: 7-9
  - 3. Ang katuyoan sa iyang sulat ngadto kanila: 13:10

Panapos
13: 11-14

- I. Pag-awhag: 13:11
  - A. Ang sugo: 13:11
    - 1. Maghingpit
    - 2. Magkalipay
    - 3. Maghiusa
    - 4. Magpuyo nga malinawon
  - B. Ang resulta: 13:11
- II. Ang panapos nga pangumusta: 13: 12-13
- III. Ang panapos nga pag-ampo: 13:14
  - A. Ang grasya ni Ginoong Jesu-Kristo.
  - B. Gugma sa Dios
  - C. Pakig-ambit sa Espiritu Santo

KINAUGALINGONG EKSAMEN

1. Kinsa ang tagsulat sa libro sa 1 Mga Taga-Corinto?

---

2. Ihayag ang katuyoan sa libro sa 1 Mga Taga-Corinto.

---

3. Kang kinsa gisulat ang libro sa 1 Mga Taga-Corinto?

---

4. Ihayag ang prinsipyo sa kinabuhi ug ministeryo sa libro sa 1 Mga Taga-Corinto.

---

5. Gikan sa panumduman, isulat ang sag-ulohong bersikulo sa libro sa 1 Mga Taga-Corinto.

---

6. Ihayag ang katuyoan sa libro sa 11 Mga Taga-Corinto.

---

7. Kang kinsa gisulat ang libro sa 11 Mga Taga-Corinto?

---

8. Ihayag ang prinsipyo sa kinabuhi ug ministeryo sa libro sa 11 Mga Taga-Corinto.

---

9. Gikan sa panumduman, isulat ang sag-ulohong bersikulo sa libro sa 11 Mga Taga-Corinto.

(Ang mga tubag sa eksamen gihatag sa katapusan nga kapitulo niini nga manwal.)

ALANG SA DUGANG NGA PAGTUON

1. Tun-i ang 1 Corinto 3:10-15 aron mahibaloan ang mosunod:
  - Ang tinukod
  - Ang materyal sa tinukod
  - Ang tag-iya
  - Ang pagsulay sa tinukod
  - Ang magtutukod
2. Usa sa mga hinungdan nga gisulat ni Pablo ang I Corinto mao ang pagtudlo sa iglesia sa pagtangtang sa usa ka dili mahinulsulon nga makasasala (I Corinto 5: 1-8). Sa II Mga Taga-Corinto iyang gisugo ang simbahan sa pagdawat pag-usab sa usa nga nahi mong mahinulsulon (II Mga Taga-Corinto 2: 6-11).
3. Ang II Mga Taga-Corinto nagpadayag ug daghan mahitungod sa tawo ug sa buhat ni Satanas. Tan-awa 2: 10-11;4: 4; 11: 3, 13-15; 12: 7.
4. Labing menos upat ka ngalan sa mga magtotoo ang makaplakan sa II Mga Taga-Corinto nga dili makita sa ubang mga bahin sa Biblia. Kini mao ang: Buhing mga sulat: 3: 2-3; Mahumot nga samyo ni Kristo: 2:15; Ang bahandi nga gisulod sa mga sudlanang kulonon: 4: 7; embahador o sinugo ni Kristo: 5:20
5. Usa sa labing importante nga mga rason nganong gitugotan sa Dios ang usa ka magtotoo nga mag-antus gipasabot niini nga libro: 1: 1-6.
6. Giingnan ni Pablo ang mga magtotoo sa Corinto: "Magmaawaton kamo kanako, ingon nga ako usab iya ni Kristo" (I Mga Taga-Corinto 4:16 ug 11: 1). Pagtuon sa panig-ingnan ni Pablo ingon sa gipadayag sa I Corinto:
  - Maunongon sa mensahe, pamaagi, ug motibo: 2: 1-5
  - Matinud-anon sa pagtukod: 3: 10-23
  - Sinaligan sa kamatuoran sa Ebanghelyo: 4: 1-6
  - Milahutay sa mga kasakitan alang kang Jesus: 4: 9-16
  - Paghunahuna sa mahuyang nga mga kaigsoonan: 6:12; 8:13
  - Nawagtang sa iyang mga katungod: 9: 12-18
  - Nagdumili sa iyang kaugalingon aron makab-ot ang mga kalag: 9: 19-23
  - Disiplinado sa kaugalingon: 9:27; 10:33
  - Pagpakita sa tukma nga pagpugong sa mga panagtigom sa publiko: 14: 18-20
  - Pagpaubos: 15: 9-10
7. I Mga Taga-Corinto 15 mao ang labing taas nga tudling sa Biblia mahitungod sa umaabot nga pagkabanhaw sa mga magtotoo. Tun-i ang mga kabag-ohan nga ma hitabo:
  - Ang lawas gipugas (mamatay, ilubong) sa pagkadunot, kini gibangon (pinaagi sa pagkabanhaw) sa dili madunoton.
  - Kini gipugas sa kaulawan ug gibanhaw sa himaya.
  - Kini gipugas sa kahuyang ug gibangon sa gahum.
  - Kini gipugas sa pisikal nga lawas ug gibanhaw sa langitnong lawas.

- Kini gipugas sa unod ug dugo nga lawas apan gibangon sa nabag-o nga lawas.
  - Kini gipugas sa may kamatayon nga lawas ug gibanhaw sa walay kamatayon nga lawas.
8. Pagtuon sa II Corinto 7:10. Paghimo ug listahan sa mga pagtandi (mga kalainan) tali sa diosnon nga kasubo ug kasubo sa kalibutan.
  9. Tun-i ang II Corinto 6: 8-11. Paglista sa mga kalainan niini nga tudling.
  10. Basaha ang bahin sa pagkatukod ug kasaysayan sa simbahan sa Corinto: Mga Buhat 18: 1-18; 19: 1-22; 20: 3, 31.
  11. Ang Dios ba nagsulat pa ug "mga epistola" o mga sulat? Basaha ang II Mga Taga-Corinto 3: 3. Ang magtotoo mao ang buhi nga sulat diin gipadayag sa Dios ang iyang mensahe ngadto sa kalibutan.
  12. I Mga Taga-Corinto kapitulo 12-14 naghigot sa paggamit sa espirituhanong mga gasa sa simbahan. Gamita ang mosunod nga mga sulat sa pagtuon niini nga seksyon:

MAHITUNGOD SA ESPIRITUHANON NGA GASA

Ang Balaang Espiritu nagbahin o nag-apod-apod niining mga gasaha taliwala sa mga magtoo sumala sa iyang kabubut-on: Kapitulo 12

- Adunay daghang mga gasa, apan usa ka Espiritu: 4-11
- Adunay daghang mga miyembro apan usa ka lawas: 12-27
- Adunay daghang mga paagi sa pagserbisyo, apan usa ka Simbahan: 28-31

Ang mga gasa walay bili gawas kung kini gigamit sa gugma: Kapitulo 13

- Ang espirituhanon nga mga gasa dili-epektibo nga walay gugma: 1-3
- Ang mga kinaiyahan sa gugma: 4-8
- Ang gugma mao ang labing dako sa tanan: 9-13

Ang labing gitinguha nga gasa mao ang gasa sa panagna: Kapitulo 14

- Kini miila sa iglesia: 1-22
- Kini nakapakombinsir sa mga tagagawas (ang dili-luwas): 23-28
- Kini kinahanglan nga gamiton sa hustong paagi: 29-40

KAPITULO 8

MGA TAGA-GALACIA

MGA TUMONG:

Sa pagkahuman niini nga kapitulo kamo makahimo sa:

- Pagngalan sa tagsulat sa libro sa Mga Taga-Galacia.
- Pag-ila kon kang kinsa ang libro sa Mga Taga-Galacia gisulat.
- Pagpahayag sa mga katuyoan sa libro sa Mga Taga-Galacia.
- Pagsulat sa sag-ulohong mga bersikulo sa libro sa Mga Taga-Galacia gikan sa panumduman.
- Paghayag sa mga Prinsipyo sa Kinabuhi ug Pangalagad sa libro sa Mga Taga-Galacia.

PASIUNA

TAGSULAT: Pablo

KANG KINSA: Mga magtotoo sa Galacia.

KATUYOAN: Sa pagtul-id sa bakak nga pagtulon-an sa Judiohanong legalismo sa Simbahan.

SAG-ULOHONG BERSIKULO: Mga Taga-Galacia 5:1

KINABUHI UG PAGPANGALAGAD NGA MGA PRINSIPYO: Si Jesus nagluwas kana to gikan sa kasugoan ngadto sa kagawasan.

NANGUNANG MGA KARAKTER: Pablo, Pedro, Santiago, Cefas, Juan, Bernabe, Tito, Abraham

LATID

I. Pasiuna: 1: 1-5

A. Gikan kang: Pablo: 1: 1

1. Usa ka apostol.
2. Dili sa mga tawo.
3. Pinaagi ni Jesu-Kristo ug sa Dios nga Amahan.

B. Ngadto sa: Mga simbahan sa Galacia: 1: 2

C. Ang grasya ug kalinaw gikan ni Jesus: 1: 3-5

1. Kinsa mihatag sa iyang kaugalingon alang sa atong mga sala: 1: 4
2. Kinsa nagluwas kanato gikan sa dautan nga kalibutan karon: 1: 4
3. Sumala sa kabubut-on sa Dios nga Amahan: 1: 4
4. Kaniya ang himaya sa kahangturan, 1: 5

- II. Ang pagbadlong: 1: 6-10
  - A. Makapahingangha ang pagbiya gikan sa Ebanghelyo: 1: 6
  - B. Ang pahayag sa pagbiya ngadto sa "lain nga ebanghelyo" nga bakak: 1: 6-7
  - C. Ang kaseryoso sa maong butang: Bisan kinsa ang nagsangyaw sa laing ebanghelyo, sila tinunglo: 1: 8-9
  - D. Ang kinaiya ni Pablo mahitungod sa butang: 1:10

**Unang Bahin: Ang Kagawasan Sa Ebanghelyo
Usa Ka Personal Nga Pangatarungan 1: 11-2: 21**

- I. Giunsa ni Pablo pagdawat sa Ebanghelyo: 1: 11-24
  - A. Ang gigikanan pinaagi sa pinadayag: 1: 11-12
  - B. Ang iyang paggawi kaniadto sa wala pa modawat sa Ebanghelyo: 1: 13-14
    - 1. Nagtudlo sa Judiohanon nga relihiyon: 1:13
    - 2. Naglutos sa Iglesia sa Dios: 1:13
    - 3. Nakapahimulos sa Judiohanong relihiyon labaw sa iyang katumbas: 1:14
    - 4. Masiboton sa Judiohanong tradisyon: 1:14
  - C. Deskripsyon sa pinadayag nga nadawat: 1: 15-17
    - 1. Tinubdan sa pinadayag: Dios: 1:15
    - 2. Hilisgutan sa pinadayag: Iyang Anak: 1:16
    - 3. Katuyoan sa pinadayag: Nga si Pablo magwali kaniya taliwala sa Gentil nga mga nasud: 1:16
    - 4. Tubag sa pinadayag: 1: 16-17
      - a. Siya wala makigsulti sa unod ug dugo: 1:16
      - b. Siya wala moadto sa mga apostoles didto sa Jerusalem: 1:17
      - c. Siya miadto sa Arabia ug Damasco: 1:17
  - D. Ang kagawasan ni Pablo sa mga apostoles sa Jerusalem: 1: 18-20
    - 1. Ang una niyang pagduaw sa Jerusalem: 1: 18-20
      - a. Ang panahon sa pagbisita: 1:18
      - b. Ang katuyoan sa pagduaw: 1:18
      - c. Ang gidugayon sa pagduaw: 1:18
      - d. Mga kontak panahon sa pagduaw: 1: 19-20
  - E. Ang sunod nga pagkawala ni Pablo gikan sa Jerusalem: 1: 21-24
    - 1. Ang dapit sa iyang pag-atras: 1:21
    - 2. Ang kakulang sa pagsinati sa mga iglesia sa Judea: 1:22
    - 3. Ang tubag sa mga iglesia sa mga taho mahitungod kaniya: 1: 23-24

II. Giunsa sa Ebanghelyo nga nadawat ni Pablo pagkumpirma sa mga apostoles didto sa Jerusalem: 2: 1-10

A. Ang mga kahimtang sa pagpadayag niini ngadto kanila: 2: 1-2

1. Ang panaw paingon sa Jerusalem: 2: 2
2. Ang pagpresentar nga gihimo ni Pablo didto sa Jerusalem: 2: 2

B. Ang resulta sa pagpahayag ni Pablo sa Ebanghelyo ngadto kanila: 2: 3-10

1. Ang iyang posisyon nga gipakita sa Tito: 2: 3
2. Ang iyang panagbangi sa bakak nga mga kaigsoonan: 2: 4-5
  - a. Ang ilang presensya: 2: 4
  - b. Ang pagdumili ni Pablo sa pagtugyan ngadto sa ilang mga gipangayo: 2: 5

3. Pag-uyon sa mga pangulo sa Jerusalem sa Ebanghelyo nga nadawat ni Pablo: 2: 6-10

- a. Ang ilang kapakyasan sa pagdugang sa bisan unsang butang sa iyang Ebanghelyo: 2: 6
- b. Ang ilang pagtugot sa iyang Ebanghelyo: 2: 7-10
- c. Ang basihan sa ilang pag-uyon: 2: 7-9
- d. Ang pagpahayag sa ilang pag-uyon: 2: 9
- e. Ang usa ka hangyo nga gihimo sa ilang pag-uyon: 2:10

III. Ang pagbadlong ni Pablo kang Pedro tungod sa iyang pagtugyan ngadto sa legalismo nga pagpiog sa Antioquia: 2: 11-21

A. Rason sa pagbadlong: 2:12

B. Epekto sa dili-makanunayong paggawi ni Pedro: 2:13

C. Pagmatarung tungod sa paghatag sa pagbadlong: 2: 14-21

1. Ang pangutana ni Pablo ngadto kang Pedro: 2:14
2. Ang pagpasabot ni Pablo sa iyang pagluton-an nga posisyon: 2: 15-21
  - a. Kakulang sa kasugoan: 2: 15-18
    - (1) Kami gipakamatarung pinaagi sa pagtoo, dili pinaagi sa kasugoan ni tungod sa mga buhat: 2:16
    - (2) Kon kita mosalig sa kasugoan, kita mga malapason: 2:17-18
  - b. Ang bag-ong kinabuhi diha kang Kristo: 2: 19-21
    - (1) Ang epekto sa kasugoan nagdala ngadto sa bag-ong kina buhi: 2:19
    - (2) Ang kinaiyahan sa bag-ong kinabuhi: 2:20
    - (3) Ang grasya sa Dios gikawang sa pagtuman sa balaod: 2:21

Ikaduhang Bahin: Ang Kagawasan Sa Ebanghelyo Pagtulon-an nga Pangatarungan 3: 1-4: 31

I. Ang doktrina sa pagkamatarung pinaagi sa pagtoo: 3: 1-4: 7

- A. Pagkamatarung pinaagi sa pagtoo: 3: 1-14
  - 1. Pagsumpaki sa ilang panggawi: 3: 1-5
    - a. Pagtalikod gikan kang Kristo: 3: 1
    - b. Pangutana mahitungod sa pagsugod sa ilang Kristohanong kinabuhi: 3: 2
    - c. Pangutana mahitungod sa ilang paagi sa kahingpitan: 3: 3
    - d. Ang pangutana mahitungod sa ilang mga pag-antus ingon nga mga magtotoo: 3: 4
    - e. Ang pangutana mahitungod sa basihan sa buhat sa Dios diha kanila: 3: 5

- B. Ang panig-ingnan sa pagkamatarung ni Abraham: 3: 6-9
  - 1. Ang paagi sa pagkamatarung ni Abraham: 3: 6
  - 2. Ang ilhanan sa mga anak ni Abraham: 3: 7
  - 3. Ang pahibalo ngadto ni Abraham pinaagi sa Dios sa pagkamatarung pinaagi sa pagtoo: 3: 8
  - 4. Ang mga manununod sa mga panalangin ni Abraham: 3: 9

- C. Kalingkawasan gikan sa kasugoan ug mga buhat pinaagi ni Jesu-Kristo: 3: 10-14
  - 1. Ang tunglo sa mga nailalum sa kasugoan ug mga buhat: 3:10
  - 2. Ang kakulang sa kasugoan ug mga buhat aron mamatarung: 3: 11-12
  - 3. Kalingkawasan gikan sa tunglo pinaagi ni Jesus: 3: 13-14
    - a. Ang paagi sa kalingkawasan gikan sa tunglo: 3:13
    - b. Ang katuyoan sa kalingkawasan gikan sa tunglo: 3:14

- D. Ang mga limitasyon sa kasugoan ug ang kalabutan niini sa pagtoo: 3: 15-14: 7
  - 1. Ang pakigsaad sa pagtoo uban kang Abraham: 3: 15-18
    - a. Ang pakigsaad mao ang gikinahanglan: 3:15
    - b. Ngadto kang Abraham ug sa iyang binhi: 3:16
    - c. Ang saad wala nausab sa kasugoan: 3:17
    - d. Ang panulondon dili pinaagi sa kasugoan kondili pinaagi sa saad: 3:18

  - 2. Ang tinuod nga dapit ug katuyoan sa kasugoan: 3: 19-29
    - a. Ang temporaryo nga kinaiya sa kasugoan: 3: 19-20
    - b. Ang kakulang sa kasugoan sa paghatag ug kinabuhi: 3: 21-22
    - c. Ang kasugoan usa ka instrumento sa pagdala kanato ngadto kang Kristo: 3: 23-29

- E. Ang kalainan sa kasugoan ug pagtoo: 4: 1-7
  - 1. Ang ilustrasyon sa posisyon sa usa ka manununod isip usa ka menor de edad: 4: 1-2
  - 2. Paggamit sa ilustrasyon ngadto sa mga magtotoo: 4: 3-6
    - a. Pagkaulipon isip mga menor de edad: 4: 3
    - b. Gawasnon ingon nga mga anak: 4: 4-6

  - 3. Ang konklusyon alang sa magtotoo: 4: 7

- II. Hangyo sa mga magtotoo sa Galacia nga biyaan ang ilang legalismo: 4: 8-31
- A. Ang pagdawat sa legalismo sa Judio mao ang pagbalik ngadto sa pagkaulipon: 4: 8-11
1. Ang ilang nangaging kahimtang sa pagkaulipon: 4: 8
  2. Ang ilang kaluwasan gikan sa pagkaulipon: 4: 9
  3. Ang legalismo maoy pagbalik ngadto sa pagkaulipon: 4: 9-10
  4. Ang ilang mga lihok maoy hinungdan sa kabalaka ni Pablo: 4:11
- B. Ang hangyo sa iyang relasyon ngadto kanila: 4: 12-20
1. Usa ka hangyo alang kanila sa pagsagop sa posisyon ni Pablo: 4:12
  2. Usa ka pahinumdom sa iyang nangaging relasyon kanila: 4: 12-14
  3. Ang pagbag-o sa ilang relasyon kaniya: 4: 15-18
  4. Ang kasakit nga iyang nasinati alang kanila: 4: 19-20
- C. Ang pag-apelar gikan sa duha ka magkalahing pakigsaad, kasugoan ug grasya: 4: 21-31
1. Usa ka pangutana ngadto sa nagtinguha nga mahimong ilalum sa kasugoan: 4:21
  2. Ang sugilanon sa duha ka anak nga lalaki ni Abraham: 4: 22-23
  3. Ang paghubad sa istorya: 4: 24-23
    - a. Ang duha ka paagi nagrepresentar sa duha ka pakigsaad: 4:24
    - b. Ang paghulagway sa duha ka pakigsaad: 4: 24-28
      - (1) Ang usa nagrepresentar sa pagkaulipon: 4: 24-25
      - (2) Ang usa nagrepresentra sa kagawasan: 4: 26-28
    - c. Ang pagpalagpot sa anak sa pagkaulipon: 4: 29-30
    - d. Panapos sa istorya: 4:31

**Ikatulong Bahin: Ang Kagawasan Sa Ebanghelyo
Praktikal nga Paggamit 5: 1-6: 18**

- I. Ang panawagan sa paghupot sa Kristohanong kagawasan: 5: 1-12
- A. Ang kakuyaw sa pagtuli: 5: 2-6
1. Kini naghimo kang Kristo nga walay pulos kanila: 5: 2
  2. Kini nagpapasakop kanila sa tibook nga kasugoan: 5: 3
  3. Kini nagpabulag kanila gikan kang Kristo: 5: 4
  4. Kini usa ka pagkahulog gikan sa grasya: 5: 4
  5. Ang tukmang Kristohanong kinaiya: 5: 5-6
- B. Ang pagkondenar sa bakak nga magtutudlo: 5: 7-12
1. Ang ilang kasaypanan: 5: 7-8
  2. Pananglitan sa ilang pagtulon-an: 5: 9
  3. Paghukom sa usa nga nagsamok kanila: 5: 10-12
- II. Ang kinabuhi sa Kristohanong kagawasan: 5: 13-6: 10

- A. Ang kinabuhi gimandoan sa gugma: 5: 13-15
  - 1. Ang magtotoo gitawag sa kagawasan: 5:13
  - 2. Ang hustong paggamit sa Kristohanong kagawasan: 5:13
  - 3. Ang katumanan sa kasugoan pinaagi sa gugma: 5:14
  - 4. Ang resulta sa kakulang sa gugma: 5:15

- B. Kini paglakaw diha sa Espiritu, dili sa unod: 5: 16-25
  - 1. Ang sugo nga maglakaw diha sa Espiritu: 5:16
  - 2. Ang panagbangi tali sa Espiritu ug sa unod: 5: 17-18
  - 3. Ang kalainan tali sa mga produkto sa unod ug sa Espiritu: 5: 19-23
    - a. Mga buhat sa unod: 5: 19-21
    - b. Ang bunga sa Espiritu: 5: 22-23

  - 4. Ang mga tawo nga nagkinabuhi pinaagi sa Espiritu: 5: 24-25
    - a. Ilang gilansang ang unod: 5:24
    - b. Sila nagpuyo ug naglakaw diha sa Espiritu: 5:25

- C. Kini usa ka kinabuhi nga nagpas-an sa palas-anon sa usag usa: 5: 26-6: 10
  - 1. Pagdala sa mga sayop: 5: 26-6: 5
    - a. Ang pasidaan batok sa sayop nga kinaiya ngadto sa uban: 5:26
    - b. Ang kinaiya sa pagpaubos sa pagpasig-uli sa nahulog: 6: 1
    - c. Ang katungdanan sa pagpas-an sa kabug-at sa usag usa: 6: 2
    - d. Ang hustong tinamdan sa kaugalingon: 6: 3-5

- D. Kini usa ka kinabuhi nga gidumala sa sukaranang mga prinsipyo: 6: 6-10
  - 1. Ang prinsipyo sa komunikasyon: 6: 6
  - 2. Ang prinsipyo sa espirituhanon nga pag-ani: 6: 7-8
  - 3. Ang prinsipyo sa pagbuhat ug maayo: 6: 9-10

III. Ang panapos:

- A. Paghigot sa iyang dagkong mga sulat: 6:11
- B. Pagbadlong sa iyang mga kaaway: 6: 12-13
- C. Iyang pagsalig sa krus: 6: 14-16
  - 1. Paghimaya sa krus: 6:14
  - 2. Paglansang sa krus pinaagi sa krus: 6:15
  - 3. Mga panalangin alang niadtong nagadawat niini nga prinsipyo: 6:16
  - 4. Siya nagdala sa mga marka sa Ginoo sa iyang kaugalingon nga lawas: 6:17

IV. Ang panapos nga pag-ampo: 6:18

KINAUGALINGONG EKSAMEN

1. Kinsa ang tagsulat sa libro sa Mga Taga-Galacia?

---

2. Ihayag ang katuyoan sa libro sa Mga Taga-Galacia.

---

3. Kang kinsa gisulat ang libro sa Mga Taga-Galacia?

---

4. Ihayag ang prinsipyo sa kinabuhi ug ministeryo sa libro sa Mga Taga-Galacia.

---

5. Gikan sa panumduman, isulat ang sag-ulohong bersikulo sa libro sa Mga Taga-Galacia.

(Ang mga tubag sa eksamen gihatag sa katapusan nga kapitulo niini nga manwal.)

ALANG SA DUGANG NGA PAGTUON

1. Tan-awa ang Habacuc 2: 4. Kini nga bersikulo gikutlo sa Mga Taga Galacia 3:11.
2. Tun-i ang kalainan tali sa bunga sa Balaang Espiritu ug sa mga buhat sa unod: Galacia 5: 19-23.
3. Ang yawing pulong sa Mga Taga-Galacia mao ang kagawasan. Gigamit kini 11 ka beses. Pangitaa kini nga mga bersikulo ug itingob ang gitudlo mahitungod sa kagawasan.
4. Itandi si Pablo sa wala pa ug sa human sa iyang pagkakabig: Galacia 1: 13-17.
5. Ang sayop nga doktrina sa iglesia sa Galacia gihisgotan ni Pablo ingon nga "laing ebanghelyo." Kini nga mga magtotoo nagtinguha nga mahatagan ug kaangayan pinaagi sa kasugoan (5: 4). Sila nagkinahanglan sa pagsaulog sa espesyal nga mga adlaw nga balaan (4:10) ug pagtuli ingon nga gikinahanglan sa kaluwasan (5: 2; 6: 12-13). Sila nagtinguha sa pagdugang sa buhat sa Espiritu Santo pinaagi sa kasugoan ug sa ilang kaugalingon nga mga buhat sa pagkamatarung (3: 3). Sila nagpugos sa pag-uyon sa kasugoan ni Moises (4:21). Dili nga ang Ebanghelyo gipanghimakak, apan sila nagdugang sa Ebanghelyo sa legalismo ug rituwalismo nga mga ideya.
6. Tun-i ang kalainan sa libro sa Mga Taga-Galacia. Naglakip kini sa pagtoo batok sa mga buhat; ang Espiritu batok sa unod; grasya batok sa kasugoan; pagtuli batok sa bag-ong paglalang; ang krus batok sa kalibutan, kagawasan batok sa pagkaulipon; ang natural (Ismael) batok sa espirituhanon (Isaac).
7. Mga butang nga pas-anon:
  - Pagpamunga: Galacia 5: 22-23
  - Pagpas-an sa mga kabug-at: Galacia 6: 2
  - Pagdala sa binhi: Galacia 4: 7,9
  - Pagdala sa ngalan: Galacia 6:17 (mga marka sa Ginoong Jesus)

KAPITULO 9

MGA TAGA-EFESO

MGA TUMONG:

Sa pagkahuman niini nga kapitulo kamo makahimo sa:

- Pagngalan sa tagsulat sa libro sa Mga Taga-Efeso.
- Pag-ila kon kang kinsa ang libro sa Mga Taga-Efeso gisulat.
- Pagpahayag sa mga katuyoan sa libro sa Mga Taga-Efeso.
- Pagsulat sa sag-ulohong mga bersikulo sa libro sa Mga Taga-Efeso gikan sa panumduman.
- Paghayag sa mga Prinsipyo sa Kinabuhi ug Pangalagad sa libro sa Mga Taga-Efeso.

PASIUNA

TAGSULAT: Pablo

KANG KINSA: Sa simbahan sa Efeso

KATUYOAN: Sa pagpahibalo sa mga magtooo sa ilang bahandi diha kang Kristo ug pagtud lo mahitungod sa ilang paglakaw.

SAG-ULOHONG BERSIKULO: Mga Taga-Efeso 1:3

KINABUHI UG PAGPANGALAGAD NGA MGA PRINSIPYO: Ang mga magtotoo mga manununod sa mga panalangin (bahandi) ug sa mga responsibilidad (paglakaw) sa ilang pagtawag diha kang Kristo.

NANGUNANG MGA KARAKTER: Pablo, Tiquico

LATID

Unang Bahin: Ang Atong Bahandi Diha Kang Kristo 1: 1-3: 21

- I. Pasiuna: 1: 1-2
  - A. Gikan ni Pablo: 1: 1
  - B. Ngadto sa mga balaan sa Efeso: 1: 1
  - C. Ang grasya ug kalinaw gikan sa Dios ug ni Jesus: 1: 2
- II. Pagdayeg alang sa espirituhanon nga pagpanag-iya: 1: 3-14
  - A. Siya ang mipili kanato: 1: 4
  - B. Siya mipili na daan kanato: 1: 5-6

- C. Kita adunay pagtubos diha kaniya: 1: 7
  - D. Siya nagpakita ug kaalam alang kanato: 1: 8
  - E. Siya mipadayag sa misteryo sa iyang kabubut-on: 1: 9-10
  - F. Diha kaniya kita nakabaton sa usa ka panulundon, 1: 11-12
  - G. Kita gisilyohan pinaagi sa Espiritu: 1: 13-14
- III. Pag-ampo alang sa espirituhanong pagsabot pinaagi ni Kristo: 1: 15-23
- A. Ang sukaranan sa pag-ampo: 1:15
  - B. Ang kinaiyahan sa pag-ampo: 1:16
  - C. Ang Dios nagtawag pinaagi sa pag-ampo: 1:17
  - D. Ang mga gasa nga gihangyo sa pag-ampo: 1:17
    - 1. Kaalam
    - 2. Pinadayag diha sa kahibalo kaniya
  - E. Ang katuyoan sa pag-ampo: 1: 18-23
    - 1. Aron ilang maamgohan ang paglaum sa iyang pagtawag: 1:18
    - 2. Aron sila makadawat sa bahandi sa iyang kabilin: 1:18
    - 3. Aron sila mahibalo sa iyang gahum: 1: 19-23
      - a. Ang kinaiyahan sa iyang gahum: 1:19
      - b. Ang pagpadayag sa iyang gahum diha kang Kristo: 1: 20-23
- IV. Ang atong kahimtang diha kang Kristo: 2: 1-10
- A. Sa wala pa si Kristo: 2: 1-3
    - 1. Espirituhanong kamatayon: 2: 1
    - 2. Naglakaw sumala sa paagi sa kalibutan: 2: 2
    - 3. Sakop ni Satanas: 2: 2
    - 4. Dili masinugtanong espiritu: 2: 2
    - 5. Dautan nga panag-istoryahanay: 2: 3
    - 6. Mga anak sa kasuko: 2: 3
    - 7. Mga pagbati nga nagapos sa unod: 2: 3
      - a. Tinguha sa unod: Kalibutanon nga mga kailibgon
      - b. Tinguha sa hunahuna: Kalibutanong mga ambisyon
  - B. Ang atong bag-o nga kahimtang diha kang Kristo: 2: 4-10
    - 1. Gibuhi: 2: 5
    - 2. Giluwas pinaagi sa grasya: 2: 5
    - 3. Gibanhaw ngadto sa langitnong mga dapit: 2: 6
    - 4. Adunay pabor uban sa Dios: 2: 7
  - C. Ang rason alang sa bag-o nga kahimtang: 2: 8-10
    - 1. Kaluwasan: 2: 8
      - a. Pinaagi sa pagtoo: 2: 8
      - b. Usa ka gasa sa Dios: 2: 8

2. Kaluwasan nga dili: 2: 8-9
    - a. Sa atong kaugalingon: 2: 8
    - b. Sa mga buhat: 2: 9
  3. Sa padayon nga pagbuhat ni Kristo Jesus sa atong kinabuhi: 2:10
- V. Ang atong nangagi nga relasyon: 2: 11-12
"Sa mga panahon nga kamo ..."
- A. Walay Kristo: 2:12
  - B. Mga langyaw: 2:12
  - C. Mga dumuloong: 2:12
  - D. Walay paglaum: 2:12
  - E. Walay Dios: 2:12
- VI. Ang bag-ong relasyon: 2: 19-22
"Busa, kamo karon ..."
- A. Mga molupyo sa usa ka ciudad: 2:19
  - B. Mga sakop sa usa ka pamilya: 2:19
  - C. Gitukod sa usa ka patukoranan: 2:20
  - D. Mga bahin sa usa ka tinukod: 2:21
  - E. Gipuy-an sa usa ka Espiritu: 2:22
- VII. Sa unsa nga paagi nga ang kausaban nahitabo: 2: 13-18
"Apan karon, diha kang Kristo Jesus ..."
- A. Ang distansya gikuha: Kamo gipahiduol: 2:13
  - B. Ang pagkawalay panaghiusa gikuha: Ang duha nahimong usa: 2:14
  - C. Ang pagkabahinbahin gikuha: Giguba ang tunga-tunga nga kuta: 2:14
  - D. Ang panagsumpaki gikuha: Giwagtang ang panag-away: 2:15
  - E. Ang kalainan gikuha: 2: 15-18
    1. Usa ka bag-ong tawo: 2:15
    2. Napasig-uli ngadto sa Dios: 2:16
    3. Pakigdait uban sa Dios: 2:17
    4. Dalan sa Dios: 2:18
    5. Dili na mga langyaw ug mga dumuloong: 2: 19-22
      - a. Katagilungsod: 2:19
      - b. Gitukod sa ibabaw sa husto nga patukoranan: 2:20
      - c. Usa ka tukma nga espirituhanong tinukod: 2:21
      - d. Usa ka templo nga balaan diha sa Ginoo: 2:21
      - e. Usa ka puloy-anan sa Dios pinaagi sa Espiritu: 2:22
- VIII. Pagpadayag sa balaan nga misteryo: 3: 1-12
- A. Si Pablo ingon nga mensahero sa misteryo: 3: 1-13
    1. Sa iyang relasyon sa misteryo: 3: 1-5

- a. Sa iyang posisyon isip binilanggo alang sa mga Gentil: 3: 1
  - b. Sa iyang pagkatinugyanan sa grasya sa Dios ngadto sa mga Gentil: 3: 2
  - c. Sa iyang kahibalo sa misteryo pinaagi sa pagpadayag: 3: 3-5
- 2. Pahayag sa misteryo: 3: 6
  - 3. Ang ministeryo ni Pablo nga may kalabutan niini nga misteryo: 3: 7-12
    - a. Ang tinubdan sa iyang ministeryo: 3: 7
    - b. Ang kinaiya sa usa nga gihatagan niini nga ministeryo: 3: 8
    - c. Ang kaundanan sa ministeryo: 3: 8-9
    - d. Ang katuyoan sa ministeryo: 3: 10-11
    - e. Ang mga panalangin sa ministeryo: 3:12
    - f. Ang mga pag-antus sa mga pangalagad: 3:13

IX. Pagpanag-iya sa balaan nga misteryo: 3: 14-21

- A. Pasiuna sa pag-ampo alang sa pagpanag-iya: 3: 14-15
- B. Ang hangyo: 3: 16-17
  - 1. Nga sila unta malig-on sa gahum sa Espiritu diha sa sulodnon nga pagka tawo: 3:16
  - 2. Nga sila unta makasinati sa presensiya ni Kristo: 3:17
  - 3. Nga sila unta mapagamut ug mapasukad diha sa gugma: 3:17
  - 4. Nga sila unta may espirituhanong pagsabot sa gugma ni Kristo:3: 18-19
    - a. Sa iyang mga utlanan: 3:18
    - b. Sa iyang balaan nga kinaiya: 3:19
  - 5. Nga sila unta mapuno sa kahingpitan sa Dios: 3:19
- C. Panapos sa pag-ampo: 3: 20-21
  - 1. Ang abilidad sa usa gitumong: 3:20
  - 2. Pagdayeg ngadto sa usa gitumong: 3:21

Ikaduhang Bahin: Ang Atong Paglakaw Diha Kang Kristo 4: 1-6: 24

I. Ang hiniusang paglakaw sa simbahan: Paglakaw nga takus: 4: 1-16

- A. Pinaagi sa hustong tinamdan: 4: 2
  - 1. Pagpaubos
  - 2. Pagkaaghup
  - 3. Pagkamainantuson
  - 4. Pag-inantusay sa usag usa diha sa gugma
- B. Pinaagi sa panaghiusa: 4: 3-6
  - 1. Sa pakigdait: 4: 3
  - 2. Sa usa ka lawas: 4: 4
  - 3. Sa usa ka espiritu: 4: 4
  - 4. Sa usa ka paglaum sa pagtawag kaninyo: 4: 4
  - 5. Sa usa ka Ginoo: 4: 5

6. Sa usa ka pagtoo: 4: 5
  7. Sa usa ka bautismo: 4: 5
  8. Sa usa ka Dios: 4: 6
    - a. Amahan sa tanan
    - b. Labaw sa tanan
    - c. Pinaagi sa tanan
    - d. Sa inyong tanan
- C. Pinaagi sa pagsunod sa panig-ingnan ni Kristo: 4: 7-10
- D. Pinaagi sa tukma nga estruktura: 4: 11-13
1. Espirituhanon nga mga gasa: 4:11
    - a. Mga Apostoles
    - b. Mga Propeta
    - c. Mga Ebanghelista
    - d. Mga Pastor
    - e. Mga magtutudlo
  2. Ang ilang mga katuyoan: 4: 12-16
    - a. Sa paghingpit sa mga balaan: 4:12
    - b. Sa buhat sa pangalagad: 4:12
    - c. Sa pagpalig-on sa Lawas ni Kristo: 4:12
    - d. Panaghiusa sa pagtoo: 4:13
    - e. Kahibalo sa Anak sa Dios: 4:13
    - f. Kahingpitan sunod kang Kristo: 4:14
    - g. Espirituhanong pagkahamtong: 4: 14-15
- E. Pinaagi sa pagkahimong kabahin sa Lawas: 4:16
1. Gihiusa
  2. Ang matag bahin sa lawas naglihok sa iyang dapit.
  3. Pagdugang pinaagi sa paglig-on sa gugma
- II. Ang tagsa-tagsa nga paglakaw sa mga magtotoo: 4: 17-5: 2
- A. Unsa ang gidili sa paglakaw: 4: 17-25
1. Sa kakawangan sa hunahuna: 4:17
  2. Uban sa pagsabot nga nangitngitan: 4:18
  3. Nahimulag gikan sa kinabuhi sa Dios pinaagi sa pagkawalay alamag ug sa pagkabuta: 4:18
  4. Gihatag ngadto sa kaulag, kahugawan, ug kadalo: 4:19
- B. Unsaon sa paglakaw: 4: 20-5: 2
1. Diha kang Kristo: 4: 20-21
  2. Paghukas sa daang pagkatawo: 4:22
  3. Pagbag-o sa espiritu sa inyong salabutan: 4:23
  4. Pagsul-ob sa bag-o nga pagkatawo: 4:24
  5. Pagsalikway sa makasasala nga paggawi: 4: 25-30

- a. Pagpamakak: 4:25
  - b. Kasuko: 4: 26-27; 31
  - c. Pagpangawat: 4:28
  - d. Walay pulos nga sinultihan: 4:29
  - e. Pagpaguol sa Espiritu Santo: 4:30
  - f. Kapaitan: 4:31
  - g. Kaligutgut: 4:31
  - h. Kasuko: 4:31
  - i. Pagsulti ug dautan: 4:31
  - j. Pagkamadinaton: 4:31
6. Hunahunaa ang matarung nga paggawi: 4: 32-5: 1
- a. Maloloy-on: 4:32
  - b. Malomo ug kasingkasing: 4:32
  - c. Mapasayloon: 4:32
  - d. Ingon sa mga anak nga masinugtanon: 5: 1
- III. Atong paglakaw nga may kalabutan sa kalibutan: 5: 2-21
- A. Lakaw diha sa gugma sa pagsunod sa panig-ingnan ni Kristo: 5: 2
- B. Lakaw sa pagkabalaan: 5: 3-5
- 1. Walay pakighilawas: 5: 3
  - 2. Walay kahugawan: 5: 3
  - 3. Walay kahikaw: 5: 3
  - 4. Walay kalaw-ayan: 5: 4
  - 5. Walay binuang nga sinultihan: 5: 4
  - 6. Walay pagpanistis: 5: 4
  - 7. Uban sa usa ka kinaiya sa pagpasalamat: 5: 4
- C. Lakaw uban sa khangturan diha sa hunahuna: 5: 5
- D. Ayaw kamo pagpalimbong sa mga pulong nga kawang: 5: 6
- E. Ayaw pagporma sa dautan nga alyansa: 5: 7
- F. Lakaw diha sa kahayag: 5: 8
- G. Palamboa ang bunga sa Espiritu: 5: 9
- 1. Pagkamaayo
  - 2. Pagkamatarung
  - 3. Kamatuoran
- H. Pamatud-i kon unsa ang dalawaton ngadto sa Ginoo: 5:10
- I. Ayaw paglakaw sa kangitngit: 5: 11-14
- 1. Walay pakig-ambitay sa kangitngit: 5:11
  - 2. Pagbadlong sa walay bunga nga mga buhat: 5:11
  - 3. Ayaw pagsulti sa mga butang nga gibuhay sa kangitngit: 5:12
  - 4. Modan-ag ang kahayag diha sa kangitngit: 5:13
  - 5. Pagpukaw kanila nga nangatulong sa espirituhanon nga kangitngit: 5:14

- J. Paglakaw ingon sa mga maalam, dili ingon sa mga buangbuang: 5:15
- K. Pahimuslan ang mga higayon: 5:16
- L. Sabta ang kabubut-on sa Dios: 5:17
- M. Ayaw paghuboghubog sa vino: 5:18
- N. Magpapuno sa Espiritu: 5:18
  - 1. Isulti sa inyong kaugalingon ang mga salmo, mga himno, ug espirituhanon nga mga awit: 5:19
  - 2. Magaambahan nga dinuyogan sa inyong kasingkasing: 5:19
  - 3. Magahatag sa mga pasalamat alang sa tanan nga mga butang sa Dios diha sa ngalan ni Jesus: 5:20

IV. Ang atong paglakaw nga may kalabutan sa espesyal nga mga relasyon: 5: 21-6: 9

- A. Ubang mga magtotoo: Magpasakop kamo sa inyong kaugalingon diha sa kahadlok sa Dios: 5:21
- B. Mga asawa: 5: 22-24
  - 1. Magpasakop sa inyong kaugalingon ngadto sa inyong kaugalingon nga mga bana ingon nga sa Ginoo: 5:22
  - 2. Moila nga ang bana mao ang ulo sa asawa ingon nga si Kristo mao ang ulo sa Iglesia: 5:23
  - 3. Managpasakop kamo sa inyong bana sa tanan nga butang ingon nga ang Simbahan nagpasakop ngadto kang Kristo: 5:24
- C. Mga Bana: 5: 25-33
  - 1. Higugmaa ang inyong mga asawa sama sa paghigugma ni Kristo sa iglesia: 5: 25-29
  - 2. Moipon sa inyong asawa ingon nga ang Simbahan nalambigit kang Kristo: 5: 30-33
    - a. Usa ka lawas: 5:30
    - b. Nagabiya sa tanan: 5: 31-32
- D. Sa parehong bana ug asawa: 5:33
  - 1. Bana higugmaa ang imong asawa sama sa imong kaugalingon: 5:33
  - 2. Asawa tahura ang imong bana: 5:33
- E. Mga anak: Tahura ang inyong mga ginikanan: 6: 1-3
- F. Mga Amahan: 6: 4
  - 1. Ayaw hagita ang inyong mga anak sa kasuko.
  - 2. Dad-a sila sa pag-amuma ug sa pagtambag sa Ginoo.
- G. Mga alagad: 6: 5-8
  - 1. Magmasinugtanon sa inyong mga agalon: 6: 5
  - 2. Pagbaton sa kinaiya sa pagtahod: 6: 5
  - 3. Mahimong maunongon (usa ka kasingkasing): 6: 5
  - 4. Mag-alagad kanila ingon sa imong pag-alagad kang Kristo: 6: 6-7
  - 5. Moila nga ang imong ganti gikan sa Ginoo: 6: 8

- H. Mga agalon: 6: 9
  - 1. Tagda ang inyong mga alagad sa samang paagi: 6: 9
  - 2. Iha nga kamo usab nag-alagad sa usa ka Agalon: 6: 9
  - 3. Walay pinalabi sa tawo ang Ginoo: 6: 9

- V. Atong paglakaw ingon nga kini may kalabutan sa Satanasong mga gahum: 6: 10-20
  - A. Magmakusganon diha sa Ginoo ug sa gahum sa iyang kusog: 6:10

  - B. Isul-ob ang tibook nga hinagiban sa Dios: 6: 11-20
    - 1. Ang katuyoan: Aron kamo makahimo sa pagbarug batok ni Satanas ug sa iyang mga lalang: 6: 11,13
    - 2. Ang kaaway: 6:12
      - a. Mga punoan
      - b. Mga gahum
      - c. Mga magmamando sa kangitngit niini nga kalibutan
      - d. Mga espirituhanong kadautan sa hatag-as nga mga dapit

    - 3. Ang hinagiban: 6: 14-20
      - a. Hawak nga binaksan sa kamatuoran: 6:14
      - b. Taming sa dughan sa pagkamatarung: 6:14
      - c. Mga tiil sinapinan sa pagpangandam sa Ebanghelyo sa kalinaw: 6:15
      - d. Kalasag sa pagtoo: 6:16
      - e. Salokot sa kaluwasan: 6:16
      - f. Espada sa Espiritu: 6:17
      - g. Pag-ampo: 6: 18-20

- VI. Panapos: 6: 21-24
  - A. Personal nga mga butang: 6: 21-22
    - 1. Pagsugo kang Tiquico ingon nga mensahero: 6:21
    - 2. Ang katuyoan sa pagpadala kang Tiquico ngadto kanila: 6: 21-22
      - a. Aron ipahibalo ang mensahe: 6: 21-22
      - b. Aron ipahibalo ang mga kalihokan ni Pablo: 6:22
      - c. Aron sa paglipay kanila: 6:22

  - B. Ang konklusyon: 6: 23-24
    - 1. Ang tinguha alang sa mga kaigsoonan: 6:23
      - a. Kalinaw
      - b. Gugma
      - c. Pagtoo

    - 3. Ang panalangin niadtong mga nagahigugma kang Kristo: 6:24

KINAUGALINGONG EKSAMEN

1. Kinsa ang tagsulat sa libro sa Mga Taga-Efeso?

---

2. Ihayag ang katuyoan sa libro sa Mga Taga-Efeso.

---

3. Kang kinsa gisulat ang libro sa Mga Taga-Efeso?

---

4. Ihayag ang prinsipyo sa kinabuhi ug ministeryo sa libro sa Mga Taga-Efeso.

---

5. Gikan sa panumduman, isulat ang sag-ulohong bersikulo sa libro sa Mga Taga- Efeso.

(Ang mga tubag sa eksamen gihatag sa katapusan nga kapitulo niini nga manwal.)

ALANG SA DUGANG PAGTUON

1. Ang libro sa Efeso nagtandi sa mga magtotoo ngadto sa pipila ka mga butang:
  - Mga lungsuranon: 2:19
  - Usa ka lawas: 1: 22-23; 4: 4,12,16
  - Usa ka simbahan: 5: 22-23
  - Mga alagad: 6: 6-9
  - Usa ka tinukod: 2: 20-22
  - Mga sundalo: 6: 10-17

2. Ang atong relasyon uban sa Dios sama sa pamilya (3:15). Kita gisagop (1: 5-6); sa usa ka panimalay (2:19); ug minahal nga mga anak (5: 1).

3. Tun-i ang mga pag-ampo ni Pablo alang sa mga taga-Efeso. Siya nag-ampo nga sila unta masayud sa pipila ka mga butang (1: 16-19) ug nga sila unta makabaton sa pipila ka mga butang (3: 14-19). Ang duha gikinahanglan sa pag-angkon sa atong espirituhanon nga panulondon. Kita kinahanglan gayud nga masayud mahitungod niini, ug kinahanglan gayud nga kita usab moangkon niini. Tun-i ang mga sumbanan nga gihatag sa Mga Taga-Efeso kon unsaon nato sa pag-ampo: 5: 18-20; 6:18.

4. Adunay pipila ka mga tudling diha sa Mga Taga-Efeso mahitungod sa simbahan. Ilis ta ang matag bersikulo ug itingob kon unsa ang gitudlo.

5. Pagtuon sa mahinungdanon nga mga pulong diha sa Mga Taga-Efeso: Tinago, paglakaw, gugma, grasya, himaya, gahum, pagbuhat, kalinaw, bahandi, managsama, usa diha sa mga langitnon.

6. Pagtuon sa Mga Taga-Efeso 4: 22-23 ug 6: 11-18. Ilista ang mga butang nga atong hukason ug isul-ob. Itandi kini nga lista ngadto sa usa ka susama nga listahan nga gihatag sa Colosas kapitulo 3.

7. Paghimo listahan sa mga kalainan sa libro sa Mga Taga-Efeso. Ania ang pipila ka mga ehemplo sa pagsugod sa inyong pagtuon:
  - Kaluwasan pinaagi sa mga buhat: 2: 9
  - Kaluwasan pinaagi sa grasya: 2: 8
  - Pinadayag nga wala mahibaloi: 3: 5
  - Tinago gipadayag: 3: 3
  - Mga anak sa pagkadili-masinugtanon: 5: 6
  - Mga anak sa kahayag: 5: 8

Itandi ang tanang butang sa Mga Taga-Efeso nga nagtudlo mahitungod sa kon unsa kita diha kang Kristo kon itandi sa unsa kita diha sa mga panahon nga nangagi sa dihang kita mga patay sa kalapasan ug sala.

8. Ang tawo nga gingalan ug Tiquico gihisgotan sa Mga Taga-Efeso 6: 21-22. Pangitaa ang uban nga mga pakisayran ngadto kaniya diha sa Mga Buhat 20: 4; II Timoteo 4:12; Tito 3:12, Mga Taga-Colosas 4: 7.

9. Pangitaa ang napulog duha ka mga pakisayran sa Espiritu Santo diha sa libro sa Mga Taga-Efeso . Ang mga pakisayran sa mga kapitulo 1-3 nagsulti kon unsa ang Espiritu Santo, ug gibuhat ngadto sa magtotoo. Ang mga pakisayran sa mga kapitulo 4-6 nagulti kanato kon unsay maahimong kita ug buhaton ngadto kaniya.

KAPITULO 10

MGA TAGA-FILIPOS

MGA TUMONG:

Sa pagkahuman niini nga kapitulo kamo makahimo sa:

- Pagngalan sa tagsulat sa libro sa Mga Taga-Filipos.
- Pag-ila kon kang kinsa ang libro sa Mga Taga-Filipos gisulat.
- Pagpahayag sa mga katuyoan sa libro sa Mga Taga-Filipos.
- Pagsulat sa sag-ulohong mga bersikulo sa libro sa Mga Taga-Filipos gikan sa panumduman.
- Paghayag sa mga Prinsipyo sa Kinabuhi ug Pangalagad sa libro sa Mga Taga-Filipos.

PASIUNA

TAGSULAT: Pablo

KANG KINSA: Sa simbahan sa Filipos

KATUYOAN: Sa pagpresentar sa usa ka hangyo alang sa Kristohanong panaghiusa.

SAG-ULOHONG BERSIKULO: Mga Taga-Filipos 2:2

KINABUHI UG PAGPANGALAGAD NGA MGA PRINSIPYO: Ang panaghiusa diha kang Jesus nagdala ug kalipay.

NANGUNANG MGA KARAKTER: Pablo, Timoteo, Epaproditus, Cesar

LATID

I. Pasiuna: 1: 1-26

A. Pangumusta: 1: 1-2

1. Gikan kang Pablo ug kang Timoteo: 1: 1
2. Ngadto Sa: Mga balaan diha kang Kristo Jesus, sa mga obispo, ug mga diacono sa Filipos: 1: 1
3. Grasya ug kalinaw: 1: 2

B. Pag-ampo alang sa Filipos: 1: 3-11

1. Sa iyang pagpasalamat alang kanila: 1: 3-5
  - a. Kadasig alang sa mga pasalamat: 1: 3
  - b. Ekspresyon sa pagpasalamat: 1: 4
  - c. Hinungdan sa pagpasalamat: 1: 5

2. Sa iyang pagsalig diha kanila: 1: 6-7
    - a. Ang kinaiyahan sa pagsalig: 1: 6
    - b. Ang pagkamatarung sa pagsalig niini: 1: 7
  3. Sa iyang pangandoy: 1: 8
  4. Sa iyang pag-ampo alang kanila: 1: 9-11
    - a. Nga ang gugma magadagaya diha sa kahibalo ug sa paghukom: 1: 9
    - b. Nga kamo mouyon sa mga butang nga labing maayo: 1:10
    - c. Nga kamo maputli ug walay paglapas: 1:10
    - d. Nga kamo puno sa mga bunga sa pagkamatarung: 1:11
- C. Personal nga mga butang: 1: 12-26
1. Mga panghitabo nga hinungdan sa pagsangyaw sa Ebanghelyo: 1: 12-18
    - a. Pagkabilanggo: 1: 12-14
    - b. Pagwali: 1: 15-18
    - c. Pag-ampo: 1:19
  2. Pangutana kon unsa ang labing maayo, mabuhi o mamatay: 1:19-26
    - a. Ang kalainan sa kinabuhi ug kamatayon: 1: 20-21
    - b. Ang apelar sa kinabuhi: 1:22
    - c. Ang nakigbisog nga tinguha alang sa kamatayon: 1: 23-24
    - d. Pasalig alang sa usa ka taas nga kinabuhi: 1: 25-26
- II. Mga awthag alang sa panaghiusa 1: 27-2: 18
- A. Hangyo alang sa panaghiusa sa pag-antus: 1: 27-30
1. Husto nga panggawi: 1:27
  2. Barug sa usa ka espiritu uban sa usa ka hunahuna: 1:27
  3. Pakigbisog alang sa pagtoo sa Ebanghelyo: 1:27
  4. Nga walay bisan unsa nga magpahadlok pinaagi sa mga kaaway: 1: 28-30
- B. Panaghiusa diha kang Kristo: 2: 1-11
1. Pinaagi sa hustong panggawi: 2: 1-4
    - a. Gugma: 2: 1-2
    - b. Pakig-ambitay: 2: 1
    - c. Kalooy: 2: 1
    - d. Pagkahiusa: 2: 2
    - e. Usa ka hunahuna: 2: 2
    - f. Walay buhaton pinaagi sa panag-away o pagpagarbo nga walay pulos, kondili sa pagpaubos sa hunahuna pagtamod sa uban: 2: 3
    - g. Ayaw tan-awa ang tagsatagsa ka tawo sa iyang kaugalingong mga butang, kondili ang tagsatagsa ka tawo usab sa mga butang sa uban: 2: 4
  2. Pagpaubos ni Kristo: Hiusaha ang inyong mga hunahuna subay sa iyang sumbanan: 2: 6-8

- a. Walay dungog: 2: 7
  - b. Dagway sa alagad: 2: 7
  - c. Kawangis sa mga tawo: 2: 7
  - d. Nagpaubos sa kaugalingon: 2: 8
  - e. Masinugtanon ngadto sa kamatayon sa krus: 2: 8
3. Pagbayaw ni Kristo: 2: 9-11
- a. Gibayaw sa kahitas-an: 2: 9
  - b. Usa ka ngalan nga labaw sa tanan: 2: 9
  - c. Ang matag tuhod moluhod: 2:10
  - d. Ang matag dila mosugid: 2:11
- C. Ang espirituhanong pagtubo nagdala sa panaghiusa: 2: 12-18
- 1. Paningkamoti ang inyong kaluwasan sa kahadlok: Kini mao ang Dios: 2: 12-13
  - 2. Buhata ang tanang mga butang sa walay pagbagulbol: Aron kamo walay ikasaway: 2: 14-15
  - 3. Paghupot sa mga Pulong sa kinabuhi: Aron ako magmaya: 2: 16-18
- III. Mga plano ni Pablo: 2: 19-30
- A. Ang iyang mga plano alang kang Timoteo: 2: 19-23
- 1. Ang plano: 2:19
  - 2. Ang motibo sa plano: 2:19
  - 3. Mga rason sa pagpili kang Timoteo: 2: 20-21
  - 4. Ang relasyon ni Timoteo ug ni Pablo: 2:22
  - 5. Ang panimpo sa biyahe ni Timoteo: 2:23
- B. Mga plano alang sa iyang kaugalingon: 2:24
- C. Mga plano alang kang Epafrodito: 2: 25-30
- 1. Pahayag sa plano: 2:25
  - 2. Pagpamatuod ni Epafrodito: 2:25
  - 3. Ang rason alang sa pagpadala kang Epafrodito: 2: 26-27
  - 4. Pagdawat nga ihatag: 2: 28-30
- IV. Mga pasidaan 3: 1-4: 1
- A. Batok sa mga Judiohanong mga magtutudlo: 3: 1-16
- 1. Ang kalipay sa Ginoo ingon nga depensa batok kanila: 3: 1
  - 2. Tambag sa pagbantay kanila: 3: 2
  - 3. Pag-ila sa matuod nga Israelinhon: 3: 3
  - 4. Mga kasinatian ni Pablo nga may kalabutan niini nga butang: 3: 4-11
    - a. Ang iyang mga sukaranan alang sa garbo sa legalidad: 3: 4-6
      - (1) Gituli: 3: 5
      - (2) Sa kaliwat ni Israel: 3: 5
      - (3) Sa banay ni Benjamin: 3: 5
      - (4) Usa ka Pariseo: 3: 5

- (5) Masiboton (gilutos ang Simbahan): 3: 6
  - (6) Matarung ilalum sa kasugoan: 3: 6
- b. Ang kausaban sa iyang mga prinsipyo: 3: 7-11
    - (1) Kinaiyahan sa kausaban: 3: 7
    - (2) Mga rason alang sa kausaban: 3: 8
    - (3) Mga motibo alang sa kausaban: 3: 8-11
- 5. Kahingpitan ingon nga depensa batok sa legalismo: 3: 12-16
    - a. Kinaiya ngadto sa kahingpitan: 3:12
    - b. Mga paningkamot sa pagkab-ot sa tumong: 13-14
    - c. Tambag ngadto sa kahingpitan: 3: 15-16
- B. Batok sa mini nga mga magtutudlo: 3: 17-21
    - 1. Ang ilang kinaiya: 3:18
    - 2. Ang ilang kapalaran: 3:19
    - 3. Ang tubag sa magtotoo: 3: 20-21
- V. Mga Tambag: 4: 1-9
- A. Panaghiusa sa taliwala kang Euodia ug Syntyce: 4: 1-3
  - B. Panaghiusa sa kalipay: 4: 4
  - C. Panaghiusa sa kasarangang: 4: 5
  - D. Panaghiusa sa pag-ampo: 4: 6
  - E. Panaghiusa sa pakigdait: 4: 7
  - F. Panaghiusa sa hunahuna: Hustong proseso sa panghunahuna: 4: 8
    - 1. Tinuod
    - 2. Dunganon
    - 3. Matarung
    - 4. Putli
    - 5. Matahum
    - 6. Maayong dungog
    - 7. Mga butang nga adunay diosnong gahum
    - 8. Mga butang nga takus sa pagdayeg
  - G. Panaghiusa tali sa kahibalo ug mga buhat: 4: 9
- VI. Salamat alang sa ilang gasa: 4: 10-20
- A. Ang sekreto sa katagbawan: 4: 10-13
    - 1. Iyang mga pasalamat alang sa ilang gasa: 4:10
    - 2. Iyang kagawasan sa materyal nga panginahanglan: 4:11
    - 3. Katin-awan sa iyang tinago: 4: 11-12
    - 4. Iyang tinubdan sa kalig-on: 4:13
  - B. Ang sekreto sa probisyon: 4: 14-20
    - 1. Iyang paghatag ug bili sa gasa: 4:14
    - 2. Iyang pahinumdom sa ilang nangagi nga rekord: 4: 15-16

3. Iyang kinaiya ngadto sa ilang mga gasa: 4:17
4. Iyang pagdawat sa gasa: 4:18
5. Ang sekreto sa probisyon: 4: 19-20

VII. Panapos nga pag- ampo 4: 21-23

- A. Ipangumusta ako sa mga balaan diha kang Kristo Jesus: 4:21
- B. Ang mga igsoon nga kauban ni Pablo nagpadala ug mga pangumusta: 4:21
- C. Ang mga balaan ug ang panimalay ni Cesar nagpadala ug mga pangumusta: 2:22
- D. Ang gracia magauban kaninyo: 2:23

KINAUGALINGONG EKSAMEN

1. Kinsa ang tagsulat sa libro sa Mga Taga-Filipos?

---

2. Ihayag ang katuyoan sa libro sa Mga Taga-Filipos.

---

3. Kang kinsa gisulat ang libro sa Mga Taga-Filipos?

---

4. Ihayag ang prinsipyo sa kinabuhi ug ministeryo sa libro sa Mga Taga-Filipos.

---

5. Gikan sa panumduman, isulat ang sag-ulohong bersikulo sa libro sa Mga Taga-Filipos.

(Ang mga tubag sa eksamen gihatag sa katapusan nga kapitulo niini nga manwal.)

ALANG SA DUGANG PAGTUON

1. Tun-i ang yawi nga mga pulong nga magakalipay ug kalipay. Sila makita sa kinatibuk-ang 18 ka mga panahon niini nga libro.
2. Ania ang laing paagi sa pagtuon Filipos:

Kapitulo	Yawing Bersikulo	Tema
1	21	Ang kinabuhi sa magtotoo
2	5	Ang panghunahuna sa magtotoo
3	10	Ang tumong sa magtotoo
4	13	Ang kalig-on sa magtotoo

3. Ang simbahan sa Filipos natukod ingon nga resulta sa panan-awon nga nasinati ni Pablo. Basaha ang mahitungod niini sa Mga Buhat 16: 8-10.
4. Ang Mga Taga-Filipos naghulagway sa usa sa duha ka mga matang sa kalinaw nga gihisgotan sa Biblia. Ang kalinaw uban sa Dios nga nasinati sa tanan nga mga magtotoo gihisgotan sa Roma 5: 1. Ang kalinaw sa Dios anaa sa tanang mga magtotoo gihisgotan sa Filipos 4: 7.
5. Ang Dios namuhat nga makahibulonganon diha sa mga kinabuhi sa tulo ka mga indibidwal sa Simbahan sa Filipos:
  - Usa ka Griyego nga magtatagna nga bakakon: Buhat 16: 16-18
  - Usa ka negosyante: 16: 13-15
  - Usa ka Romanhong magbalantay sa bilangoan: Buhat 16: 19-20
6. Timan-i ang mga tumong ni Pablo sa kapitulo 3:
  - Aron ako makaangkon: 8
  - Aron ako mahibalo: 10
  - Aron ako makahimo sa pagkab-ot: 11
  - Aron ako makamatngon: 12
7. Ilista ang kalibutanon nga mga kuwalipikasyon ni Pablo: 3: 8-12
8. Basaha ang Filipos 1: 12-21. Ilista ang lain-laing mga paagi diin ang Ebanghelyo nakaabante.
9. Ilista ang mga hiyas nga gihisgotan sa Filipos 4: 8-9.

KAPITULO 11

MGA TAGA-COLOSAS

MGA TUMONG:

Sa pagkahuman niini nga kapitulo kamo makahimo sa:

- Pagngalan sa tagsulat sa libro sa Mga Taga-Colosas.
- Pag-ila kon kang kinsa ang libro sa Mga Taga-Colosas gisulat.
- Pagpahayag sa mga katuyoan sa libro sa Mga Taga-Colosas.
- Pagsulat sa sag-ulohong mga bersikulo sa libro sa Mga Taga-Colosas gikan sa panumduman.
- Paghayag sa mga Prinsipyo sa Kinabuhi ug Pangalagad sa libro sa Mga Taga-Colosas.

PASIUNA

TAGSULAT: Pablo

KANG KINSA: Sa mga magtotoo sa Colosas nga mopakigbahin sa sulat uban sa mga magtotoo sa Laodecea.

KATUYOAN: Sa pag-atubang sa doktrinal nga mga isyu diha sa simbahan.

SAG-ULOHONG BERSIKULO: Mga Taga-Colosas 3:1-3

KINABUHI UG PAGPANGALAGAD NGA MGA PRINSIPYO: Si Kristo mao ang tanan ug anaa sa tanan.

NANGUNANG MGA KARAKTER: Pablo, Tiquico, Anesemus, Aristarco, Markus, Justo, Epafra, Lucas, Demas, Nimfa, Arquipo

LATID

I. Pasiuna: 1: 1-14

A. Mga pangumusta: 1: 1-2

1. Gikan Kang: Pablo ug Timoteo: 1: 1
2. Ngadto Sa: Mga balaan ug mga igsoon nga matinumanon diha kang Kristo sa Colosas: 1: 2
3. Grasya ug kalinaw gikan sa Dios ug ni Jesus: 1: 2

B. Pagpasalamat: 1: 3-8

C. Pag-ampo ni Pablo alang sa mga Kristohanon sa Colosas: 1: 9-14

1. Mapadayonon: 1: 9

2. Nagatinguha nga sila unta mapuno sa kahibalo sa iyang kabubut-on diha sa tanang espirituhanong kaalam ug pagsabot: 1: 9
3. Aron sila makalakaw nga takus sa Ginoo: 1:10
4. Aron sila unta mabungahon sa tanang maayong buhat; 1:10
5. Aron sila unta magdugang sa kahibalo sa Dios: 1:10
6. Aron sila malig-on sa tanan nga gahum ngadto sa pagpailub ug taas nga pag-antus uban sa kalipay: 1:11
7. Aron ang pasalamat ihatag ngadto sa Amahan: 1: 12-13
  - a. Sa paghimo kanato nga umalambit sa panulondon sa mga balaan diha sa kahayag; 1:12
  - b. Sa pagluwas kanato gikan sa gahum sa kangitngit: 1:13
  - c. Sa pagbalhin kanato ngadto sa gingharian sa iyang Anak: 1:13

II. Ang personas ug buhat ni Jesus: 1: 15-23

A. Ginoo sa paglalang: 1: 15-17

1. Nga may klabutan ngadto sa gigikanan niini: 1: 15-16
2. Nga may kalabutan ngadto sa iyang pagpadayon: 1:17

B. Ginoo sa simbahan: 1: 18-19

1. Ulo sa lawas: 1:18
2. Ang sinugdanan: 1:18
3. Ang panganay gikan sa mga patay: 1:18
4. Siya mao ang kinalabwan sa tanan nga mga butang: 1:18
5. Diha kaniya, ang tanan nga kahupnganan nagpuyo: 1:19

C. Tigpasig-uli: 1: 20-23

1. Siya naghimo ug pakigdait pinaagi sa dugo sa iyang krus: 1:20
2. Siya ang nagpasig-uli sa tanang mga butang ngadto sa iyang kaugalingon, diha sa yuta ug sa langit: 1:20
3. Kadtong nahimulag sa dautan nga mga buhat iyang gipasig-uli: 1:21
4. Pinaagi sa iyang kamatayon, kita ipresentar nga: 1:22
  - a. Balaan
  - b. Walay ikasaway
  - c. Dili badlongon sa iyang atubangan
5. Kita magpadayon sa pagtoo: 1:23
  - a. Tinukod: 1:23
  - b. Nilig-on: 1:23
  - c. Dili matarug gikan sa Ebanghelyo nga: 1:23
    - (1) Nadungog nila
    - (2) Giwali sa tanang binuhat
    - (3) Diin si Pablo gihimo nga ministro

III. Si Pablo: Ministro sa Dios sa pagpasig-uli: 1: 24-2: 7

- A. Mga pag-antus: 1:24
  - 1. Pisikal
  - 2. Uban sa espirituhanong katuyoan.

- B. Ministro sa tinago ni Kristo: 1: 25-29
  - 1. Ang mga sirkumstansya sa iyang ministeryo: 1:25
  - 2. Ang mensahe sa iyang ministeryo: 1: 26-27
    - a. Tinago sa Dios, 1: 26-27
    - b. Si Jesus mismo: 1:27

  - 3. Ang mga paagi sa iyang ministeryo: 1:28
    - a. Pagwali
    - b. Pagpasidaan
    - c. Pagtudlo

  - 4. Ang tumong sa iyang ministeryo: Pagpresentar sa tagsatagsa ka tawo nga hingpit diha kang Jesus: 1: 28
  - 5. Ang gahum luyo sa iyang ministeryo: Pagpaningkamot sumala sa iyang pagbuhat nga namuhat sa dako gayud nga gahum: 1:29

- C. Tinguha alang sa panaghiusa ug kalig-on diha kang Kristo: 2: 1-7
  - 1. Sa iyang pagpaningkamot alang sa mga magtotoo: 2: 1
    - a. Sa Colosas.
    - b. Sa Laodicea.
    - c. alang niadtong wala niya makita.

  - 2. Ang mga tawo alang kang kinsa siya naningkamot: Sa Dios nga Amahan ug kang Kristo: 2: 2
  - 3. Ang katuyoan sa pagpaningkamot: 2: 2-7
    - a. Nga ang ilang mga kasingkasing unta mahupay: 2: 2
    - b. Nga sila unta mahiusa sa gugma: 2: 2
    - c. Ngadto sa tanan nga mga bahandi sa bug-os nga pagsalig ug pagsabot: 2: 2
    - d. Nga sila makasabot unta sa mga bahandi sa kaalam ug kahibalo nga natago diha kang Kristo: 2: 3
    - e. Aron sa pagpugong kanila nga malimbongan pinaagi sa mga pulong nga mabihagon: 2: 4
    - f. Aron sila unta mahimo nga lig-on diha sa pagtoo: 2: 5
    - g. Aron sila managgawi diha kang Kristo: 2: 6
    - h. Aron sila makagamot diha kaniya: 2: 7
    - i. Aron sila matukod diha kaniya: 2: 7
    - j. Aron sila malig-on diha sa pagtoo ingon nga sila natudloan: 2: 7
    - k. Aron sila modagaya niini uban sa pagpasalamat: 2: 7

- IV. Ang pagka Ginoo ni Kristo ibabaw sa bakak nga pagtulon-an: 2: 8-3: 4
  - A. Ginoo sa matag gahum: 2: 8-10

1. Pilosopiya: 2: 8
  2. Kawang nga limbong: 2: 8
  3. Tradisyon sa mga tawo: 2: 8
  4. Sumala sa unang tinoohan sa kalibutan, ug dili sumala kang Kristo: 2: 8
    - a. Diha kaniya nagapuyo ang kahupnganan sa pagka-Dios sa lawas: 2:9
    - b. Kamo hingpit diha kaniya: 2:10
    - c. Siya mao ang ulo sa tanang pamunoan ug kagahum: 2:10
- B. Ang bag-ong kinabuhi: 2: 11-14
1. Pagtuli sa kasingkasing: 2:11
  2. Gilubong uban kaniya diha sa bautismo: 2:12
  3. Gibanhaw uban kaniya pinaagi sa pagtoo: 2:12
  4. Gibuhi uban kaniya: 2:13
  5. Ang tanan nga mga kalapasan gipasaylo: 2:13
  6. Pagwagtang sa mga tulomanon batok kanato: 2:14
- C. Magbubuntog sa mga punoan ug sa gahum: 2:15
1. Gihuboan sila: 2:15
  2. Gibuhat sila nga talan-awon sa dayag: 2:15
  3. Gidaug sila: 2:15
- D. Mga buhat nga nagalimud sa pagkaginoo ni Kristo: 2: 16-3: 4
1. Rituwal: 2: 16-17
    - a. Kalan-on: 2:16
    - b. Ilimnom: 2:16
    - c. Balaan nga mga adlaw: 2:16
    - d. Bag-ong bulan: 2:16
    - e. Mga adlaw nga igpapahulay: 2:16
  2. Pagsimba sa angel: Ang tawo nga nagabuhat niini maoy: 2: 18-19
    - a. Nagapamugos sa mga butang nga siya wala makakita: 2:18
    - b. Walay hinungdang nagpaburot sa iyang panghunahuna nga lawasnon: 2:18
    - c. Wala nagahupot kang Kristo ingon nga Ulo: 2:19
      - (1) Diin ang lawas adunay pagkaon
      - (2) Pinaagi sa kang kinsa kita gihiusa sa gugma
      - (3) Pinaagi kang kinsa kita nagdugang sa pagdugang sa Dios
  3. Sakop sa unang tinoohan sa kalibutan: 2: 20-23
    - a. Kita dili managpasakop kanila: 2:20
    - b. Unsay ilang kabalaka: 2:21
    - c. Ang mga sugo ug mga doktrina sa mga tawo: 2:22
    - d. Sila maoy panggawas nga talan-awon; 2:23
      - (1) Sa kaalam sa kinabubut-on nga pagsimba
      - (2) Sa pagpaubos
      - (3) Sa pagpasagad sa lawas
      - (4) Dili sa bisan unsa nga kadungganon aron sa pagtagbaw sa unod

4. Kalibutanon, lumalabay nga mga pagbati: 3: 1-4
    - a. Pangitaa ang mga butang sa itaas: 3: 1
    - b. Ibutang ninyo ang inyong mga pagbati sa mga butang sa itaas, dili niini nga yuta: 3: 2
    - c. Kini posible tungod sa inyong paghiusa uban ni Jesus: 3: 3
      - (1) Kaniadto: Kamo gibanhaw uban kang Kristo: 3: 3
      - (2) Karon: Ang inyong kinabuhi natago uban kang Kristo diha sa Dios: 3: 3
      - (3) Umaabot: Sa diha nga si Kristo mopadayag, nan kamo usab igapadayag uban kaniya sa himaya: 3: 4
- V. Ang pagkaginoo ni Kristo, ug ang Kristohanong kinabuhi: 3: 5-4: 6
- A. Kita maoy responsable sa pagpatay sa atong unodnong mga tinguha: 3: 5
  - B. Ang kaligutgut sa Dios moabot sa mga tawo nga mosupak ug magalakaw niini nga mga tinguha: 3: 6
  - C. Sa nangaging mga panahon, kita naglakaw diha niining makasasala nga mga paagi apan karon hukason nato sila: 3: 7-8
  - D. Daang kinabuhi nga hukason: 3: 5-9
    1. Pakighilawas: 3: 5
    2. Kahugawan: 3: 5
    3. Kaibog: 3: 5
    4. Dautang tinguha: 3: 5
    5. Ang kahikaw nga pangibog nga maoy pagsimbag mga diosdios: 3: 5-7
    6. Kasuko: 3: 8
    7. Kaligutgut: 3: 8
    8. Pagkamadinaton: 3: 8
    9. Pagpasipala: 3: 8
    10. Pulong nga malaw-ay gikan sa inyong baba: 3: 8
    11. Mga bakak: 3: 9
  - E. Bag-ong kinabuhi nga isul-ob: 3: 10-17
    1. Ang bag-o nga pagkatawo: 3:10
      - a. Nga nabag-o sa kahibalo sumala sa dagway kaniya nga nagbuhat kaniya: 3:10
      - b. Sa kang kinsa walay panagbahinbahin: 3:11
    2. Kinasingkasing nga kalooy: 3:12
    3. Kalolot: 3:12
    4. Pagpaubos sa hunahuna: 3:12
    5. Pagkaaghup: 3:12
    6. Taas nga pag-antus: 3:12
    7. Pag-inantusay: 3:13
    8. Pagpasaylo: 3:13
    9. Gugma nga putli: 3:14
    10. Ang kalinaw sa Dios: 3:15
    11. Panaghiusa sa lawas: 3:15

12. Pagkamapasalamat: 3:15
13. Pulong sa Dios nga nagpuyo diha kaninyo sa kadato gayud; 3:16
  - a. Diha sa tanang kaalam
  - b. Pagtudlo
  - c. Sa pagpahimangno sa usag usa diha sa mga salmo, mga himno, ug sa espirituhanon nga mga awit
14. Maayong mga buhat: 3:17
  - a. Parehong pulong ug buhat
  - b. Pagabuhaton sa ngalan ni Jesus
  - c. Paghatag sa mga pasalamat ngadto sa Dios

F. Espesyal nga mga sitwasyon: 3: 18-4: 6

1. Panimalay: 3: 18-21
  - a. Mga asawa: 3:18
  - b. Mga bana: 3:19
  - c. Mga anak: 3:20
  - d. Mga amahan: 3:21
2. Trabaho nga mga relasyon: 3:22; 4: 1
  - a. Sunda ang inyong mga agalon: 3:22
  - b. Mag-alagad ingon nga kang Kristo: 3:22
  - c. Mga agalon ihatag sa mga ulipon ang matarung ug magsama: 4: 1
3. Kinatibuk-ang mga giya: 3: 23-25
  - a. Buhata ang tanan ingon nga sa Ginoo ug dili sa mga tawo; 3:23
  - b. Ilha nga nag-alagad kamo sa Ginoo ug gikan kaniya kamo makadawat sa inyong ganti: 3:24
  - c. Sabta nga kadtong nagbuhat sa sayop makadawat sa hustisya gikan sa Dios: 3:25

VI. Katapusan nga mga panudlo: 4: 2-6

A. Katungdanan sa pag-ampo: 4: 2-4

1. Responsibilidad sa pagpadayon sa pag-ampo: 4: 2
2. Sa pagbantay uban sa pagpasalamat; 4: 2
3. Sa pag-ampo alang sa bukas nga pultahan sa pagpakaylap sa Ebanghelyo: 4: 3-4

B. Katungdanan sa nagpamatuod: 4: 5-6

1. Husto nga paglakaw diha sa kaalam: 4: 5
2. Husto nga paggamit sa panahon: 4: 5
3. Husto nga pakigpulong: 4: 6
  - a. Uban sa grasya
  - b. Tinimplahan ug asin
  - c. Uban sa kahibalo kon unsaon sa pagtubag sa matag tawo

VII. Panapos: 4: 7-18

A. Personal nga mga pangumusta: 4: 7-17

1. Ang mga nagdala sa sulat: 4: 7-9
  - a. Tiquico: 4: 7-8
  - b. Onesimo: 4: 9
2. Pangumusta gikan sa iyang mga kauban: 4: 10-14
3. Pag-abiabi sa mga taga-Laodicea ug sa sugo nga ang mga sulat mabasa didto usab: 4: 15-16
4. Usa ka espesyal nga mensahe ngadto kang Arcippus: 4:17

B. Pangumusta: 4:18

1. Pinaagi sa kamot ni Pablo.
2. Hangyo sa paghinumdom sa iyang mga talikala.
3. Ang gracia magauban kaninyo.

KINAUGALINGONG EKSAMEN

1. Kinsa ang tagsulat sa libro sa Mga Taga-Colosas?

---

2. Ihayag ang katuyoan sa libro sa Mga Taga-Colosas.

---

3. Kang kinsa gisulat ang libro sa Mga Taga-Colosas?

---

4. Ihayag ang prinsipyo sa kinabuhi ug ministeryo sa libro sa Mga Taga-Colosas.

---

5. Gikan sa panumduman, isulat ang sag-ulohong bersikulo sa libro sa Mga Taga-Colosas.

(Ang mga tubag sa eksamen gihatag sa katapusan nga kapitulo niini nga manwal.)

ALANG SA DUGANG PAGTUON

1. Pagtuon sa Colosas 3: 2-17. Paghimo ug listahan sa mga butang nga kinahanglan "hukason" sa magtotoo ug ang mga butang nga kinahanglan ilang "isul-ob" diha sa ilang espirituhanon nga mga kinabuhi.
2. Pagtuon sa Colosas 3: 18-25. Kini nga mga tudling namulong ngadto sa lain-laing mga sakop sa simbahan. Ilista ang mga sugo nga gihatag ngadto sa mga asawa, mga bana, mga anak, mga amahan, ug mga alagad.
3. Ang libro sa Colosas nagatudlo sa daghang mga butang mahitungod kang Jesus. Basa ha ang tibook libro ug ilita ang matag bersikulo nga nagtumong kang Jesus ug unya itingob kon unsa ang inyong makat-onan bahin kaniya gikan sa matag bersikulo.
4. Ang Colosas maoy usa sa duha ka mga sulat sa Bag-ong Tugon nga adunay sugo alang sa simbahan nga ibaylo ug basahon ang mga sulat sa atubangan sa nagkalain-laing lokal nga panagtigom. Itandi ang Colosas 4:16 sa I Mga Taga Tesalonica 5:27.
5. Ang Colosas ug Efeso may kalabutan. Sa Efeso si Pablo naghisgot sa Lawas ni Kristo, ang Simbahan. Sa Colosas siya misulat sa Ulo sa Lawas, nga si Jesukristo. Mokabat sa 78 gikan sa 95 ka mga bersikulo sa Mga Taga-Colosas nga dul-an ang pagkasusa ma sa mga bersikulo diha sa Mga Taga-Efeso. Pagtuon ug itandi kining duha ka mga libro.
6. Basaha ang Colosas 1: 12-22. Adunay pito ka importante nga bahin sa kaluwasan nga gihisgotan dinhi:
  - Panulondon: Umalambit sa panulondon sa mga balaan diha sa kahayag: 12
  - Kaluwasan: Kinsa ang nagluwas kanato gikan sa gahum sa kangitngit: 13
  - Pagbalhin: Ug nagbalhin kanato ngadto sa gingharian sa Anak sa iyang gugma: 13
  - Pagtubos: Diha kaniya kita may katubsanan pinaagi sa iyang dugo: 14
  - Pagpasaylo: Bisan ang kapasayloan sa mga sala: 14
  - Pagpasig-uli: Ug kamo iyang gipasig-uli: 21
  - Pagkausab: Aron sa pagpresentar kaninyo nga balaan, ug walay ikasaway sa iyang mga mata: 22

KAPITULO 12

I UG II MGA TAGA-TESALONICA

MGA TUMONG:

Sa pagkahuman niini nga kapitulo kamo makahimo sa:

- Pagngalan sa tagsulat sa libro sa I ug II Mga Taga-Tesalonica.
- Pag-ila kon kang kinsa ang mga libro gisulat.
- Pagpahayag sa mga katuyoan alang sa I ug II Mga Taga-Tesalonica.
- Pagsulat sa sag-ulohong mga bersikulo sa mga libro sa I ug II Mga Taga-Tesalonica gikan sa panumduman.
- Paghayag sa mga Prinsipyo sa Kinabuhi ug Pangalagad sa mga libro.

I MGA TAGA-TESALONICA

PASIUNA

TAGSULAT: Pablo

KANG KINSA: Sa mga magtotoo sa Tesalonica

KATUYOAN: Aron sa pagpamatuod nga ang Ginoo mobalik: Aron sa pagdayeg ug sa pagtambag sa pagtoo ug sa pagtul-id sa bakak nga mga doktrina. Si Pablo usab mitubag sa bakak nga mga sumbong batok sa iyang ministeryo.

SAG-ULOHONG BERSIKULO: I Mga Taga-Tesalonica 4:16-18

KINABUHI UG PAGPANGALAGAD NGA MGA PRINSIPYO: Ang kahupayan kina hanglan nakatumong sa mahimayaong paglaum sa pagbalik ni Jesu-Kristo.

NANGUNANG MGA KARAKTER: Pablo, Silvano, Timoteo

LATID

I. Pasiuna: 1: 1

- A. Gikan Kang: Pablo, Silvano, ug Timoteo.
- B. Ngadto Sa: Mga magtotoo sa Tesalonica.
- C. Grasya ug kalinaw gikan sa Dios ug ni Jesus: 1: 1

II. Paghinumdom: 1: 2-3: 13

- A. Mapanig-ingnang pagkakabig ngadto kang Kristo: 1: 2-10

- a. Ang mga magtotoo sa Tesalonica misunod sa panig-ingnan ni Pablo: 1: 5-6
  - b. Sila nahimong mga panig-ingnan sa ubang mga magtotoo: 1: 7
3. Mga saksi sa Ebanghelyo: 1: 8-10
- a. Ang pagtoo sa mga magtotoo sa Mga Taga-Tesalonica mikaylap sa tanang dapit: 1: 8
  - b. Ang ilang pagpamatuod mao ang saksi sa kamatuoran sa Ebanghelyo: 1: 9-10
- B. Mapanig-ingnan nga pag-ebanghelyo: 2: 1-20
1. Sa motibo: 2: 1-6
- a. Dili sa kakawangan: 2: 1
  - b. Sa kaisug: 2: 2
  - c. Dili sa lingla, kahugawan, o limbong: 2: 3
  - d. Sa pagpahimuot sa Dios labi kay sa mga tawo: 2: 4
  - e. Walay maulog-ulogon nga mga pulong: 2: 5
  - f. Walay kahikaw: 2: 5
  - g. Dili sa pagpangita sa himaya sa mga tawo: 2: 6
2. Sa panggawi: 2: 7-11
- a. Kalumo: 2: 7
  - b. Nagaalima ingon sa iwa nga may mga anak: 2: 7
  - c. Sa pagmahal: 2: 8
  - d. Sa kabudlay ug kahago: 2: 9
  - e. Uban sa husto nga kinaiya: 2:10
  - f. Sama sa usa ka amahan nga may mga anak: 2:11
3. Sa mensahe: 2: 12-13
- a. Nga kamo maglakaw nga takus sa Dios: 2:12
  - b. Kini gibasi sa Pulong sa Dios: 2:13
4. Sa pagdawat: 2: 13-16
- a. Ang kinaiyahan sa ilang pagdawat sa Pulong: 2:13
  - b. Ang resulta sa ilang pagdawat sa Pulong: 2: 14-16
    - (1) Sila nahimong mga maawaton sa Juda nga mga simbahan: 2:14
    - (2) Sila misulod sa pagpakig-ambit sa pag-antus alang sa Pulong: 2: 14-16
- C. Mapanig-ingnan sa pagsunod sa pag-atiman sa mga kinabig: 3: 1-13
1. Ang ilang kabalaka: 3: 1-5
- a. Ang ilang motibo: 3: 1
  - b. Ang pagpadala kang Timoteo: 3: 2
  - c. Ang paghulagway sa usa ka pinadala: 3: 2

- (1) Atong igsoon nga lalaki.
  - (2) Ministro.
  - (3) Isigka-mamomoo diha sa Ebanghelyo.
- d. Ang katuyoan sa pagpadala kang Timoteo: 3: 2-4
    - (1) Sa paglig-on kaninyo: 3: 2
    - (2) Sa paghupay kaninyo: 3: 2
    - (3) Sa pagdasig sa kalig-on bisan pa sa mga kasakit: 3: 3-4
    - (4) Sa pagbantay gikan sa maninintal: 3: 5
    - (5) Sa pagpanalipod sa ilang paghago: 3: 5
2. Ang pagsunod nga proseso: 3: 6-8
    - a. Ang naundan sa taho ni Timoteo: 3: 6
    - b. Ang reaksyon sa taho ni Timoteo: 3: 7-10
      - (1) Kahupayan ug pagdasig: 3: 7-8
      - (2) Pasalamat ug pag-ampo: 3: 9-13
- III. Pagtan-aw sa unahan: Panggawi nga may kahibalo sa pagbalik sa Ginoo: 4: 1-5: 24
- A. Makapahimuot sa Dios nga paggawi: 4: 1-2
  - B. Ang pagbalaan: 4: 3-8
    1. Ang basihan alang sa pagkabalaan: Kini mao ang kabubut-on sa Dios: 4: 3
    2. Ang paggamit sa pagkabalaan: 4: 3-8
      - a. Sa paglikay sa pakighilawas: 4: 3-5
      - b. Sa paglikay sa pagpanikas sa igsoon nga lalaki: 4: 6
  - C. Mga rason alang sa husto nga paggawi: 4: 6-8
    1. Ang sala nagdala ug panimalus gikan sa Dios: 4: 6
    2. Ang husto nga panggawi nahuyon sa tawag sa Dios: 4: 7
    3. Ang pagsalikway sa hustong panggawi maoy pagsalikway sa Dios: 4: 8
  - D. Inigsoong gugma: 4: 9-10
    1. Pagdayeg sa ilang gugma: 4: 9
    2. Tambag sa pagdugang sa gugma: 4:10
  - E. Mga tambag nga mahimong kugihan: 4: 11-12
    1. Sa pagpakahilum: 4:11
    2. Sa pagbuhat sa inyong kaugalingong buluhaton: 4:11
    3. Pagtrabaho uban sa inyong kaugalingon nga mga kamot: 4:11
    4. Paglakaw nga matinud-anon ngadto sa mga dili-magtotoo: 4:12
  - F. Panudlo mahitungod sa mga nangamatay diha kang Kristo: 4: 12-18
    1. Ang panginahanglan alang sa husto nga pahamatngon: 4: 12-13
    2. Ang kalabutan sa mga patay ngadto sa pagbalik ni Kristo: 4: 14-15
      - a. Ang mga patay diha kang Kristo iyang pagadalhon: 4:14
      - b. Ang buhi dili mag-una sa mga nangamatay diha kang Kristo: 4:15

3. Ang paagi ug resulta sa pag-anhi ni Kristo: 4: 16-17
    - a. Ang paagi sa iyang pag-anhi: 4:16
    - b. Ang resulta sa iyang pag-anhi: 4: 16-17
      - (1) Ang mga patay unang gibanhaw: 4:16
      - (2) Ang mga buhi pagasakgawon: 4:17
      - (3) Ang mga magtotoo sa walay katapusan uban sa Ginoo: 4:17
  4. Ang kahupayan niining mga pulonga gamiton sa mga magtotoo: 4:18
- G. Pagkamabinantayon sa gilauman nga pag-abot sa Ginoo: 5: 1-11
1. Walay kasiguroan sa panahon sa iyang pag-anhi: 5: 1-2
    - a. Ang ilang kakulang sa panginahanglan alang sa pahamatongon: 5: 1
    - b. Sa ilang kahibalo mahitungod sa mga paagi sa iyang pag-anhi: 5: 2
  2. Ang resulta niining walay kasiguroan alang sa mga dili-andam: 5: 3
  3. Ang epekto niining walay kasiguroan sa mga magtotoo: 5: 4-11
    - a. Mangandam: 5: 4
    - b. Lakaw diha sa kahayag: 5: 5
    - c. Ayaw pagkatulog sa espirituwal: 5: 6
    - d. Pagbantay: 5: 6
    - e. Magmalinawon kamo sa hunahuna: 5: 6-8
    - f. Isul-ob ang taming sa dughan sa pagtoo ug gugma: 5: 8
  4. Ang pasalig sa mga magtotoo: 5: 9-11
    - a. Gitudlo sa kaluwasan, dili sa kaligutgut: 5: 9-10
    - b. Kahupayan ug kalig-on tungod nini nga paglaum: 5:11
- H. Mga relasyon sa Simbahan: 5: 12-15
1. Hibalo ang mga tawo nga nagapangabudlay diha kaninyo ug sa ibabaw ninyo: 5:12
  2. Pakamahal sila kaayo tungod sa ilang paghago alang kaninyo: 5:13
  3. Pasidan-an ang mga masukihon: 5:14
  4. Paghupay sa mga mahuyang: 5:14
  5. Suportahi ang mga maluya:5:14
  6. Magmapailubon ngadto sa tanan: 5:14
  7. Ayaw balusi ug dautan ang dautan: 5:15
  8. Sunda ang maayo: 5:15
- I. Personal nga panggawi: 5: 16-22
1. Pagmaya sa walay katapusan: 5:16
  2. Pag-ampo sa walay paghunong: 5:17
  3. Sa tanan nga butang magpasalamat: 5:18
  4. Ayaw ninyo pagpalonga ang Espiritu: 5:19
  5. Ayaw ninyo pagtamaya ang pagpanagna: 5:20
  6. Pamatud-i ang tanan nga mga butang: 5:21
  7. Kupti ang maayo: 5:21
  8. Paglikay gikan sa panagway sa dautan: 5:22

IV. Panapos: 5: 23-28

- A. Panalangin sa ibabaw nila: 5: 23-24
- B. Hangyo alang sa pag-ampo: 5:25
- C. Pangumusta: 5:26
- D. Ang mando: 5:27
- E. Ang pangandoy alang sa grasya sa Ginoo: 5:28

II TESALONICA

PASIUNA

TAGSULAT: Pablo

KANG KINSA: Sa simbahan sa Tesalonica

KATUYOAN: Sa pagtudlo sa mga magtotoo nga nagahulat alang sa pagbalik sa Ginoo.

SAG-ULOHONG BERSIKULO: II Mga Taga-Tesalonica 2:3

KINABUHI UG PAGPANGALAGAD NGA MGA PRINSIPYO: Tungod kay adunay dako nga pagbiya sa dili pa ang adlaw sa Ginoo, importante ang pagtudlo sa pagpuyo sa husto nga doktrina.

NANGUNANG MGA KARAKTER: Pablo, Silvano, Timoteo

LATID

I. Pasiuna: 1: 1-2

- A. Gikan kang Pablo, Silvano, ug Timoteo: 1: 1
- B. Alang sa iglesia sa Mga Taga-Tesalonica: 1: 1
- C. Grasya ug kalinaw gikan sa Dios ug ni Jesus: 1: 2

II. Kahupayan sa paglaum sa pagbalik ni Kristo: 1: 3-12

- A. Pasalamat alang sa ilang Kristohanong panig-ingnan: 1: 3-4
  - 1. Ang mga hinungdan alang sa pagpasalamat: 1: 3
    - a. Ang ilang pagtoo nagatubo sa hilabihan gayud: 1: 3
    - b. Sila adunay gugma nga putli ngadto sa usag usa: 1: 3
  - 2. Ang epekto sa ilang panggawi sa mga magsusulat: 1: 4
- B. Paghupay sa matarung nga paghukom sa Dios: 1: 5-10
  - 1. Ang timailhan sa matarung nga paghukom sa Dios: 1: 5
  - 2. Ang pagpadayag sa matarung nga paghukom sa Dios: 1: 6-8
    - a. Ang resulta sa iyang paghukom: 1: 6-7

- (1) Ang Dios nagpadala ug kasakitan kanila nga nagsamok: 1:6
  - (2) Kadtong mga nasamok makakaplag ug kapahulayan sa diha nga ang Ginoo mobalik: 1: 7
- b. Ang panahon sa paghukom: Sa diha nga ang Ginoo ipadayag gikan sa Langit uban sa iyang mga anghel: 1: 7
  - c. Ang mga sakop sa paghukom: 1: 8
    - (1) Kadtong mga wala makaila sa Dios.
    - (2) Kadtong mga wala motuman sa Maayong Balita ni Ginoong Jesus.
- 3. Ang mga sangputanan sa matarung nga paghukom sa Dios: 1: 9-10
    - a. Walay katapusan nga silot sa nawala: 1: 9
    - b. Paghimaya sa mga balaan: 1:10
- C. Pag-ampo alang sa mga magtotoo: 1: 11-12
    - 1. Ang sulod sa mga pag-ampo: 1:11
      - a. Nga ang Dios moisip kaninyo nga takus sa iyang pagtawag: 1:11
      - b. Nga ang Dios motuman sa tanan nga mga kaayohan sa iyang pagkamaayo: 1:11
      - c. Nga ang Dios motuman sa buhat sa pagtoo nga may gahum; 1:11
    - 2. Ang katuyoan sa pag-ampo: Aron ang ngalan ni Jesus pagahimayaon diha kaninyo ug kamo diha kaniya: 1:12
- III. Pasidaan bahin sa panahon sa pagbalik ni Kristo: 2: 1-17
- A. Kabalaka ni Pablo: 2: 1-2
    - 1. Iyang kabalaka mahitungod sa pag-abot sa adlaw sa Ginoo: 2: 1
    - 2. Mga kinaiya nga gidili: 2: 2
      - a. Ang matay-og sa hunahuna.
      - b. Ang nasamok diha sa espiritu, pulong, o sulat.
      - c. Nagatoo nga kini nahitabo na.
  - B. Timailhan sa katapusan: 2: 3-12
    - 1. Ang usa ka dakong pagkunhod: 2: 3
    - 2. Ang tawo sa sala (antikristo) ipadayag: 2: 3-6
      - a. Siya nagbatok, ug nagtuboy sa iyang kaugalingon labaw sa tanan nga gitawag nga Dios: 2: 4
      - b. Siya molingkod ingon nga Dios diha sa templo: 2: 4
      - c. Siya nag-angkon nga Dios: 2: 4
      - d. Siya ipadayag sa iyang panahon: 2: 5-6
    - 3. Siya namuhat na sa kalibutan, apan dili ipadayag hangtud nga ang Balaang Espiritu pagakuhaon: 2: 7-8
    - 4. Ang iyang padulngan: 2: 8

- a. Ang Ginoo magaut-ut kaniya uban sa espiritu sa iyang baba: 2: 8
  - b. Ang Ginoo molaglag kaniya uban sa kasanag sa iyang pag-anhi: 2:8
5. Mga timailhan sa pag-ila sa antikristo: 2: 9-12
- a. Siya moabot subay sa paglihok ni Satanas: 2: 9
  - b. Siya adunay gahum, mga ilhanan, ug mga katingalahan nga bakak: 2: 9
  - c. Siya molimbong uban sa pagkadili-matarung kanila nga mamatay tungod kay sila wala nidawat sa kamatuoran ngadto sa kaluwasan: 2:10
  - d. Siya ang hinungdan sa lig-on nga mga limbong: 2:11
  - e. Siya manghimaraut sa mga tawo nga: 2:12
    - (1) Wala motoo sa kamatuoran.
    - (2) Nahimuot sa pagkadili-matarung.
- C. Pag-ampo alang sa Tesalonica nga mga magtotoo: 2: 13-17
- 1. Pagpasalamat tungod sa pagpili sa Dios kanila: 2: 13-14
    - a. Siya mipili kanila ngadto sa kaluwasan pinaagi sa pagbalaan sa Espiritu ug pagtoo sa kamatuoran; 2:13
    - b. Siya mitawag kanila pinaagi sa Ebanghelyo ngadto sa pag-angkon sa himaya ni Jesus: 2:14
  - 2. Tambag sa kalig-on: Kupti ko unsay gitudlo kaninyo:2:15
  - 3. Pag-ampo alang sa ilang kahupayan ug kalig-on: 2: 16-17
    - a. Ang mga gitumong sa pag-ampo: 2:16
    - b. Sulod sa mga pag-ampo: 2:17
      - (1) Paghupayan kaninyo.
      - (2) Palig-on kaninyo diha sa tanang maayong buhat ug pulong.
- IV. Mga sugo nga may kalabutan sa pagbalik ni Kristo: 3: 1-15
- A. Sugo sa pag-ampo: 3: 1-2
- 1. Alang sa kagawasan sa pagsangyaw sa Ebanghelyo: 3: 1
  - 2. Alang sa kaluwasan sa mga mensahero: 3: 2
    - a. Gikan sa di-makatarunganon nga mga tawo.
    - b. Gikan sa mga tawong dautan.
    - c. Gikan sa tanan nga wala makabaton sa pagtoo.
- B. Sugo sa pagtubo sa espirituwal: 3: 3-5
- 1. Magmalig-on diha sa Ginoo: 3: 3
  - 2. Magbantay gikan sa dautan diha sa Ginoo: 3: 3
  - 3. Magbuhat sa mga butang nga gisugo: 3: 4
  - 4. Maggiya sa inyong mga kasingkasing ngadto sa gugma sa Dios: 3: 5
  - 5. Maghulat nga mapailubon alang sa pagbalik ni Kristo: 3: 5
- C. Mga sugo bahin sa panggawi ug mga relasyon: 3: 6-12

1. Biya gikan sa mga tawo nga naglakaw sa pagbagdoy ug dili sumala sa Pulong: 3: 6
2. Sunda ang husto nga mga ehemplo sa espirituhanong pagpangulo: 3: 7-10
3. Ang matag magtotoo mahimong mabungahon: 3: 10-12
4. Ayaw kaluya sa pagbuhat ug maayo: 3:13
5. Ayaw pakig-uban niadtong wala mosunod sa Pulong: 3:14
6. Ayaw isipa ang mga salawayon nga mga kaaway, kondili tambagan ninyo sila ingon nga mga igsoon: 3:15

V. Panapos: 3: 16-18

A. Ang pagpakilooy: 3:16

1. Ang Ginoo maghatag kaninyo sa pakigdait.
2. Ang Ginoo magauban kaninyong tanan.

B. Ang panghimatuud: Gipirmahan pinaagi sa kamot ni Pablo: 1:17

C. Ang bendisyon: 1:18

KINAUGALINGONG EKSAMEN

1. Kinsa ang tagsulat sa libro sa 1 Mga Taga-Tesalonica?

---

2. Ihayag ang katuyoan sa libro sa 1 Mga Taga-Tesalonica.

---

3. Kang kinsa gisulat ang libro sa 1 Mga Taga-Tesalonica?

---

4. Ihayag ang prinsipyo sa kinabuhi ug ministeryo sa libro sa 1 Mga Taga-Tesalonica.

---

5. Gikan sa panumduman, isulat ang sag-ulohong bersikulo sa libro sa 1 Mga Taga-Tesalonica.

---

6. Ihayag ang katuyoan sa libro sa 11 Mga Taga-Tesalonica.

---

7. Kang kinsa gisulat ang libro sa 11 Mga Taga-Tesalonica?

---

8. Ihayag ang prinsipyo sa kinabuhi ug ministeryo sa libro sa 11 Mga Taga-Tesalonica.

---

9. Gikan sa panumduman, isulat ang sag-ulohong bersikulo sa libro sa 11 Mga Taga-Tesalonica.

(Ang mga tubag sa eksamen gihatag sa katapusan nga kapitulo niini nga manwal.)

ALANG SA DUGANG PAGTUON

1. Ang Mga Taga-Tesalonica naglangkob sa usa sa duha ka labing taas nga mga tudling sa Bag-ong Tugon sa pag-abot ni antikristo. (Tan-awa sa II Tesalonica 2: 1-12 ug Pinadayag 13: 1-8.)
2. Ang simbahan sa Tesalonica gitukod ni Pablo sa panahon sa iyang ikaduhang misyo naryo nga panaw. (Tan-awa sa Mga Buhat 17: 1-10.)
3. Walay laing libro sa Biblia nga naghatag ug daghan nga pagtagad sa paglalin (pagsak gaw) sa Simbahan sama sa I Tesalonica. Ang maong kalihokan gihisgotan sa matag usa sa lima ka mga kapitulo. (Tan-awa sa 1:10; 2:19; 3:13; 4: 13-18; 5: 1-11, 23) Paghimo ug usa ka listahan sa pagtingob kon unsa ang inyong makat-onan mahitu ngod sa pag-anhi sa Ginoo.
4. Timan-i ang mga butang nga kinahanglan gayud nga mahitabo sa dili pa ang katapusan nga pagbalik ni Kristo:
  - Pagkunuhod sa mga magtotoo: II Mga Taga Tesalonica 2: 3
  - Tawo sa sala (antikristo) ipadayag: II Mga Taga Tesalonica 2: 3
  - Ang Espiritu Santo kuhaon gikan sa kalibutan: II Mga Taga Tesalonica 2: 7
  - Kusog nga panglimbong (pagpanikas): II Mga Taga Tesalonica 2:11
5. Sa I Mga Taga Tesalonica kapitulo 4 ug 5 adunay pipila ka mga kamatuoran mahitu ngod sa mga "nangatulog" ug niadtong mga" buhi ug nagpabilin. "Ilista kon unsa ang inyong mamatikdan mahitungod sa matag usa niini.
6. Sa II Mga Taga-Tesalonica si Pablo naghigot sa pipila ka mga problema nga nagkina hanglan ug pagtul-id. Paghimo ug listahan niini ug timan-i ang mga panudlo o mga sugo nga may kalabutan sa matag problema nga gitumong.
7. Sa II Mga Taga Tesalonica si Pablo usab nagdayeg sa Mga Taga-Tesalonica ug nagda sig kanila mahitungod sa mga butang nga ilang gibuhat nga maayo. Ilista kini nga mga tambag.
8. Sumala sa II Tesalonica, unsay mahitabo sa mga tawo nga wala magtuman sa Maa yong Balita?
9. Ang mga yawing pulong sa I Mga Taga-Tesalonica: Ebanghelyo, pagtoo, gugma, paglaum, Ginoo nga si Jesukristo, ang Dios, Balaan nga Espiritu, kasakit (kasakitan, pag-antus), adlaw sa Ginoo.
10. Yawi nga mga pulong sa II Mga Taga Tesalonica: Kasakitan, pag-antus, pag-abot ni Jesus, Dios, Espiritu, himaya, tawo sa kalapasan, walay disiplina (masukihon), adlaw sa Ginoo, kamatuoran.

KAPITULO 13

I UG II MGA TAGA-TIMOTEO

MGA TUMONG:

Sa pagkahuman niini nga kapitulo kamo makahimo sa:

- Pagngalan sa tagsulat sa libro sa I ug II Timoteo.
- Pag-ila kon kang kinsa ang mga libro gisulat.
- Pagpahayag sa mga katuyoan alang sa I ug II Timoteo.
- Pagsulat sa sag-ulohong mga bersikulo sa mga libro sa I ug II Timoteo gikan sa panumduman.
- Paghayag sa mga Prinsipyo sa Kinabuhi ug Pangalagad sa mga libro.

I TIMOTEO

PASIUNA

TAGSULAT: Pablo

KANG KINSA: Timoteo

KATUYOAN: Si Pablo misulat niini nga sulat ngadto sa isigkamagbubuhay nga si Timoteo nga nag-alagad ingon nga kasamtangang pastor sa simbahan sa Efeso. Ang libro nagtagad mahitungod sa pipila ka mga problema ug mga panginahanglan nga anaa niini nga simbahan.

SAG-ULOHONG BERSIKULO: I Timoteo 4:12

KINABUHI UG PAGPANGALAGAD NGA MGA PRINSIPYO: Kita kinahanglan magki nabuhi sa usa ka kinabuhi nga sulundon sa ministryo diin kita gitawag.

NANGUNANG MGA KARAKTER: Pablo, Timoteo, Himeneo, Alejandro

LATID

I. Pasiuna: 1: 1-3

- A. Gikan kang: Pablo, apostol ni Jesus sumala sa sugo sa Dios ug ni Jesus: 1: 1
- B. Ngadto Kang: Timoteo, usa ka anak nga lalaki sa pagtoo: 1: 2
- C. Ang gracia, ang kalooy, ug ang pakigdait gikan sa Dios ug ni Jesus: 1: 2
- D. Personal nga mga panudlo sa pagpabilin sa Efeso: 1: 3

Unang Bahin: Sugo Ngadto Kang Timoteo
Bantayi Ang Maayong Doktrina
1: 3-20

- I. Bantayi ang kaputli sa Ebanghelyo: 1: 3-11
- A. Ang sugo: 1: 3-4
1. Pagtudlo nga walay laing doktrina: 1: 3
  2. Ayaw pagpatalinghug sa mga sugilanon: 1: 4
  3. Ayaw paminaw sa mga talaan sa kagikan: 1: 4
- B. Ang tumong sa sugo: Ang gugma nga putli: 1: 5
1. Gikan sa usa ka putli nga kasingkasing.
  2. Sa usa ka maayo nga tanlag.
  3. Sa pagtoo nga walay pagkasalingkapaw.
- C. Ang rason sa sugo: 1: 6-11
1. Ang pipila namalik ngadto sa mga walay pulos nga sulti: 1: 6
  2. Sila nagtinguha nga mahimong mga magtutudlo, apan walay salabutan: 1:6
  3. Sila migamit sa kasugoan nga sayop: 1: 8-11
    - a. Ang kasugoan maayo kon kini gigamit sa husto nga paagi: 1: 8
    - b. Ang kasugoan wala gihimo alang sa mga matarung: 1: 9
    - c. Ang kasugoan gihimo alang sa mga malinapason: 1: 9-10
      - (1) Dili-masinugtanon: 1: 9
      - (2) Dili-diosnon: 1: 9
      - (3) Mga makasasala: 1: 9
      - (4) Dili- balaan: 1: 9
      - (5) Mapasipalaon: 1: 9
      - (6) Mga mamumuno: 1: 9
      - (7) Mga makihilawason: 1:10
      - (8) Sila nga mga mapatuyangon sa ilang kaugalingon uban sa mga lalaki:1:10
      - (9) Mga mamimihag ug tawo: 1:10
      - (10) Mga bakakon: 1:10
      - (11) Mga kabatok: 1:10
      - (12) Ang bisan unsang uban nga supak sa maayong pagtulonan: 1:10
  4. Ang kasugoan kinahanglan nga nahiuyon sa Ebanghelyo: 1:11
- II. Ang relasyon ni Pablo sa Ebanghelyo: 1: 12-17
- A. Pasalamat alang sa iyang tawag sa pag-alagad sa Dios: 1:12
1. Ang iyang tawag gikan kang Jesus: 1:12
  2. Siya nakahimo pinaagi ni Jesus: 1:12
  3. Siya giisip nga matinumanon: 1:12
  4. Siya gipahimutang sa ministryo: 1:12

- B. Ang paghulagway sa usa nga gitawag: 1:13
    - 1. Siya usa ka tigpasipala: 1:13
    - 2. Siya usa ka maglulutos: 1:13
    - 3. Siya makadaut: 1:13
    - 4. Apan siya nakabaton sa kalooy tungod kay gibuhat niya kini sa pagkawala lay pagsabot diha sa pagkawalay-pagtoo: 1:13
  - C. Ang katin-awan alang sa iyang pagkatinudlo: 1: 13-26
    - 1. Tungod sa grasya sa Dios: 1: 13-14
    - 2. Sa paghimo kaniya nga usa ka panig-ingnan ngadto sa uban: 1: 15-16
  - D. Pagdayeg ni Pablo sa iyang relasyon ngadto sa Ebanghelyo: 1:17
- III. Pagribyu sa sugo ngadto kang Timoteo: 1: 18-20
- A. Ang pasalig ngadto sa sugo: 1:18
  - B. Ang buluhaton ni Timoteo: 1: 18-19
    - 1. Gubat sa usa ka maayo nga pakiggubat: 1:18
    - 2. Paghupot sa pagtoo: 1:29
    - 3. Pagbaton ug usa ka maayo nga tanlag: 1: 29-20
      - a. Pasidaan mahitungod sa pipila ka mga tawo nga nawad-an sa pagtoo ug tanlag: 1:29
      - b. Si Himeneo ug si Alejandro nga gitugyan kang Satanas: 1:20

**Ikaduhang Bahin:
Pag-organisar Ug Pagdumala Sa Simbahan
2: 1-3: 13**

- I. Pag-ampo: 2: 1-8
  - A. Ang katungdanan sa pag-ampo: 2: 1
  - B. Ang kinaiyahan sa pag-ampo: 2: 1
    - 1. Pangaliyupo
    - 2. Mga Pag-ampo
    - 3. Mga pangamuyo
    - 4. Mga pasalamat
  - C. Ang kasangkaran sa pag-ampo: 2: 1-2
    - 1. Alang sa tanan nga mga tawo: 2: 1
    - 2. Alang sa mga hari: 2: 2
    - 3. Alang sa tanan nga anaa sa awtoridad: 2: 2
  - D. Ang mga resulta sa pag-ampo: 2: 2-3
    - 1. Usa ka hilum, malinawon nga kinabuhi diha sa pagka-diosnon ug pagka-matinud-anon: 2: 2
    - 2. Pagtugot sa atubangan sa Dios: 2: 3
  - E. Ang tigpataliwala sa pag-ampo: 2: 5-7

1. Si Jesu-Kristo ang Manluluwas: 2: 5-6
  2. Pinaagi niini nga tigpataliwala si Pablo gi-ordenahan ingon magwawali, apostol, ug magtutudlo: 2: 7
- F. Ang pagkatanan sa pag-ampo: 2: 8
1. Ang tanan nga mga tawo bisan diin nga dapit mag-ampo: 2: 8
  2. Sila mobayaw sa mga kamot nga balaan: 2: 8
  3. Sila mag-ampo nga walay kaligutgut ug paglalis: 2: 8
- II. Mga babaye diha sa simbahan: 2: 9-15
- A. Ang ilang panagway: 2: 9-10
1. Tarung nga pamisti: 2: 9
  2. Paghatag ug gibug-aton sa kinaiya ug maayo nga mga buhat kay sa panagway: 2: 9-10
- B. Ang ilang pagsimba: 2: 11-12
1. Pagkat-on uban sa mapainubsanon nga kinaiya: 2:11
  2. Ayaw pagtudlo sa kaugalingon nga awtoridad ("pangilog" maoy pagkuha sa awtoridad sa inyong kaugalingon. Kitang tanan kinahanglan nga magtudlo uban sa awtoridad sa Dios, dili sa atong kaugalingon): 2:12
- C. Ang ilang kaluwasan: Bisan tuod nga ang babaye mao ang una nga gilimbongan, pinaagi sa usa ka babaye (pagpanganak) nga ang Mesias miabot: 2: 13-15
- III. Mga kwalipikasyon sa mga obispo: 3: 1-7
- A. Walay kaulawan (walay ikasaway): 3: 2
  - B. Bana sa usa ka asawa: 3: 2
  - C. Mabinantayon: 3: 2
  - D. Hustong panghunahuna (seryoso nga hunahuna): 3: 2
  - E. Maayo nga kinaiya, gitahod: 3: 2
  - F. Maabiabihon: 3: 2
  - G. Makahimo sa pagtudlo: 3: 2
  - H. Dili palainum sa vino: 3: 3
  - I. Dili palaaway: 3: 3
  - J. Mapailubon: 3: 3
  - K. Dili makig-awayon (dili tiglalis): 3: 3
  - L. Dili mahigugmaon sa salapi: 3: 3
  - M. Dili maibugon: 3: 3
  - N. Magdumala sa iyang kaugalingong panimalay: 3: 4-5
  - O. Dili usa ka bag-ong nakabig (bag-o nga kinabig): 3: 6
  - P. Kinahanglan adunay maayo nga reputasyon sa dili-luwas nga komunidad: 3: 7
- IV. Mga kwalipikasyon sa mga diacono: 3: 8-13
- A. Maugdang, mga tawo sa dignidad: 3: 8

- B. Dili-duruha ang sinultihan: 3: 8
  - C. Dili palainum sa vino: 3: 8
  - D. Dili mahigugmaon sa salapi: 3: 8
  - E. Maayo nga doktrina uban sa usa ka maputli nga kaisipan: 3: 9
  - F. Dili bag-ong nakabig (bag-o nga kinabig): 3:10
  - G. Napamatud-an (nasulayan) ug nakaplagan nga walay sala: 3:10
  - H. Kon minyo, bana sa usa ka diosnon nga asawa: (mga asawa nga nailhan nga Diaconisa) Sila mahimong: 3:11
    - 1. Maudang
    - 2. Dili malibakon.
    - 3. Maayo ug panghunahuna.
    - 4. Matinud-anon sa tanan nga mga butang
  - I. Bana sa usa ka asawa: 3:12
  - J. Nagdumala sa iyang kaugalingong panimalay: 3:12
- V. Ang rason ni Pablo sa pagsulat: Hustong kinaiya diha sa simbahan: 3: 14-16

Ikatulong Bahin:
Ang Ministro Ug Ang Iyang Panggawi
4: 1-6: 21

- I. Ang ministro ug bakak nga mga pagtulon-an: 4: 1-5
  - A. Ang uban mobiya sa pagtoo sa katapusan nga mga adlaw: 4: 1
  - B. Ang ilang mga kasaypanan: 4: 1-5
    - 1. Nagpatalinghug sa limbongan nga mga espiritu: 4: 1
    - 2. Nagpatalinghug sa mga doktrina sa mga yawa: 4: 1
    - 3. Namulong ug mga bakak sa pagpakaaron-ingnon: 4: 2g
    - 4. Ang ilang mga tanlag gipamasoan sa binagang puthaw: 4: 2
    - 5. Nagdili sa pagminyo: 4: 3
    - 6. Nagsugo sa paglikay sa mga kalan-on: 4: 3-5
- II. Nagkalainlaing mga panudlo kon unsaon nga mahimong maayo nga ministro: 4: 6-16
  - A. Tudloi ang mga kaigsoonan sa maayong pagtulon-an: 4: 6
  - B. Isalikway ang mga sugilanon: 4: 6
  - C. Bansaya ang imong kaugalingon sa pagkadiosnon: 4: 7-8
  - D. Dawata ang matinud-anon nga mga pulong: 4: 9
  - E. Maghago ug mag-antus alang sa Dios: 4:10
  - F. Isugo ug itudlo ang maayong doktrina: 4:11
  - G. Ayaw tugoti nga ang imong kabatan-on pagatamayon, apan hinoon usa ka panig-ingnan sa mga magtotoo: 4:12
    - 1. Sa pulong
    - 2. Sa pagkinabuhi
    - 3. Sa gugma nga putli
    - 4. Sa espiritu

5. Sa pagtoo
  6. Sa kaputli
- H. Hatagi'g pagtagad ang: 4:13
1. Pagbasa
  2. Pagtambag
  3. Pagtulon-an
- I. Ayaw pasagdi ang hiyas sa sulod nimo: 4:14
- J. Pamalandungi ug ihatag ang imong kaugalingon nga bug-os niini nga mga butang: 4:15
- K. Magmatngon ka sa imong kaugalingon ug sa doktrina: 4:16
1. Padayon sa maayo nga doktrina.
  2. Ikaw makaluwas sa imong kaugalingon.
  3. Ikaw makaluwas niadtong nagpatalinghug kanimo.
- III. Ang ministro ug ang iyang panggawi ngadto sa nagkalain-laing mga grupo sa simbahan: 5: 1-6: 10
- A. Tigulang ug batan-on: 5: 1-2
1. Tagda ang tigulang ingon sa usa ka amahan: 5: 1
  2. Tagda ang batan-ong mga lalaki ingon nga mga igsoon: 5: 1
  3. Tagda ang tigulang nga mga babaye, ingon nga mga inahan: 5: 2
  4. Tagda ang batan-on nga mga babaye, ingon nga igsoong mga babaye uban sa kaputli: 5: 2
- B. Balo nga mga babaye: 5: 3-16
1. Pasidunggi ang mga balo: 5: 3
  2. Responsibilidad sa mga paryente sa mga balo nga babaye: 5: 4
  3. Kahulogan sa "tinuod nga balong babaye ": 5: 5-6
    - a. Nag-inusara: 5: 5
    - b. Nagasalig sa Dios: 5: 5
    - c. Nagpadayon sa pagpangaliyupo ug pag-ampo: 5: 5
    - d. Wala nagpuyo sa kalibutanon nga kalipay: 5: 6
  4. Responsibilidad sa mga paryente sa mga balong babaye nagpadayon: 5: 7-8
  5. Kwalipikasyon sa "tinuod nga mga babayeng balo": 5: 9-13
    - a. Pinili nga gidaghanon nga nagpahinungod sa ilang mga kinabuhi ngadto sa Dios: 5: 9
    - b. Dili ubos sa kan-uman ka tuig ang panuigon: 5: 9
    - c. Asawa sa usa ka lalaki: 5: 9
    - d. Nadunganan tungod sa iyang mga maayong buhat: 5: 9
      - (1) Nagpadako sa iyang mga anak
      - (2) Nagmaabiabihon sa mga dumuloong
      - (3) Naghugas sa mga tiil sa balaan

- (4) Nahupay sa mga sinakit
  - (5) Makugihong nagsunod sa tanang mga maayong buhat.
6. Kadtong dili kwalipikado: Batan-on nga mga babayeng balo: 5: 11-15
    - a. Sila magminyo pag-usab: 5:11
    - b. Kini moresulta sa paglapas sa ilang mga panaad nga gipahinungod sa Dios sa pag-alagad: 5:12
    - c. Sila moapil sa sayop nga panggawi: 5:13
      - (1) Pagkatapulan.
      - (2) Nagapanungbalay.
      - (3) Mga tabian.
      - (4) Mga mahilabtanon.
      - (5) Nagasulti sa mga butang nga dili unta angay.
  7. Panudlo sa mga batan-ong balo nga babaye nga wala niini nga grupo sa mga nagpahinungod nga magulang nga balo nga mga babaye: 5: 16-17
    - a. Magminyo: 5:16
    - b. Manganak: 5:16
    - c. Mogiya sa mga panimalay: 5:16
    - d. Magpuyo nga walay kaulawan: 5:16
    - e. Pasidaan sa uban nga nanghisimang sa pagsunod kang Satanas: 5:17
- C. Mga anciano: 5: 17-25
1. Pasidunggi kadtong nangulo nga maayo: 5:17
  2. Pagtagana alang niadtong naghago sa bug-os nga panahon niini nga posisyon: 5: 17-18
  3. Kadtong wala nangulo sa maayo: 5: 19-20
    - a. Ang mga sumbong kinahanglan labaw pa kay sa usa ka saksi: 5:19
    - b. Sila pagabadlongon sa atubangan sa katilingban: 5:20
- D. Nagkalainlain: 5: 21-25
1. Ayaw pagdali sa pagpandong sa mga kamot: 5:21
  2. Dili magbuhat sa bisan unsa nga may pagdapig: 5:21
  3. Ayaw pag-ambit sa mga sala sa uban: 5:22
  4. Batoni ang imong pagkaputli: 5: 22-23
  5. Ilha nga ang paghukom iya sa Dios: 5: 24-25
    - a. Ang ubang mga sala pagahukman karon, ang uban sa ulahi: 5:24
    - b. Pipila ka maayong mga buhat madayag karon, ang uban sa ulahi: 5:25
- E. Mga alagad: 6: 1-8
1. Pasidunggi ang mga agalon: 6: 1
  2. Ayaw pagpahimulos sa mga agalon nga mga magtotoo: 6: 2
- F. Ang tanan nga mga tawo:
1. Kon sila nagtudlo nga supak sa maayong pagtulon-an ni Jesus sila (3):

- a. Mapahitas-on: 6: 4.
- b. Walay kahibalo sa bisan unsa: 6: 4
- c. Panaglantuhi sa mga pangutana ug panaglalis sa mga pulong moabot ang: 6: 4-5
  - (1) Kasina: 6: 4
  - (2) Panag-away: 6: 4
  - (3) Mga pagpasipala: 6: 4
  - (4) Dautan nga katahap: 6: 4
  - (5) Paglinalisay sa mga tawo nga dunot ug hunahuna, ug nakabsan sa kamatuoran, nga nanagdahum nga ang ganancia mao ang pagka-diosnon: 6: 5
2. Iikay ang imong kaugalingon gikan niini nga matang sa mga tawo: 6: 5
3. Pagkadiosnon uban sa pagkatagbaw, maoy dako nga ganancia: 6: 6-7
  - a. Kita mianhi sa kalibutan nga walay bisan unsa nga butang: 6: 7
  - b. Kita walay madala bisan unsa gikan sa kalibutan: 6: 7
  - c. Kita kinahanglan nga kontento nga natagbo ang atong nag-unang mga panginahanglan: 6: 8

G. Dato: 6: 9-19

1. Ang mga problema sa dato: 6: 9
  - a. Sila mahulog ngadto sa tintasyon.
  - b. Sila mahulog ngadto sa mga lit-ag.
  - c. Sila moapil sa binuang ug makadaut nga mga kailibgon.
  - d. Sila malumos sa pagkalaglag ug sa pagkawala.
2. Ang sayop nga motibo sa dato: 6:10
  - a. Ang gugma sa salapi.
  - b. Ang kahakog nga pangibog nga moresulta sa pagkasalaag sa pagtoo ug sa daghan nga mga kasub-anan.
3. Tubag sa ministro ngadto sa mga bahandi: 6: 11-19
  - a. Kalagiw niining mga butanga: 6:11
  - b. Sumunod sa: 6:11
    - (1) Pagkamatarung
    - (2) Pagkadiosnon
    - (3) Pagtoo
    - (4) Gugma
    - (5) Pailub
    - (6) Pakakaaghup
  - c. Pakigbugno diha sa maayong bugno labut sa pagtoo: 6:12
  - d. Kupti ang kinabuhi nga walay katapusan: 6:12
    - (1) Diin ikaw gitawag
    - (2) Diin kamo adunay maayo nga pagpamatuod sa uban
  - e. Bantayan kini nga sugo: 6: 13-16

- (1) Walay buling: 6:14
- (2) Walay ikasaway: 6:14
- (3) Hangtud sa pagpadayag ni Jesus: 6: 14-16

- f. Sugoa sila nga mga dato niining kalibutana nga: 6: 17-19
- (1) Sila dili maghunahuna sa hataas: 6:17
  - (2) Dili mosalig sa walay kasigurohan nga mga bahandi kondili sa Dios: 6:17
  - (3) Magbuhat ug maayo: 6:18
  - (4) Mahimong dato sa maayo nga mga buhat: 6:18
  - (5) Mahimong andam sa pag-apod-apod ngadto sa uban: 6:18
  - (6) Mahimong andam sa pagpakig-istorya: 6:18
  - (7) Magtipig ug walay katapusan nga patukoranan: 6:19
  - (8) Magkupert sa kinabuhi nga walay katapusan: 6:19

IV. Panapos: 6: 20-21

- A. Bantayi ang gitugyan sa imong pagsalig: 6:20
- B. Likayi ang sulosulti nga dili diosnon: 6:20
- C. Likayi ang mga pagsupak nga kabakakan gitawag nga "siyensiya" diin pinaagi niini ang uban nasayop: 6:21
- D. Ang gracia magauban kaninyo: 6:21

II TIMOTEO

PASIUNA

TAGSULAT: Pablo

KANG KINSA: Timoteo

KATUYOAN: Si Pablo misulat niini nga basahon gikan sa bilanggoan sa paghagit kang Timoteo sa pagdawat sa responsibilidad sa ministryo nga gipasa sa apostol tungod sa iyang nagsingabot nga kamatayon. Si Pablo nasayud nga sa dili madugay siya pagpapatyon tungod sa iyang pagtoo.

SAG-ULOHONG BERSIKULO: II Timoteo 2:2

KINABUHI UG PAGPANGALAGAD NGA MGA PRINSIPYO: Ang balaan nga sum banan alang sa pagpadaghan sa mensahe sa Ebanghelyo mao ang "matag usa magatudlo ug usa sa pagkab-ot sa usa."

NANGUNANG MGA KARAKTER: Pablo, Timoteo, Figelo, Hermogenes, Onesiforo, Himeneo, Fileto, Demas, Tito, Lucas, Marcos, Tiquico, Alejandro, Prisca, Aquila, Erasto, Trofimo, Eubulo, Pudente, Lino, Claudia, Janes, Jambres, Moises.

LATID

I. Pasiuna: 1: 1-2

- A. Gikan Kang: Pablo: 1: 1
    - 1. Usa ka apostol.
    - 2. Sumala sa saad sa kinabuhi nga anaa kang Jesus.
  - B. Ngadto Kang: Timoteo: 1: 2
    - 1. Anak nga lalaki sa pagtoo.
    - 2. Ang gracia, kalooy, ug pakigdait gikan sa Dios ug ni Jesus.
- II. Pasalamat: 1: 3-5
- A. Pasalamat ngadto sa Dios: 1: 3
  - B. Mga rason alang sa iyang pasalamat: 1: 3-5
    - 1. Ang iyang paghandum kang Timoteo: 1: 3
    - 2. Ang iyang pangandoy alang kang Timoteo: 1: 4
    - 3. Ang iyang paghandum sa malig-on nga pagtoo ni Timoteo: 1: 5
- III. Tambag sa matinud-anon nga pangalagad: 1: 6-2: 13
- A. Gamita ang imong espirituhanon nga mga gasa: 1: 6
  - B. Pagbaton ug usa ka maisugon nga kinaiya: 1: 7-8
    - 1. Ayaw kahadlok: 1: 7
    - 2. Pagbaton sa espiritu sa gahum ug sa gugma, ug sa maayo nga hunahuna: 1: 7
    - 3. Ayaw ikaulaw ang imong pagpamatuod: 1: 8
    - 4. Mahimong usa ka umalambit sa mga kasakit sa Ebanghelyo sumala sa gahum sa Dios: 1: 8
  - C. Ilha ang imong tawag: 1: 9-12
    - 1. Kini gikan sa Dios: 1: 9
    - 2. Kini pinaagi sa kaluwasan, dili sa mga buhat: 1: 9
    - 3. Kini motuman sa katuyoan sa Dios: 1: 9
    - 4. Kini pinaagi sa grasya sa Dios: 1: 9
    - 5. Kini gibasi kang Jesus-Kristo: 1: 10-11
    - 6. Kini nagdalag pag-antus: 1:12
    - 7. Kini gibasi sa mahangturong mga mithi: 1:12
- IV. Tambag sa maayong pagtulon-an: 2: 13-26
- A. Paghupot niini: 1: 13-14
  - B. Ang rason alang sa tambag: 1: 15-18
    - 1. Ang mingbulag sa maayong doktrina sa mga anaa sa Asia: Figelo ug Hermogenes: 1:15
    - 2. Ang kalooy ni Onesiphrous: 1: 16-18
  - C. Ang sugo sa maayo nga doktrina ngadto sa uban: 2: 1-2
    - 1. Sa matinud-anon nga mga tawo: 2: 2
    - 2. Kinsa makahimo sa pagtudlo sa uban: 2: 2

- D. Ang pagbantay sa maayong doktrina sama sa usa ka sundalo: 2: 3-4
  - 1. Paglahutay sa kagul-anan: 2: 3
  - 2. Ayaw pagpagapus sa mga kalihokan niini nga kinabuhi: 2: 4
  - 3. Pagpahimuot kaniya nga nagpili kaniya nga mahimong sundalo: 2: 4
- E. Ang pagpaningkamot sa maayo nga doktrina sama sa usa ka atleta: 2: 5
- F. Sa paghago alang sa maayo nga doktrina sama sa usa ka mag-uuma: 2: 6
- G. Ang katungdanan bahin sa maayo doktrina: 2: 7
- H. Pag-antus alang sa maayong doktrina; 2: 8-13
  - 1. Basi sa panig-ingnan ni Jesus: 2: 8
  - 2. Ang pag-antus dili mopahunong sa maayo nga doktrina: 2: 9
  - 3. Kon namatay kita uban kaniya, kita mabuhi uban kaniya: 2:10
  - 4. Kon kita mag-antus kita magahari: 2:12
  - 5. Kon atong igalimod siya, siya magalimod kanato: 2:12
  - 6. Kon kita dili motoo, siya magapadayon nga matinud-anon: 2:13
- I. Ayaw'g pakiglalis sa dili importante nga mga isyu: 2:14
- J. Pagtuon sa maayo nga doktrina aron nga: 2:15
  - 1. Maaprobahan sa Dios
  - 2. Dili maulawan
  - 3. Sa husto bahinon ang pulong sa kamatuoran.
- K. Likayi ang sulosulti nga dili diosnon: 2: 16-18
  - 1. Sila nagdugang sa pagkadili-diosnon: 2:16
  - 2. Si Himeneo ug si Fileto mga panig-ingnan niini: 2: 17-18
- L. Tukora ag imong kaugalingon sa tinuod nga patukoranan: 2:19
  - 1. Diha kang Kristo
  - 2. Diha sa pagkamatarung
- M. Mahimong usa ka sudlanan sa kadunggan: 2: 20-21
- N. Kalagiw gikan sa pagkabatan-on nga mga pangibog: 2:22
- O. Sunod sa: 2:22
  - 1. Pagkamatarung
  - 2. Pagsalig
  - 3. Gugma nga putli
  - 4. Kalinaw
  - 5. Diosnon nga mga kauban
- P. Likayi ang binuang ug ang mga binurong nga mga pangutana: 2: 23-26
  - 1. Sila gigikanan sa panag-away: 2:23
  - 2. Ang alagad sa Dios dili kinahanglan makiglalis apan kinahanglan: 2: 24-26
    - a. Maaghup ngadto sa tanan nga mga tawo: 2:24
    - b. Makahimo sa pagtudlo: 2:24.
    - c. Mopailub: 2:24
    - d. Nagatudlo sa kaaghup ug paghinulsol: 2: 25-26
- V. Tambag alang sa katapusan nga mga adlaw: 3: 1-4: 8

- A. Pagpahibalo sa umaabot nga malisud nga mga panahon: 3: 1
- B. Paghulagway sa dautan nga mga tawo sa katapusan nga mga adlaw: 3: 2-7
  - 1. Mahigugmaon sa ilang kaugalingon: 3: 2
  - 2. Mahigugmaon sa salapi: 3: 2
  - 3. Mapangandakon: 3: 2
  - 4. Mapahitas-on: 3: 2
  - 5. Mapasipalahon: 3: 2
  - 6. Dili-masinugtanon sa mga ginikanan: 3: 2
  - 7. Dili-mapasalamaton: 3: 2
  - 8. Dili-balaan: 3: 2
  - 9. Walay gugma nga kinaiya: 3: 3
  - 10. Dili malukmay: 3: 3
  - 11. Tigbutangbutang: 3: 3
  - 12. Mapatuyangon: 3: 3
  - 13. Mabangis: 3: 3
  - 14. Mabiaybiayon sa mga nga maayo: 3: 3
  - 15. Mabudhion: 3: 4
  - 16. Mga gahig-ulo: 3: 4
  - 17. Hambugiro: 3: 4
  - 18. Mahigugmaon sa kalingawan inay sa Dios: 3: 4
  - 19. Adunay dagway sa pagka-diosnon, apan nanagdumili sila sa gahum niini: 3: 5
  - 20. Magapanakasaka sa kabalayan ug gibihag ang mahuyang nga mga baba ye: 3: 6
  - 21. Nabug-atan sa mga sala: 3: 6
  - 22. Ginadaldal sa pangibog: 3: 6
  - 23. Nanagtuon apan dili gayud makakab-ot sa kahibalo sa kamatuoran: 3: 7
- C. Si Janes ug Jambres ingon nga panig-ingnan sa maong mga tawong dautan: 3: 8
  - 1. Misukol kang Moises.
  - 2. Misukol sa kamatuoran.
  - 3. Mga tawo nga dunot ug hunahuna.
  - 4. Mga sinalikway sa pagtoo.
- D. Ang limitasyon sa dautan nga mga tawo: 3: 9
  - 1. Sila dili makalabong sa dayon.
  - 2. Ang ilang kabuang madayag sa tanan.
- E. Paglutos sa katapusan nga mga adlaw: 3: 10-12
  - 1. Si Pablo ingon nga panig-ingnan sa usa nga mipas-an sa paglutos: 3: 10-11
    - a. Iyang doktrina, paagi sa kinabuhi, katuyoan, pagtoo, taas nga pag-antus, gugma nga putli, ug pailub sa paglahutay sa paglutos: 3:10
    - b. Ang Dios nagluwas kaniya gikan sa paglutos sa Antioquia, sa Iconio, ug sa Listra: 3:11
  - 2. Ang tanan nga nagpuyo nga diosnon magaanus sa paglutos: 3:12

- F. Nagkagrabeng kahimtang sa katapusan nga mga adlaw: 3:13
  - 1. Dautan nga mga tawo ug mga tigpahisalaag mosamot pa: 3:13
  - 2. Sila molimbong sa uban: 3:13
  - 3. Sila molingla sa ilang kaugalingon: 3:14

- G. Ang tubag sa ministro sa mga kahimtang sa katapusan nga mga adlaw: 3: 14-4: 5
  - 1. Padayon sa maayong doktrina: 3: 14-15
  - 2. Magmalig-on sa Kasulatan: 3: 15-17
    - a. Sila makahimo kanimo nga manggialamon ngadto sa kaluwasan pinaagi sa pagtoo diha kang Jesus: 3:15
    - b. Sila gihatag pinaagi sa pagdasig sa Dios: 3:16
    - c. Sila mapuslanon: 3:16
      - (1) Alang sa doktrina.
      - (2) Alang sa pagbadlong.
      - (3) Alang sa pagtul-id.
      - (4) Alang sa pagmatoto sa pagkamatarung.
    - d. Ang Pulong moresulta sa kahingpitan: 3:17
    - e. Ang Pulong moresulta sa pagsangkap alang sa maayo nga mga buhat: 3:17

- H. Hupti ang sagrado nga katungdanan: 4: 1
- I. Iwali ang Pulong: 4: 2
- J. Magkugi sa panahon: 4: 2
- K. Pamadlong, pangsaway, pangtambag uban sa bug-os nga pagkamapailubon ug sa doktrina: 4: 2-4
  - 1. Kini gikinahanglan tungod kay ang panahon moabot sa diha nga sila dili na makalahutay sa maayo nga doktrina: 4: 3
  - 2. Sila magkinahanglan ug mga magtutudlo nga magtudlo kon unsa ang ilang gusto nga madungog: 4: 3
  - 3. Sila motalikod gikan sa kamatuoran: 4: 4
  - 4. Sila manghisalaag ngadto sa mga sugilanon lamang: 4: 4

- L. Pagbantay sa tanan nga mga butang: 4: 5
- M. Lahutay sa kagulan: 4: 5
- N. Buhata ang buhat sa usa ka ebanghelista: 4: 5
- O. Tumana ang imong pagkaministro: 4: 5

VI. Panapos: 4: 6-22

- A. Pagpamatuod ni Pablo: 4: 6-8
  - 1. Siya andam ug nagaatubang sa kamatayon: 4: 6
  - 2. Siya nakig-away sa usa ka maayo nga away: 4: 7
  - 3. Siya nakahuman na sa mga plano alang sa iyang kinabuhi: 4: 7
  - 4. Siya nagbantay sa pagtoo: 4: 7
  - 5. Adunay ganti nga gitagana alang kaniya: 4: 8
  - 6. Adunay ganti nga gitagana alang sa mga tawo nga misunod sa iyang panig-ingnan: 4: 8

- B. Usa ka hangyo alang kang Timoteo nga moduaw: 4: 9-13
  - 1. Ang hangyo sa pagduaw: 4: 9
  - 2. Ang rason: 4: 10-12
  - 3. Mga instruksyon kon unsay dalhon: 4:13

- VII. Mga pagsulay ni Pablo: 4: 14-18
  - A. Ang dautan nga gibuhat ni Alejandro: 4: 14-15
  - B. Si Pablo kinahanglang mobarug nga mag-inusara sa una: 4:16
  - C. Apan ang Dios nag-uban kaniya sa pagsulay: 4:17
  - D. Ang Dios mouban kaniya sa umaabot pa nga mga pagsulay: 4:18

- VIII. Panapos: 4: 19-22
  - A. Mga pangumusta ngadto kang Prisca, Aquila, ug sa panimalay ni Onesiforo: 4:19
  - B. Mga balita bahin sa mga kauban ni Pablo: 4:20
  - C. Katapusang apelar alang kang Timoteo nga moduaw: 4:21
  - D. Espesyal nga mga pangumusta: 4:21
  - E. Panapos nga pag- ampo: 4:22

KINAUGALINGONG EKSAMEN

1. Kinsa ang tagsulat sa libro sa 1 ug II Timoteo?

---

2. Ihayag ang katuyoan sa libro sa 1 Timoteo.

---

3. Kang kinsa gisulat ang libro sa 1 Timoteo?

---

4. Ihayag ang prinsipyo sa kinabuhi ug ministeryo sa libro sa 1 Timoteo.

---

5. Gikan sa panumduman, isulat ang sag-ulohong bersikulo sa libro sa 1 Timoteo.

---

6. Ihayag ang katuyoan sa libro sa 11 Timoteo.

---

7. Kang kinsa gisulat ang libro sa 11 Timoteo?

---

8. Ihayag ang prinsipyo sa kinabuhi ug ministeryo sa libro sa 11 Timoteo.

---

9. Gikan sa panumduman, isulat ang sag-ulohong bersikulo sa libro sa 11 Timoteo.

(Ang mga tubag sa eksamen gihatag sa katapusan nga kapitulo niini nga manwal.)

ALANG SA DUGANG PAGTUON

1. Tun-i ang paggamit sa pulong nga "sugo" sa I ug II Timoteo. Unsa ang mga butang nga gisugo ni Pablo ngadto kang Timoteo nga pagabuhaton?
2. Tun-i ang pulong nga "pagtoo" nga gigamit niining duha ka mga libro. Unsa ang gisulti ni Pablo bahin sa pagtoo?
3. Kini nga mga libro naundan ug daghan bahin sa pagpangalagad sa pagtudlo. Tun-i ang tanan nga gisulat ni Pablo bahin sa mga magtutudlo, pagtudlo, ug ang responsibilidad sa pagtudlo.
4. Tun-i ang pulong nga "pagkadiosnon" sa I ug II Timoteo. Tingba kon unsa ang gitudlo bahin sa pagkadiosnon.
5. Ang mga magtootoo gitandi sa pipila ka mga butang diha sa libro sa II Timoteo: Usa ka sundalo (2: 3), usa ka atleta (2: 5), usa ka mag-uuma (2: 6), usa ka estudyante (2:15), usa ka sudlanan (2:21), ug usa ka sulogoon (2:24).
6. Basaha ang katingbanan ug pagtimbangtimbang ni Pablo sa iyang kaugalingon nga ministryo: II Timoteo 4: 6-8
7. Tun-i ang mga kwalipikasyon alang sa mga anciano ug mga diacono nga gihatag sa I Timoteo 3: 1-13.
8. Tun-i ang kinabuhi ni Timoteo. Dugang pa sa mga impormasyon ni Timoteo diha sa mga libro sa I ug II Timoteo, pagtuon sa mosunod nga mga tudling:

-Buhat 13: 5; 14: 19-20; 16: 1-3; 17:14; 19:22; 20: 4

-I Corinto 4:17; 9:20; 16:10

-II Corinto 1: 1,19

-I Tesalonica 3: 2,6

-Filipos 1: 1; 2: 19-23

-Colosas 1: 1

-Filemon 1: 1

-Hebreohanon 13:23

KAPITULO 14

TITO

MGA TUMONG:

Sa pagkahuman niini nga kapitulo kamo makahimo sa:

- Pagngalan sa tagsulat sa libro ni Tito.
- Pag-ila kon kang kinsa ang libro ni Tito gisulat.
- Pagpahayag sa katuyoan sa libro ni Tito.
- Pagsulat sa sag-ulohong bersikulo sa libro ni Tito gikan sa panumduman.
- Paghayag sa Prinsipyo sa Kinabuhi ug Pangalagad sa libro ni Tito.

PASIUNA

TAGSULAT: Pablo

KANG KINSA: Tito, usa ka Griyegong kinabig ug isigkamagbubuhay ni Pablo.

KATUYOAN: Sa pagtul-id sa mga problema ug sa pagtukod sa husto nga han-ay sa mga iglesia nga nahimutang sa mga isla sa Creta.

SAG-ULOHONG BERSIKULO: Tito 1:5

KINABUHI UG PAGPANGALAGAD NGA MGA PRINSIPYO: Ang pagtukod sa usa ka maayo nga binuhatan dili igo. Kana nga binuhatan kinahanglan nga malig-on ug ma-organi sar sumala sa mga prinsipyo sa Pulong sa Dios

NANGUNANG MGA KARAKTER: Pablo ug Tito. Ang uban nga gihisgotan mao si Artemas, Tiquico, Cenas, ug Apolos.

LATID

I. Pasiuna: 1: 1-4

A. Gikan kang Pablo: 1: 1-3

1. Alagad sa Dios: 1: 1
2. Apostol ni Kristo Jesus: 1: 1-2
3. Ministro ubos sa pagtudlo: 1: 3

B. Ngadto kang Tito: 1: 4

II. Katuyoan: "Tungod niini nga hinungdan gibilin ko ikaw sa Creta": 1: 5

A. Aron ipahimutang ang mga butang diha sa kahusay.

B. Aron sa pagtukod sa estruktura sa simbahan ubos sa direksyon ni Pablo.

III. Mga Lider sa simbahan: 1: 6-16

A. Ang ilang mga kwalipikasyon: 1: 6-9:

1. Dili badlongon: 1: 6-7
2. Bana sa usa ka asawa: 1: 6
3. Nagkontrolar sa iyang panimalay uban sa matitud-anon, masulundon nga mga anak: 1: 6
4. Maayong piniyalan: 1: 7
5. Dili dali masuko: 1: 7
6. Dili palainum sa vino: 1: 7
7. Dili mabuotbuoton: 1: 7
8. Dili makig-awayon: 1: 7
9. Dili dalo sa makauulaw nga ganancia(salapi nga nakuha sa mga tinikas nga paagi): 1: 7
10. Mahigugmaon sa pagkamaabiabihon: 1: 8
11. Mahigugmaon sa maayo nga mga tawo: 1: 8
12. Buotan: 1: 8
13. Matarung: 1: 8
14. Balaan: 1: 8
15. Mapugnganon sa kaugalingon: 1: 8
16. Maayo'g doktrina: 1: 9
17. Tawo sa Pulong: 1: 9

B. Ang panginahanglan sa ilang mga kwalipikasyon: 1: 9-16

1. Aron makahimo sa pagbadlong sa nakasala nga mga magtotoo pinaagi sa maayo nga doktrina: 1: 9,13
2. Kining mga nakasala nga mga magtotoo gihulagway nga: 1: 10-16
  - a. Masukihon: 1:10
  - b. Tigsulti sa walay pulos: 1:10
  - c. Mga limbongan: 1:10
  - d. Nagabungkag sa tibook nga mga balay: 1:11
  - e. Nagatudlo sa mga butang alang sa salapi: 1:11
  - f. Mga bakakon: 1:12
  - g. Dautan nga mga mananap: 1:12
  - h. Mga tapulan nga mga hingaon: 1:12
  - i. Dili maayo ug doktrina: 1:13
  - j. Nagpalinghug sa sugo sa mga tawo nga mitalikod sa kamatuoran: 1:14
  - k. Nahugawan sa hunahuna ug tanlag: 1:15
  - l. Dili-matinoohon: 1:15
  - m. Nag-angkon nga nakaila sa Dios, apan sa mga buhat ginalimod siya: 1:16
  - n. Dulumtanan: 1:16
  - o. Dili-masinugtanon: 1:16
  - p. Alang sa tanang maayong buhat dunot ug kasingkasing (o walay kapuslanan sa paghukom): 1:16

IV. Lainlaing klase sa simbahan: 2: 1-3: 2

Kini mao ang pagtulon-an nga kinahanglan ihatag kanila (2: 1,15)

- A. Ang mga tigulang nga mga lalaki kinahanglan nga: 2: 2
  - 1. Buotan
  - 2. Maudang
  - 3. Mapugnganon sa kaugalingon.
  - 4. Putli sa pagtoo.
  - 5. Putli sa gugma
  - 6. Mapailubon

- B. Ang mga tigulang nga mga babaye kinahanglan nga: 2: 3-4
  - 1. "Ingon man usab": Sila kinahanglan nga adunay mga hiyas sama sa mga gilista alang sa mga tigulang nga mga lalaki: 2: 3
  - 2. Balaan nga kinaiya: 2: 3
  - 3. Dili malibakon: 2: 3
  - 4. Dili palainum sa vino: 2: 3
  - 5. Mga magtutudlo sa maayo nga mga butang: 2: 3
  - 6. Mga magtutudlo sa batan-on nga mga babaye: 2: 4

- C. Ang mga batan-ong nga mga babaye kinahanglan nga: 2: 4-8
  - 1. Buotan: 2: 4
  - 2. Mahigugmaon sa ilang mga bana: 2: 4
  - 3. Mahigugmaon sa ilang mga anak: 2: 4
  - 4. Maalamon: 2: 5
  - 5. Putli: 2: 5
  - 6. Mga magbalantay sa panimalay: 2: 5
  - 7. Maayo: 2: 5
  - 8. Masinugtanon sa ilang mga bana, aron ang Pulong sa Dios dili mapasipalahan: 2: 5

- D. Ang mga batan-on nga mga lalaki: 2: 6
  - 1. "Ingon man usab": Sila kinahanglan nga mopalambo ug susama nga mga hiyas sa batan-ong nga babaye: 2: 6
  - 2. Buotan ug hunahuna: 2: 6

- E. Ang tanan nga mga klase sa mga magtotoo: 2: 7-8
  - 1. Panig-ingnan sa mga maayong buhat: 2: 7
  - 2. Maayo ug doktrina: 2: 7
  - 3. Maudang: 2: 7
  - 4. Sinsero: 2: 7
  - 5. Maayo ug sinultihan nga dili pagahukman sa silot: 2: 8
  - 6. Walay ikasaway: 2: 8

- F. Kadtong diha sa pag-alagad sa mga agalon: 2: 9-10
  - 1. Masinugtanon: 2: 9
  - 2. Nagpahimuot sa ilang mga agalon: 2: 9
  - 3. Dili magmasupakon ngadto kanila: 2: 9
  - 4. Dili kiriwan (pagpangawat): 2:10

5. Nagapakita sa pagkamaunongon: 2:10
  6. Panig-ingnan sa doktrina: 2:10
- G. Ang tanan nga mga magtotoo: 2: 11-3: 2
1. Modumili sa pagkadili-diosnon ug sa kalibutanon nga kailibgon: 2:12
  2. Magpuyo sa kabuotan: 2:12
  3. Magpuyo sa pagkamatarung: 2:12
  4. Magpuyo sa pagkadiosnon: 2:12
  5. Manglantaw alang sa pagbalik ni Jesus: 2:13
  6. Magpuyo sa tinubos nga kinabuhi: 2:14
  7. Magpuyo sa balaan nga kinabuhi: 2:14
  8. Iabin ang iyang kaugalingon uban sa katawhan sa Dios: 2:14
  9. Magmasiboton sa maayong mga buhat: 2:14
  10. Magpasakop sa mga awtoridad: 3: 1
  11. Andam sa tanang maayong buhat; 3: 1
  12. Ayaw pagsulti ug dautan kang bisan kinsa: 3: 2
  13. Dili masukihon: 3: 2
  14. Malumo: 3: 2
  15. Maaghup: 3: 2
- V. Dugang nga mga panudlo alang sa kahan-ay sa simbahan: 3: 3-11
- A. Dumalaha ang mga sakop nga gibasi sa paagi sa pagdumala sa Dios kaninyo: 3: 3-7
1. Sa mga panahon nga niagi, kamo mga: 3: 3
    - a. Buang-buang
    - b. Dili-masinugtanon
    - c. Gilimbongan
    - d. Naga-alagad sa nagkalainlaing mga kailibgon ug mga kalingawan
    - e. Nagakinabuhi sa pagkadautan ug sa kasina
    - f. Madumtanon
    - g. Nagadinumtanay ang usa ug usa
  2. Apan ang Dios nahigugma kaninyo bisan pa niini ug: 3: 4-7
    - a. Kamo naluwas pinaagi sa iyang kalooy: 3: 5
    - b. Kamo nahugasan: 3: 5
    - c. Kamo nabag-o ang pagkatawo: 3: 5
    - d. Kamo nabag-o sa Espiritu Santo: 3: 5-6
    - e. Kamo gimatarung pinaagi sa grasya: 3: 7
    - f. Kamo nahimong mga manununod sa kinabuhing dayon: 3: 7
- B. Hupti ang maayo, mapuslanon, ug nga gikinahanglan nga buhat nga mabungahon: 3: 8,14
- C. Likayi kini nga mga butang tungod kay mga walay kapuslanan ug mga kawang: 3: 9
1. Binuang nga mga pangutana
  2. Mga talaan sa kagikan
  3. Panagbingkil

4. Ang panaglantugi mahitungod sa kasugoan.
- D. Human sa una ug ikaduha nga tambag sa usa ka erehes: 3: 10-11
1. Isalikway siya: 3:10
  2. Iha nga siya nahisalaag: 3:11
  3. Iha ang iyang sala: 3:11
  4. Hibaloi nga siya gihukman sa iyang kaugalingon: 3:11
- VI. Panapos: Personal nga mga panudlo ug mga pangumusta: 3: 12-15

KINAUGALINGONG EKSAMEN

1. Kinsa ang tagsulat sa libro ni Tito?

---

2. Ihayag ang katuyoan sa libro ni Tito.

---

3. Kang kinsa gisulat ang libro ni Tito?

---

4. Ihayag ang prinsipyo sa kinabuhi ug ministeryo sa libro ni Tito.

---

5. Gikan sa panumduman, isulat ang sag-ulohong bersikulo sa libro ni Tito.

(Ang mga tubag sa eksamen gihatag sa katapusan nga kapitulo niini nga manwal.)

ALANG SA DUGANG PAGTUON

1. Ang hilisgutan sa maayong mga buhat makita kanunay diha sa libro ni Tito. Basaha ang mosunod nga mga bersikulo. Irecord sa tsart kon unsay gitudlo bahin sa magtotoo ug sa maayo nga mga buhat:

Mga bersikulo	Katingbanan
----------------------	--------------------

2: 7

2:14

3: 1

3: 4

3: 5

3: 8

3:14

2. Tun-i ang mga kwalipikasyon alang sa pagpangulo sa simbahan nga gihatag diha sa libro ni Tito.
3. Matikdi ang tulo ka panahon sa berbo sa kaluwasan diha sa 2: 11-13:

-Kaniadto:	Naghatag ug kaluwasan.
-Karon:	Nagatudlo kanato.
-Sa umaabot:	Nagalantaw sa bulahan nga paglaum.

4. Alang sa heyograpikanhong mahimutangan sa Creta tan-awa sa 1 Samuel 30:14, Ezequiel 25:16, Buhat 2:11, ug 27:17.

5. Matikdi ang kalabutan tali sa I ug II Timoteo ug Tito:

I Timoteo:	Pagpanalipod sa Ebanghelyo
II Timoteo:	Pagsangyaw sa Ebanghelyo
Tito:	Pagpraktis sa Ebanghelyo

KAPITULO 15

FILEMON

MGA TUMONG:

Sa pagkahuman niini nga kapitulo kamo makahimo sa:

- Pagngalan sa tagsulat sa libro ni Filemon.
- Pag-ila kon kang kinsa ang libro ni Filemon gisulat.
- Pagpahayag sa katuyoan sa libro ni Filemon.
- Pagsulat sa sag-ulohong bersikulo sa libro ni Filemon gikan sa panumduman.
- Paghayag sa Prinsipyo sa Kinabuhi ug Pangalagad sa libro ni Filemon.

PASIUNA

TAGSULAT: Pablo

KANG KINSA: Filemon, ang usa ka Kristohanon nga nagpuyo sa Colosas

KATUYOAN: Aron mohangyo alang kang Onesimo, ang nilayas nga ulipon ni Filemon nga nahimong magtotoo. Ang libro usab nag-alagad ingon nga usa ka praktikal nga panig-ingnan sa Kristohanong mga prinsipyo nga gigamit sa katilingbanong mga relasyon. Kini usab naghu lagway sa prinsipyo sa pagpasaylo, ug sa ministerio sa pagpangamuyo.

SAG-ULOHONG BERSIKULO: Filemon 1:10

KINABUHI UG PAGPANGALAGAD NGA MGA PRINSIPYO: Ang kristohanong mga prinsipyo kinahanglan nga iaplikar ngadto sa katilingbanon nga mga relasyon.

NANGUNANG MGA KARAKTER: Pablo, Onesimo, Filemon. Ang ubang mga karakter nga gihisgotan mao si Apia, Arquipo, Epafras, Marcos, Demas, Lucas, Aristarco

LATID

- I. Pasiuna: 1: 1-7
  - A. Mga pangumusta sa grasya ug kalinaw: 1: 1-3
    1. Gikan kang Pablo ug Timoteo: 1: 1
  - B. Ngadto kang: 1: 1-2
    1. Filemon: 1: 1
    2. Apia: 1: 2
    3. Arquipo: 1: 2
    4. Simbahan sa balay ni Filemon: 1: 2
  - C. Pasalamat alang sa: 1: 4-7

1. Gugma: 1: 5
2. Pagtoo: 1: 5
3. Pagpakigsulti sa pagtoo: 1: 6
4. Pagpalagsik sa mga balaan: 1: 7

II. Ang hangyo: 1: 8-21

- A. Ang personal nga interes ni Pablo kang Onesimo: 1: 8-14
  1. Siya kanhi usa ka walay pulos nga ulipon: 1:11
  2. Siya karon usa ka mapuslanon nga magtotoo: 1: 11,13
- B. Ang hangyo ni Pablo alang kang Onesimo: 1: 15-18
  1. Pasayloa siya alang sa imong kaayohan; 1:15
  2. Pasayloa siya alang sa iyang kaayohan: 1:16
  3. Pasayloa siya alang sa akong kaayohan: 1: 17-18
- C. Ang sukaranan sa iyang hangyo: 1: 19-20
- D. Pagsalig sa usa ka tubag: 1:21

III. Panapos: 1: 22-25

- A. Ang gisugyot nga pagduaw ni Pablo: 1:22
- B. Pangumusta: 1: 23-25

KINAUGALINGONG EKSAMEN

1. Kinsa ang tagsulat sa libro ni Filemon?

---

2. Ihayag ang katuyoan sa libro ni Filemon.

---

3. Kang kinsa gisulat ang libro ni Filemon?

---

4. Ihayag ang prinsipyo sa kinabuhi ug ministeryo sa libro ni Filemon.

---

5. Gikan sa panumduman, isulat ang sag-ulohong bersikulo sa libro ni Filemon.

(Ang mga tubag sa eksamen gihatag sa katapusan nga kapitulo niini nga manwal.)

ALANG SA DUGANG PAGTUON

1. Daghan nga mga butang mahitungod sa tawo nga si Filemon ang gipadayag niining mubo nga libro. Tun-i ang mosunod nga katingbanan:

-Filemon usa ka higala:

Ni Pablo sa Roma: 1: 2

Sa mga Kristohanon sa Colosas: 1: 5,7

-Siya usa ka tawo sa bahandi tungod kay siya adunay mga ulipon (1: 15-16) ug dugang nga lawak alang sa mga bisita (1: 22).

-Siya utangan kang Pablo sa iyang kinabuhi: 1:19

-Siya adunay simbahan diha sa iyang balay: 1: 2

-Siya isigkamagbubuhat ni Pablo: 1: 1

-Siya adunay positibo nga Kristohanong mga hiyas nga gipakita sa iyang:

Gugma: 1: 5

Pagtoo: 1: 5

Pagpakigsulti sa pagtoo: 1: 6

Pagpalagsik sa mga balaan: 1: 7

Pagkamasinugtanon: 1:21

Pagkamainampuon: 1:22

-Siya dayag nga miduaw sa mga anaa sa bilanggoan, ingon nga si Pablo mihangyo kaniya sa pagpangumusta kang Epafras, kauban nga binilanggo diha sa mga talikala sa iyang ciudad; 1:23

2. Daghan ang mga butang nga makat-onan bahin kang Pablo:

-Siya usa ka binilanggo: 1: 1

-Siya usa ka tawo sa pag-ampo: 1: 4

-Siya may kalipay diha sa taliwala sa dautang mga kahimtang: 1: 7

-Siya wala magpahimulos sa usa ka relasyon bisan siya makahimo: 1: 8-9,13-14,19

-Siya nanganak sa espirituwal bisan pa sa bilanggoan: 1:10

-Siya dili hakogan: 1: 13-14

-Siya usa ka tawo sa gugma: 1: 18-19

-Siya usa ka tawo sa pagtoo: 1:22

-Siya usa ka tawo nga gimahal ang mga relasyon: Onesimo, Filemon, ug sa uban nga iyang gipangumusta diha sa kapitulo.

3. Paghimo ug listahan sa mga butang nga inyong makat-onan mahitungod kang Onesimo gikan niini nga kapitulo.

KAPITULO 16

MGA HEBREOHANON

MGA TUMONG:

Sa pagkahuman niini nga kapitulo kamo makahimo sa:

- Pagngalan sa tagsulat sa libro sa Mga Hebreohanon.
- Pag-ila kon kang kinsa ang libro sa Mga Hebreohanon gisulat.
- Pagpahayag sa katuyoan sa libro sa Mga Hebreohanon.
- Pagsulat sa sag-ulohong bersikulo sa libro sa Mga Hebreohanon gikan sa panumduman.
- Paghayag sa Prinsipyo sa Kinabuhi ug Pangalagad sa libro sa Mga Hebreohanon.

PASIUNA

TAGSULAT: Pablo

KANG KINSA: Judiohanon (Mga Hebreohanon) nga mga magtotoo

KATUYOAN: Sa pagpresentar ni Jesu-Kristo ingon nga mas labaw sa tanan.

SAG-ULOHONG BERSIKULO: Mga Hebreohanon 8:6

KINABUHI UG PAGPANGALAGAD NGA MGA PRINSIPYO: Si Jesus mao ang tigpataliwala sa usa ka mas maayo nga pakigsaad nga gitukod sa mas maayo nga mga saad.

NANGUNANG MGA KARAKTER: Pablo, Abraham, Moises, Aaron, Melchizedek. Tan-awa usab sa listahan sa mga ngalan sa Hebreohanon kapitulo 11.

LATID

- I. Ang mas labaw nga tigpaluyo: Si Jesus mas labaw pa sa mga propeta: 1: 1-4
  - A. Ang pagpadayag sa Dios pinaagi sa mga propeta ngadto sa mga amahan: 1: 1
    1. Sa nagkalain-laing mga panahon
    2. Sa nagkalain-laing mga pamaagi
  - B. Ang pagpadayag sa Dios pinaagi sa iyang Anak: 1: 2-4
    1. Ang Dios karon mosulti pinaagi kang Kristo: 1: 2
    2. Ang pangtibook kalibutan nga pagbulot-an gihatag sa Anak: 1: 2
    3. Ang matubsanon nga buhat ni Kristo matuman: 1: 3-4
- II. Labaw nga tigpataliwala: 1: 3-2: 18
  - A. Si Jesus mas labaw sa mga anghel: 1: 3-4

1. Pinaagi sa panulondon
  2. Pinaagi sa ngalan
- B. Ang pagkalabaw ni Kristo sa mga anghel makita diha sa Daang Tugon: 1: 5-14
1. Mga anghel: 1: 5-7
  2. Ang Anak, si Jesukristo: 1: 8-12
  3. Mga anghel: 1: 13-14
- C. (Una) Pasidaan nga tudling: 2: 1-4
1. Tambag: 2: 1
  2. Daang Tugon nga panig-ingnan: 2: 2
  3. Karon nga obligasyon nga may kalabutan niini nga pasidaan: 2: 3-4
- D. Ang pagkalabaw ni Kristo sa mga anghel dili sukwahi sa iyang pagkatawhanon: 2: 5-8
1. Mga anghel: 2: 5
  2. Ang Anak: 2: 6-8
- E. Ang pagkalabaw Kristo sa mga anghel dili sukwahi sa iyang pag-antus: 2: 9-18
1. Ang pag-antus gikinahanglan aron sa paghingpit sa iyang pag-ila sa pagkatawhanon: 2: 9-13
  2. Ang pag-antus sa kamatayon gikinahanglan aron sa paglaglag sa Yawa: 2:14
  3. Ang pag-antus gikinahanglan aron sa pagluwas sa nagatoo nga mga tawo: 2: 15-16
  4. Ang pag-antus gikinahanglan aron mahimong sarang si Jesus ingon nga usa ka maloloy-on nga labawng sacerdote: 2: 17-18
- III. Labaw nga magtutukod: Si Kristo mas labaw kang Moises: 3: 1-4: 13
- A. Si Kristo ug si Moises: Usa ka pagtandi: 3: 1-6
1. Parehong si Kristo ug Moises matitud-anon sa Dios: 3: 1-2
  2. Si Kristo mao ang magtutukod sa balay. Si Moises kabahin sa balay: 3: 3-4
  3. Si Kristo mao ang Anak sa panimalay. Si Moises usa ka alagad lamang sa panimalay: 3: 5-6
- B. (Ikaduha) Pasidaan nga tudling: 3: 7-4: 13
1. Tambag: 3: 7-8
  2. Ang kamingawan nga kasinatian sa Israel: 3: 8-11
    - a. Kinaiya sa Israel: 3: 8-9
    - b. Tubag sa Dios: 3: 10-11
  3. Pasidaan batok sa pagkawalay pagtoo: 3: 12-19
    - a. Ang pasidaan: 3:12
    - b. Ang tubag sa Magtotoo nga may kalabutan sa pasidaan: 3:13
    - c. Ang pagdasig sa tubag: 3:14
    - d. Panig-ingnan sa Israel: 3: 15-19

4. Pasidaan batok sa nagakawala sa kapahulayan sa Dios: 4: 1-13
  - a. Ang pasidaan: 4: 1-2
  - b. Pahulay: 4: 3-5
  - c. Kagubot: 4: 6-8
  - d. Ang kapahulayan sa Dios: 4: 9-11
  - e. Pagkumpirma sa pasidaan sa Pulong ug sa kahibalo sa Dios: 4: 12-13

IV. Labaw nga pagkasacerdte. Si Jesus mas labaw pa kay kang Aaron: 4: 14-7: 28

- A. Si Jesus mao ang dakong labawng sacerdote: 4: 14-16
- B. Ang pagkasacerdote ni Aaron: 5: 1-4
- C. Ang pagkasacerdote ni Jesus: 5: 5-10
- D. (Ikatulo) Pasidaan nga tudling: 5: 11-6: 20
  1. Pagbadlong alang sa espirituhanong pagkadili-hamtong: 5: 11-14
  2. Pagdasig sa espirituhanong pagkahamtong: 6: 1-3
    - a. Pag-uswag unahan sa sukaranang mga baruganan: 6: 1-2
      - (1) Paghinulsol gikan sa patay nga mga buhat: 6: 1
      - (2) Pagtoo sa Dios: 6: 1
      - (3) Doktrina sa mga baustismo: 6: 2
      - (4) Pagpandong sa mga kamot: 6: 2
      - (5) Pagkabanhaw sa mga patay: 6: 2
      - (6) Kahangturang paghukom: 6: 2
    - b. Padayon ngadto sa kahingpitan: 6: 1,3
  3. Pasidaan batok sa mga sangputanan sa apostasiya: 6: 4-8
    - a. Apostasiya gipasabot: 6: 4-6
    - b. Ang mga sangputanan sa apostasiya: 6: 4,6
    - c. Ang rason alang sa mga sangputanan: 6: 6
    - d. Usa ka ilustrasyon gikan sa kinaiyahan: 6: 7-8
  4. Pahinumdom sa pagkatinuod sa mga saad sa Dios: 6: 9-20
    - a. Ang pagdani: 6: 9
    - b. Ang pagkamatitud-anon sa Dios: 6:10
    - c. Ang tubag sa mga magtotoo: 6: 11-12
    - d. Usa ka panig-ingnan sa pagkatinuod sa mga saad sa Dios: 6: 13-20
      - (1) Abraham: 6: 13-15
      - (2) Ang panumpa: 6: 16-17
      - (3) Kasigurohan sa pagkamatimuman sa Dios ngadto sa iyang Pulong: 6: 18-20
- E. Ang pagkasacerdote ni Melchizedek: 7: 1-28
  1. Kinatibuk-ang paghulagway: 7: 1-3
  2. Si Melchizedek ug si Abraham: 7: 4-10
  3. Ang Levihanong pagkasacerdote: 7: 11-13
  4. Ang bag-ong pagkasacerdote: 7: 14-17

5. Pagkasacerdote ilalum sa kasugoan: 7: 18-21
  6. Pagkasacerdote ilalum sa bag-o nga pakigsaad: 7: 22-27
  7. Katingbanan sa pagtulon-an: 7:28
- V. Labaw nga ministeryo: Ang duha ka mga pakigsaad: 8: 1-10: 18
- A. Pasiuna: 8: 1-6
    1. Katingbanan sa miaging pagtulon-an: 8: 1-2
    2. Ministeryo sa labawng sacerdote: 8: 3-5
    3. Usa ka ministerio nga mas labing maayo: 8: 6
  - B. Ang duha ka mga pakigsaad: 8: 7-13
    1. Ang una (daan) nga pakigsaad: 8: 7-8
    2. Ang ikaduha (bag-o) nga pakigsaad: 8: 8-12
      - a. Magbubuhat: 8: 8
      - b. Pakigsaad: 8: 9-12
    3. Kalainan tali sa bag-o ug daan: 8:13
  - C. Pagpalihok sa unang pakigsaad: 9: 1-10
    1. Ang tabernaculo: 9: 1-5
    2. Ang ministeryo sa labawng sacerdote: 9: 6-10
  - D. Pagpalihok sa bag-ong pakigsaad: 9: 11-10: 18
    1. Kinatibuk-ang paghulagway: 9: 11-12
      - a. Ang tabernaculo: 9:11
      - b. Ang ministeryo sa labawng sacerdote: 9: 11-28
        - (1) Sa pagtabon sa sala: 9: 12-22
        - (2) Sa Langit: 9: 23-28
    2. Mga kalainan tali sa daan ug bag-o: 10: 1-18
- VI. Labaw nga mga kapanguhaan sa pagtoo: Praktikal nga tambag: 10: 19-13: 17
- A. Gamita ang bag-o nga dalan sa Dios: 10: 19-31
    1. Duol sa pagtoo: 10: 19-22
      - a. Uban sa kaisug: 10:19
      - b. Pinaagi sa bag-o ug buhi nga dalan: 10:20
      - c. Pinaagi sa labawng sacerdote (Jesus): 10: 20-21
      - d. Uban sa tinuod nga kasingkasing: 10:22
      - e. Sa bug-os nga pasalig sa pagtoo: 10:22
      - f. Uban sa atong mga kasingkasing nga gisabligan gikan sa dautan nga kaisipan: 10:22
      - g. Uban sa atong mga lawas nga nahugasan sa putli nga tubig: 10:22
    2. Hupti ang pagtoo: 10:23
    3. Dasiga ang usag usa diha sa pagtoo: 10: 24-25
      - a. Aghata ngadto sa gugma ug sa mga maayong buhat; 10:24

- b. Ayaw pagbiyai ang tiningub nga panagtigom: 10:25
  - c. Magtinambagay ang usa sa usa: 10:25
- B. (Ikaupat) Pasidaan nga tudling: 10: 26-31
- 1. Ang pasidaan: 10: 26-27
  - 2. Ang panig-ingnan sa Daang Tugon: 10:28
  - 3. Ang karon nga kahimtang: 10: 29-31
- C. Hinumdumi ang kanhi nga kasinatian: 10: 32-34
- D. Ayaw isalikway ang inyong pagsalig: 10:35
- E. Magmapailubon: 10: 36-37
- F. Pagpuyo pinaagi sa pagtoo: 10: 38-11: 40
- 1. Ang sugo sa pagpuyo pinaagi sa pagtoo: 10: 38-39
  - 2. Ang kahulogan sa pagtoo: 11: 1
  - 3. Ang gimbuhaton sa pagtoo: 11: 2-3
  - 4. Mga panig-ingnan sa pagtoo: 11: 4-38
    - a. Abel: 11: 4
    - b. Enoc: 11: 5-6
    - c. Noe: 11: 7
    - d. Abraham ug Sara: 11: 8-19
    - e. Isaac: 11:20
    - f. Jacob: 11:21
    - g. Jose: 11:22
    - h. Moises: 11: 23-29
    - i. Josue (Jerico): 11:30
    - j. Rahab: 11:31
    - k. Ubang mga panig-ingnan sa pagtoo: 11: 32-38
5. Mga nakadawat sa saad sa pagtoo diha kang Jesukristo: 11: 39-40
- G. Lahutay sa pag-antus ug pagpanton: 12: 1-29
- 1. Mga panig-ingnan sa pag-antus: 12: 1-3
    - a. Usa ka panon sa mga nauna na kanato (mga saksi): 12: 1
    - b. Jesus: 12: 2-3
  - 2. Ang katin-awan sa pag-antus: 12: 4-11
    - a. Dugang pagsukol batok sa sala: 12: 4
    - b. Ang Dios nahigugma niadtong iyang gipanton ug nagadumala kanila ingon mga anak nga lalaki: 12: 5-7
    - c. Kadto lamang dili mga anak ang dili ginapanton: 12: 8
    - d. Ang pagtandi sa panig-ingnan sa yutan-ong mga amahan: 12: 9-10
    - e. Mga resulta sa pagpanton: 12:11
      - (1) Diha-diha nga pagpanton dili makapahimuot
      - (2) Pagkatapos kini moresulta sa malinawon nga bunga sa pagkamatarung.
  - 3. Ang tubag sa magtotoo sa pag-antus: 12: 12-17

- a. Ituboy ang gikapoy nga mga kamot ug ang mga tuhod nga nangabakul: 12:12
- b. Pagbuhat kamo ug dalan nga matanos sa inyong mga tiil: 12:13
- c. Himoa kadtong mga nagaantus nga mamaayo: 12:14
- d. Sunda ang pakigdait sa tanang mga tawo: 12:14
- e. Sunda ang pagkabalaan uban sa tanan nga mga tawo: 12:14
- f. Pagmatngon pag-ayo kay tingali unya may bisan kinsa nga mapak yas sa grasya sa Dios: 12:15
- g. Pagbantay kay tingali unya kong may gamut sa kapaitan, kasamok ug ang makapahugaw kaninyo: 12:15
- h. Pagbantay batok sa mga makihilawason ug mga malaw-ay nga mga tawo: 12: 16-17

H. (Ikalima) Pasidaan nga tudling: 12: 18-29

- 1. Ang posisyon sa Israel didto sa Bukid sa Sinai: 12: 18-21
- 2. Ang posisyon sa mga magtotoo didto sa Bukid sa Sion; 12: 22-24
- 3. Ang nahisunod nga tubag sa mga magtotoo: 12: 25-29

I. Tambag sa pagtuman sa Kristohanong mga responsibilidad: 13: 1-17

- 1. Katilingbanong katungdanan: 13: 1-6
  - a. Mga relasyon: Himoa nga ang gugmang minagsoon magapadayon: 13: 1
  - b. Pagkamaabiabihon: 3: 2
  - c. Hinumdumi ninyo sila nga anaa sa mga talikala ug sa mga pag-antus: 13: 3
  - d. Kaminyoon: Kini halangdon, apan sa mga makihilawason ug mga mananapaw ang Dios ang mohukom: 13: 4
  - e. Pagpakigsulti: Ayaw pagsulti nga maibogon: 13: 5
  - f. Mga kabtangan: Matagbaw kon unsay anaa kaninyo: 13: 5
  - g. Hinumdumi ang Dios kanunay uban kaninyo aron sa pagtabang kaninyo: 13: 5-6
- 3. Relihiyosong mga katungdanan: 13: 7-17
  - a. Hinumdumi sila nga nagdumala kaninyo: 13: 7
  - b. Hinumdomi si Jesus dili mausab: 13: 8
  - c. Ayaw kadani sa lain nga mga doktrina: 13: 9
  - d. Ayaw palit-ag sa legalismo nga mga doktrina: 13: 9-12
  - e. Antusa ang pagtamay sa Ebanghelyo: 13:13
  - f. Pangitaa ang ciudad nga umaabot: 13:14
  - g. Sa kanunay maghalad ug pagdayeg: 13:15
  - h. Buhata ang maayo, ug maghinatagay: 13:16
  - i. Sunda sila nga nagdumala kaninyo, ug magpasakop kamo: 13:17

VII. Personal nga mga panudlo: 13: 18-25

A. Hangyo alang sa pag-ampo: 13: 18-19

- 1. Alang sa maayo nga tanlag: 13:18

2. Pagkaandam sa pagkinabuhi nga dungganon: 13:18
  3. Alang sa dili madugay nga pagbuhi: 13:19
- B. Pag-ampo alang sa mga magbasa: 13: 20-21
1. Ang usa nga gitumong: 13:20
  2. Ang hangyo: 13:21
- C. Tambag sa pagpamati sa sulat: 13:22
- D. Ang gisugyot nga pagbisita ni Timoteo: 13:23
- E. Panapos nga mga pangumusta: 13:24
1. Ngadto Sa: Kadtong adunay pagmando ibabaw kaninyo, ug sa tanan nga mga balaan.
  2. Gikan sa: Kanila sa Italya.
- E. Panapos nga pag- ampo: 13:25

KINAUGALINGONG EKSAMEN

1. Kinsa ang tagsulat sa libro sa Mga Hebreohanon?

---

2. Ihayag ang katuyoan sa libro sa Mga Hebreohanon.

---

3. Kang kinsa gisulat ang libro sa Mga Hebreohanon?

---

4. Ihayag ang prinsipyo sa kinabuhi ug ministeryo sa libro sa Mga Hebreohanon.

---

5. Gikan sa panumduman, isulat ang sag-ulohong bersikulo sa libro sa Mga Hebreohanon.

(Ang mga tubag sa eksamen gihatag sa katapusan nga kapitulo niini nga manwal.)

ALANG SA DUGANG PAGTUON

1. Ang Mga Hebreohanon usahay gitawag nga ikalimang Ebanghelyo. Mateo, Marcos, Lucas, ug Juan nagtumong sa buhat ni Jesus panahon sa iyang yutan-ong pangalagad, sa iyang kamatayon, ug pagkabanhaw. Ang Mga Hebreohanon naghulagway sa iyang karon nga buhat sa Langit.
2. Ang yawing mga pulong sa pagtuon sa Hebreohanon: Mas Maayo, hingpit, mahang turon, walay katapusan, mga umalambit, Langit, sacerdote, ang labawng sacerdote.
3. Ang Mga Hebreohanon naghatag sa labing gipaabot nga rekord sa panag-istoryahanay tali sa Amahan ug sa Anak, si Jesukristo. (Tan-awa sa 1: 5-13; 2: 12-13; 10: 5-9.)
4. Ang Mga Hebreohanon kapitulo 7-10 nagsaysay sa katuyoan sa tabernaculo sa Daang Tugon.
5. Ang Mga Hebreohanon kapitulo 11 mao ang labing dako nga kapitulo sa pagtoo diha sa Biblia.
6. Basaha ang Mga Hebreohanon 4:12. Kini maoy usa sa labing maayo nga paghulagway sa Pulong sa Dios nga anaa diha sa Biblia.
7. Tun-i ang mosunod nga mga bersikulo nga nagpamatuod sa pagkalabaw sa Mesias (Jesus) sa mga manulonda: Salmo 2: 7; 104: 4; 45: 7-8; 102: 26-28; 110: 1; II Samuel 7:14; Deuteronomio 32:43.
8. Pagtuon sa Mga Hebreohanon 4: 14-7: 28. Itandi ang pagkasacerdote ni Jesus ug ni Aaron.
9. Tun-i ang duha ka mga pakigsaad nga gihulagway diha sa Mga Hebreohanon 8:1-10: 18. Paghimo ug listahan sa mga kalainan tali sa daan nga pakigsaad, ug sa bag-ong pakigsaad.
10. Adunay lima ka pasidaan nga mga tudling nga gilakip sa latid nga gigamit niini nga kapitulo. Tun-i kining pasidaan nga mga seksyon. Ilista ang hilisgutan ug naundan sa matag usa.
11. Tun-i ang kalainan tali sa posisyon sa Israel didto sa Bukid sa Sinai ug ang posisyon sa magtotoo didto sa Bukid sa Sion; Hebreohanon 12: 18-29

KAPITULO 17

SANTIAGO

MGA TUMONG:

Sa pagkahuman niini nga kapitulo kamo makahimo sa:

- Pagngalan sa tagsulat sa libro ni Santiago.
- Pag-ila kon kang kinsa ang libro ni Santiago gisulat.
- Pagpahayag sa katuyoan sa libro ni Santiago.
- Pagsulat sa sag-ulohong bersikulo sa libro ni Santiago gikan sa panumduman.
- Paghayag sa Prinsipyo sa Kinabuhi ug Pangalagad sa libro ni Santiago.

PASIUNA

TAGSULAT: Santiago

KANG KINSA: Sa mga magtotoo taliwala sa napulo ug duha ka mga banay sa Israel

KATUYOAN: Sa paghupay sa mga magtotoo nga nakaagom ug mga pagsulay sa ilang pagtoo.

SAG-ULOHONG BERSIKULO: Santiago 2:26

KINABUHI UG PAGPANGALAGAD NGA MGA PRINSIPYO: Ang pagtoo mao ang pundasyon sa mga binuhatan.

NANGUNANG MGA KARAKTER: Santiago, Abraham, Isaac, Rahab, Job, Elias

LATID

I. Pasiuna: 1: 1

- A. Gikan Kang: Santiago, ulipon sa Dios ug ni Ginoong Jesu-Kristo: 1: 1
- B. Ngadto Sa: Napulo ug duha ka mga banay nga nagkatibulaag sa gawas sa nasud: 1: 1

II. Pagtoo diha sa pag-antus: 1: 1-18

- A. Tubag sa pag-antus: Kalipay: 1: 2
- B. Kaayohan sa pag-antus: 1: 3-4
  - 1. Pailub: 1: 3
  - 2. Pagkahingpit: 1: 4
  - 3. Pagkatibook (pagkakompleto): 1: 4

C. Ang husto nga tubag sa pag-antus: 1: 5

1. Kaalam gikan sa Dios: 1: 5
  - a. Ang tinubdan sa kaalam: Ang Dios.
  - b. Ang pagkaanaa sa kaalam: Pinaagi sa pag-ampo uban sa pagtoo.
  - c. Ang panginahanglan sa pagtoo: Sa tanan nga mga tawo.

2. Lig-on nga pagtoo: 1: 6-7
  - a. Siya nga nagaduhaduha, sama sa balud sa dagat: 1: 6
  - b. Ang maong tawo dili makadawat ug bisan unsa gikan sa Ginoo: 1: 7

3. Usa ang hinunahunaan: 1: 8
4. Husto nga tubag kon gibayaw o gipaubos: 1: 9-11
  - a. Ang igsoon nga anaa sa ubos nga kahimtang malipay sa diha nga igabayaw: 1: 9
  - b. Ang igsoon nga anaa sa taas nga matang magmaya sa diha nga siya igapaubos: 1:10
  - c. Ang maong mga lebel sa kinabuhi lumalabay. sila sama sa balili, ug mga bulak nga manubo apan malaya sa diha nga ang adlaw mosubang: 1: 10-11

- D. Ang panalangin sa pag-antus: 1:12
  1. Kon kita molahutay sa pagtintal ug mga pagsulay, kita makadawat ug usa ka korona sa kinabuhi nga gisaad sa Ginoo kanila nga mga nahigugma kaniya.

- E. Ang tinubdan sa pagsulay: 1: 13-18
  1. Dili ang Dios: 1:13
    - a. Ang Dios dili arang matintal sa kadautan: 1:13
    - b. Ang Dios dili motintal sa tawo uban sa dautan: 1:13

  2. Kita matintal sa diha nga: 1: 14-15
    - a. Kita ginaguyod sa atong pangibog ug nahaylo: 1:14
    - b. Ang pangibog, nanamkon, manganak ug sala; 1:15
    - c. Ang sala, sa diha nga magulang na, manganak ug kamatayon: 1:15

  3. Kita mosabot nga: 1: 16-18
    - a. Ang Dios nagpadala lamang sa maayo ug hingpit nga mga gasa: 1:17
    - b. Ang Dios: 1: 17-18
      - (1) Mao ang Amahan sa kahayag: 1:17
      - (2) Sa kang kinsa wala ang pagkausab: 1:17
      - (3) Sa kang kinsa walay pagkabalhin: 1:17
      - (4) Maoy nanganak kanato sa Pulong sa kamatuoran:1:18
      - (5) Nagtinguha nga kita mahimo inunahang bunga sa iyang mga binuhat: 1:18

- III. Pagtoo nga nagapamuhat: 1: 19-4: 12

- A. Ang pagtoo nihimo sa kausaban: 1: 19-21
  - 1. Unsay angay natong buhaton: 1: 19-20
    - a. Magmaabtik sa pagpatalinghug: 1:19
    - b. Mahinay sa pagsulti: 1:19
    - c. Mahinay sa pagkakasuko: 1: 19-20
  - 2. Unsay angay natong isalikway: 1:21
    - a. Kahugawan
    - b. Nagaawas nga pagkadautan
  - 3. Unsay angay natong ilakip sa atong kinabuhi: Ang Pulong: 1:21
- B. Ang pagtoo anaa sa pagbuhat, dili lamang sa pagpaminaw: 1: 22-25
  - 1. Kita naglimbong sa atong kaugalingon kon kita tigpaminaw lamang: 1:22
  - 2. Ang panig-ingnan sa usa ka tawo nga nagtan-aw ngadto sa usa ka salamin: 1: 23-25
    - a. Ang tigpaminaw naminaw ug walay gibuhay nga bisan unsa mahitungod niini: 1: 23-24
    - b. Ang magtutuman mibuhay sa Pulong: 1:25
- C. Ang pagtoo mao ang ebidensya sa kontrolado nga mga dila: 1: 26-27
  - 1. Bisan pa kon daw kita relihiyoso, kon kita dili makapugong sa dila kita naglimbong sa atong kaugalingon ug ang atong relihiyon kawang lamang: 1:26
  - 2. Ang putli nga relihiyon sa atubangan sa Dios mao ang: 1:27
    - a. Pagbisita sa mga ilo.
    - b. Pagbisita sa mga babayeng bala.
    - c. Paglikay sa buling gikan sa kalibutan.
- D. Ang pagtoo walay pinalabi sa mga tawo: 2: 1-13
  - 1. Ang pagtahod ipakita sa parehong mga dato ug mga kabus: 2: 1-4
  - 2. Ang Dios mipili sa mga kabus sa kalibutan, dato sa pagtoo, ingon nga mga manununod sa Gingharian: 2: 5
  - 3. Ang pagtahod sa mga tawo maoy kabus nga pagpamatuod sa atubangan sa kalibutan: 2: 6-7
  - 4. Ang harianong kasugoan: Higugmaa ang imong isigkatawo sama sa imong kaugalingon: 2: 8
  - 5. Ang pagpasulabi sa mga tawo sala: 2: 9
  - 6. Ang sala ug ang kasugoan: 2: 10-13
- E. Ang pagtoo nga makaluwas: 2: 14-26
  - 1. Ang pagtoo, nga walay mga binuhatan, patay: 2: 14-17
  - 2. Ang kalabutan sa pagtoo ug mga binuhatan: 2:18
  - 3. Mga panig-ingnan sa pagtoo ug mga binuhatan: 2: 20-25
    - a. Abraham: 2: 21-24
    - b. Rahab: 2:25

4. Ingon nga ang lawas nga walay espiritu patay, mao nga ang pagtoo nga walay buhat patay usab: 2:26
- F. Ang pagtoo nagkontrolar sa dila: 3: 1-13
1. Ang dila maoy labing lisud nga pagapugngan: 3: 1-2
  2. Mga panig-ingnan sa natural nga pagpugong: 3: 3-4
    - a. Mga busal sa baba sa mga kabayo: 3: 3
    - b. Mga bansalan sa mga sakayan: 3: 4
  3. Ang gahum sa dila; 3: 5-12
    - a. Bisan tuod gamay, ang dila adunay dakong gahum: 3: 5
    - b. Ang dila sama sa usa ka kalayo nga nagaduslit o nagahugaw sa atong tibook nga lawas: 3: 6
    - c. Ang tanan nga mga mananap gipaaghup sa katawhan, apan ang dila dili mahimo nga mapaaghup sa tawo: 5: 7-8
    - d. Ang dila dili mahimong gamiton sa bisan hain sa pagtunglo o pagpanalangin: 3: 9
    - e. Ang panunglo ug panalangin kinahanglan nga dili mogula gikan sa mao ra usab nga baba: 5: 10-12
    - f. Ang pagkontrolar sa dila mao ang ebidensya sa pagtoo ug maayo nga mga buhat: 3:13
- G. Ang pagtoo ug mga pundokpundok taliwala sa mga magtotoo: 3: 14-4: 12
1. Ang pagkabahinbahin sa taliwala sa mga magtotoo dili iya sa Dios: 3:14
  2. Kaalam sa kalibutan: 3: 15-16
    - a. Iyang paghulagway: 3:15
      - (1) Yutan-on
      - (2) Lawasnon
      - (3) Yawan-on
    - b. Iyang mga resulta: 3:16
      - (1) Kasina
      - (2) Kagubot
      - (3) Kalibog
      - (4) Matag dautan nga buhat
  3. Ang kaalam gikan sa Dios: 3:17
    - a. Putli
    - b. Makigdaiton
    - c. Maaghup
    - d. Mapuanguron
    - e. Puno sa kalooy
    - f. Puno sa maayong mga bunga
    - g. Walay panagbingkil
    - h. Walay pagkasalingkapaw
  4. Ang pagtoo nagdala sa pagkamatarung ug pakigdait: 3:18
  5. Ang mga pagkabahinbahin gikan sa pangibog: 4: 1-6

- a. Ang maong mga kailibgon makababag sa pag-ampo: 4: 2-3
  - b. Kini makababag relasyon uban sa Dios: 4: 5-6
6. Pagtul-id sa mga pagbahinbahin: 4: 7-12
- a. Magpasakop sa Dios: 4: 7
  - b. Sukli ang Yawa: 4: 7
  - c. Duol kamo sa Dios: 4: 8
  - d. Hinloi ug putlia ang inyong kaugalingon: 4: 8
  - e. Palandongang ang tinuod nga kasubo ug paghinulsol: 4: 9
  - f. Pagpaubos kamo sa inyong kaugalingon: 4:10
  - g. Ayaw pagsulti ug dautan sa uban: 4:11
  - h. Ayaw paghukom sa uban: 4: 11-12

IV. Ang pagtoo ug ang kaugmaon: 4: 13-5: 12

- A. Kita dili makasalig sa kaugmaon: 4: 13-14
- B. Ang Dios lamang ang nahibalo sa kaugmaon: 4:15
- C. Kon kita magpasigarbo sa kaugmaon, kini dautan: 4: 16-17
- D. Ang kaugmaon sa mga dato: 5: 1-6
  - 1. Sila makasinati sa pagkaalaut: 5: 1
  - 2. Ang mga bahandi mangahanaw: 5: 1-3
  - 3. Ang ilang pagpanglimbong namatikdan sa Dios: 5: 4
  - 4. Sila nagpuyo sa dautan: 5: 5-6
    - a. Sa kalipay: 5: 5
    - b. Sa mga dalan sa ilang kaugalingon nga kasingkasing: 5: 5
    - c. Nagahukom ug nagapatay sa mga matarung: 5: 6
- E. Ang pagpangandam sa magtotoo alang sa kaugmaon: 5: 7-12
  - 1. Paghulat nga mapailubon alang sa pagbalik sa Ginoo: 5: 7-8
  - 2. Palig-ona ang inyong mga kasingkasing: 5: 8
  - 3. Ayaw pagdumot: 5: 9
  - 4. Lantawa ang mga propeta ingon nga panig-ingnan sa pag-antus nga inyong nasinati: 5:10
  - 5. Paglahutay sa kalipay, sama sa gibuhay ni Job: 5:11
  - 6. Ayaw panumpa, apan buhata ang inyong gisulti: 5:12

V. Ang pagtoo ug ang Kristohanong mga relasyon: 5: 13-20

- A. Tubag sa mga sinakit: 5:13
- B. Tubag sa malipayon: 5:13
- C. Tubag sa mga masakiton: 5: 14-15
  - 1. Tawga ang mga anciano sa iglesia: 5:14
  - 2. Pahidhiri ug lana ug mag-ampo sa masakiton: 5:14
  - 3. Ang pag-ampo sa pagtoo magaluwas sa masakiton: 5:15
  - 4. Ang Ginoo magabangon kaniya: 5:15
  - 5. Kon siya nakahimo ug mga sala, sila mapasaylo: 5:15

D. Tubag sa mga sayop sa uban: 5: 16-18

1. Isugid ang mga sayop sa usag usa: 5:16
2. Pag-ampo alang sa usag usa, aron kamo mangaayo: 5:16
3. Si Elias maoy panig-ingnan sa mabungahong pag-ampo: 5: 16-18

E. Tubag sa masalaypon: 5: 19-20

1. Kabiga siya: 5:19
2. Luwasa ang iyang kalag gikan sa kamatayon: 5:20
3. Taboni ang daghang mga sala: 5:21

KINAUGALINGONG EKSAMEN

1. Kinsa ang tagsulat sa libro ni Santiago?

---

2. Ihayag ang katuyoan sa libro ni Santiago.

---

3. Kang kinsa gisulat ang libro ni Santiago?

---

4. Ihayag ang prinsipyo sa kinabuhi ug ministeryo sa libro ni Santiago.

---

5. Gikan sa panumduman, isulat ang sag-ulohong bersikulo sa libro ni Santiago.

(Ang mga tubag sa eksamen gihatag sa katapusan nga kapitulo niini nga manwal.)

ALANG SA DUGANG PAGTUON

1. Ang Santiago maoy nag-inusara lamang nga libro sa Bag-ong Tugon gitumong ngadto sa napulog-duha ka mga banay sa Israel: 1: 1
2. Si Santiago migamit sa pipila ka mga karakter sa Daang Tugon sa paghulagway sa iyang mensahe:
  - Abraham: 2:21
  - Rahab: 2:25
  - Elias: 5:17
  - Isaac: 2:21
  - Job: 5:11
3. Si Santiago migamit sa daghang mga natural nga mga panig-ingnan sa paghulagway sa iyang mensahe:
  - Ginatulod sa hangin nga mga balud sa dagat: 1:6
  - Nagakalaya nga sagbot ug nagakalawos nga mga bulak: 1:10-11
  - Kalayo: 3:5
  - Mga tuuburan sa tubig: 3:11
  - Mga kahoyng higuera ug mga olivo 3:12
  - Pagtanom ug pag-ani: 3:18
  - Una ug ulahing ulan: 5:7
  - Huwaw: 5:17
4. Matikdi ang mga pagbalikbalik: "Ang pagtoo nga walay binuhatan patay" sa 2:17, 20,26. Sa diha nga ang kalag mahimulag sa lawas, ang lawas madunot. Sa samang paagi, ang pagtoo nga walay binuhatan patay. Ang pagtoo ang nakapabalaan sa tawo. Ang binuhatan nakapabalaan sa pagtoo.
5. Sa kinatibuk-ang 108 ka mga bersikulo sa Santiago, ang 60 niini mga sugo alang sa praktikal nga kristohanong pagpuyo.
6. Tun-i ang kinabuhi ni Santiago, ang igsoong lalaki ni Jesus, nga maoy tagsulat niini nga sulat. Tan-awa ang mosunod nga mga pakisayran:
  - Mateo 12: 46-50
  - Juan 2:12; 7: 1-9
  - Buhat 1:14; 12:17; 15:13; 21: 18-26
  - I Corinto 15: 7
  - Galacia 1: 18-19; 2: 1, 9-10
7. Ang mga pagtulon-an sa Santiago susama sa Wali sa Bukid nga gihatag ni Jesus. Kompletoha ang mosunod nga tsart:

Wali Sa Bukid	Santiago	Katingbanan Sa Komon Nga Pagtulon-an
----------------------	-----------------	---

Mateo 5:48	1: 4
Mateo 7: 7	1: 5
Marcos 11:23	1: 6
Mateo 7: 24,26	1:22
Juan 13:17	1:25
Lucas 6:20	2: 5
Lucas 6: 24-25	5: 1
Mateo 7: 1	4: 11-12
Mateo 5: 34-37	5:12
Mateo 7: 16-20	3:12

8. Itandi ang duha ka matang sa kaalam nga gihisgotan sa Santiago 3: 13-18:

Kaalam Nga Gikan Sa Itaas

Kaalam Nga Dili Gikan Sa Itaas

KAPITULO 18

I UG II PEDRO

MGA TUMONG:

Sa pagkahuman niini nga kapitulo kamo makahimo sa:

- Pagngalan sa tagsulat sa mga libro sa I ug II Pedro.
- Pag-ila kon kang kinsa ang mga libro gisulat.
- Pagpahayag sa mga katuyoan sa mga libro sa I ug II Pedro.
- Pagsulat sa sag-ulohong mga bersikulo sa matag libro gikan sa panumduman.
- Paghayag sa mga Prinsipyo sa Kinabuhi ug Pangalagad sa matag libro.

I PEDRO

PASIUNA

TAGSULAT: Pedro

KANG KINSA: Sa mga bihag nga gilutos sa ilang Kristohanong pagtoo.

KATUYOAN: Sa pagpasidaan sa kakuyaw sa paglutos gikan sa mga taga gawas sa Simbahan.

SAG-ULOHONG BERSIKULO: I Pedro 4:12-13

KINABUHI UG PAGPANGALAGAD NGA MGA PRINSIPYO: Ang tubag sa paglutos kinahanglan nga gibasi sa Kasulatanhong mga prinsipyo.

NANGUNANG MGA KARAKTER: Pedro, Silvano, Marcos

LATID

I. Pangumusta: 1: 1-2

A. Gikan kang Pedro, apostol ni Jesus: 1: 1

B. Ngadto sa mga pinili nga nagkatibulaag sa kinatibuk-an sa: 1: 1

1. Ponto
2. Galacia
3. Capadocia
4. Asia
5. Bitinia

II. Kahupayan ug pasalig diha sa pag-antus: 1: 3-25

A. Pasalig diha sa mga kamatuoran sa Ebanghelyo: 1: 3-12

1. Ang tinubdan sa kaluwasan: 1: 3
  - a. Gipili sa Dios nga Amahan.
  - b. Gitubos pinaagi ni Ginoong Jesu-Kristo.
  - c. Gibalaan pinaagi sa Espiritu.

2. Ang paghulagway sa kaluwasan: 1: 3-5
  - a. Buhi nga paglaum: 1: 3
  - b. Dili-madunoton nga panulondon: 1: 4
  - c. Walay buling; 1: 4
  - d. Dili-molubad (walay katapusan): 1: 4
  - e. Gitagana didto sa langit alang sa mga ginabantayan sa gahum sa Dios pinaagi sa pagtoo ngadto sa kaluwasan: 1: 5

- B. Pasalig nga gibasi sa mga benepisyo sa pag-antus: 1: 6-12
  1. Kalipay bisan pa diha sa mga tintasyon: 1: 6
  2. Pagdayeg, dungog, ug himaya: 1: 7
  3. Kalipay nga gibasi sa relasyon kang Jesus, dili sa gawas nga mga kahimtang sa kinabuhi: 1: 8
  4. Pasalig sa pagtoo: Kaluwasan sa kalag: 1: 9-12
    - a. Gipangita sa mga propeta: 1: 9-10
    - b. Ang ilang tinubdan: Kristo: 1:11
    - c. Ang ilang katingbanan: 1: 11-12
      - (1) Sila nanagna sa iyang unang pag-abot ug pag-antus: 1:11
      - (2) Sila nanagna sa iyang ikaduhang pag-anhi ug sa himaya nga mosunod: 1:11
    - d. Gipangita sa mga anghel: 1:12

- C. Pasalig nga gibasi sa tukma nga tubag sa pag-antus: 1: 14-17
  1. Lig-ona ang inyong mga hunahuna: 1:13
  2. Managbuotan: 1:13
  3. Paglaum sa katapusan alang sa grasya sa pagpadayag ni Jesu-Kristo: 1:13
  4. Pagtubag ingon nga mga anak nga masinugtanon: 1:14
  5. Ayaw ipahiuyon ang inyong kaugalingon sumala sa kanhi nga mga kailibgon: 1:14
  6. Magbalaan, ingon nga siya nga nagtawag kaninyo balaan: 1: 15-16
  7. Managgawi nga matinahuron, mabungahon nga kinabuhi: 1:17

- D. Pasalig nga gibasi sa pagtubos: 1: 18-25
  1. Kita wala gitubos uban sa madunot nga mga butang: 1:18
  2. Kita gitubos sa bililhon nga dugo ni Kristo: 1: 19-20
  3. Ang pasalig sa mga panahon sa pag-antus gibasi sa atong tinubos nga relasyon uban kaniya: 1: 21-23
  4. Kini nga pasalig sa katubsanan gibasi sa iyang Pulong, nga nagapadayon sa walay katapusan ug mao ang basihan sa Ebanghelyo: 1: 24-25

- III. Ang Kristohanong tubag sa pag-antus: 2: 1-3: 13
  - A. Tubag sa sala: 2: 1

- B. Tubag sa Pulong sa Dios: 2: 2
- C. Tubag sa Anak sa Dios: 2: 3-10
- D. Tubag sa atong kaugalingon: 2:11
- E. Tubag sa mga dili-luwas: 2:12
- F. Tubag sa sibil nga mga awtoridad: 2: 13-17
- G. Tubag sa mga agalon: 2: 18-20
- H. Tubag nga basi sa panig-ingnan ni Kristo: 2: 21-25
- I. Tubag sa pamilya: 3: 1-12
  - 1. Ang asawa: 3: 1-6
  - 2. Ang bana: 3: 7
  - 3. Ang tibook pamilya: 3: 8-12

IV. Ang disiplina sa pag-antus: 3: 13-4: 19.

- A. Ang pag-antus sa pagkamatarung makahatag ug kalipay ug maayo nga kaisipan: 3: 13-17
- B. Ang pag-antus nagpamatarung sa makasasala: 3: 18-22
- C. Ang pag-antus nagpahiuyon kaninyo sa panig-ingnan ni Jesus: 4: 1-6
- D. Ang pag-antus nagpaabot sa ikaduhang pagbalik ni Jesus: 4: 7
- E. Ang pag-antus nagpalambo sa espirituhanong mga hiyas: 4: 8-11
  - 1. Gugma: 4: 8
  - 2. Kapasayloan sa mga sala: 4: 8
  - 3. Pagkamaabiabihon: 4: 9
  - 4. Maayong pagkatinugyanan sa mga gasa ug mga ministeryo: 4: 10-11
- F. Ang pag-antus mopadaghan sa umaabot nga mga ganti: 4: 12-13
- G. Ang pag-antus naghimaya sa Ginoo: 4: 14-16
- H. Ang pag-antus nagpapatli sa mga balaan: 4: 17-19.

V. Minubo nga pahayag sa kinaiya sa magtotoo diha sa pag-antus: 4:19.

VI. Padayon sa pag-alagad, bisan pa sa pag-antus: 5: 1-9

- A. Pag-alagad ingon nga magbalantay sa carnero: Ang mga anciano sa simbahan: 5: 1-4
  - 1. Pakan-a ang panon sa Dios: 5: 2
  - 2. Magbantay sa kinabubut-on, dili pinaagi sa pagpugos: 5: 2
  - 3. Ayaw pag-alagad alang sa panapi: 5: 2
  - 4. Maayong kabubut-on: 5: 2
  - 5. Mahimong panig-ingnan, dili magharihari sa mga panon: 5: 3
  - 6. Ang ganti sa Pangulong Magbalantay: 5: 4
- B. Pag-alagad ingon nga mga ulipon: Mga batan-ong ug tigulang: 5: 5-7
  - 1. Ang batan-on magpasakop sa magulang: 5: 5
  - 2. Ang matag-usa magpasakop nga masinugtanon ngadto sa uban: 5: 5
  - 3. Magpaubos: 5: 5-6
    - a. Ang Dios nagabatok sa mga palabilabihon, ug nagahatag ug gracia sa mga mapainubsanon: 5: 5

- b. Kon kita mapainubsanon, kita igabayaw: 5: 6
    - 4. Itugyan ang tanan nga kablaka kaniya tungod kay siya may kahingawa kaninyo: 5: 7
  - C. Pag-alagad ingon nga usa ka sundalo: 5: 8-9
    - 1. Ang Kaaway: Ang Yawa, ingon sa usa ka leon nga nagangulob, nga nagapangita ug matukob: 5: 8
    - 2. Mga kinaiya sa sundalo: 5: 8
      - a. Kita kinahanglan nga buotan: 5: 8
      - b. Kita kinahanglan nga magmabinantayon: 5: 8
    - 3. Estratihiya batok sa kaaway: 5: 9
      - a. Kita kinahanglan nga mosukol sa pagtoo: 5: 9
      - b. Ilha nga kita wala mag-inusara: Ang sama nga mga kasakit komon sa mga kaigsoonan sa kalibutan: 5: 9
- VII. Panapos: 5: 10-14
- A. Panapos nga pag- ampo: 5: 10-11
    - 1. Ang mga benepisyo sa pag-antus diha kang Jesus. Kamo mahimong: 5:10
      - a. Mahingpit
      - b. Matukod
      - c. Malig-on
      - d. Mapahiluna
    - 2. Sa Dios ang himaya ug pagbulot-an sa walay katapusan: 5:11
  - B. Personal nga mga pangumusta: 5: 12-14
    - 1. Silvano: 5:12
    - 2. Ang simbahan sa Babilonia: 5:13
    - 3. Marcos, ang akong anak nga lalaki: 5:13
    - 4. Kumustaha ang usa ug usa uban sa usa ka halok: 5:14
    - 5. Katapusan nga panalangin sa kalinaw ngadto sa mga anaa kang Jesus: 5:14

II PEDRO

PASIUNA

TAGSULAT: Pedro

KANG KINSA: Sa mga bihag, tingali pareho nga grupo sa mga gilista sa 1 Pedro.

KATUYOAN: Sa pagpasidaan sa kakuyaw gikan sa sulod: Apostasiya ug bakak nga pagtulon-an.

SAG-ULOHONG BERSIKULO: II Pedro 3:1-2

KINABUHI UG PAGPANGALAGAD NGA MGA PRINSIPYO: Ang duka ka labing dako nga mga kakuyaw gikan sa sulod sa simbahan mao ang apostasiya ug mini nga mga magtutudlo.

NANGUNANG MGA KARAKTER: Pedro, Pablo

LATID

- I. Pasiuna: 1: 1-2
  - A. Gikan kang Pedro, ulipon ug apostol: 1: 1
  - B. Kanila nga nakabaton sa sama nga hamili nga pagtoo: 1: 1
  - C. Grasya ug kalinaw gipadaghan pinaagi sa kahibalo sa Dios ug ni Jesus: 1: 2

- II. Pagmantala sa gahum sa Dios diha sa panahon sa apostasiya ug mini nga mga magtutudlo: 1: 3

- III. Ang mga saad sa Dios: 1: 4
  - A. Kinabuhi
  - B. Pagkadiosnon
  - C. Kahibalo
  - D. Himaya
  - E. Hingpit nga batasan

- IV. Ang mga prinsipyo sa Dios: 1: 5-9
  - A. Iugmad sa kakugi: 1: 5
  - B. Ang mga prinsipyo nga gilista: 1: 5-7
    1. Pagtoo: 1: 5
    2. Hingpit nga batasan: 1: 5
    3. Kahibalo: 1: 5
    4. Pagpugong sa kaugalingon: 1: 6
    5. Pailub: 1: 6
    6. Pagka-diosnon: 1: 6
    7. Inigsoon nga pagkamabination: 1: 7
    8. Gugma nga putli: 1: 7
  - C. Ang bili niini nga mga prinsipyo. Sila makapahimo kaninyo nga: 1: 8
    1. Modagaya sa espirituwal
    2. Mabungahon sa kahibalo ni Jesus.
  - D. Mga problema nga walay ingon nga mga prinsipyo: 1: 9
    1. Walay espirituhanon nga panan-awon.
    2. Walay espirituhanon nga handumanan.

- V. Ang pagtawag sa Dios: 1: 10-12

- A. Hatagi'g kakugi sa paghimo niini nga sigurado: 1:10
  - B. Kon buhaton ninyo kining mga butanga, dili gayud kamo mapakyas; 1:10
  - C. Kamo makasalig nga makasulod sa walay katapusan nga Gingharian: 1:11
  - D. Kamo mahimong lig-on sa kamatuoran: 1:12
- VI. Ang pinadayag sa Apostol sa Dios: Siya sa dili madugay mohukas niining "yutan-on nga tabernaculo ": 1: 13-15
- VII. Ang Pulong sa Dios: 1: 16-21
- A. Wala gibasi sa mga sugilanon, apan sa nakasaksi nga asoy: 1:16
  - B. Gibasi sa pagka-Dios ni Kristo: 1:17
  - C. Gibasi sa sigurado nga Pulong sa tagna: 1:19.
  - D. Wala gibasi sa indibidwal nga hubad: 1:20
  - E. Gibasi sa inspirasyon sa Espiritu Santo: 1:21
- VIII. Pasidaan batok sa mini nga mga magtutudlo: Pagtipas gikan niini nga mga prinsipyo (puntos II sa VII sa ibabaw) sa mga kaaway sa Dios: 2: 1-3: 4
- A. Ang pag-ila sa mga kaaway: 2: 1-9
    - 1. Karon nga mga adlaw: Mini nga mga magtutudlo: 2: 1-3
    - 2. Kanhi nga mga adlaw: 2: 1-9
      - a. Mini nga mga propeta: 2: 1
      - b. Ang dautan nga mga manolonda: 2: 4
      - c. Kadtong nagpuyo sa adlaw ni Noe: 2: 5
      - d. Kadtong nagpuyo sa adlaw ni Lot: 2: 6-9
  - B. Paghulagway sa mga kaaway sa Dios (mini nga mga magtutudlo): 2: 1-3,10-19.
    - 1. Nagpasulod sa malaglagong mga herejia: 2: 1
    - 2. Naglimud sa Ginoo: 2: 1
    - 3. Adunay makadaut nga mga paagi: 2: 2
    - 4. Hinungdan nga ang dalan sa kamatuoran gipamulongan ug dautan: 2: 2
    - 5. Mahigugmaon sa salapi: 2: 3
    - 6. Mosulti uban sa malimbongon nga mga pulong: 2: 3
    - 7. Nagapamaligya sa mga katawhan sa Dios: 2: 3
    - 8. Naglakaw sa unod, diha sa mga mahugaw nga kailibgon: 2:10
    - 9. Nagatamay sa kagamhanan: 2:10
    - 10. Mapangahason: 2:10
    - 11. Magbubuot sa ilang kaugalingon: 2:10
    - 12. Mosulti ug dautan batok sa mga halangdon: 2: 10-13
      - a. Sila wala magtagad sa kamatuoran nga bisan ang mga anghel wala mobuhat niini: 2:11
      - b. Sila nagasulti ug dautan sa mga butang nga wala nila hibalo: 2:12
      - c. Alang niini, sila mamatay diha sa ilang kaugalingon nga pagkadu not ug makadawat sa ganti sa pagkadili-matarung: 2: 12-13
    - 13. Mga mantsa ug mga lama: 2:13
    - 14. Malimbongon nga mga sakop sa pakig-ambitay: 2:13
    - 15. Mga mata nga puno sa pagpanapaw: 2:14

16. Dili mohunong sa sala: 2:14
17. Naglingla sa mabalhinon mga kalag: 2:14
18. Maibugon: 2:14
19. Tinunglo nga mga anak: 2:14
20. Mibiya sa matarung nga dalan aron mosunod sa kasaypanan ni Balaam: 2: 15-16
21. Mga tuburan nga walay tubig: 2:17
22. Mga panganod nga gidala sa unos; 2:17
23. Mahangturon nga kangitngit gitagana alang kanila: 2:17
24. Nagsulti sa paborot nga mga pulong sa kakawangan: 2:18
25. Ang tumong sa ilang pangibog ug binuang mao kadtong mga nahinloan gikan sa kasaypanan: 2:18
26. Nagsaad ug kagawasan bisan sila anaa sa pagkaulipon sa ilang mga kaugalingon ingon nga mga ulipon sa pagkadunot: 2:19.

C. Padulngan sa mga kaaway: 2: 20-22

1. Kaulahian labi pang dautan kay sa sinugdanan: 2:20
2. Mas maayo alang kanila nga wala makaila sa pagkamatarung kay sa mahibalo ug motalikod gikan niini: 2:21
3. Sila sama sa mga iro mga mibalik sa suka ug sa baboy ngadto sa lapok: 2:22

IX. Pasidaan batok sa apostasiya o pagbiya sa tinoohan: 3: 1-18

A. Ang kahulogan sa apostasiya: 3: 1-4

1. Gitagna sa mga propeta: 3: 1-2
2. Ang apostasiya maoy pagtamay sa saad sa pag-anhi ni Jesus: 3: 4

B. Tubag sa apostasiya: Ang pakiglabet sa Dios sa nangagi, karon, ug sa umaabot nga kalibutan: 3: 5-13

1. Ang silot sa kanhi kalibutan nahitabo bisan pa sa mga mayubiton: 3: 5-6
2. Ang umaabot nga kalaglagaan sa kalibutan karon mahitabo: 3: 7-8,10
3. Ang Dios adunay iyang kaugalingon nga panahon alang sa pagtuman sa iyang mga plano: 3: 8
4. Ang labing importante nga butang diha sa plano sa Dios mao ang kaluwasan sa nawala nga mga kalag, dili ang panimpo sa umaabot nga mga panghitabo: 3: 9
5. Ang "adlaw sa Ginoo" diin siya motuman sa iyang mga plano moabot nga wala damha: 5:10
6. Ang iyang plano matapos sa bag-o nga paglalang: 3:13

C. Ang tubag sa magtotoo sa panahon sa apostasiya: 3: 14-18

1. Makaplagaan diha kaniya sa pakigdait: 3:14
2. Walay buling: 3:14
3. Walay sala: 3:14

4. Ilha nga ang paglangan sa katumanan sa plano sa Dios mao ang iyang kalooy sa mga dili-luwas: 15-16
5. Pagbantay kay tingali unya kamo usab madala ngadto sa kasaypanan sa mga tawong dautan, ug mapukan: 3:17
6. Motubo diha sa grasya: 3:18
7. Motubo diha sa kahibalo sa Ginoo: 3:18

X. Panapos: 3:18

KINAUGALINGONG EKSAMEN

1. Kinsa ang tagsulat sa mga libro sa 1 ug II Pedro?

---

2. Ihayag ang katuyoan sa libro sa 1 Pedro.

---

3. Kang kinsa gisulat ang libro sa 1 Pedro?

---

4. Ihayag ang prinsipyo sa kinabuhi ug ministeryo sa libro sa 1 Pedro.

---

5. Gikan sa panumduman, isulat ang sag-ulohong bersikulo sa libro sa 1 Pedro.

---

6. Ihayag ang katuyoan sa libro sa 11 Pedro.

---

7. Kang kinsa gisulat ang libro sa 11 Pedro?

---

8. Ihayag ang prinsipyo sa kinabuhi ug ministeryo sa libro sa 11 Pedro.

---

9. Gikan sa panumduman, isulat ang sag-ulohong bersikulo sa libro sa 11 Pedro.

(Ang mga tubag sa eksamen gihatag sa katapusan nga kapitulo niini nga manwal.)

ALANG SA DUGANG PAGTUON

1. Basaha ang I ug II Pedro ug paghimo ug listahan sa tanan nga mga butang nga gitawag nga bililhon.
2. Basaha ang I Pedro ug badlisi ang matag paggamit sa mga pulong nga pag-antus ug grasya. Kini mao ang yawi nga mga pulong.
3. Sa I Pedro adunay gidaghanon sa mga titulo nga naghulagway sa mga magtotoo. Basaha ang mosunod nga mga bersikulo ug ilista ang mga titulo: 1:14; 2: 2; 2: 5; 2: 9 (upat ka lain-laing mga titulo); 2:11; 4:16; 4:18; 1: 2; 2:10; 4:11; 5: 2.
4. Tun-i ang kinabuhi ni Pedro diha sa mga Ebanghelyo ug sa libro sa Mga Buhat.
5. Matikdi ang mga buhing reyalidad sa sama ni Kristo nga kinabuhi:
-Ang buhi nga paglaum 1: 3   -Ang buhi nga Pulong 1:23   -Ang buhi nga bato 2: 4
6. Pipila ka mga kinutlo sa Daang Tugon gigamit sa I Pedro. Itandi ang mosunod:

Tinubdan sa Daang Tugon

Gikutlo ni Pedro

Isaias 28:16

I Pedro 1: 6

Salmo 118: 22

I Pedro 1: 7

Isaias 8:14

I Pedro 1: 8

7. Pagtuon sa 1 Pedro 2: 9-10. Itandi ang kinabuhi sa mga magtotoo sa wala pa ug sa human na sa kaluwasan:

Sa Wala Pa Ang Kaluwasan

Sa Human Na Ang Kaluwasan

Gitawag gikan sa _____

Ngaddto sa _____

Kaniadto _____

Karon _____

Nga wala _____

Karon _____

8. Gikan sa II Pedro, pagtipon ug listahan sa mga kinaiya sa mga dili-diosnon nga mga tawo o sa mini nga mga magtutudlo. Tipigi kini nga listahan aron itandi kini ngadto sa mga gilista sa libro ni Judas.
9. Gikan sa II Pedro 1: 5-10, ilista ang mga kinaiya nga ang mga magtotoo modugang sa ilang mga kinabuhi.
10. Itandi ang adlaw sa Ginoo (II Pedro 3:10) sa adlaw sa paghukom (II Pedro 3: 7).

KAPITULO 19

I, II UG III JUAN

MGA TUMONG:

Sa pagkahuman niini nga kapitulo kamo makahimo sa:

- Pagngalan sa tagsulat sa mga libro sa I, II ug III Juan.
- Pag-ila kon kang kinsa ang matag libro gisulat.
- Pagpahayag sa mga katuyoan sa matag libro.
- Pagsulat sa sag-ulohong mga bersikulo sa matag libro gikan sa panumduman.
- Paghayag sa mga Prinsipyo sa Kinabuhi ug Pangalagad sa matag libro.

KINATIBUK-ANG PAGHULAGWAY

Niini nga kapitulo kamo magtuon sa tulo ka mga libro: I, II, ug III Juan. Kining tanan nga mga libro gisulat ni Juan nga anak ni Zebedeo (Mateo 4:21) nga usa ka apostol ni Jesus (Mateo 10: 2). Si Juan usab ang nagsulat sa Ebanghelyo ni Juan ug sa libro sa Pinadayag. Kamo nagtuon na sa Ebanghelyo ni Juan. Ang libro sa Pinadayag mao ang katapusan nga tun-an niini nga kurso. Ang mga libro nga gisulat ni Juan mihaum sa usa ka pagpalambo sa plano sa nagadugang nga pinadayag:

MGA LIBRO NGA GISULAT NI JUAN

Ebanghelyo ni Juan:

- Nagsulti sa kaluwasan
- Naghisgot sa mga nangagi
- Nagpresentar ni Jesus ingon nga manalagna
- Nagtagad sa krus diha sa kinabuhi sa mga magtotoo

Mga Epistola ni Juan: (I, II ug III Juan)

- Nagsulti sa pagkabalaan
- Naghisgot sa karon
- Nagpresentar kang Jesus ingon nga usa ka sacerdote
- Nagtagad sa pakig-ambitay sa mga magtotoo

Pinadayag

- Nagsulti sa paghimaya
- Naghisgot sa umaabot
- Nagpresentar ni Jesus ingon nga Hari
- Nagtagad sa purongpurong nga naghulat sa mga magtotoo

Hinumdumi: Ang mga libro sa II ug III Juan walay kapitulo nga dibisyon sa Biblia. Busa, mga bersikulo lamang ang gilista.

I JUAN

PASIUNA

TAGSULAT: Juan

KANG KINSA: Sa mga Kristohanon nga mahulog ngadto sa Satanasnong panglimbong nga nagpabungkag sa ilang pakig-ambitay uban sa Dios ug sa ubang mga magtotoo.

KATUYOAN: Sa pagpatin-aw sa mga sumbanan sa tinuod nga pakig-ambitay diha kang Kristo Jesus.

SAG-ULOHONG BERSIKULO: I Juan 1:8-9

KINABUHI UG PAGPANGALAGAD NGA MGA PRINSIPYO: Ang tinuod nga pakig-ambitay uban sa Dios ug sa mga isigkamagtotoo gibasi sa mga sukdanan sa Pulong sa Dios ug gimintinar sa prinsipyo sa pagsugid sa sala.

NANGUNANG MGA KARAKTER: Ang tagsulat, si Juan. Walay laing mga tawo nga gihisgotan sa ngalan.

LATID

I. Pasiuna: 1: 1-4

- A. Si Juan nagsulat mahitungod sa nakita sa iyang mga mata, natan-aw, ug nadumala sa Pulong sa kinabuhi. Siya nagsulat gikan mismo sa kasinatian: 1:1
- B. Ang kapunungan diin siya misulat mao ang tinuod nga pagpakig-ambit sa mga magtotoo uban sa Dios ug sa usag usa: 1: 2-3
- C. Ang iyang katuyoan sa pagsulat niini nga hilisgutan mao nga ang ilang kalipay mamahingpit pinaagi sa paglig-on niini nga pakig-ambitay: 1: 4

II. Ang mga kondisyon alang sa tinuod nga pakig-ambitay diha kang Jesus: 1: 5-10

- A. Ang pagpahiuyon ngadto sa sumbanan sa Pulong sa Dios: 1: 5-7
- B. Pagsugid sa sala: 1: 8-10

III. Ang husto nga panggawi sa mga anaa sa matuod nga pagpakig-ambit sa mga magtotoo: 2: 1-29

- A. Ang kinaiya sa husto nga panggawi maoy pagsundog sa espirituhanon nga panig-ingnan ni Jesus: 2: 1-11
  - 1. Ang prinsipyo sa pagsundog: 2: 1-2
  - 2. Ang sumbanan sa pagsundog: 2: 3-6
  - 3. Ang pamatuod sa husto nga pagsundog: 2: 7-11
- B. Ang sugo diin ang panggawi gibasi mao ang pagkahimulag: 2: 12-17

1. Ang mga magtotoo diin ang sugo gitumong naglakip sa tanang lebel sa espirituhanon nga pagkahamtong: 2: 12-14
  2. Ang sugo mao ang pagbulag gikan sa pagkakalibutanon: 2: 15-17
- C. Ang tinoohan alang sa atong panggawi: 2: 18-29
1. Ang panginahanglan alang sa usa ka tinoohan: 2: 18-21
  2. Ang kinaiyahan sa tinoohan: 2: 22-29
- IV. Ang mga kinaiya sa tinuod nga Kristohanong pakig-ambitay: 3: 1-24
- A. Kaputli: 3: 1-3
- B. Ang pagkamatarung ug gugma: 3: 4-18
- C. Pagsalig: 3: 19-21
- D. Pagkamasinugtanon: 3: 22-24
- V. Mga kaaway sa matuod nga pagpakig-ambit sa mga magtotoo: 4: 1-21
- A. Mini nga mga propeta: 4: 1-6
1. Unsaon sa pag-ila kanila: 4: 2-3
  2. Unsaon sa pagdaug kanila: 4: 4
  3. Sila iya sa kalibutan: 4: 5
  4. Kita iya sa Dios: 4: 6
- B. Mini nga pangangkon sa mahigugmaong espiritu: 4: 7-21
1. Hingpit nga gugma ang gihulagway: 4: 7-17
  2. Hingpit nga gugma gitandi sa mini nga pangangkon sa mahigugmaon nga espiritu: 4: 18-21
- VI. Ang rason alang sa pagmintinar sa tinuod nga pakig-ambitay: 5: 1-21
- A. Ang pagtoo diha kang Jesus mapamatud-an pinaagi sa panggawi nga atong gipakita: 5: 1-5
- B. Ang pagtoo diha kang Jesus mapamatud-an sa mga kredensyal nga atong gipakita: 5: 6-12
1. Ang ebidensiya sa mga kredensyal: 5: 6-8
  2. Ang epekto sa mga kredensyal: 5: 9-12
- C. Ang pagtoo diha kang Jesus mapamatud-an pinaagi sa pagsalig nga atong gipakita: 5: 13-15
- D. Ang pagtoo diha kang Jesus mapamatud-an pinaagi sa pagbuntog sa sala: 5:16-21

II JUAN

PASIUNA

TAGSULAT: Juan

KANG KINSA: Sa "pinili nga babaye, ug sa iyang mga anak," nga nagpasabot sa Simbahan ug sa mga miyembro niini. (Ang Simbahan kanunay nga gitumong sa babaye tungod kay siya gitawag nga pangasaw-onon ni Kristo.)

KATUYOAN: Sa pagtambag sa mga magtotoo nga mahimong matinud-anon sa maayong doktrina ug sa pagpasidaan batok sa bakak nga mga magtutudlo.

SAG-ULOHONG BERSIKULO: II Juan 1:9

KINABUHI UG PAGPANGALAGAD NGA MGA PRINSIPYO: Kita kinahanglan gayud nga magbantay batok sa mga mini nga mga magtutudlo nga maoy hinungdan nga kita mawad-an sa espirituhanon nga mga hiyas nga atong napalambo ug naghimo kanato nga umalambit sa mga dautan.

NANGUNANG MGA KARAKTER: Juan

LATID

- I. Pasiuna: Pangumusta: 1-3
  - A. Gikan Sa: Anciano, Juan: 1
  - B. Ngadto Sa: Pinili nga babaye ug sa iyang mga anak kinsa gihigugma ni Juan sa kamatuoran: 1-2
  - C. Siya nagpadala gikan sa Dios nga Amahan ug sa Anak nga si Jesukristo: 3
    1. Grasya
    2. Kalooy
    3. Kalinaw
- II. Tambag sa paghigugma: 4-6
  - A. Lakaw diha sa kamatuoran: 4
  - B. Lakaw diha sa gugma: 5
  - C. Lakaw diha sa iyang mga sugo: 6
- III. Pasidaan batok sa bakak nga doktrina ug mini nga mga magtutudlo: 7-11
  - A. Ang pagkumpisal sa mini nga mga magtutudlo: 7
  - B. Ang mga sangputanan sa pagtoo sa mini nga mga magtutudlo: 8-9
    1. Pagkawala sa espirituanong mga butang kaniadto nakab-ot diha sa ilang mga kinabuhi: 8
    2. Nagalapas pinaagi sa dili-pagsunod sa mga doktrina ni Kristo: 9

3. Pagkahimong umalambit sa ilang dautan nga mga buhat: 10-11

IV. Panapos: 12-13

- A. Si Juan adunay daghan nga ikasulat kanila apan naglaum nga makabisita hinoon kanila: 12
- B. Si Juan nagpadala ug mga pangumusta gikan sa mga sakop sa igsoon nga simbahan: 13

III JUAN

PASIUNA

TAGSULAT: Juan

KANG KINSA: Ang libro gitumong ngadto sa usa ka tawo nga ginganlan si Gayo. Kini gisulat kaniya ug sa simbahan diin siya konektado. Walay paagi sa pag-ila niini nga tawo, ingon nga ang Biblia wala naghatag ug dugang nga impormasyon kaniya. Ang mga kama tuoran sa sulat magamit sa tanan nga mga magtotoo.

KATUYOAN: Sa pagdayeg kang Gayo ug kang Demetrio alang sa ilang Kristohanong pagpamatuod ug sa pagbadlong sa dili-kristohanon nga kinaiya ni Diotrefes.

SAG-ULOHONG BERSIKULO: III Juan 1:11

KINABUHI UG PAGPANGALAGAD NGA MGA PRINSIPYO: Ang atong mga kinabuhi nga ehemplo sa maayo o sa dautan ngadto sa uban sa atong palibot.

NANGUNANG MGA KARAKTER: Juan, Gayo, Diotrefes, Demetrio

LATID

I. Pasiuna: 1-2

- A. Gikan Sa: Anciano, Juan: 1
- B. Ngadto Sa: Gihigugma kaayo nga si Gayo: 1
- C. Pangandoy ni Juan alang kaniya: Siya unta mouswag ug anaa sa maayong pang lawas sama sa pag-uswag sa iyang kalag: 2

II. Ang kalabutan sa magtotoo diha sa kamatuoran: 3-4

- A. Kini kinahanglan nga anaa sa sulod nila: 3
- B. Sila kinahanglan magalakaw diha sa kamatuoran: 3
- C. Sa diha nga kita magalakaw sa kamatuoran kini makahatag ug kalipay sa atong espirituhanon nga mga lider: 4

III. Ang kalabutan sa magtotoo ngadto sa uban nga mga isigka-kristohanon: 5-8

- A. Sila moalagad sa mga kaigsoonan ug mga dumuloong: 5

- B. Sila kinahanglan mailhan sa simbahan sa ilang gugma nga putli: 6
- C. Sila mga isigka katabang sa kamatuoran: 8

IV. Ang relasyon sa magtotoo ngadto sa maayo ug sa dautan: 9-12

- A. Si Diotrefes ingon nga panig-ingnan sa dautan: 9
  - 1. Misulay sa pag-okupar sa nag-unang dapit.
  - 2. Nagdumili sa pagdawat ni Juan, tinudlong lider sa Dios.
  - 3. Gibutangbutangan ang mga apostoles (pagpangulo).
  - 4. Walay katagbawan
  - 5. Naglain sa uban nga mga kaigsoonan (pundokpundok).
  - 6. Misulay sa pagpahimulag sa mga magtotoo nga dili buot modawat sa pagpangulo sa simbahan sa Dios.
- B. Ang husto nga tubag sa maong kadautan: 11
  - 1. Ayaw sunda ang dautan, tungod kay siya nga nagabuhat ug dautan, wala makakita sa Dios: 11
  - 2. Sunda ang maayo, kay siya nga nagabuhat ug maayo iya sa Dios: 11
- C. Si Demetrio: Usa ka panig-ingnan sa maayo: 12
  - 1. Adunay maayo nga pagpamatuod sa tanan nga mga tawo.
  - 2. Nalaray uban sa kamatuoran sa Pulong sa Dios.
  - 3. Adunay maayo nga reputasyon sa gitudlo sa Dios sa pagpangulo.

V. Panapos: 13-14

- A. Si Juan adunay daghan nga ikasulat kanila apan naglaum nga makabisita hinoon kanila: 13-14
- B. Siya nagpadala'g: 14
  - 1. Kalinaw.
  - 2. Pag-abiabi gikan sa iyang mga higala ngadto kang Gayo ug sa simbahan.
- C. Siya mihangyo kang Gayo sa pagtimbaya sa iyang mga higala pinaagi sa ilang ngalan: 14

KINAUGALINGONG EKSAMEN

1. Kinsa ang tagsulat sa mga libro sa 1, II ug III Juan?

---

2. Ihayag ang katuyoan sa libro sa 1 Juan.

---

3. Kang kinsa gisulat ang libro sa 1 Juan?

---

4. Ihayag ang prinsipyo sa kinabuhi ug ministeryo sa libro sa 1 Juan.

---

5. Gikan sa panumduman, isulat ang sag-ulohong bersikulo sa libro sa 1 Juan.

---

6. Ihayag ang katuyoan sa libro sa 11 Juan.

---

7. Kang kinsa gisulat ang libro sa 11 Juan?

---

8. Ihayag ang prinsipyo sa kinabuhi ug ministeryo sa libro sa 11 Juan.

---

9. Gikan sa panumduman, isulat ang sag-ulohong bersikulo sa libro sa 11 Juan.

---

10. Ihayag ang katuyoan sa libro sa 11 Juan.

---

11. Kang kinsa gisulat ang libro sa 11 Juan?

---

12. Ihayag ang prinsipyo sa kinabuhi ug ministeryo sa libro sa 11 Juan.

---

13. Gikan sa panumduman, isulat ang sag-ulohong bersikulo sa libro sa 11 Juan.

(Ang mga tubag sa eksamen gihatag sa katapusan nga kapitulo niini nga manwal.)

ALANG SA DUGANG PAGTUON

1. Tun-i ang tanan nga mga butang nga kinahanglan atong MAHIBALOAN sumala sa I Juan. Sa pagbuhat niini nga pagtuon, una basaha ang tibook I Juan ug badlisi ang pulong "nahibalo" o "nailhan" sa matag higayon nga kini gigamit. Unya balik ngadto sa unsay inyong nabadlisan ug paghimo ug lista sa mga butang nga kita kinahanglan nga masayud.
2. Sa I Juan 2: 12-14, ilara ang mga butang nga nahisulat alang sa:
  - Mga anak:
  - Mga amahan:
  - Batan-on nga mga lalaki:(Kini mao ang mga ang-ang sa espirituhanong pagkahamtong.)
3. Basaha ang tibook I Juan ug timan-i ang matag paggamit sa mga pulong nga gugma ug kamatuoran. Tingba ug unsay gitudlo niining duha ka mga hilisgutan.
4. Ilista ang dautan nga mga kinaiya ni Diotrefes nga gihatag sa III Juan 9-10.
5. Tun-i ang mga kinaiya sa natawo-pag-usab nga mga magtotoo: I Juan 2:29; 3: 9; 4: 7; 5: 1,4,18
6. Tun-i ang pito ka mga pagsulay sa tinuod nga Kristohanong kasinatian: I Juan 1: 6,8,10; 2: 4,6,9; 4:20
7. Usa ka yano nga latid alang sa libro sa I Juan:
  - Mga kapitulo 1-2: Ang Dios mao ang kahayag
  - Mga kapitulo 3-4: Ang Dios mao ang gugma
  - Kapitulo 5: Ang Dios mao ang kinabuhi
8. Tun-i ang mosunod nga mga kalainan sa I Juan:
  - Kahayag batok sa kangitngit: 1: 5-2: 11
  - Amahan batok sa kalibutan: 2: 12-17
  - Kristo batok ni antikristo: 2: 18-28
  - Maayong mga buhat batok sa dautan: 2: 29-3: 24
  - Balaang Espiritu batok sa sayop: 4: 1-6
  - Gugma batok sa pagpakaaron-ingnon: 4: 7-21
  - Ang-natawo sa Dios batok sa uban: 5: 1-21

KAPITULO 20

JUDAS

MGA TUMONG:

Sa pagkahuman niini nga kapitulo kamo makahimo sa:

- Pagngalan sa tagsulat sa libro ni Judas.
- Pag-ila kon kang kinsa ang libro ni Judas gisulat.
- Pagpahayag sa katuyoan sa libro ni Judas.
- Pagsulat sa sag-ulohong bersikulo sa libro ni Judas gikan sa panumduman.
- Paghayag sa Prinsipyo sa Kinabuhi ug Pangalagad sa libro ni Judas.

PASIUNA

TAGSULAT: Judas (ang igsoon nga lalaki ni Jesus)

KANG KINSA: Ang tanan nga mga Kristohanon, bisan tuod nga ang piho nga mga mami minaw niadto nga panahon mao ang mga miyembro sa mga simbahan sa Palestina ug / o sa Asia.

KATUYOAN: Sa pagpasidaan batok sa mini nga mga magtutudlo

SAG-ULOHONG BERSIKULO: Judas 1:3

KINABUHI UG PAGPANGALAGAD NGA MGA PRINSIPYO: Kita kinahanglan gayud nga mahimong alerto sa bakak nga mga magtutudlo nga miyuhot lamang ug nagpasimang sa mga magtotoo gikan sa kamatuoran sa Pulong sa Dios.

NANGUNANG MGA KARAKTER: Judas, Miguel arkanghel, Cain, Balaam, Core, Enoc

LATID

Pahinumdom: Ang libro ni Judas walay kapitulo nga dibisyon sa Biblia. Busa, mga bersikulo lamang ang gilista.

- I. Pasiuna: Pangumusta: 1-2
  - A. Gikan Kang: Judas: 1
    1. Nga igsoon ni Santiago
    2. Ulipon ni Jesu-Kristo
  - B. Sa mga: 1
    1. Gibalaan sa Dios
    2. Gitipigan kang Kristo
    3. Gitawag

- II. Katuyoan: 3
- A. Orihinal nga katuyoan: Yano nga kaluwasan.
  - B. Giusab nga katuyoan: Tambag nga sila makigbisog alang sa pagtoo tungod sa matang sa mga tawo nga nagakamang ngadto sa simbahan.
- III. Mga kinaiya sa "pipila ka mga tawo" (mini nga mga magtutudlo): 4
- A. Miyuhot lamang sa pagsulod.
  - B. Gitagana ngadto sa pagkahinukman sa silot.
  - C. Dili-diosnon nga mga tawo.
  - D. Mitalikod sa grasya sa Dios sa pagpatuyang sa kaulag.
  - E. Nagalimud sa Ginoo nga si Jesu-Kristo.
- IV. Tulo ka mga rekord sa kasaysayan: 5-7
- A. Israel: Sa makausa naluwas, sa ulahi iyang gilaglag: 5 (Numeros 13-14 ug 1 Taga Corinto 10: 5-10)
  - B. Mga anghel: Mibiya sa unang kahimtang, gitagana sa mga talikala: 6 (II Pedro 2: 4)
  - C. Sodoma ug Gomorra: Pangibog ug pakighilawas miresulta sa silot pinaagi sa kalayo: 7 (Genesis 18-19)
- V. Paghulagway sa mini nga mga magtutudlo: 8-10 (nagpadayon nga paghulagway sa bersikulo 4)
- A. Mahugaw nga mga magdadamgo: 8
  - B. Nagahugaw sa unod: 8
  - C. Nagatamay sa kagamhanan: 8
  - D. Nagsulti ug dautan sa mga halangdon: 8-10
    1. Si Miguel nga arkanghel, wala mangahas sa pagsulti ug dautan batok sa yawa: 9
    2. Kini nga mga tawo mosulti ug dautan sa mga butang nga wala nila mahibaloi: 10
  - E. Dunot nga natural nga mga butang: 10
- VI. Paghulagway niining dautan nga mga tawo pinaagi sa ehemplo: 11
- A. Nawala: Ang dalan ni Cain: Nagsalikway sa dugo ingon nga gikinahanglan alang sa kapasayloan sa sala: (Genesis 4)
  - B. Nidalagan: Subay sa kasaypanan ni Balaam: Ministeryo alang sa pinansyal nga ganancia: (Numeros 22-24)
  - C. Nalaglag: Sa pagsupak ni Core: Ang pagsalikway sa gitudlo nga pagpangulo sa Dios: (Numeros 16)
- VII. Paghulagway niining dautan nga mga tawo pinaagi sa pasumbingay (kon itandi sa natural nga mga panig-ingnan): 12-13

- A. Mga mantsa: Sa tinuod nagpasabot nga "bato" diha sa inyong mga fiesta; bato sa pagkaon: 12
  - B. Walay tubig nga mga panganod: Nagasaad ug daghan apan walay bisan unsa; ginatuyatuya: 12
  - C. Patay nga mga kahoy: Kon walay bunga, walay gamot o kalig-on; kaduha mamatay: Una sa sala ug ikaduha sa pagkasalingkapaw: 12
  - D. Ihalas nga mga Balud: sabaan, saba, apan walay bisan unsa nga natuman; 13
  - E. Nahisalaag nga mga Bitoon: Tan-awon mahayag, apan gitagana ngadto sa kangitngit: 13
- VIII. Umaabot nga paghukom: 14-15 (Genesis 5: 18-24)
- A. Ang mensahero: Enoc: 14
  - B. Ang mensahe: 15
    - 1. Gihukman sa Ginoo uban sa 10,000 ka mga balaan: 14
      - a. Alang sa tanang nilang dili-diosnon nga mga buhat nga ilang nahimo: 15
      - b. Alang sa tanang nilang sakit nga mga pulong nga gisulti batok kaniya: 15
- IX. Paghulagway sa dautan nga mga tawo nagpadayon: 16
- A. Bagulbolan.
  - B. Reklamador.
  - C. Nagalakaw subay sa ilang kaugalingong mga kailibgon.
  - D. Baba nga nagasulti sa nagapaburot nga mga pulong (andakan).
  - E. May pagkapinalabi sa mga tawo, sa paghunahuna sa pipila nga mas maayo pa kay sa uban tungod sa bahandi, posisyon, ug uban pa
- X. Hinumdumi: Si Jesus nagpasidaan niini nga mga tawo: 17-19
- A. Mga mayubiton moabot sa katapusan nga panahon: 18
  - B. Sila magalakaw sunod sa ilang kaugalingong dili-diosnon nga mga pangibog: 18
  - C. Sila magalain sa ilang mga kaugalingon (mga grupo, pundok): 19
  - D. Sila mahilayon: 19
  - E. Sila dili makabaton sa Espiritu sa Dios: 19
- XI. Upat ka punto nga plano alang sa paglikay sa pagpanglingla sa dautan nga mga tawo: 20-21
- A. Pagtukod sa inyong kaugalingon diha sa pagtoo: 20
  - B. Pag-ampo diha sa Espiritu Santo: 20
  - C. Padayon sa inyong kaugalingon diha sa gugma sa Dios: 21
  - D. Lantawa ang pagbalik ni Ginoong Jesus-Kristo: 21

- XII. Ang atong mga tubag niining dautan nga mga tawo: 22-23
- A. Sa uban adunay kalooy: 22
    - 1. Hatagi ug kalainan tali sa mga maluya ug ang mga tinuyo nga pagkadautan (tan-awa sa bersikulo 23).
  - B. Ang uban naluwas sa kahadlok: 23
    - 1. Agawa sila gikan sa kalayo sa sala / impyerno; Agawa sila, ayaw pag duyog kanila sa ilang mga sala.
    - 2. Dumti bisan ang mga bisti nga gimantsahan sa unod.
- XIV. Panapos nga panalangin: 24-25
- A. Unsay iyang gibuhad alang kanato karon: Siya makahimo sa pagbantay kanato gikan sa pagkahulog: 24
  - B. Unsay iyang buhaton sa ulahi: Ipresentar kita nga walay-ikasaway: 24
    - 1. Sa atubangan sa presensya sa iyang himaya.
    - 2. Uban sa dako uyamut nga kalipay.
  - C. Alang sa bugtong nga Dios nga atong Manluluwas, karon ug sa khangturan, iyang ang: 25
    - 1. Himaya
    - 2. Kahalangdon
    - 3. Pagbulot-an.
    - 4. Gahum.

KINAUGALINGONG EKSAMEN

1. Kinsa ang tagsulat sa libro ni Judas?

---

2. Ihayag ang katuyoan sa libro ni Judas.

---

3. Kang kinsa gisulat ang libro ni Judas?

---

4. Ihayag ang prinsipyo sa kinabuhi ug ministeryo sa libro ni Judas.

---

5. Gikan sa panumduman, isulat ang sag-ulohong bersikulo sa libro ni Judas.

(Ang mga tubag sa eksamen gihatag sa katapusan nga kapitulo niini nga manwal.)

ALANG SA DUGANG PAGTUON

1. Paghimo ug listahan sa mga kinaiya sa mini nga mga magtutudlo nga giila diha sa libro ni Judas.
2. Tun-i ang mga panig-ingnan sa Daang Tugon nga gihatag diha sa Judas;
  - Ang Israel naluwas gikan sa Egipto apan sa ulahi gilaglag: Numeros 13-14; I Mga Taga Corinto 10: 5-10; Hebreohanon 3:17
  - Ang mga manolonda nga mibiya sa ilang unang kahimtang; II Pedro 2: 4
  - Sodoma ug Gomorra: Genesis 18: 1-19: 24
  - Cain: Genesis 4
  - Balaam: Numeros 22-24
  - Core (Kore): Numeros 16
  - Enoc (Ang ikapito nga kaliwat gikan kang Adan): Genesis 5:18
3. Pagtuon sa Judas 20-23. Ilista ang mga yawi nga gihatag alang sa pagpanalipod sa inyong kaugalingon gikan sa mini nga mga magtutudlo ingon sa gihulagway diha sa libro sa Judas.
4. Tun-i ang mga sugo diha sa Judas:
  - Makigbisog sa dakong kainit alang sa pagtoo: 3
  - Paghimo ug usa ka kalainan: 22
  - Hinumdumi ang mga pulong sa mga apostoles: 17
  - Pagbaton ug kalooy sa pipila: 22
  - Palig-ona ang inyong kaugalingon sa pagtoo: 20
  - Luwasa ang uban sa kahadlok: 23
  - Pag-ampo diha sa Espiritu Santo: 20
  - Agawon ninyo sila gikan sa kalayo: 23
  - Pangitaa ang kalooy ni Jesus: 21
  - Dumti bisan ang unod nga bisti: 23
  - Padayon kamo diha sa gugma sa Dios: 21
5. Usa sa yawi nga mga pulong diha sa Judas mao ang "dili diosnon." Iyang gigamit kini sa paghulagway sa mga tawo, sa mga kailibgon, mga buhat, mga nabuhat, mga maka sasala, mga pakigpulong.
6. Matikdi ang relasyon tali sa Judas ug II Pedro:

Judas

4
6
7-10
11
12-13
16
17-18

II Pedro

2: 1-3
2: 4
2: 6-12
2:15
2: 13-17
2:18
3: 1-3

PASIUNA SA LIBRO SA TAGNA

Ang Pinadayag mao ang nag-inusara lamang nga panagna nga libro diha sa Bag-ong Tugon. Kini naghatag ug daklit ngadto sa umaabot nga plano sa Dios, lakip na ang katapusan sa panahon ingon sa atong nahibaloan niini, ang paglalang sa bag-ong langit ug yuta, sa paghukom, ug ang sinugdanan sa kahangturan.

KAPITULO 21

PINADAYAG

MGA TUMONG:

Sa pagkahuman niini nga kapitulo kamo makahimo sa:

- Pagngalan sa tagsulat sa libro sa Pinadayag.
- Pag-ila kon kang kinsa ang libro sa Pinadayag gisulat.
- Pagpahayag sa katuyoan sa libro sa Pinadayag.
- Pagsulat sa sag-ulohong bersikulo sa libro sa Pinadayag gikan sa panumduman.
- Paghayag sa Prinsipyo sa Kinabuhi ug Pangalagad sa libro sa Pinadayag.

PASIUNA

TAGSULAT: Juan

KANG KINSA: Pito ka mga simbahan sa Asia ug sa mga magtotoo sa kinatibuk-an.

KATUYOAN: Sa pagpadayag sa plano sa Dios alang sa kalibutan.

SAG-ULOHONG BERSIKULO: Pinadayag 1:19

KINABUHI UG PAGPANGALAGAD NGA MGA PRINSIPYO: Sa katapusan, ang maa yo kanunay nga magmadaugon ibabaw sa dautan. Ang Dios sa kanunay motuman sa iyang lig-on nga plano ug katuyoan.

NANGUNANG MGA KARAKTER: Juan, antikristo, mini nga propeta, Jesukristo

LATID

Unang Bahin: Ang Kaniadto: "Mga Butang Nga Inyong Nakita"

- I. Pasiuna: 1: 1-3
- II. Pangumusta: 1: 4-6
- III. Tema sa Pinadayag: 1: 7-8
- IV. Tagsulat: Juan 1: 9-10
- V. Panan-awon ni Juan sa Ginoo: 1: 10-18

- A. Iyang Persona: Ang Alpha ug Omega, ang Ginoo: 1:11
- B. Iyang posisyon: Taliwala sa mga simbahan (mga tangkawan): 1: 12-13
- C. Iyang mga kinaiya: 1: 13-16
- D. Iyang mensahe: 1: 17-20

Ikaduhang Bahin: Ang Karon: "Mga Butang Nga Anaa Karon"

I. Mga mensahe ngadto sa mga iglesia: 2: 1-3: 22

- A. Efeso 2: 1-7
- B. Smirna: 2: 8-11
- C. Pergamo: 2: 12-17
- D. Tiatira: 2: 18-29
- E. Sardis: 3: 1-6
- F. Filadelfia: 3: 7-13
- G. Laodicea: 3: 14-22

Ikatulong Bahin: Ang Umaabot: "Mga Butang Nga Maana Sa Umaabot"

I. Ang nagkontrolar sa mga panghitabo sa panahon sa katapusan: 4: 1-5: 14

- A. Ang Trono sa Dios: 4: 1-11
- B. Ang Linukot nga Basahon: 5: 1-5
- C. Ang Cordero: 5: 6-14

II. Ang kaligutgut sa Cordero: 6: 1-19: 21

A. Ang pito ka mga patik sa paghukom: 6: 1-11: 19

1. Ang unang patik: 6: 1-2
2. Ang ikaduhang patik: 6: 3-4
3. Ang ikatulong patik: 6: 5-6
4. Ang ikaupat nga patik: 6: 7-8
5. Ang ikalimang patik: 6: 9-11
6. Ang ikaunom nga patik: 6: 12-17
7. Daklit nga pahulay: 7: 1-17
  - a. Sa yuta: Ang pagsilyo sa mga alagad sa Dios: 7: 1-8
  - b. Sa Langit: Ang pag-awit sa mga alagad sa Dios: 7: 9-17

8. Ang ikapito nga patik: 8: 1-11: 19. Kin nga patik naglangkob sa pito ka mga trumpeta:

- a. Unang trumpeta: 8: 7
- b. Ikaduhang trumpeta: 8: 8-9
- c. Ikatulong trumpeta: 8: 10-11
- d. Ikaupat nga trumpeta: 8: 12-13
- e. Ikalimang trumpeta: 9: 1-12
- f. Ikaunom nga trumpeta: 9: 13-21
- g. Daklit nga pahulay: 10: 1-11: 14.

Pito ka mga hitabo mahitabo sa taliwala sa ikaunom ug ikapito nga trumpeta.

- h. Ikapito nga trumpeta: 11: 15-19
- III. Ang paghari ni Satanas dinhi sa yuta: 12: 1-13: 18
  - A. Si Satanas ug ang Israel: 12: 1-17
  - B. Si Satanas ug ang kalibutan: 13: 1-18
- IV. Ang pito ka mga panaksan sa mga paghukom: 14: 1-16: 21
  - A. Mga panghitabo nga nag-una sa mga panaksan sa paghukom: 14: 1-15: 8
  - B. Ang panaksan sa mga paghukom: 16: 1-21
    - 1. Unang panaksan sa paghukom: 16: 2
    - 2. Ikaduhang panaksan sa paghukom: 16: 3
    - 3. Ikatulong panaksan sa paghukom: 16: 4-7
    - 4. Ikaupat nga panaksan sa paghukom: 16: 8-9
    - 5. Ikalimang panaksan sa paghukom: 16: 10-11
    - 6. Ikaunom nga panaksan sa paghukom: 16: 12-16
    - 7. Ikapitong panaksan sa paghukom: 16: 17-21
- V. Ang kalaglagaan sa mga sistema sa relihiyon sa kalibutan: 17: 1-18
  - A. Kasaysayan: 17: 1-6
  - B. Umaabot: 17: 7-18
- VI. Kalaglagaan sa politika ug ekonomiya nga mga sistema sa kalibutan: 18: 1-24
- VII. Kapildihan sa mga kaaway sa Dios sa Armagedon: 19: 1-21
  - A. Ang selebrasyon sa Langit: 19: 1-10
  - B. Ang komprontasyon sa yuta: 19: 11-21
- VIII. Ang paghukom sa katawhan: 20: 4-15
  - A. Ngadto sa kinabuhi: 20: 4-10
  - B. Ngadto sa kamatayon: 20: 11-15
- IX. Ang bag-ong langit ug bag-ong yuta: 21: 1-22: 5
  - A. Pasiuna nga kinatibuk-ang panglantaw: 21: 1-8
  - B. Ang datalaye sa Bag-ong Jerusalem: 21: 9-22: 5
- X. Panapos nga mga tambag: 22: 6-21

KINAUGALINGONG EKSAMEN

1. Kinsa ang tagsulat sa libro sa Pinadayag?

---

2. Ihayag ang katuyoan sa libro sa Pinadayag.

---

3. Kang kinsa gisulat ang libro sa Pinadayag?

---

4. Ihayag ang prinsipyo sa kinabuhi ug ministeryo sa libro sa Pinadayag.

---

5. Gikan sa panumduman, isulat ang sag-ulohong bersikulo sa libro sa Pinadayag.

(Ang mga tubag sa eksamen gihatag sa katapusan nga kapitulo niini nga manwal.)

ALANG SA DUGANG PAGTUON

1. Adunay pito ka mga panalangin nga gipahayag diha sa libro sa Pinadayag:
  - Bulahan siya nga nagbasa niini nga tagna: 1: 3
  - Bulahan ang mga patay nga namatay diha sa Ginoo: 14:13
  - Bulahan siya nga nagbantay (alang sa pag-abot sa Ginoo): 16:15
  - Bulahan ang mga gidapit sa panihapon sa kasal: 19: 9
  - Bulahan siya nga kabahin sa nahauna nga pagkabanhaw: 20: 6
  - Bulahan siya nga nagbantay sa mga pulong niini nga libro: 22: 7
  - Bulahan sila nga naglaba sa ilang mga bisti: 22:14
2. Tun-i ang paghulagway sa mga demonyo nga gihatag diha sa kapitulo 9.
3. Basaha ang mahitungod sa labing dako nga panagtigom sa pag-ampo sa dili-luwas nga mga tawo sa kasaysayan: 6: 15-17
4. Ang katapusang mga pulong ni Jesus ngadto sa Simbahan girekord diha sa mga kapitulo 2 ug 3.
5. Si Juan, ang tagsulat sa Pinadayag, usab misulat sa Ebanghelyo ni Juan, ug I, II ug III Juan. Tun-i ang iyang uban nga dinasig nga mga sinulat. Si Juan usa ka tinun-an ni Jesus. Inyong mabasa ang iyang biyograpiya diha sa mga Ebanghelyo.
6. Tan-aw balik ngadto sa libro ni Daniel samtang kamo magtuon sa Pinadayag. Timan-i ang mosunod nga mga pakisayran:
  - Mahitungod sa Israel: Daniel 3 ug 6, ug sa Pinadayag 12
  - Mahitungod kang antikristo: Daniel 3: 1-7; 7: 7,8,24,25; 8: 9-12, 23-25; 9:27; 11: 36-45; Pinadayag 13
  - Mahitungod sa kasakitaan: Daniel 9: 24-27; Pinadayag 11: 2, 12: 6,14; 13: 5
  - Ang Daniel maoy usa ka sinilyohan nga libro: Daniel 12: 9. Kini nagpasabot nga ang tanan nga mga butang mahitungod sa umaabot wala igapadayag niadtong panahona.
  - Ang Pinadayag dili sinilyohan nga libro (Pinadayag 22:10). Kini gisulat aron sa pagkompleto sa pagpadayag ngadto sa tawo sa plano sa Dios.
7. Ang Biblia naghigot sa pipila ka lain-laing mga purongpurong nga ihatag sa mga magtotoo:

-Dili madunuton nga purongpurong:	I Mga Taga Corinto 9:25
-Purongpurong sa pagmaya:	I Mga Taga Tesalonica 2: 19-20
-Purongpurong sa pagkamatarung:	II Timoteo 4: 8
-Purongpurong sa himaya:	1 Pedro 5: 2-4
-Purongpurong sa kinabuhi:	Pinadayag 2:10

8. Pagtuon sa mga mensahe ngadto sa pito ka mga iglesia sa Pinadayag kapitulo 2-3. Paghimo ug tsart ug pagrekord sa mosunod nga impormasyon bahin sa matag simbahan nga gitumong:

Ngalan Sa Simbahan: Kang kinsa ang mensahe gitumong. Ang matag simbahan tinaw nga ginganlan.

Hulagway: Ang matag mensahe naglakip sa usa ka hulagway ni Ginoong Jesu-Kristo.

Pagdayeg: Ilista ang maayong mga nga hiyas nga gidayeg sa Ginoo.

Pagkahinukman sa silot: Ilista ang mga sayop nga gihukman sa Ginoo.

Sugo: Sa matag mensahe, ang Ginoo naghatag ug sugo, ug nagtanyag ug solusyon alang saproblema sa simbahan.

Saad: Ang saad gihatag sa matag simbahan aron sa pagdasig sa iyang mga pag-uswag.

9. Ang Pinadayag nagtala sa dugang nga mga titulo ni Jesukristo kay sa bisan unsa nga libro sa Biblia. Sa ubos adunay listahan sa pipila kanila. Makakita ba kamo ug uban pa?

-Jesu-Kristo: 1: 1

-Matinud-anonong saksi: 1: 5

-Unang nabanhaw sa mga patay: 1: 5

-Prinsipe sa mga hari sa yuta: 1: 5

-Alpha ug Omega: 1: 8

-Nahauna ug naulahi: 1:17

-Anak sa tawo: 1:13

-Anak sa Dios: 2:18

-Nagkupot sa mga yawi ni David: 3: 7

-Nagkupot sa mga yawi sa impyerno ug sa kamatayon: 1:18

-Leon sa Juda: 5: 5

-Gamut ni David: 5: 5

-Gipatay nga Cordero: 5: 6

-Naligutgut nga Cordero: 6: 16-17

-Malumong Cordero: 7:17

-Ang Atong Ginoo: 11: 8

-Anak nga lalaki: 12: 5

-Hari sa mga balaan: 15: 3

-Matinud-anon ug matuod: 19:11

-Pulong sa Dios: 19:13

-Hari sa mga hari: 19:16

-Ginoo sa mga ginoo: 19:16

-Sinugdan ug ang katapusan: 22:13

-Masiga nga bitoon sa kabuntagon: 22:16

10. Ang mosunod nga tsart makatabang kaninyo nga makasabot sa tulo ka katapusan ug mahukmanon nga gubat nga gihisgotan sa Biblia:

Partisipante Sa Gubat	Mahitabo	Sangpotanan	Pakisayran
1. Russia ug mga kaalyado	Sa wala pa o atol sa kasakitan. Kini mahitabo sa bisan kanus-a nga panahon.	Ang Dios mangilabot ug ang mga taga Russia malaglag.	Ezequiel 38:1 39:16
2. Mga kasundalohan sa tanang mga nasud batok sa Dios.	Sa katapusan sa ikapito ka tuig sa kasakitan sa Jerusalem.	Si Jesus manaug gikan sa langit aron sa paglaglag sa kaaway.	Joel 3:9,12 Zacarias 14:1-4 Pinadayag 16: 13-16; 19: 11-21
3. Si Satanas ug ang Dios	Sa katapusan sa Milenyum	Si Satanas ug ang kaalyado itambog sa kahangturan.	Pinadayag 20:7-10

11. Tun-i ang kalainan tali sa sinugdanan ug sa katapusan sa kalibutan:

**Sinugdanan
(Alpha)
Genesis kapitulo 1-3**

Ang Dios sa mga langit ug sa yuta 1: 2
Mahimo ang kahayag: 1: 3-5
Katubigan nga gitawag sa dagat: 1:10
Kahoy sa kinabuhi: 2: 8-9
Suba gikan sa Eden: 2:10
Kamatayon gikan sa usa ka kahoy: 2:17
Tunglo gisugdan: 3:17
Kasakit: 3:17
Ganghaan tinakpan: 3:24
Siya naglakaw uban kanila: 3: 8
Kamatayon gisugdan: 2:17
Yawa naglimbong: 3: 4-6
Yawa gibuhian: 3: 4
Kasubo: 3:17

**Katapusan
(Omega)
Pinadayag kapitulo 20-22**

Ug nakita ko ang bag-ong langit ug yuta: 21: 1
Ang ciudad wala magkinahanglan sa kahayag: 21:23; 22: 5
Wala nay dagat: 21: 1
Kahoy sa kinabuhi: 22: 2
Putli nga suba sa kinabuhi: 22: 1
Kinabuhi gikan sa usa ka kahoy: 22: 2
Wala nay tunglo: 22: 3
Wala nay kasakit: 21: 4
Ganghaan gibuksan: 21:25
Siya nagpuyo uban kanila: 21: 3
Kamatayon gipapahawa: 20:14
Yawa dili na makapanglimbong: 20: 3
Yawa gigapos: 20: 2
Wala nay kasubo: 21: 4

Yuta ug langit giumol: 1: 1
Gahum sa paglalang sa Dios: 1: 1
Nagatago gikan sa Dios: 3: 8
Kini gisugdan: 1: 1

Yuta ug langit mangalagiw: 20:11
Makadaut nga pwersa sa Dios: 20: 9
Nagatindog sa atubangan sa Dios: 20:12
Kini natapos: 21: 6

PANAPOS

Ang Biblia nagpadayag sa walay katapusang plano sa Dios. Ang Daang Tugon mao ang pagpangandam sa plano. Ang mga Ebanghelyo mao ang pagpadayag sa plano, ug ang Mga Buhat ug mga Epistola maoy pagpanag-iyang sa plano. Ang Pinadayag nagpresentar sa kata pusan sa plano sa Dios.

MGA TUBAG SA KINAUGALINGONG EKSAMEN

KAPITULO 1:

1. Mateo
2. Aron ipresentar ang ministryo ni Jesus, nga naghatag ug gibug-aton sa iyang papel isip Hari sa mga Judio.
3. Ngadto sa tanan nga mga magtotoo, bisan ang una nga gituyo nga tigpaminaw mao ang mga Judio kang kinsa iyang gipresentar si Jesus ingon nga Mesias, ang Anak ni David.
4. Ang katapusan nga sugo ni Jesus sa iyang mga sumusunod mao ang paglakaw sa tanang kanasuran uban sa Ebanghelyo.
5. Busa panglakaw kamo, ug panudloan ninyo ang tanan nga mga nasud, nga maga bautismo kanila sa ngalan sa Amahan, ug sa Anak, ug sa Espiritu Santo;

Magatudlo kanila nga managbantay sa tanang mga butang nga gisugo kaninyo: ug, ania karon, ako magauban kaninyo sa kanunay, bisan ngadto sa katapusan sa kalibutan. Amen. (Mateo 28: 1-20)

KAPITULO 2:

1. Marcos
2. Aron ipresentar ang ministryo ni Jesus, nga naghatag ug gibug-aton sa iyang tahas isip sulugoon ug Anak sa tawo.
3. Ngadto sa tanan nga magtotoo, bisan ang una nga gituyo nga tigpaminaw mao ang mga Romano kang kinsa iyang gipresentar si Jesus ingon nga sulugoon.
4. Kita kinahanglan nga mangita nga makaalagad kay sa pagaalagaran.
5. Kay ang Anak sa tawo mianhi, dili aron pagaalagaran, kondili sa pag-alagad, ug sa paghatag sa iyang kinabuhi nga lukat alang sa daghan. (Marcos 10:45)

KAPITULO 3:

1. Lucas
2. Kini gipahayag sa Lucas 1:1-4 .Ang katuyoan mao ang pagsulat sa hapsay nga asoy sa pagministryo ni Jesus

3. Sa tanang mga magtotoo, bisan ang una nga gituyo nga tigpaminaw mao ang mga Griyego kang kinsa siya nagpresentar kang Jesus ingon nga hingpit nga tawo. Gisulti usab niya ngadto sa usa ka tino nga tumotoo, si Teofilo.
4. Ang atong misyon susama sa iya ni Jesus: Aboton ang nawala sa maayong balita sa Ebanghelyo.
5. Kay ang Anak sa tawo mianhi sa pagpangita ug sa pagluwas niadtong nawala. (Lucas 19:10)

KAPITULO 4:

1. Juan
2. Sa pagdani nga si Jesus mao ang Mesias, ang Anak sa Dios, ug sa paggiya sa mga tawo sa kinabuhi nga walay katapusan.
3. Sa tanang mga magtotoo, kang kinsa si Juan nagpahayag kang Jesus ingon nga anak sa Dios.
4. Si Jesus mao ang Kristo, ang Anak sa buhi nga Dios, tinubdan sa kaluwasan ug dalan sa kinabuhi nga walay katapusan.
5. Apan kini gisulat aron kamo managpanoo nga si Jesus mao ang Kristo, ang Anak sa Dios: ug nga sa pagtoo makabaton kamo sa kinabuhi diha sa iyang ngalan. (Juan 20:31)

KAPITULO 5:

1. Lucas
2. Kini gipahayag sa Mga Buhat 1:1-2. Ang libro naghatag ug pagtagad kon unsa ang gipadayon ni Jesus sa pagbuhat ug pagpanudlo human sa iyang pagkayab pinaagi sa iyang espirituhanong lawas, ang Simbahan
3. Sa tanang mga magtotoo, bisan tuod ang libro unang gitumong ngadto kang Teofilo.
4. Ang tinuod nga ebidensya sa Espiritu Santo mao ang gitumong nga gahum: Gahum nga mahimong mga saksi alang sa katuyoan sa pagpakaylap sa Ebanghelyo sa tibook kalibutan.
5. Apan kamo makadawat sa gahum, sa diha nga ang Espiritu Santo mokunsad kaninyo, ug kamo mahimo nga saksi alang kanako sa Jerusalem, ug sa tibook nga Judea, ug sa Samaria, ug ngadto sa mga kinatumyan nga dapit sa yuta. (Buhat 1: 8)

KAPITULO 6:

1. Pablo
2. Sa pagpresentar sa kahulogan sa Ebanghelyo nga may kalabutan sa kasugoan, tagna, ug sa tibook kalibutan nga panginahanglan sa tawo alang sa pagkamatarung pinaagi sa pagtoo.
3. Mga magtotoo sa Roma.
4. Ang matarung mabuhi pinaagi sa pagtoo.
5. Kay dili ko igakaulaw ang Maayong Balita ni Kristo: kay kini mao ang gahum sa Dios ngadto sa kaluwasan sa tagsatagsa nga nagatoo; alang sa Judio una, ug usab ngadto sa mga Grecianhon.

Kay diha kaniya ang pagkamatarung sa Dios gikan sa pagtoo ngadto sa pagtoo, sumala sa nahisulat: Ang matarung mabuhi pinaagi sa pagtoo. (Roma 1: 16-17)

KAPITULO 7:

1. Pablo
2. Si Pablo miatubang sa mga problema nga gidala ngadto sa iyang atensyon ug sa mga pangutana nga ang mga magtotoo sa Corinto nangutana.
3. Mga magtotoo sa Corinto.
4. Ang gugma mao ang labing dako nga espirituhanong yawi sa epektibo nga Kristoha nong kinabuhi ug ministeryo.
5. Apan karon magapabilin ang pagtoo, ang paglaum, ang gugma, kining totolo; apan ang labing dako niini mao ang gugma. (I Mga Taga Corinto 13:13)
6. Sa pagtukod pag-usab sa iyang apostolikanhong awtoridad mao ang dako nga katu yoan, apan kini usab naghisgot sa uban nga dugang pang importante nga mga isyu.
7. Mga magtotoo sa Corinto.
8. Ang tawhanong kahuyang naghatag ug oportunidad alang sa pagpadayag sa gahum sa Dios.
9. Ug siya magaingon kanako, ang akong grasya igo alang kanimo: kay ang akong gahum ginahingpit diha sa kaluya. Busa sa dakong kalipay palabihon ko ang paghimaya sa akong mga kaluyahon, aron ang gahum ni Kristo magapandong kanako. (II Mga Taga Corinto 12: 9)

KAPITULO 8:

1. Pablo
2. Sa pagtul-id sa bakak nga pagtulon-an sa Judiohanong legalismo sa Simbahan.
3. Mga magtotoo sa Galacia.
4. Si Jesus nagluwas kanato gikan sa kasugoan ngadto sa kagawasan.
5. Busa magmalig-on kita diha sa kagawasan, diin si Kristo ang naghimo kanato nga gawasnon, ug dili na magpasangon pag-usab sa yugo sa pagkaulipon. (Galacia 5: 1)

KAPITULO 9:

1. Pablo
2. Sa pagpahibalo sa mga magtotoo sa ilang bahandi diha kang Kristo ug pagtudlo mahitungod sa ilang paglakaw diha kang Kristo.
3. Sa mga magtotoo sa Efeso
4. Ang mga magtotoo mga manununod sa mga panalangin (bahandi) ug sa mga responsibilidad (paglakaw) sa ilang pagtawag diha kang Kristo.
5. Dalayegon ang Dios ug Amahan sa atong Ginoong Jesu-Kristo, nga nagpanalangin kanato sa tanang espirituhanon nga mga panalangin diha sa mga langitnong dapit diha kang Kristo. (Efeso 1: 3)

KAPITULO 10:

1. Pablo
2. Sa simbahan sa Filipos.
3. Sa pagpresentar sa usa ka hangyo alang sa Kristohanong panaghiusa.
4. Ang panaghiusa diha kang Jesus nagdala ug kalipay.
5. Pun-a ninyo ang akong kalipay, nga kamo managhiusa sa hunahuna, nga managbaton sa sama nga gugma, nga managhiusa, sa usa ka hunahuna. (Filipos 2: 2)

KAPITULO 11:

1. Pablo
2. Sa pag-atubang sa doktrinal nga mga isyu diha sa simbahan.

3. Sa mga magtotoo sa Colosas nga mopakigbahin sa sulat uban sa mga magtotoo sa Laodecea.
4. Si Kristo mao ang tanan ug anaa sa tanan.
5. Busa kon kamo nangabanhaw uban kang Kristo, pangitaa ninyo ang mga butang nga atua sa itaas diin atua si Kristo nagalingkod sa tuong kamot sa Dios.

Ibutang ninyo ang inyong hunahuna sa mga butang nga atua sa itaas, dili sa mga butang nga ania sa yuta.

Kay nangamatay kamo, ug ang inyong kinabuhi natago uban kang Kristo diha sa Dios. (Colosas 3: 1-3)

KAPITULO 12:

1. Pablo
2. Aron sa pagpamatuod nga ang Ginoo mobalik: Aron sa pagdayeg ug sa pagtambag alang sa pagtoo ug sa pagtul-id sa bakak nga mga doktrina. Si Pablo usab mitubag sa bakak nga mga sumbong batok sa iyang ministryo.
3. Sa mga magtotoo sa Tesalonica
4. Ang kahupayan kinahanglan nakatumong sa mahimayaong paglaum sa pagbalik ni Jesu-Kristo.
5. Kay ang Ginoo gayud mao ang manaug gikan sa langit uban sa usa ka pagsinggit, sa tingog sa punoan sa mga manolonda, ug sa budyong sa Dios: ug ang mga nangamatay diha kang Kristo ang unang mabanhaw:

Unya kita nga mga buhi, nga nanghibilin pagalalinon uban kanila sa mga panganod sa pagsugat sa Ginoo diha sa kahanginan; ug sa ingon nini magakauban kita sa giha pon sa Ginoo.

Busa magnilipayay kamo ang usa ug usa niini nga mga pulonga.
(I Mga Taga Tesalonica 4: 16-18)

6. Sa pagtudlo sa mga magtotoo nga nagahulat alang sa pagbalik sa Ginoo.
7. Sa simbahan sa Tesalonica
8. Tungod kay adunay dako nga pagbiya sa dili pa ang adlaw sa Ginoo, importante ang pagtudlo sa pagpuyo sa husto nga doktrina.

9. Dili kamo magpalimbong ni bisan kinsa sa bisan unsang paagi: kay kana nga adlaw dili moabot, gawas kon adunay pagkahulog una gikan sa pagtoo, ug nga ang tawo sa sala ikapadayag, ang anak sa pagkawala. (II Tesalonica 2: 3)

KAPITULO 13:

1. Pablo
2. Si Pablo misulat niini nga sulat ngadto sa isigkamagbubuhay nga si Timoteo nga nag-alagad ingon nga kasamtangang pastor sa simbahan sa Efeso. Ang libro ngtagad mahitungod sa pipila ka mga problema ug mga panginahanglan nga anaa niini nga simbahan.
3. Timoteo
4. Kita kinahanglan magkinabuhi sa usa ka kinabuhi nga sulundon sa ministeryo diin kita gitawag.
5. Ayaw tugoti nga si bisan kinsa magatamay sa imong pagkabatan-on; apan magma panig-ingnan ka sa mga magtotoo, sa pulong, sa gawi, sa gugma, sa espiritu, sa pagtoo, sa kaputli. (1 Timoteo 4:12)
6. Si Pablo misulat niini nga basahon gikan sa bilanggoan sa paghagit kang Timoteo sa pagdawat sa responsibilidad sa ministeryo nga gipasa sa apostol tungod sa iyang nagsingabot nga kamatayon. Si Pablo nasayud nga sa dili madugay siya pagpapatyon tungod sa iyang pagtoo.
7. Timoteo
8. Ang balaan nga sumbanan alang sa pagpadaghan sa mensahe sa Ebanghelyo mao ang "matag usa magatudlo ug usa sa pagkab-ot sa usa."
9. Ug ang mga butang nga imong hingdunggan kanako sa taliwala sa daghang mga sak si, itugyan mo sa matinud-anon nga mga tawo, nga makahimo sa pagtudlo sa uban usab. (II Timoteo 2: 2)

KAPITULO 14:

1. Pablo
2. Sa pagtul-id sa mga problema ug sa pagtukod sa husto nga han-ay sa mga iglesia nga nahimutang sa mga isla sa Creta.
3. Tito, usa ka Griyegong kinabig ug isigkamagbubuhay ni Pablo.

4. Ang pagtukod sa usa ka maayo nga binuhatan dili igo. Kana nga binuhatan kina hanglan nga malig-on ug ma-organisar sumala sa mga prinsipyo sa Pulong sa Dios
5. Tungod niining hinungdan gibilin ko ikaw sa Creta, aron ipahimutang mo ang mga butang nga nakulang, ug sa pagtudlo ug mga anciano sa tagsatagsa ka lungsod, ingon sa gisugo ko kanimo. (Tito 1: 5)

KAPITULO 15:

1. Pablo
2. Aron mohangyo alang kang Onesimo, ang nilayas nga ulipon ni Filemon nga nahi mong magtotoo. Ang libro usab nag-alagad ingon nga usa ka praktikal nga panig-ingnan sa Kristohanong mga prinsipyo nga gigamit sa katilingbanong mga relasyon. Kini usab naghulagway sa prinsipyo sa pagpasaylo, ug sa ministerio sa pagpanga muyo.
3. Filemon, ang usa ka Kristohanon nga nagpuyo sa Colosas
4. Ang kristohanong mga prinsipyo kinahanglan nga iaplikar ngadto sa katilingbanon nga mga relasyon.
5. Ako mangamuyo alang sa akong anak nga si Onesimo, nga gipanganak ko sa akong mga gapus. (Filemon 1:10)

KAPITULO 16:

1. Pablo
2. Sa pagpresentar ni Jesu-Kristo ingon nga mas labaw sa tanan.
3. Judiohanon (Mga Hebreohanon) nga mga magtotoo
4. Si Jesus mao ang tigpataliwala sa usa ka mas maayo nga pakigsaad nga gitukod sa mas maayo nga mga saad.
5. Apan karon nabatonan niya ang usa ka ministerio nga labing maayo, sa paagi nga siya ang Manlalaban sa usa ka labing maayo nga tugon, nga gitukod pinasikad sa labing maayo nga mga saad. (Hebreohanon 8: 6)

KAPITULO 17:

1. Santiago
2. Sa paghupay sa mga magtotoo nga nakaagom ug mga pagsulay sa ilang pagtoo.

3. Sa mga magtotoo taliwala sa napulo ug duha ka mga banay sa Israel
4. Ang pagtoo mao ang pundasyon sa mga binuhatan.
5. Kay maingon nga ang lawas nga walay espiritu patay, mao man ang pagtoo nga walay binuhatan patay usab. (Santiago 2:26)

KAPITULO 18:

1. Pedro
2. Sa pagpasidaan sa kakuyaw sa paglutos gikan sa mga taga gawas sa Simbahan.
3. Sa mga bihag nga gilutos sa ilang Kristohanong pagtoo.
4. Ang tubag sa paglutos kinahanglan nga gibasi sa Kasulatanhong mga prinsipyo.
5. Mga hinigugma, ayaw kamo paghikurat sa magasilaob nga pagsulay nga mosulay kaninyo, ingon nga daw butang nga katingalahan ang mahitabo kaninyo:

Apan managkalipay, sanglit kamo mga umalambit sa mga pag-antus ni Kristo; aron nga, sa diha nga ang iyang himaya ipadayag, kamo malipay usab uban sa dako gayud nga kalipay. (I Pedro 4: 12-13)

6. Sa pagpasidaan sa kakuyaw gikan sa sulod: Apostasiya ug bakak nga pagtulon-an.
7. Sa mga bihag, tingali pareho nga grupo sa mga gilista sa 1 Pedro.
8. Ang duka ka labing dako nga mga kakuyaw gikan sa sulod sa simbahan mao ang apostasiya ug mini nga mga magtutudlo.
9. Kining ikaduha nga sulat, mga hinigugma, ako karon nagsulat nganha kaninyo; sa duha giagda ko ang inyong lunsay nga mga panghunahuna pinaagi sa pagpahinumdom;

Aron kamo mahinumdom sa mga pulong nga gisulti kaniadto sa mga balaang manalagna, ug sa sugo kanato sa mga apostoles sa Ginoo ug Manluluwas. (II Pedro 3: 1-2)

KAPITULO 19:

1. Juan
2. Sa pagpatin-aw sa mga sumbanan sa tinuod nga pakig-ambitay diha kang Kristo Jesus.
3. Sa mga Kristohanon nga mahulog ngadto sa Satanasnong panglimbong nga nagpabungkag sa ilang pakig-ambitay uban sa Dios ug sa ubang mga magtotoo.

4. Ang tinuod nga pakig-ambitay uban sa Dios ug sa mga isigkamagtotoo gibasi sa mga sukdanan sa Pulong sa Dios ug gimintinar sa prinsipyo sa pagsugid sa sala.
5. Kon moingon kita nga wala kita ing sala, gilimbongan nato ang atong kaugalingon, ug ang kamatuoran wala kanato.

Kon isugid ta ang atong mga sala, siya kasaligan ug makatarunganon nga mopasaylo kanato sa atong mga sala, ug sa paghinlo kanato gikan sa tanang dili-makatarunganon. (Juan 1: 8-9)

6. Sa pagtambag sa mga magtotoo nga mahimong matinud-anon sa maayong doktrina ug sa pagpasidaan batok sa bakak nga mga magtutudlo.
7. Sa "pinili nga babaye, ug sa iyang mga anak," nga nagpasabot sa Simbahan ug sa mga miyembro niini. (Ang Simbahan kanunay nga gitumong sa babaye tungod kay siya gitawag nga pangasaw-onon ni Kristo.)
8. Kita kinahanglan gayud nga magbantay batok sa mga mini nga mga magtutudlo nga maoy hinungdan nga kita mawad-an sa espirituhanon nga mga hiyas nga atong napa lambo ug naghimo kanato nga umalambit sa mga dautan.
9. Bisan kinsa nga magalapas, ug dili magpabilin sa doktrina ni Kristo, wala kaniya ang Dios. Siya nga nagapabilin diha sa pagtulon-an ni Kristo, anaa man kaniya ang Aman ug sa Anak. (II Juan 1: 9)
10. Sa pagdayeg kang Gayo ug kang Demetrio alang sa ilang Kristohanong pagpamatuod ug sa pagbadlong sa dili-kristohanon nga kinaiya sa Diotrefes.
11. Ang libro gitumong ngadto sa usa ka tawo nga ginganlan si Gayo. Kini gisulat kaniya ug sa simbahan diin siya konektado. Walay paagi sa pag-ila niini nga tawo, ingon nga ang Biblia wala naghatag ug dugang nga impormasyon kaniya. Ang mga kamatuoran sa sulat magamit sa tanan nga mga magtotoo
12. Ang atong mga kinabuhi mga ehemplo sa maayo o sa dautan ngadto sa uban sa atong palibot.
13. Hinigugma, dili mo pag-awaton ang dautan, kondili ang maayo. Siya nga nagabuhat ug maayo, iya sa Dios: apan siya nga nagabuhat ug dautan, dili makakita sa Dios. (III Juan 1:11)

KAPITULO 20:

1. Judas
2. Sa pagpasidaan batok sa mini nga mga magtutudlo
3. Ang tanan nga mga Kristohanon, bisan tuod nga ang mga piho nga mga mamiminaw niadto nga panahon mao ang mga miyembro sa mga simbahan sa Palestina ug / o sa Asia.

4. Kita kinahanglan gayud nga mahimong alerto sa bakak nga mga magtutudlo nga miyu hot lamang ug nagpasimang sa mga magtotoo gikan sa kamatuoran sa Pulong sa Dios.
5. Mga hinigugma, samtang nagingkamot ako sa dakong kakugi sa pagsulat kaninyo mahitungod sa atong gikausahan nga kaluwasan, naaghat ako sa pagsulat kaninyo, sa pagpahamatngon kaninyo nga makigbisug kamo alang sa dakong kainit tungod sa pagtoo nga sa makausa gitugyan ngadto sa mga balaan. (Judas 1: 3)

KAPITULO 21:

1. Juan
2. Sa pagpadayag sa plano sa Dios alang sa kalibutan.
3. Pito ka mga simbahan sa Asia ug sa mga magtotoo sa kinatibuk-an.
4. Sa katapusan, ang maayo kanunay nga magmadaugon ibabaw sa dautan. Ang Dios sa kanunay motuman sa iyang lig-on nga plano ug katuyoan.
5. Busa isulat mo ang mga butang nga imong nakita, ug ang mga butang nga mao karon, ug ang mga butang nga mahimong manghitabo human niini. (Pinadayag 1:19)